

RWPD
MINISTERSTWO FINANSÓW
KANCELARIA GŁÓWNA

Wpł. 2021-09-29

FN zał. plik + kop

RPU/123438/2021 P
Data: 2021-09-29

Warszawa, dnia 24 września 2021 r.

Ministerstwo Finansów
Departament Rozwoju Rynku
Finansowego
ul. Świętokrzyska 12,
00-916 Warszawa

Znak sprawy: FN3.051.1.2021

Szanowny Panie,

Serdecznie dziękuję za odpowiedź z dnia 14 września 2021 r. (doręczoną mi w dniu 21 września 2021 r.).

Chcąc dostosować moje pismo do wymogów wskazanych w Państwa odpowiedzi tj. faktu, iż (i) moje pismo stanowi petycję a nie wniosek, (ii) moje pismo będzie mogło skutkować wyłącznie zmianami w prawie, które mogą być podjęte z inicjatywy Ministerstwa Finansów jak również chęci korekty i uzupełnienia mojego pisma o postulaty, które nie były zawarte w pierwotnym piśmie z dnia 13 sierpnia 2021 r., niniejszym:

- wycofuje moje pismo z dnia 13 sierpnia 2021 r., a w jego miejsce
- wnoszę pismo z dnia 24 września 2021 r. obejmujące petycję dotyczącą zmian w formie egzaminu na doradcę inwestycyjnego, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego pisma.

Niniejszym wyrażam zgodę na publikację na stronie Ministerstwa Finansów treści załączonego pisma z dnia 24 września 2021 r., z zastrzeżeniem nieujawniania moich danych osobowych zgodnie z ustawą o petycjach. Uprzejmie proszę o anonimizację moich danych osobowych.

Ponownie dziękuję za odpowiedź oraz wyrażam nadzieję, że moja argumentacja zawarta w załączonym piśmie przyczyni się do rozwoju rynku kapitałowego w Polsce.

Załączniki:

- pismo z dnia 24 września 2021 r. obejmujące petycję wraz z załącznikami.

Warszawa, dnia 24 września 2021 r.

Ministerstwo Finansów
Departament Rozwoju Rynku
Finansowego
ul. Świętokrzyska 12;
00-916 Warszawa

Szanowni Państwo,

Na wstępie chciałbym serdecznie podziękować Ministerstwu Finansów za zainteresowanie się egzaminem na doradcę inwestycyjnego oraz podjęcie prób mających na celu poprawienie sytuacji kandydatów na doradcę inwestycyjnego. Jak rozumiem, zgodnie z treścią z komunikatów Ministerstwa Finansów, rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie egzaminów na maklera papierów wartościowych i doradcę inwestycyjnego oraz sprawdzianu umiejętności (dalej „**Rozporządzenie MF**”) ma zostać zmienione w ten sposób, że kandydat na doradcę inwestycyjnego będzie mógł przystąpić do II i III etapu egzaminu nie trzykrotnie, a czterokrotnie i jednocześnie liczba przeprowadzonych egzaminów w roku ulegnie zmniejszeniu.

W niniejszym piśmie chciałbym przedstawić Ministerstwu Finansów powody, dla których uważam, że wyżej wskazane zmiany będą niewystarczające w celu umożliwienia kandydatom realnego uzyskania uprawnień.

Uprzejmie proszę o potraktowanie niniejszego pisma jako petycji w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach.

I. Wstęp

Podstawy istnienia egzaminu na doradcę inwestycyjnego można doszukać się w art. 128 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Obecna forma egzaminu na doradcę inwestycyjnego została ukształtowana przez współdziałanie ustawodawcy, Ministerstwa Finansów oraz Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z art. 128 ust. 11 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawodawca wyznaczył Ministerstwo Finansów

jako podmiot właściwy do ustalenia regulaminu tego egzaminu, a w art. 128 ust. 6 tej ustawy Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego przekazano kompetencję do powołania komisji egzaminacyjnej, która przeprowadza egzamin. Wyżej wskazany podział kompetencji pomiędzy trzy organy państwowe w znaczny sposób wpłynął na obecny kształt tego egzaminu.

Niniejszą wiadomość kieruję do Ministerstwa Finansów, gdyż będąc uprawnionym do określenia treści Rozporządzenia MF pełni rolę architekta egzaminu na doradcę inwestycyjnego i jako element władzy wykonawczej jest odpowiedzialny za realizację woli Ustawodawcy w zakresie dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego.

II. Zdawalność egzaminu

Pierwszą kwestią na jaką chciałbym zwrócić uwagę Ministerstwa jest zdawalność egzaminu na doradcę inwestycyjnego.

Egzamin na doradcę inwestycyjnego składa się z trzech etapów. Pierwszy etap egzaminu polega na zdaniu testu wielokrotnego wyboru, który przewiduje ujemną punkcję za błędne odpowiedzi. Drugi etap składa się z pięciu otwartych zadań z analizy sprawozdań finansowych oraz matematyki finansowej. Trzeci etap natomiast przewiduje dwa otwarte zadania, pierwsze z etyki zawodu a drugie obejmujące zadania z zakresu zarządzania portfelem inwestycyjnym. Zaliczenie trzeciego etapu umożliwia wpis na listę doradców inwestycyjnych. Obecnie każdy kandydat po zdaniu etapu ma prawo do trzykrotnego przystąpienia do kolejnego etapu egzaminu w trzech najbliższych terminach jego przeprowadzenia. Innymi słowy, jeżeli dany kandydat nie podejrze do lub nie zda danego etapu egzaminu (niezależnie czy z powodu braku przygotowania czy choroby) w trzech najbliższych terminach, zmuszony jest zaczynać egzamin od pierwszego etapu.

Chcąc lepiej zobrazować, jak kształtuje się zdawalność egzaminu na doradcę inwestycyjnego zestawię go z egzaminem na doradcę restrukturyzacyjnego, który funkcjonalnie pełni podobną rolę do egzaminu na doradcę inwestycyjnego. Egzamin na doradcę restrukturyzacyjnego przeprowadza się co najmniej dwa razy w ciągu roku.

Doradca restrukturyzacyjny podobnie jak doradca inwestycyjny jest również zawodem regulowanym, którego kompetencje znacznie przekraczają kompetencje doradcy inwestycyjnego. Doradca restrukturyzacyjny powołany do pełnienia funkcji nadzorca lub zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym lub syndyka w postępowaniu upadłościowym posiada szerokie uprawnienia do zarządzania przedsiębiorstwem, które nie ograniczają się wyłącznie do działalności inwestycyjnej przedsiębiorstwa (jak ma to miejsce w przypadku zawodu doradcy inwestycyjnego), lecz także do podejmowania strategicznych decyzji mających wpływ również na jego działalność operacyjną jak i finansową. W szczególności to od doradcy restrukturyzacyjnego zależy przyszłość restrukturyzowanego lub upadającego przedsiębiorstwa. Należy również podnieść, że w części postępowań restrukturyzacyjnych jak i w postępowaniu upadłościowym to on reprezentuje odpowiednie podmioty jak również może być on pełnomocnikiem w postępowaniach cywilnych zgodnie z art. 87 §1 kodeksu postępowania cywilnego. Tak szerokie kompetencje, których nie sposób porównywać z uprawnieniami doradcy inwestycyjnego nie przeszkodziły w tym, aby egzamin na doradcę restrukturyzacyjnego był jednoetapowy.

Z drugiej strony, kompetencje doradcy inwestycyjnego w ostatnich latach zostały znacznie uszczuplone. Przykładowo, po uchyleniu art. 44 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, rada nadzorcza towarzystwa funduszy inwestycyjnych nie musi składać się już w połowie z doradców inwestycyjnych lub osób posiadających wyższe wykształcenie.

Opierając się na danych sprzed pandemii COVID-19, w kwietniu 2019 r. do egzaminu na doradcę **restrukturyzacyjnego** przystąpiło 97 osób, z czego pozytywny wynik uzyskało 49 osób co wskazuje, że zdawalność tego egzaminu wyniosła ok. **50,5%**.

Natomiast kolejne egzaminy na doradcę **inwestycyjnego**, których I etap został przeprowadzony w 2019 r. wypadały następująco - I etap egzaminu na doradcę inwestycyjnego zdało 6 z 41 osób tj. ok. **15%**, II etap zdało 6 z 11 osób tj. ok. **54%**, a III etap zdało 5 z 16 osób tj. ok. **31%**.

/Załączniki:

Załącznik 1 – lista osób, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu na doradcę restrukturyzacyjnego w kwietniu 2019 r.,

Załącznik 2 – lista osób, która uzyskała pozytywny wynik z I etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego w październiku 2019 r. (po odwołaniach),

Załącznik 3 – lista osób, która uzyskała pozytywny wynik z II etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego w grudniu 2019 r.,

Załącznik 4 – lista osób, która uzyskała pozytywny wynik z II etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego w grudniu 2019 r. (po odwołaniach),

Załącznik 5 – lista osób, która uzyskała pozytywny wynik z III etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego w lutym 2020 r. (po odwołaniach)/

Mając na uwadze różną specyfikę wyżej wskazanych egzaminów, nie sposób precyzyjnie porównać zdawalności każdego z nich - jednak należy mi, aby pokazać jak drastyczną różnicę w dostępie do zawodu powoduje zdawalność oraz forma egzaminu na doradcę inwestycyjnego.

Założmy, że do każdego z egzaminów podejdzie 1000 osób (w celu łatwiejszego zobrazowania różnic pomiędzy egzaminami). Przy maksymalnie daleko idących założeniach tj. przy założeniu, że każda z osób chciałaby zdać egzamin za pierwszym podejściem (i konsekwentnie pomijając ograniczoną liczbę podejść do II i III etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego), szansa na zdanie poszczególnych egzaminów kształtowałaby się w sposób następujący, biorąc pod uwagę wyżej wskazaną zdawalność:

Egzamin na doradcę restrukturyzacyjnego					
	Liczba osób pochodzących do etapu	Zdawalność wskazana powyżej	Liczba osób uzyskujących uprawnienia	Szansa na zdanie egzaminu	
Etap I	1000	50,5%	505	50,5%	

Egzamin na doradcę inwestycyjnego					
	Liczba osób pochodzących do etapu	Zdawalność wskazana powyżej	Liczba osób przechodzących do kolejnego etapu	Liczba osób uzyskujących uprawnienia	Szansa na zdanie egzaminu
Etap I	1000	15%	150		
Etap II	150	54%	81		
Etap III	81	31%	25	25	2,5%

Innymi słowy uprawnienia doradcy restrukturyzacyjnego, które dają nieporównywalnie szersze kompetencje od zawodu doradcy inwestycyjnego – przy wyżej wskazanych założeniach – jest łatwiej uzyskać ok. **20 razy** (= 50,5% / 2,5%). Nie sposób również porównywać zdawalności na poziomie 2,5% do innych zawodów regulowanych, takich jak lekarz (zdawalność ponad 75% - wiosna 2021 r.) lub komornik (zdawalność 88% w 2019 r.).

W kontekście powyższego oczywiście można próbować bronić poglądu, że ograniczony dostęp do zawodu gwarantuje wysoką jakość usług świadczonych przez podmioty posiadające takie uprawnienia jednak w przypadku doradcy inwestycyjnego - gdzie dysproporcja pomiędzy kompetencjami i zdawalnością jest tak rażąca - wydaje się, że taka argumentacja nie jest uzasadniona. Dostęp do zawodu powinien być odzwierciedleniem uprawnień idących za danym zawodem i powinien zostać określony w odniesieniu do uprawnień oraz dostępu do innych zawodów regulowanych. Wszelkie ograniczenia dostępu do zawodu powinny być dobrze umotywowanym wyjątkiem od zasady. W przeciwnym razie dostęp do każdego zawodu regulowanego mógłby być maksymalnie ograniczony z powołaniem się na abstrakcyjne i nieudowodnione empirycznie hasła o słuszności zamykania drogi do zawodu w imię zwiększania jego fachowości.

W podobnym duchu wypowiadał się Trybunał Konstytucyjny przyjmując, że „konstytucyjna gwarancja «wolności wykonywania zawodu» nie tylko nie kłóci się z regulowaniem przez państwo szeregu kwestii związanych tak z samym wykonywaniem zawodu, jak i ze statusem osób zawód ten wykonujących (...) Oczywiście jest, że takie regulacje mogą wprowadzić różnego rodzaju ograniczenia wolności wykonywania zawodu. Zarazem jednak ograniczenia wolności wykonywania zawodu - jak wszelkie ograniczenia praw i wolności jednostki – dopuszczalne są tylko stosownie do ogólnych zasad oraz kryteriów wyznaczonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Mogą być one ustanowione tylko w ustawie i tylko, gdy jest to konieczne ze względu na ochronę ważnego interesu publicznego i tylko w zakresie, który nie naruszy istoty regulowanej wolności lub prawa. Oznacza to, że ocena dopuszczalności ograniczeń musi zawsze opierać się na rozważeniu ich **racjonalności i proporcjonalności.**” (Wyrok TK z 7.05.2002 r., SK 20/00, OTK-A 2002, nr 3, poz. 29).

/Załączniki:

III. Spadek zainteresowania egzaminem

Skutkiem powyższego jest istnienie egzaminu państwowego kluczowego dla rozwoju rynku kapitałowego w Polsce, którego sposób przeprowadzenia efektywnie bardzo utrudnia lub wręcz uniemożliwia kandydatom uzyskanie uprawnień. To przekłada się na zainteresowanie egzaminem.

W marcu 2016 r. do I etapu egzaminu przystąpiło **121 osób**, w marcu 2019 r. już tylko **51 osób**, a do egzaminu przeprowadzonego w październiku 2019 r. już tylko **41 osób**. W 2020 r. odbył się tylko jeden pierwszy etap egzaminu (a nie dwa, jak to miało miejsce dotychczas) w związku z trwającą pandemią i przystąpiło do niego zaledwie **49 osób**. W 2021 r. nie odbył się jeszcze ani jeden pierwszy etap egzaminu. Podkreślić należy, że dwucyfrowa liczba kandydatów pochodzących do pierwszego etapu egzaminu powinna zaskakiwać mając na uwadze, że obecnie na kierunkach studiów związanych z ekonomią i finansami uczy się kilkanaście tysięcy studentów. Spadek zainteresowania egzaminem nie sposób wyjaśniać innymi czynnikami niż nieproporcjonalnie utrudnionym dostępem do zawodu, który – po reformach w ostatnich latach – nie gwarantuje wielu uprawnień posiadaczom tytułu zawodowego. Kandydaci nie chcą poświęcać kilku lat życia na naukę do egzaminu, którego szansa na zdanie (przy wyżej wskazanych założeniach) wynosi ok. 2,5%.

/Załączniki:

Załącznik 7 – lista osób podchodzących do I etapu egzaminu w marcu 2016 r. wraz z ich wynikami,

Załącznik 8 – lista osób podchodzących do I etapu egzaminu w marcu 2019 r. wraz z ich wynikami,

Załącznik 9 – lista osób podchodzących do I etapu egzaminu w październiku 2019 r. wraz z ich wynikami,

Załącznik 10 – lista osób podchodzących do I etapu egzaminu we wrześniu 2020 r. wraz z ich wynikami/

Na marginesie, należy też wskazać, że redakcja art. 128 oraz art. 129 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wskazuje, że celem ustawodawcy było ustanowienie egzaminu na doradcę inwestycyjnego jako podstawowej formy dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego. Pozostałe formy – takie jak sprawdzian umiejętności lub dostęp w związku z zawarciem umowy z uczelnią, są wskazane w dalszych ustępach art. 129 wyżej wskazanej ustawy. Z tego powodu wydaje się, że egzamin na doradcę inwestycyjnego i spadek zainteresowania tym egzaminem powinien być w sposób szczególny obiektem zainteresowania Ministerstwa Finansów.

W tym kontekście wydaje się również, że zwiększenie liczby podejść wyłącznie do czterech oraz uniemożliwienie kandydatom dwóch prób podejścia do egzaminu w roku kalendarzowym zaproponowane w projekcie zmian do Rozporządzenia MF wiążą się z ryzykiem dalszego odpływu kandydatów od tego zawodu. Uprzejmie proszę również o pochylenie się nad sytuacją kandydatów, którzy zdali I lub II etap egzaminu i nie udało im się zdać kolejnego etapu w 3 kolejnych terminach (tj. obecnie w ciągu 1,5 roku od zaliczenia odpowiednich etapów) z różnych powodów (w tym powodów losowych). Forma egzaminu na doradcę inwestycyjnego pozbawiła tych ludzi możliwości zdobycia

uprawnień i zmusiła ich do rozpoczynania całego procesu egzaminacyjnego od początku (na co większość nie była gotowa mając na uwadze nikłe szanse na zdanie egzaminu). Takich ludzi w ostatnich latach pojawiła się znaczna liczba. Przypomnę, że wiedza na egzamin na doradcę inwestycyjnego - obejmująca głównie matematykę finansową - nie dezaktualizuje się w tak krótkim czasie, co potwierdza analiza wykazu lektur podstawowych do egzaminu opublikowana przez Komisję Nadzoru Finansowego, które prawie wszystkie zostały wydane ponad 10 lat temu (a znaczna część ok. 20 lat temu). Jeżeli literatura podstawowa na podstawie, której przygotowywane są zadania na egzamin nie zmienia się od ponad dekady to wydaje się, że nie ma powodu, aby ograniczać liczbę podejść do egzaminu kandydatom i zmuszać ich do rozpoczynania ścieżki egzaminacyjnej od początku. Jednocześnie należy wskazać w tym miejscu, że odebranie możliwości podchodzenia do kolejnych etapów egzaminu byłym kandydatom w ostatnich latach wydaje się pozbawione racjonalnych argumentów i wydaje się, że może wymagać dokonania ponownej analizy przez Ministerstwo Finansów.

/Załączniki:

Załącznik 11 – wykaz literatury do egzaminu na doradcę inwestycyjnego wraz z datami publikacji (str. 2)/

Z powyższych powodów chciałbym poddać pod rozagę Ministerstwa racjonalność wprowadzenia limitu podejść do etapów egzaminu zarówno dla nowych kandydatów jak i kandydatów, którzy przekroczyli limit trzech podejść do danego etapu egzaminu w ostatnich latach.

IV. Założenia ustawodawcy

Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (dalej „**Ustawa Nowelizująca**”) ustawodawca znowelizował art. 129 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi poprzez rozszerzenie możliwości dostępu do tego zawodu. Rok po Ustawienie Nowelizującej Ministerstwo Finansów wydało Rozporządzenie MF, które w sposób szczegółowy określało sposób uzyskiwania uprawnień doradcy inwestycyjnego.

Proces egzaminacyjny przez który przechodzą kandydaci na doradcę inwestycyjnego wyznaczony przez ramy Rozporządzenia MF powinien być zgodny z założeniami ustawodawcy. Założenia te można odnaleźć w uzasadnieniu do projektu Ustawy Nowelizującej, gdzie wskazuje się, że:

„jako uzasadnienie regulacji niektórych zawodów wskazuje się asymetrię informacji między profesjonalistą, który wykonuje zawód wymagający specjalistycznej wiedzy, a jego klientem – w szczególności gdy brak możliwości oceny jakości usługi dostarczanej przez profesjonalistę może mieć wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo konsumenta. Należy jednak mieć na uwadze, że nawet w przypadku występowania takiej asymetrii informacji wprowadzenie regulacji, która będzie zbyt restrykcyjna, skutkować będzie nadmiernymi kosztami społecznymi.

Restrykcyjne regulacje w dostępie do zawodu przyczyniają się w pierwszej kolejności do ograniczenia liczby osób wykonujących ten zawód. Brak możliwości dostosowania liczby osób wykonujących dany zawód do zmieniających się warunków rynkowych oznacza, że podaż świadczonych przez nie usług nie będzie nadążała za zapotrzebowaniem zgłaszanym przez klientów. Zamiast tego będziemy obserwować dostosowania cenowe, czyli wzrost cen powyżej

poziomu charakterystycznego dla rynku konkurencyjnego, który stanowi obciążenie dla wszystkich klientów. (...)

Bariery w dostępie do zawodu, przez ograniczenie osób wykonujących zawód, zmniejszają konkurencję między tymi osobami. Skutkiem tego jest nie tylko wspomniane już zmniejszenie presji na obniżanie cen, ale również ograniczenie bodźców do innowacji. Osoby, które dzięki barierom regulacyjnym mają zapewniony popyt na świadczone przez siebie usługi, nie mają odpowiedniej motywacji do rozpoznawania potrzeb klientów, dostosowywania do nich swojej oferty oraz opracowywania nowych produktów i usług. Skutki tego efektu są trudne do przecenienia, gdyż to właśnie innowacje są podstawowym czynnikiem rozwoju ekonomicznego.

Regulacja dotyczy nie tylko zawodów, których przedstawiciele świadczą usługi konsumentom (osobom fizycznym). Przedstawiciele wielu zawodów regulowanych są niezbędnymi pracownikami lub dostawcami usług dla przedsiębiorstw. W takich przypadkach nadmierna regulacja może przyczynić się do wzrostu kosztów funkcjonowania tych przedsiębiorstw i powodować spadek ich konkurencyjności, a przez efekty mnożnikowe może mieć odczuwalny wpływ na konkurencyjność całej gospodarki.

Przeregulowanie dostępu do zawodów ma także wpływ na procesy zachodzące na rynku pracy, ograniczając możliwości szybkiego przekwalifikowania się w odpowiedzi na zmieniającą się potrzeby rynku, możliwości technologiczne czy zmiany w otoczeniu zewnętrznym i utrwalając bezrobocie strukturalne. W tym kontekście problemem społecznym szczególnej wagi jest stawianie młodym ludziom dodatkowych barier utrudniających im rozpoczęcie pracy w obszarze zawodów regulowanych.”

/Załączniki:

Załącznik 12 – uzasadnienie do ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (str. 1)/

Wydaje się, że mając na uwadze wyżej opisany **spadek zainteresowania** kandydatów egzaminem na doradcę inwestycyjnego blisko **o 2/3 tylko w latach 2016-2019** (tj. z 121 kandydatów do 41) opisanych w punkcie III (*Spadek zainteresowania*) powyżej można uznać, że obecna forma dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego istnieje w opozycji do założeń Ustawodawcy. Jak wskazywałem powyżej, egzamin na doradcę inwestycyjnego ma być podstawową formą dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego. Nie można mówić o łatwym dostępie przez klientów do profesjonalistów, o którym mowa w uzasadnieniu do Ustawy Nowelizującej, jeżeli w **całym 2020 r.** pozytywny wynik z ostatniego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego uzyskało **5 osób** w skali kraju liczącego ponad **38 milionów** obywateli. Kilka dni przed dniem niniejszego pisma pojawiły się jedynego III etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego – jedynego, który będzie przeprowadzony w **całym 2021 r.** (przed rozpatrzeniem odwołań) utrzymujący wyżej opisany trend i wskazujące na to, że egzamin zdały zaledwie **4 osoby**. Powyższe bez wątpienia ma wpływ również na obecny stan rynku kapitałowego w Polsce. Nie można dziwić się sceptycyzmowi obywateli do inwestowania w papiery wartościowe lub formy zbiorowego inwestowania takie jak Pracownicze Plany Kapitałowe, jeżeli nie są oni w stanie uzyskać rzetelnych informacji ich dotyczących udzielonych przez specjalistów znających specyfikę polskiego rynku.

/Załączniki:

Załącznik 5 – lista osób podchodzących do III etapu egzaminu w 2020 r. wraz z ich wynikami,

Załącznik 13 – lista osób podchodzących do III etapu egzaminu w 2021 r. wraz z ich wynikami/

Wyrażam nadzieję, że wyżej opisany spadek zainteresowania zawodem przekona Ministerstwo Finansów, że w tym momencie zaproponowane zmiany do Rozporządzenia MF opisane na wstępie niniejszego pisma tj. zmiana rozszerzająca możliwość dostępu zawodu (zmiana podejść z 3 na 4), która jest zespolona ze zmianą ograniczającą dostęp do zawodu (jeden etap egzaminu w roku) są niewystarczające, a potrzebna jest jednoznaczna i odważna zmiana podejścia do formy egzaminowania na zawód doradcy inwestycyjnego. W obecnym stanie rzeczy, nawet przy zdecydowanych zmianach w ramach Rozporządzenia MF skutki tych zmian mogą być widoczne po latach, gdyż potrzeba znaczną ilość czasu, aby odbudować zaufanie do egzaminu, pozwolić nowym kandydatom na przejście całej trzystopniowej drogi do uzyskania uprawnień i umożliwić im znalezienie się na rynku. Z tego powodu moim zdaniem Ministerstwo Finansów winno potraktować postulaty podniesione w niniejszym piśmie jako jeden z priorytetów budowy silnego rynku kapitałowego w Polsce.

V. Inne formy dostępu do zawodu

Ustawa Nowelizującą umożliwiła alternatywne do egzaminu na doradcę inwestycyjnego sposoby dostępu do zawodu. Przewidują one w szczególności, że uprawnienia doradcy inwestycyjnego mogą od 2015 r. uzyskać osoby:

- posiadające nadany przez zagraniczną instytucję tytuł, odpowiadający pod względem wymaganej do jego uzyskania wiedzy oraz podstawowych zasad jego wykonywania zawodowi odpowiednio maklera lub doradcy oraz o ile ich kwalifikacje, stwierdzone w wyniku przeprowadzonego sprawdzianu umiejętności; lub
- uzyskały dyplom ukończenia studiów wyższych realizowanych na podstawie umowy pomiędzy uczelnią, a Komisją Nadzoru Finansowego.

Na wstępie niniejszego pisma wskazywałem, że odpowiedzialność za egzamin na doradcę inwestycyjnego został rozdzielona pomiędzy trzy podmioty – Ustawodawcę, Ministerstwo Finansów oraz Komisję Nadzoru Finansowego.

Jak opisywałem w punkcie IV (*Założenia Ustawodawcy*) Ustawodawca nowelizując ustawę o obrocie instrumentami finansowymi zakładał rozszerzony dostęp do zawodu doradcy inwestycyjnego.

Egzamin na doradcę inwestycyjnego w jego obecnej formie znajduje się pomiędzy przeciwstawnymi biegunami. Z jednej strony założeniem Ustawodawcy jest zwiększenie dostępu do zawodu, z drugiej strony Komisja Nadzoru Finansowego realizując cele dla których została powołana dąży do stworzenia zawodu, który świadczyłby usług na jak najwyższym poziomie nawet kosztem radykalnego ograniczenia dostępu do tego zawodu.

Ustawodawca chcąc rozszerzyć możliwość dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego umożliwił specjalistom posiadającym tytuły uznawane przez zagraniczne organizacje na zdobycie uprawnień doradcy inwestycyjnego po zdaniu jednoetapowego sprawdzianu umiejętności. Sprawdzian umiejętności podobnie jak egzamin na doradcę inwestycyjnego nie cieszy się dużą popularnością. We wrześniu 2019 r. uczestniczyło w nim 28 osób - zdało **8 osób**, a w 2020 r. uczestniczyło 40 osób - zdało **6 osób**.

/Załączniki:

Załącznik 14 – lista osób podchodzących do sprawdzianu umiejętności w 2019 r. wraz z ich wynikami,

Załącznik 15 – lista osób podchodzących do sprawdzianu umiejętności w 2020 r. wraz z ich wynikami/

Wyżej wskazana zdawalność sprawdzianu umiejętności na poziomie ok. 20-25% powinna zaskakiwać mając na uwadze fakt, że do podchodzą do niego osoby posiadające prestiżowe międzynarodowe uprawnienia uzyskane często po skończeniu zagranicznych uczelni. Jeżeli przyjąć, że osoby te przygotowywały się 5 lat na specjalistycznych studiach na kierunku finansowym, później przykładowo uczyły się ok. 3-4 lata na egzamin CFA, aby w końcu podejść do sprawdzianu umiejętności można założyć, że spędziły one ok. 10 lat na edukacji związanej z doradztwem inwestycyjnym. Te 10 lat dają im 20-25% szansy na zdanie sprawdzianu umiejętności. Z drugiej strony Komisja Nadzoru Finansowego podpisała umowę z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, która gwarantuje uzyskanie uprawnień osobom bezpośrednio po studiach na odpowiednim kierunku bez konieczności spełnienia innych wymogów. Takie osoby po 5 latach mogą uzyskać te same uprawnienia, a w przypadku zakończenia tych studiów mają oni gwarancję uzyskania tych uprawnień.

/Załączniki:

Załącznik 16 – umowa pomiędzy Komisją Nadzoru Finansowego i Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie z dnia 13 lipca 2017 r./

Mając na uwadze powyższe nie trudno się dziwić profesjonalistom posiadającym międzynarodowe uprawnienia, że podchodzą oni niechętnie do uprawnień doradcy inwestycyjnego. Jeżeli te uprawnienia można uzyskać dwukrotnie szybciej wykorzystując preferowaną przez organy państwowe drogę to sceptycyzm profesjonalistów może wydawać się uzasadniony.

O ile osobiście w pełni zgadzam się z podejściem Ustawodawcy, który daje szansę młodym ludziom na uzyskanie uprawnień o tyle rygorystyczne podejście do uzyskiwania uprawnień doradcy inwestycyjnego przez ludzi posiadających międzynarodowe uprawnienia (z powodzeniem radzącym sobie na polskim rynku) wydaje się zbyt ograniczające dostęp do zawodu.

VI. Podsumowanie i wnioski

Mając na uwadze powyższe, decyzja Ministerstwa Finansów o zwiększeniu liczby podejść do II i III etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego niewątpliwie jest krokiem w dobrą stronę, za który kandydaci na doradcę inwestycyjnego są wdzięczni Ministerstwu Finansów. Zmiany te nie adresują jednak problemów leżących u podstaw powolnego zanikania zainteresowania egzaminem na doradcę inwestycyjnego.

Istniejące formy dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego są efektem różnych, ścierających się ze sobą koncepcji i założeń dotyczących zawodu. Z jednej strony Ustawodawca konsekwentnie rozszerza dostęp do zawodu kolejnym grupom osób w nadziei na zwiększenie zainteresowania zawodem, z drugiej strony Komisja Nadzoru Finansowego realizując swoje cele i chcąc stworzyć możliwie bezpieczny rynek kapitałowy w Polsce znacznie ogranicza dostęp do tego zawodu. Skutkiem tego jest

istnienie zawodu doradcy inwestycyjnego, do którego dostęp jest pełen sprzeczności i niekonsekwencji.

Z jednej strony uprawnienia doradcy inwestycyjnego mogą otrzymać absolwenci uniwersytetów wskazanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, z drugiej strony nie są w stanie uzyskać go osoby posiadające międzynarodowe uprawnienia, które od lat są związani zawodowo z rynkiem kapitałowym. Jest to zawód, którego kompetencje zostały w ostatnich latach ograniczone przez Ustawodawcę, ale jednocześnie którego egzamin pozostał równie trudny na przestrzeni lat. Doradca inwestycyjny jest zawodem regulowanym, który w porównaniu do innych zawodów (takich jak lekarz, komornik czy doradca restrukturyzacyjny) nie posiada znacznych uprawnień nadanych mu przez Ustawodawcę, jednocześnie pozostaje zawodem, do którego dostęp jest nieporównywalnie bardziej utrudniony w porównaniu do pozostałych zawodów regulowanych. Dostęp do tego zawodu w założeniu ustawodawcy w Ustawie Nowelizującej z 2015 r. miał być znacznie rozszerzony, jednak w praktyce tylko w ciągu 3 lat liczba kandydatów do egzaminu spadła o 2/3.

Odwołując się jeszcze do uzasadnienia Ustawy Nowelizującej. W uzasadnieniu wskazano, że w przypadku braku odpowiedniej ilości osób z uprawnieniami na rynku, ich funkcje będą przejmować osoby bez odpowiednich uprawnień - co przyniesie skutek odwrotny do zamierzonego tj. (w przypadku zawodu doradcy inwestycyjnego) spowoduje, że czynności związane z doradztwem inwestycyjnym będą świadczone przez podmioty nieznajdujące się pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego. Analizując rynek pracy dla osób zainteresowanych rynkiem kapitałowym, a w szczególności nieznaczną ilość ofert pracy dla doradców inwestycyjnych w porównaniu do jego międzynarodowych odpowiedników, można stwierdzić, że już w tym momencie rynek pracy skutecznie wypiera potrzebę istnienia zawodu doradcy inwestycyjnego. Obecnie ta garstka ofert pracy, która wspomina o uprawnieniach doradcy inwestycyjnego umiejscawia je często jako niejako podstawową umiejętność pracownika, ale dodatkowe uprawnienie na równi z obsługą programów komputerowych do analizy danych finansowych.

Moim zdaniem w gestii Ministerstwa Finansów, jako podmiotu odpowiedzialnego za treść Rozporządzenia MF leży wyważenie wyżej opisanych koncepcji na ten zawód. Wobec powyższego chciałbym zwrócić się do Ministerstwa Finansów z uprzejmą prośbą o podjęcie zdecydowanych działań mających na celu umożliwienie kandydatom realnego dostępu do zawodu doradcy inwestycyjnego, w tym rozważenie:

- podjęcia dyskusji z Komisją Nadzoru Finansowego i Związkiem Maklerów i Doradców o przyszłości egzaminu na doradcę inwestycyjnego, przyczyn drastycznego spadku zainteresowania zawodem i objęcia egzaminu na doradcę inwestycyjnego szerszym nadzorem Ministerstwa Finansów w celu realizacji założeń Ustawy Nowelizującej;
- dokonania zmian w prawie, zgodnie z którymi wyniki egzaminu na doradcę inwestycyjnego byłby ogłaszane kandydatom w formie decyzji administracyjnej, co zagwarantowałoby obiektywne postępowanie odwoławcze (zgodne z przepisami zawartymi w kodeksie postępowania administracyjnego) i umożliwiłoby kontrolę sądowoadministracyjną nad egzaminem;
- zniesienia limitu podejść do II i III etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego (w miejsce zwiększenia ich liczby) - co umożliwi podchodzenie przez kandydatów do egzaminu bez

konieczności przechodzenia całej ścieżki egzaminacyjnej od początku (w tym przywrócenie możliwości podchodzenia do II i III etapu egzaminu osobom, które od dnia wejścia w życie Rozporządzenia MF utraciły tę możliwość - gdyż wydaje się, że trudno znaleźć argumenty za tym, że powinni oni pozostawać w gorszej sytuacji niż nowi kandydaci na doradcę inwestycyjnego w zakresie liczby podejść do egzaminu);

- wprowadzenie obowiązku szczegółowego uzasadnienia **negatywnie ocenionej** prac kandydatów na doradców inwestycyjnych z II i III etapu egzaminu, które przewidują zadania otwarte wraz z obowiązkiem odwołania się do zadań przedstawionych w literaturze podstawowej lub egzaminów z wcześniejszych lat, co da kandydatom na doradców inwestycyjnych realną możliwość odwołania się od wyników i zrozumienia błędów jakie popełnili w swoich pracach;
- ustanowienia zobowiązania do okresowego informowania Ministerstwa Finansów przez komisję egzaminacyjną na doradcę inwestycyjnych o liczbie osób podchodzących do pierwszego etapu egzaminu jak również zdających trzeci etap egzaminu – tj. osób uprawnionych do złożenia wniosku o wpis na listę doradców inwestycyjnych, w celu weryfikacji realnego dostępu do zawodu;
- ustanowienia zobowiązania do publikacji modelowych rozwiązań zadań z egzaminu na doradcę inwestycyjnego z II i III etapu egzaminu (przewidujących zadania otwarte) wraz z bezpośrednim odwołaniem się do zadań opisanych w literaturze podstawowej lub zadań z lat poprzednich przez komisję przeprowadzającą egzamin na doradców inwestycyjnych:
 - dla uniknięcia wątpliwości, takie zobowiązanie nie ma na celu ograniczenie komisji w nagradzaniu niestandardowych rozwiązań w pracach kandydatów - wydaje się, że modelowe rozwiązanie, które byłoby opublikowane wraz z wynikami egzaminu mogłoby uwzględniać alternatywne, niestandardowe i akceptowalne rozwiązania, które zostały wykorzystane w pracach kandydatów ocenianych przez komisję; oraz
 - powyższe jest uzasadnione, gdyż egzamin na doradcę inwestycyjnego jest specjalistycznym państwowym egzaminem, którego ramy powinny być jednoznacznie wyznaczone przez kanon lektur podstawowych oraz zadania z lat poprzednich i żadne zadanie na egzaminie nie może wychodzić poza zakres **bezpośrednio** opisany w ramach literatury podstawowej lub w zadaniach z lat poprzednich udostępnionych na stronie internetowej KNF, tak więc w gestii komisji przygotowującej egzamin powinno leżeć wskazanie z jakich zadań czerpała przy przygotowaniu egzaminu (i powinno to stanowić informację publiczną), co również jest standardem przy wielu egzaminach na zawody regulowane w Polsce.
- wydłużenia terminu na odwołanie od wyników z egzaminu (ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny) z **maksymalnie** czterech dni do **minimalnie** tygodnia od dnia wyników, gdyż często odwołania wymagają pogłębionej analizy lektur wskazanych przez KNF (co jest uzasadnione w szczególności mając na uwadze fakt, że odwołania obecnie nie podlegają procedurze wnoszenia pism zgodnej z kodeksem postępowania administracyjnego, tj. ich

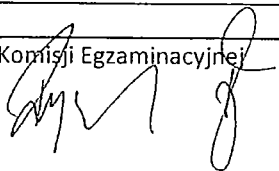
złożenie przez kandydatów zamieszkujących poza Warszawą u operatora pocztowego nie jest traktowane na równi ze złożeniem w urzędzie KNF, a liczy się data wpływu pisma do urzędu KNF – co w połączeniu z krótkim czasem na złożenie odwołania mogło realnie pozbawić wiele osób możliwości odwołania się od wyników w ostatnich latach);

- (o ile nie zostało to przedsięwzięte wcześniej przez Ministerstwo Finansów) przeprowadzenie analizy wpływu niskiej zdawalności egzaminu na zainteresowanie egzaminem na doradcę inwestycyjnego, wpływu na rynek kapitałowy w Polsce oraz skalę w jakiej osoby z uprawnieniami doradcy inwestycyjnego zostały zastąpione osobami bez takich kwalifikacji przez rynek pracy w związku z utrudnionym dostępem do zawodu; oraz
- podjęcia innych czynności, które w opinii Ministerstwa Finansów mają na celu urzeczywistnienie założeń Ustawy Nowelizującej.

Uprzejmie proszę również o informację czy Ministerstwo Finansów zechce przychylić się do wyżej wskazanej prośby w świetle argumentów przedstawionych w niniejszym piśmie.

Lista osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu dla osób ubiegających się o licencję doradcy restrukturyzacyjnego, który odbył się w dniu 15 kwietnia 2019 r.			
LP	NAZWISKO ZDAJĄCEGO	IMIĘ ZDAJĄCEGO	NUMER KODU
1	Bis	Paweł	201
2	Bobko	Dariusz	241
3	Buza	Paweł	281
4	Cieśla	Damian	222
5	Czarnota	Anna	253
6	Drzystek	Artur	207
7	Firgolski	Artur	224
8	Garbacz	Beata	273
9	Giądła	Magdalena	259
10	Głowacki	Robert	286
11	Goszczyński	Przemysław	269
12	Grenda	Bartosz	266
13	Jagiello	Krzysztof	250
14	Janicki	Wojciech	284
15	Kantecki	Grzegorz	247
16	Kopij	Paweł	268
17	Kosiorowska-Dobrowolska	Aleksandra	302
18	Krasnodębski	Tomasz	280
19	Królik	Adam	288
20	Kumor-Tomaszewska	Aneta	232
21	Laluk	Maciej	248
22	Lewandowski	Krzysztof	261
23	Misztal	Marcin	256
24	Nadolska	Anna	278
25	Nowicki	Bartosz	304
26	Omasta	Rafał	246
27	Podel	Waldemar	301
28	Polański	Robert	298
29	Potoczek-Biniak	Joanna	237
30	Przeworski	Szymon	270
31	Ryba	Artur	214
32	Saramaga-Pioch	Agnieszka	243
33	Siekierda	Konrad	271
34	Smolarek	Jarosław	252
35	Sowiński	Michał	226
36	Stasiewicz	Maciej	208
37	Staszewski	Piotr	291
38	Stępień	Izabela	260
39	Storto	Duszan	285
40	Szczepański	Artur	274
41	Szebla	Klaudia	289
42	Szpringer	Jakub	300
43	Szulc	Piotr	240
44	Wachocka	Aleksandra	303
45	Wanat	Krzysztof	275
46	Warda	Aleksandra	295
47	Witecki	Piotr	251
48	Wolanin	Grzegorz	235
49	Zapała	Tomasz	239

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej

WYNIKI KANDYDATÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W EGZAMINIE DLA DORADCÓW INWESTYCYJNYCH W I ETAPIE PRZEPROWADZONYM W DNIU 20 PAŹDZIERNIKA 2019 R. (wyniki z dnia 15 listopada 2019 r. - po rozpatrzeniu odwołań)			
LP.	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
1	0001	124	negatywny
2	0002	182	pozytywny
3	0003	137	pozytywny
4	0004	74	negatywny
5	0005	141	pozytywny
6	0006	103	negatywny
7	0007	119	negatywny
8	0008	85	negatywny
9	0009	89	negatywny
10	0010	86	negatywny
11	0011	121	negatywny
12	0012	35	negatywny
13	0013	112	negatywny
14	0014	138	pozytywny
15	0015	104	negatywny
16	0016	108	negatywny
17	0017	67	negatywny
18	0018	74	negatywny
19	0019	82	negatywny
20	0020	136	pozytywny
21	0021	78	negatywny
22	0023	101	negatywny
23	0024	122	negatywny
24	0025	81	negatywny
25	0026	106	negatywny
26	0027	126	negatywny
27	0028	115	negatywny
28	0029	70	negatywny
29	0030	51	negatywny
30	0031	26	negatywny
31	0033	103	negatywny
32	0034	83	negatywny
33	0035	123	negatywny
34	0036	-2	negatywny
35	0038	105	negatywny
36	0039	132	negatywny
37	0040	156	pozytywny
38	0041	110	negatywny
39	0042	106	negatywny
40	0043	75	negatywny
41	0044	80	negatywny

Marcin Pachucki

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załącznik 3

Warszawa, dnia 13 stycznia 2020 r.

Komisja Egzaminacyjna dla Doradców Inwestycyjnych

**Lista osób, które zaliczyły II etap egzaminu na doradcę inwestycyjnego
przeprowadzony w dniu 8 grudnia 2019 r. (wg numeru rejestru)**

Numer rejestru	Wynik
19100002	pozytywny
19100003	negatywny
19030003	negatywny
19100005	negatywny
19100014	pozytywny
19030015	negatywny
19030021	negatywny
18100039	negatywny
19100040	pozytywny
19030052	pozytywny
18100052	pozytywny

Marcin Pachucki

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załącznik 5

Warszawa, dnia 22 stycznia 2020 r.

Komisja Egzaminacyjna dla Doradców Inwestycyjnych

**Lista osób, które zaliczyły II etap egzaminu na doradcę inwestycyjnego
przeprowadzony w dniu 8 grudnia 2019 r. po rozpatrzeniu odwołań**

(wg numeru rejestru)

Numer rejestru	Wynik
19030015	pozytywny

Marcin Pachucki

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Warszawa, dnia 16 marca 2020 r.

Komisja Egzaminacyjna dla Doradców Inwestycyjnych

**Wyniki III etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego przeprowadzonego
w dniu 16 lutego 2020 r. – po rozpatrzeniu odwołań**

(wg numeru rejestru)

Numer rejestru	Wynik
18030001	negatywny
19100002	pozytywny
18100008	negatywny
19100014	negatywny
19030015	negatywny
18030022	negatywny
18100022	pozytywny
18030033	negatywny
18100034	pozytywny
18030052	pozytywny
18100044	negatywny
19100040	negatywny
19030053	negatywny
18100050	negatywny
18100052	negatywny
18100053	pozytywny

Marcin Pachucki

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Wyrok
Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 7 maja 2002 r. SK 20/00

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jadwiga Skórzewska-Łosiak - przewodnicząca, Teresa Dębowska-Romanowska, Marian Grzybowski, Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska, Mirosław Wyrzykowski - sprawozdawca,

protokolant: Grażyna Szałygo.

Sentencja

Po rozpoznaniu, z udziałem skarżącego oraz Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Prokuratora Generalnego na rozprawie w dniu 7 maja 2002 r., skargi konstytucyjnej Leszka Lepczyńskiego o zbadanie zgodności:

art. 65 pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) z:

- 1) prawem ochrony wolności określonym w art. 31 ust. 1 Konstytucji,
- 2) zasadą równości wobec prawa określoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji,
- 3) zasadą niedyskryminowania w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym określoną w art. 32 ust. 2 Konstytucji,
- 4) prawem dostępu do służby publicznej zawartym w art. 60 Konstytucji,
- 5) prawem wolności wyboru i wykonywania zawodu określonym w art. 65 ust. 1 Konstytucji,
- 6) zasadą swobodnego zrzeszania się określoną w art. 11 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji,
- 7) zasadą niedyskryminacji określoną w art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji,

orzeka:

1) Artykuł 65 pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 i Nr 25, poz. 187, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 75, poz.

471 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2000 r. Nr 39, poz. 439 i Nr 94, poz. 1037, z 2001 r. Nr 98, poz. 1070) jest zgodny z art. 32 i art. 65 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

2) Artykuł 65 pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze nie jest niezgodny z art. 31 ust. 1 i art. 60 Konstytucji.

Ponadto postanawia:

na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1070) umorzyć postępowanie w zakresie zgodności art. 65 pkt 1 ustawy powołanej wyżej z art. 11 ust. 1 oraz z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i 176, z 1995 r. Nr 36, poz. 177 oraz z 1998 r. Nr 147, poz. 962) w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie faktyczne

I

1. W skardze konstytucyjnej z 4 sierpnia 2000 r. skarżący Leszek Lepczyński wniósł o stwierdzenie niezgodności art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) z zasadą równości wobec prawa określoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji, zasadą niedyskryminowania w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym określoną w art. 32 ust. 2 Konstytucji, z zasadą swobodnego zrzeszania się określoną w art. 11 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji, oraz z zasadą niedyskryminacji określoną w art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art. 87 ust. 1 Konstytucji.

Zakwestionowany przepis został przez skarżącego błędnie oznaczony. Art. 65 ustawy - Prawo o adwokaturze nie zawiera ust. 1, lecz pkt 1. Z treści uzasadnienia wynika, że skarżący miał na myśli właśnie wskazany art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze.

Zdaniem skarżącego zaskarżony przepis umożliwia nadmierną dowolność interpretacji samorządowym organom adwokatury, czego konsekwencją jest naruszenie wskazanych zasad konstytucyjnych.

Skarżący od 1995 r. wykonuje zawód radcy prawnego. W 1998 r. wystąpił na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo o adwokaturze do Okręgowej Rady Adwokackiej (dalej ORA) w Olsztynie z wnioskiem o wpis na listę adwokatów. Uchwałą z 23 kwietnia 1998 r. ORA w Olsztynie odmówiła zainteresowanemu Leszkowi Lepczyńskiemu wpisu na listę adwokatów argumentując, iż zainteresowany podał nieprawidłowe dane o przebiegu swojej pracy. 12 maja 1998 r. L. Lepczyński złożył odwołanie od przedmiotowej uchwały do Ministra Sprawiedliwości. Decyzją z 7 września 1998 r. Minister Sprawiedliwości nie uwzględnił odwołania. L. Lepczyński złożył skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem z 18 listopada 1998 r. w sprawie II SA 1461/98 uchylił zaskarżoną decyzję Ministra Sprawiedliwości ze wskazaniem, że po nowelizacji ustawy - Prawo o adwokaturze w 1997 r. okoliczność rozmiaru pracy w charakterze radcy prawnego nie miała istotnego znaczenia. Minister Sprawiedliwości uchylił zaskarżone uchwały i przekazał sprawę do

ponownego rozpoznania przez ORA w Olsztynie. Po zbadaniu czy zainteresowany spełnia przesłanki wymagane do wpisu na listę adwokatów ORA w Olsztynie stwierdziła, że L. Lepczyński swoim dotychczasowym zachowaniem nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata, a w związku z tym niespełniona jest jedna z podstawowych przesłanek, określona w art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze. ORA doszła do takich wniosków po analizie pism wnoszonych przez L. Lepczyńskiego. Pisma te zdaniem ORA jak i NSA zawierały obraźliwe zwroty, których używanie świadczyć ma o braku rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata. ORA podjęła także informację o toczącym się wobec L. Lepczyńskiego w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie postępowaniu dyscyplinarnym. Wobec powyższych ustaleń ORA w Olsztynie uchwałą z 21 maja 1999 r. odmówiła L. Lepczyńskiemu wpisu na listę adwokatów. Po rozpoznaniu odwołania od tej uchwały ORA w Olsztynie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej uchwałą z 27 lipca 1999 r. postanowiło pozostawić odwołanie bez uwzględnienia, uznając że zainteresowany nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata. Decyzją z 20 października 1999 r. (O.III.A.810/144/99) Minister Sprawiedliwości nie uwzględnił odwołania skarżącego. Skarżący wniósł skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem z 17 kwietnia 2000 r. (II SA 2192/99) oddalił skargę na decyzję Ministra Sprawiedliwości uznając ostatecznie legalność uchwały odmawiającej zainteresowanemu wpisu na listę adwokatów.

Skarżący jest zdania, że obecne brzmienie art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze pozostaje w sprzeczności z Konstytucją, dlatego też po wyczerpaniu przysługującej drogi prawnej pismem z 4 sierpnia 2000 r. zwrócił się ze skargą konstytucyjną do Trybunału Konstytucyjnego.

W odpowiedzi na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 2 listopada 2000 r. wzywające skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej z 4 sierpnia 2000 r. skarżący pismem z 14 listopada 2000 r. uzupełnił wskazane braki oraz rozszerzył zakres dotychczasowej skargi o nowe wzorce kontroli (art. 31 ust. 1, art. 60 i art. 65 ust. 1 Konstytucji).

2. Pismem z 5 lipca 2001 r. stanowisko w sprawie zajął Marszałek Sejmu, który ustosunkował się do zarzutów sformułowanych w skardze.

Zdaniem Marszałka Sejmu art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze jest zgodny ze wskazanymi wzorcami kontroli. Wprawdzie pojęcie "nieskazitelnego charakteru" użyte w art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze jest nieostre i niezdefiniowane, ale analiza językowa jego treści i sensu nie budzi wątpliwości. Nie jest słuszny zarzut, że przepis ten pozostawia organom samorządu zawodowego pełną swobodę oceny i interpretacji, bowiem "potoczne rozumienie nieskazitelnego charakteru, jak i słownikowa definicja są zbieżne i dość precyzyjne. Postępowanie w sprawie wpisu na listę adwokatów odbywa się w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, co oznacza, że przy rozpoznawaniu takich spraw organy samorządu adwokackiego zobowiązane są do podejmowania wszelkich kroków niezbędnych do wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy z uwzględnieniem interesu społecznego i słusznego interesu obywatela (art. 7 k.p.a.)". Jest to więc procedura dająca gwarancję obiektywizmu i rzetelności rozstrzygnięcia. Kryterium oceny przydatności do zawodu adwokata zawarte w art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze nie narusza konstytucyjnej zasady równości wobec prawa (art. 32 ust. 1) oraz zasady niedyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym (art. 32 ust. 2), gdyż kryterium to jest jednakowe dla wszystkich, którzy ubiegają się o wpis na listę

adwokatów. Ponadto kwestionowany przepis nie narusza także zasady wolności stowarzyszania się wyrażonej w art. 11 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ani zakazu dyskryminacji wyrażonego w art. 14 tej Konwencji.

3. Prokurator Generalny w piśmie z 24 stycznia 2001 r. uznał, że przepis art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze jest zgodny z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji i wniósł o umorzenie postępowania w części dotyczącej zgodności kwestionowanego przepisu z art. 60 i 65 ust. 1 Konstytucji oraz z art. 11 ust. 1 i art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji. Wymogi określone w kwestionowanym przez skarżącego przepisie odnoszą się w równym stopniu do wszystkich osób ubiegających się o wpis na listę adwokatów. Na podstawie art. 66 ustawy niektóre osoby posiadające określone uprawnienia są zwolnione z wymagań odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego, to jednak takie warunki jak "nieskazitelność charakteru" czy "rękojmia prawidłowego wykonywania zawodu" musi spełniać każdy kandydat na adwokata. Nieuzasadniony jest pogląd skarżącego, że kwestionowany przepis narusza zasadę równości lub prowadzi do dyskryminacji. Przepis ten nie tylko nie narusza zasady równości i nie prowadzi do dyskryminacji, ale jest właśnie wyrazem poszanowania tych zasad.

Ustosunkowując się do zarzutów naruszenia art. 60 i 65 Konstytucji Prokurator Generalny wskazał, że art. 46 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym określa trzymiesięczny termin do wniesienia skargi. W opinii Prokuratora Generalnego rozszerzenie skargi o nowe wzorce należy niewątpliwie uznać za nową skargę. Wniesienie nowej skargi konstytucyjnej nastąpiło w tym przypadku po upływie wymaganego terminu i dlatego nie ulega wątpliwości, że w stosunku do nowej skargi upłynął termin, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o TK. Termin ten ma charakter zawity i jego naruszenie wyłącza możliwość merytorycznego rozpoznania skargi w zakresie jaki wynika z pisma skarżącego z 14 listopada 2000 r. Prokurator Generalny wnosi zatem o umorzenie postępowania w tym zakresie. W kwestii naruszenia art. 11 ust. 1 i art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Prokurator Generalny, podziela pogląd skarżącego, że źródłami powszechnie obowiązującego prawa, na podstawie art. 87 ust. 1 Konstytucji, są m.in. ratyfikowane umowy międzynarodowe. Prokurator Generalny przytoczył orzeczenie TK z 8 czerwca 1999 r. SK 12/98 (OTK ZU nr 5/1999, poz. 96), w którym Trybunał Konstytucyjny potwierdził, że podmioty, którym przysługuje prawo do wniesienia skargi konstytucyjnej, nie mogą powoływać się na umowy międzynarodowe jako wzorce kontroli kwestionowanego przepisu, nawet wówczas, gdy wynikają z nich jakieś prawa. Warunkiem dopuszczalności skargi do Trybunału Konstytucyjnego jest bowiem naruszenie "konstytucyjnego prawa lub wolności". Decydujący jest zatem fakt uregulowania danego prawa lub wolności w ustawie zasadniczej, gdyż "skarga nie może służyć w razie naruszenia praw przyznanych ustawami czy wynikających z umów międzynarodowych". Stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być tylko zgodność zaskarżonego aktu normatywnego z Konstytucją, a nie z jakimkolwiek innym aktem normatywnym. Wobec niespełnienia zasadniczej materialnoprawnej przesłanki dopuszczalności skargi, jaką jest naruszenie konstytucyjnych wolności lub praw, postępowanie w przedstawionym zakresie powinno zostać zdaniem Prokuratora Generalnego umorzone.

II

Na rozprawie przedstawiciele uczestników postępowania podtrzymali stanowiska wyrażone w pismach procesowych rozwijając przedstawione uprzednio argumenty.

Skarżący sprecyzował, że nie skarży uznaniowości przesłanki nieskazitelnego charakteru, stwierdził jednak, że jej ogólnikowe sformułowanie powoduje, iż mamy do czynienia z absolutną dowolnością interpretacyjną. Takie uregulowanie ogranicza, zdaniem skarżącego, prawo do swobodnego wykonywania zawodu.

Przedstawiciele Sejmu oraz Prokuratora Generalnego wnieśli o uznanie zaskarżonej regulacji za zgodną z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji. Ponadto podkreślili oczywisty charakter tezy, że prawo do tworzenia samorządów zawodowych jest prawem konstytucyjnym, a głównym celem ich funkcjonowania jest sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem tych zawodów dla ochrony interesu publicznego. Zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego, jego wykonywanie wymaga wysokich kwalifikacji i wiąże się z dużą odpowiedzialnością społeczną.

W pozostałej części dotyczącej zgodności kwestionowanego przepisu z art. 60 i art. 65 ust. 1 Konstytucji oraz z art. 11 ust. 1 i art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji przedstawiciele Sejmu oraz Prokuratora Generalnego oraz wnieśli o umorzenie postępowania.

W końcowych wystąpieniach uczestnicy postępowania podtrzymali uprzednio wyrażone stanowiska.

III

Uzasadnienie prawne

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Pierwszy z zarzutów przedstawiony przez skarżącego odnosi się do naruszenia zasady równości przez wprowadzenie w art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze nieuzasadnionego, dyskryminującego wymogu nieskazitelnego charakteru i rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu.

Zasada równości była wielokrotnie przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego (por. wyrok z 11 lipca 2000 r., sygn. K. 30/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 145, czy też wyrok z 18 stycznia 2000 r., sygn. K. 17/99, OTK ZU nr 1/2000, poz. 4). Zgodnie z dotychczasową linią orzecniczą Trybunału Konstytucyjnego zasada równości oznacza nakaz jednakowego traktowania wszystkich obywateli w obrębie określonej klasy ("kategorii"). Wszystkie podmioty charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną, relewantną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (wyrok z 5 listopada 1997 r., sygn. K. 22/97, OTK ZU nr 3-4/1997, poz. 41).

Trybunał Konstytucyjny rozważył, czy postanowienia kwestionowanych przez skarżącego przepisów prowadzą do zróżnicowania podmiotów posiadających istotne cechy wspólne. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego sytuacja taka nie ma miejsca. Ustawodawca stawia bowiem wymóg nieskazitelnego charakteru i rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu wszystkim ubiegającym się o wpis na listę adwokatów, nie dokonując w tej mierze żadnych zróżnicowań. Zgodnie z ustawą Prawo o adwokaturze w pewnych sytuacjach różnicuje się niektóre z warunków stawianych kandydatom ubiegającym się o wpis na listę adwokatów. I tak np. z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego zwalnia

się osoby wskazane w art. 66 ustawy - Prawo o adwokaturze. We wszystkich jednak przypadkach obowiązuje wymóg nieskazitelnego charakteru kandydata i wymóg rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata.

Trybunał Konstytucyjny analizując zarzut naruszenia art. 32 ust. 2 Konstytucji przez art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze podziela utrwalony pogląd doktryny, iż "dyskryminacją jest nie znajdujące podstawy w obowiązujących normach prawnych i upośledzające daną osobę traktowanie jej przez inne podmioty: odbieranie lub ograniczanie wolności, uniemożliwianie lub utrudnianie korzystania z praw wymagające realizacji nieznanymi prawu obowiązków" (P. Winczorek, Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., Warszawa 2000, Liber, str. 51).

Trybunał Konstytucyjny uważa, że nie ma uzasadnienia pogląd, jakoby wymóg nieskazitelnego charakteru i rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu stanowił ograniczenie wolności lub utrudniał korzystanie z praw. Spełnienie wysokich wymagań stawianych przez ustawodawcę osobom wykonującym zawód zaufania publicznego jest uzasadnione tym, iż powierzone są im zadania o szczególnym charakterze lub szczególnej doniosłości z punktu widzenia zadań państwa, troski o realizację interesu publicznego czy gwarancji wolności i praw jednostki. Uzależnienie wpisu na listę adwokatów od nieskazitelnego charakteru i rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata to nie dyskryminacja a wprowadzenie do mechanizmu dopuszczania do zawodu kryterium w pełni odpowiadającego charakterowi zawodu adwokata.

Należy zauważyć, że wymóg "nieskazitelnego charakteru" ustawodawca stawia nie tylko wobec kandydatów do zawodu adwokata, ale także w wielu innych przypadkach. Współczesny ustawodawca wymaga od kandydatów do służby publicznej (np. sędziów, prokuratorów, urzędników państwowych i pracowników państwowej służby cywilnej) nieskazitelnego charakteru i nieposzlakowanej opinii. Takich właśnie cech kandydatów, jak nieskazitelną charakter i nienaganna postawa etyczna wymagają także m.in. korporacje notarialna i lekarska.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny uznał zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady równości za nieuzasadniony.

2. Zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego i ustawodawca uzależnia prawo jego wykonywania od spełnienia przez zainteresowanego określonych warunków dotyczących kwalifikacji zawodowych i moralnych. "Zawód zaufania publicznego" to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacja) (P. Sarnecki: Pojęcie zawodu zaufania publicznego (art. 17 ust. 1 Konstytucji) na przykładzie adwokatury, w: L. Garlicki (red.), Konstytucja- Wybory-Parlament. Studia ofiarowane Zdzisławowi Jaroszowi, Warszawa 2000, Liber, s. 155 i nast.)

Zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego i ustawodawca ma prawo uzależnić prawo wykonywania tego zawodu od spełnienia przez zainteresowanego określonych warunków dotyczących np. jego kwalifikacji zawodowych i moralnych. Podkreślenia

wymaga okoliczność, że cech "nieskazitelnego charakteru" i "rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu" wymaga się nie tylko od kandydatów na adwokatów, ale i od kandydatów na radców prawnych. Zatem i skarżący musiał odpowiadać tym wymogom w chwili ubiegania się o wpis na listę radców prawnych. Wymóg ten nie był więc dla niego warunkiem ani nowym, ani nieoczekiwanym czy też zbyt wygórowanym. Również w poprzednim stanie prawnym, przed nowelizacją ustawy w 1997 r. kandydaci na radców musieli wykazać się "nieskazitelnym charakterem i dotychczasowym zachowaniem nie budząc zastrzeżeń co do możliwości prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego". W wyniku nowelizacji ustawy zmienił się tylko drugi człon przepisu i w chwili obecnej zamiast "braku zastrzeżeń co do możliwości wykonywania zawodu radcy prawnego" wymogi dotyczą "rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu".

3. Art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze jest normą zawierającą kryteria ocenne. W hipotezie tej normy prawnej ustawodawca posłużył się zwrotami niedookreślonymi. Nie oznacza to jednak dowolności rozstrzygnięcia organów samorządu adwokackiego. Margines swobody w zakresie oceny stanu faktycznego i konkluzji wynikających z tej oceny, pozostawiony w tym przypadku organom samorządu adwokackiego, nie oznacza w żadnym razie dowolności w ocenie stanu faktycznego. Im bardziej niedookreślone są przesłanki podjęcia decyzji, tym bardziej szczegółowe, pełne i przekonujące musi być uzasadnienie powodów przyjęcia przez organ stosujący prawo danego rozumienia określonego pojęcia. Proces ustalania treści pojęcia podlega pełnej kontroli poprawności metodologicznej i merytorycznej również w tym zakresie, w jakim decyzja opierająca się na normie zawierającej pojęcia niedookreślone podlega rygorom określonym w art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego. Organ stosujący prawo jest zobowiązany do udowodnienia poprawności przyjętego przez siebie rozumienia danego pojęcia i przedstawienia argumentów przemawiających za przyjęciem określonego sposobu rozumowania. Poprawność rozumowania organu stosującego prawo podlega pełnej kontroli, zarówno w postępowaniu instancyjnym (zasadność i legalność), jak i w zakresie kontroli legalności w postępowaniu sądownoadministracyjnym.

W analizowanym przypadku Trybunał Konstytucyjny uznał posłużenie się przez ustawodawcę pojęciem niedookreślonym za uprawnione. Zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego. Wprowadzając wymogi dotyczące charakteru osoby zawód ten wykonujący czy też rękojmi prawidłowego wykonywania ustawodawca tworzy normatywne przesłanki dla zapewnienia odpowiedniej realizacji zadań przypisanych temu zawodowi. Kryteria te wprowadzone są w tym celu, by zagwarantować odpowiedni poziom zawodowy i moralny członków korporacji. Kryteria te nie mogą być jednak nadużywane w celu ograniczenia dostępności do zawodu. Trybunał Konstytucyjny zaznacza zarazem, że jego kompetencja nie obejmuje oceny sposobu stosowania prawa przez organy samorządu zawodowego, jak i kontroli prawidłowości stosowania prawa dokonywanej przez sąd administracyjny.

4. Zdaniem skarżącego odmowa wpisu na listę adwokatów z uwagi na niespełnienie jednej z przesłanek - nieskazitelnego charakteru i rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata - wymienionej w art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze narusza również określone w art. 65 ust. 1 Konstytucji prawo wolności wyboru i wykonywania zawodu.

Ogólna treść pojęcia "wolność wykonywania zawodu" została wyjaśniona przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 26 kwietnia 1999 r. (K. 33/98, OTK ZU nr 4/1999, poz. 71), zaś w odniesieniu do tzw. wolnych zawodów Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się w

wyroku z 19 października 1999 r. (SK 4/99, OTK ZU nr 6/1999, poz. 119). W ocenie Trybunału Konstytucyjnego w przypadku tzw. zawodu wolnego treścią wolności wykonywania tego zawodu jest stworzenie sytuacji prawnej, w której po pierwsze, każdy będzie mieć swobodny dostęp do wykonywania zawodu, warunkowany tylko talentami i kwalifikacjami, po drugie, mieć będzie rzeczywistą możliwość wykonywania swojego zawodu oraz, po trzecie, nie będzie przy wykonywaniu zawodu poddany rygorom podporządkowania, które charakteryzują świadczenie pracy. Jest jednak rzeczą oczywistą, że wolność wykonywania zawodu nie może mieć charakteru absolutnego i że może być poddana reglamentacji prawnej, w szczególności jeśli chodzi o uzyskanie prawa wykonywania określonego zawodu, wyznaczenie sposobów i metod jego wykonywania, a także określenie relacji wobec państwa, czy samorządu zawodowego.

Innymi słowy konstytucyjna gwarancja "wolności wykonywania zawodu" nie tylko nie kłóci się z regulowaniem przez państwo szeregu kwestii związanych tak z samym wykonywaniem zawodu, jak i ze statusem osób zawod ten wykonujących, ale wręcz zakłada potrzebę istnienia tego typu regulacji zwłaszcza, gdy chodzi o zawód zaufania publicznego jakim jest zawód adwokata. Oczywiście jest, że takie regulacje mogą wprowadzić różnego rodzaju ograniczenia wolności wykonywania zawodu. Zarazem jednak ograniczenia wolności wykonywania zawodu - jak wszelkie ograniczenia praw i wolności jednostki - dopuszczalne są tylko stosownie do ogólnych zasad oraz kryteriów wyznaczonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Mogą być one ustanowione tylko w ustawie i tylko, gdy jest to konieczne ze względu na ochronę ważnego interesu publicznego i tylko w zakresie, który nie naruszy istoty regulowanej wolności lub prawa. Oznacza to, że ocena dopuszczalności ograniczeń musi zawsze opierać się na rozważeniu ich racjonalności i proporcjonalności.

W analizowanym przypadku brak jest podstaw do uznania, że powyższe granice zostały przekroczone. Trybunał Konstytucyjny nie uważa, by uregulowanie art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze naruszało wolność wyboru i wykonywania zawodu. Przesłanki uzależniające dostęp do zawodu adwokata od spełnienia określonych kryteriów zostały wskazane w ustawie. Jak to zostało już wcześniej wyjaśnione zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego, zatem stawianie kandydatom do zawodu tego rodzaju wymagań jest w pełni uzasadnione zarówno ochroną interesu publicznego jak i praw i wolności innych obywateli. Dążąc do zapewnienia wysokiej jakości świadczeń wymaga się od pewnych grup zawodowych nie tylko wysokich kwalifikacji zawodowych ale także np. nieskazitelności charakteru i rękopmi prawidłowego wykonywania zawodu.

5. Z wymienionych wyżej względów Trybunał nie dopatrył się także niezgodności art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze ze wskazanym przez skarżącego art. 31 ust 1 Konstytucji. Wskazując naruszenie zasady, że wolność człowieka podlega ochronie prawnej skarżący stwierdził jedynie, iż kwestionowany art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze ogranicza wolność wyboru formy wykonywania zawodu.

Argumentacja skarżącego nie jest przekonująca. Art. 31 ust. 1 Konstytucji gwarantuje ochronę prawną wolności człowieka. Wskazany jako wzorzec kontroli art. 31 ust. 1 stanowi *lex generalis* w stosunku do powołanego również jako wzorzec kontroli art. 65 ust. 1 Konstytucji. Zgodność art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze z art. 65 ust. 1 Konstytucji została wykazana w poprzednim punkcie niniejszego uzasadnienia. Ponadto należy zauważyć, że skarżący wskazał jako wzorzec kontroli art. 31 ust. 1 Konstytucji, a nie art. 31 ust. 3 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny jeszcze raz podkreśla, że "wolności" nie mają charakteru absolutnego, tak więc dopiero naruszenie przesłanek zawartych w art. 31 ust. 3

prowadziłoby do możliwości uznania, że doszło do naruszenia konstytucyjnie chronionej wolności człowieka, tego jednak skarżący nie wykazał. Z tych względów Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze jest zgodny z art. 31 ust. 1 Konstytucji.

6. Nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art. 60 Konstytucji. Art. 60 reguluje zasadę dostępu obywateli polskich do służby publicznej na jednakowych zasadach. Jak było wskazane wyżej zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego, którego regulacja zawarta jest w art. 17 Konstytucji. Nie jest to w żadnym razie zawód objęty zakresem pojęcia "służba publiczna". Służba publiczna (służba państwowa, służba cywilna) to kadra wykonująca zadania aparatu państwowego, w tym administracyjnego. Służba publiczna charakteryzuje się następującymi cechami: 1) jednostronne ustalenie przez państwo (w drodze ustawowej) warunków służby państwowej, tj. składników stosunku służbowego, a więc obowiązków i uprawnień funkcjonariusza (urzędnika); 2) publicznoprawny charakter stosunku służby, którego wyrazem jest jednostronny akt administracyjny przyjęcia do służby w postaci mianowania (akt o charakterze decyzji) przy zachowaniu zasady dobrowolności wstąpienia do służby; 3) trwałość stosunku służbowego, oznaczająca w konsekwencji znacznie dalej idącą, niż przy innych zasadach zatrudniania urzędnika, stabilizację statusu urzędnika; 4) podporządkowanie urzędnika wyrażające się w nałożonych przez prawo obowiązkach i ograniczeniach, a obejmujące podległość władzy przełożonego, dyspozycyjność, jak również podporządkowanie interesów osobistych urzędnika interesom państwa (służby); 5) wzmocnione rygory odpowiedzialności funkcjonariusza za jego działania, przede wszystkim odpowiedzialność dyscyplinarna; 6) istnienie po stronie urzędnika, będącego w służbie państwowej, określonych uprawnień mających niekiedy charakter przywilejów, stanowiących swego rodzaju rekompensatę za poświęcenie służbie (por. J. Jagielski, K. Rączka, Komentarz do ustawy o służbie cywilnej, Warszawa 2001, Wydawnictwo Prawnicze, s. 8, 10).

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego wskazane cechy służby publicznej nie dają żadnych podstaw dla uznania, iż zawód adwokata mieści się w zakresie konstytucyjnego pojęcia służby publicznej.

7. W opinii skarżącego art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze narusza także art. 11 ust. 1 (zasada swobodnego zrzeszania się) oraz art. 14 (zasada niedyskryminacji) Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art. 87 ust. 1 Konstytucji.

W przypadku skargi konstytucyjnej umowy międzynarodowe nie mogą stanowić właściwego wzorca kontroli. Art. 79 Konstytucji wyraźnie wskazuje, że podstawą skargi mogą być jedynie "konstytucyjne prawa lub wolności". W związku z tym nie ma znaczenia, czy z Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wynikają dla skarżącego jakieś prawa, gdyż nie podlegają one ochronie w trybie skargi konstytucyjnej. W tej kwestii Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się m.in. w wyroku z 8 czerwca 1999 r. (SK 12/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 96), a także w postanowieniu z 18 kwietnia 2000 r. (SK 2/99, OTK ZU nr 3/2000, poz. 92).

Wobec niespełnienia zasadniczej materialnoprawnej przesłanki dopuszczalności skargi, jaką jest naruszenie konstytucyjnych wolności lub praw, postępowanie w zakresie zgodności art. 65 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze z art. 11 ust. 1 i art. 14 Konwencji Europejskiej w związku z art. 87 ust. 1 Konstytucji należało umorzyć.

Trybunał Konstytucyjny zaznacza przy tym, że treść powołanych przepisów Konwencji znajduje swój wyraz w Konstytucji, m.in. art. 14 Konwencji można odnaleźć w art. 32 Konstytucji (powołanym przez skarżącego jako wzorzec kontroli).

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny orzekł jak w sentencji.

Załącznik 7

KOMISJA
NADZORU FINANSOWEGO

Komisja Egzaminacyjna

dla Doradców Inwestycyjnych

Warszawa, 25.04.2016

**WYNIKI KANDYDATÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W I
ETAPIE EGZAMINU NA DORADCĘ INWESTYCYJNEGO
PRZEPROWADZONEGO W DN. 20 MARCA 2016 R. WRAZ Z
PUNKTACJĄ - PO ROZPATRZENIU ODWOŁAŃ**

LP.	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
1	0001	88	NEGATYWNY
2	0003	93	NEGATYWNY
3	0004	118	NEGATYWNY
4	0005	91	NEGATYWNY
5	0006	138	POZYTYWNY
6	0007	151	POZYTYWNY
7	0008	73	NEGATYWNY
8	0009	123	NEGATYWNY
9	0010	148	POZYTYWNY
10	0012	162	POZYTYWNY
11	0013	137	POZYTYWNY
12	0014	139	POZYTYWNY
13	0015	117	NEGATYWNY
14	0016	142	POZYTYWNY
15	0017	142	POZYTYWNY
16	0018	118	NEGATYWNY
17	0019	141	POZYTYWNY
18	0020	120	NEGATYWNY
19	0021	144	POZYTYWNY
20	0022	132	NEGATYWNY
21	0023	46	NEGATYWNY
22	0024	73	NEGATYWNY
23	0025	142	POZYTYWNY
24	0026	149	POZYTYWNY
25	0027	121	NEGATYWNY
26	0028	144	POZYTYWNY
27	0029	125	NEGATYWNY
28	0030	35	NEGATYWNY
29	0032	166	POZYTYWNY
30	0033	106	NEGATYWNY
31	0035	91	NEGATYWNY
32	0036	34	NEGATYWNY
33	0037	143	POZYTYWNY
34	0038	143	POZYTYWNY
35	0039	162	POZYTYWNY
36	0040	57	NEGATYWNY
37	0041	56	NEGATYWNY
38	0042	148	POZYTYWNY
39	0043	158	POZYTYWNY
40	0044	99	NEGATYWNY

KOMISJA
NADZORU FINANSOWEGO

41	Komisja Egzaminacyjna	106	NEGATYWNY
42	Doradców Inwestycyjnych	32	NEGATYWNY
43	0047	159	POZYTYWNY
44	0048	133	NEGATYWNY
45	0049	141	POZYTYWNY
46	0050	142	POZYTYWNY
47	0051	137	POZYTYWNY
48	0053	19	NEGATYWNY
49	0055	147	POZYTYWNY
50	0056	107	NEGATYWNY
51	0057	94	NEGATYWNY
52	0058	161	POZYTYWNY
53	0059	158	POZYTYWNY
54	0060	166	POZYTYWNY
55	0061	31	NEGATYWNY
56	0062	147	POZYTYWNY
57	0063	167	POZYTYWNY
58	0064	151	POZYTYWNY
59	0066	110	NEGATYWNY
60	0067	142	POZYTYWNY
61	0068	52	NEGATYWNY
62	0069	126	NEGATYWNY
63	0070	159	POZYTYWNY
64	0073	83	NEGATYWNY
65	0074	147	POZYTYWNY
66	0075	81	NEGATYWNY
67	0076	120	NEGATYWNY
68	0077	154	POZYTYWNY
69	0078	159	POZYTYWNY
70	0079	123	NEGATYWNY
71	0080	71	NEGATYWNY
72	0081	110	NEGATYWNY
73	0082	146	POZYTYWNY
74	0083	20	NEGATYWNY
75	0084	160	POZYTYWNY
76	0085	165	POZYTYWNY
77	0086	144	POZYTYWNY
78	0087	84	NEGATYWNY
79	0088	136	POZYTYWNY
80	0089	180	POZYTYWNY
81	0090	153	POZYTYWNY
82	0091	146	POZYTYWNY
83	0092	162	POZYTYWNY
84	0093	168	POZYTYWNY
85	0094	120	NEGATYWNY
86	0096	136	POZYTYWNY
87	0099	143	POZYTYWNY
88	0100	141	POZYTYWNY
89	0101	103	NEGATYWNY
90	0102	123	NEGATYWNY

KOMISJA
NADZORU FINANSOWEGO

91	Komisja Egzaminacyjna dla Doradców Inwestycyjnych 0103	111	NEGATYWNY
92	0104	137	POZYTYWNY
93	0105	141	POZYTYWNY
94	0106	106	NEGATYWNY
95	0107	28	NEGATYWNY
96	0108	152	POZYTYWNY
97	0109	113	NEGATYWNY
98	0110	140	POZYTYWNY
99	0111	150	POZYTYWNY
100	0113	53	NEGATYWNY
101	0114	98	NEGATYWNY
102	0115	63	NEGATYWNY
103	0116	108	NEGATYWNY
104	0117	181	POZYTYWNY
105	0118	139	POZYTYWNY
106	0119	130	NEGATYWNY
107	0120	141	POZYTYWNY
108	0121	111	NEGATYWNY
109	0122	139	POZYTYWNY
110	0123	101	NEGATYWNY
111	0124	91	NEGATYWNY
112	0125	148	POZYTYWNY
113	0126	155	POZYTYWNY
114	0127	122	NEGATYWNY
115	0128	135	POZYTYWNY
116	0129	87	NEGATYWNY
117	0130	125	NEGATYWNY
118	0131	89	NEGATYWNY
119	0133	168	POZYTYWNY
120	0135	140	POZYTYWNY
121	0136	133	NEGATYWNY

PRZEWODNICZĄCY
Komisji Egzaminacyjnej
dla Doradców Inwestycyjnych
Marek Stuchlik

Załącznik 8

WYNIKI KANDYDATÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W EGZAMINIE DLA DORADCÓW INWESTYCYJNYCH W I ETAPIE w dn. 24 marca 2019 r. - po rozpatrzeniu odwołań			
LP.	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
1	0001	108	negatywny
2	0002	125	negatywny
3	0003	149	pozytywny
4	0004	71	negatywny
5	0005	131	negatywny
6	0006	107	negatywny
7	0008	87	negatywny
8	0009	87	negatywny
9	0010	105	negatywny
10	0011	79	negatywny
11	0012	98	negatywny
12	0013	129	negatywny
13	0014	67	negatywny
14	0015	144	pozytywny
15	0016	21	negatywny
16	0017	106	negatywny
17	0018	97	negatywny
18	0019	73	negatywny
19	0020	105	negatywny
20	0021	151	pozytywny
21	0022	163	pozytywny
22	0023	139	pozytywny
23	0024	60	negatywny
24	0025	124	negatywny
25	0026	131	negatywny
26	0028	113	negatywny
27	0029	87	negatywny
28	0030	126	negatywny
29	0031	35	negatywny
30	0033	83	negatywny
31	0034	66	negatywny
32	0035	109	negatywny
33	0036	48	negatywny
34	0037	48	negatywny
35	0038	132	negatywny
36	0039	116	negatywny
37	0040	74	negatywny
38	0042	96	negatywny
39	0043	48	negatywny
40	0044	107	negatywny
41	0045	112	negatywny
42	0046	124	negatywny
43	0047	70	negatywny
44	0048	109	negatywny
45	0049	96	negatywny
46	0051	141	pozytywny
47	0052	141	pozytywny
48	0053	151	pozytywny
49	0054	72	negatywny
50	0056	37	negatywny
51	0057	55	negatywny

Ewa Dudkowska
Zastępca Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych(dokument podpisany
kwalifikowanym
podpisem elektronicznym)

WYNIKI KANDYDATÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W EGZAMINIE DLA DORADCÓW INWESTYCYJNYCH W I
ETAPIE w dn. 24 marca 2019 r. - po rozpatrzeniu odwołań

LP.	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
36	0039	118	negatywny

PRZEWODNICZĄCY
Komisji Egzaminacyjnej
dla Doradców Inwestycyjnych
Marcin Pańcula

Łeigc24.6 8

WYNIKI KANDYDATÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W EGZAMINIE DLA DORADCÓW INWESTYCYJNYCH W I ETAPIE PRZEPROWADZONYM W DNIU 20 PAŹDZIERNIKA 2019 R. (wyniki z dnia 15 listopada 2019 r. - po rozpatrzeniu odwołań)			
LP.	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
1	0001	124	negatywny
2	0002	182	pozytywny
3	0003	137	pozytywny
4	0004	74	negatywny
5	0005	141	pozytywny
6	0006	103	negatywny
7	0007	119	negatywny
8	0008	85	negatywny
9	0009	89	negatywny
10	0010	86	negatywny
11	0011	121	negatywny
12	0012	35	negatywny
13	0013	112	negatywny
14	0014	138	pozytywny
15	0015	104	negatywny
16	0016	108	negatywny
17	0017	67	negatywny
18	0018	74	negatywny
19	0019	82	negatywny
20	0020	136	pozytywny
21	0021	78	negatywny
22	0023	101	negatywny
23	0024	122	negatywny
24	0025	81	negatywny
25	0026	106	negatywny
26	0027	126	negatywny
27	0028	115	negatywny
28	0029	70	negatywny
29	0030	51	negatywny
30	0031	26	negatywny
31	0033	103	negatywny
32	0034	83	negatywny
33	0035	123	negatywny
34	0036	-2	negatywny
35	0038	105	negatywny
36	0039	132	negatywny
37	0040	156	pozytywny
38	0041	110	negatywny
39	0042	106	negatywny
40	0043	75	negatywny
41	0044	80	negatywny

Marcin Pachucki

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Wyniki Kandydatów, którzy uczestniczyli w egzaminie dla doradców inwestycyjnych w I etapie w dniu 13 września 2020 r. (wyniki z dnia 13 października 2020 r. – po rozpatrzeniu odwołań)				
	NR REJESTRU	PUNKTACJA		WYNIK
1	0001	-1		negatywny
2	0003	134		negatywny
3	0004	66		negatywny
4	0005	125		negatywny
5	0006	94		negatywny
6	0007	136		pozytywny
7	0008	55		negatywny
8	0009	109		negatywny
9	0010	102		negatywny
10	0011	100		negatywny
11	0013	107		negatywny
12	0015	116		negatywny
13	0014	134		negatywny
14	0017	116		negatywny
15	0018	120		negatywny
16	0019	137		pozytywny
17	0020	38		negatywny
18	0022	105		negatywny
19	0023	77		negatywny
20	0024	117		negatywny
21	0025	83		negatywny
22	0026	133		negatywny
23	0027	103		negatywny
24	0028	141		pozytywny
25	0029	114		negatywny
26	0030	90		negatywny
27	0031	99		negatywny
28	0032	111		negatywny
29	0033	91		negatywny
30	0034	112		negatywny
31	0035	95		negatywny
32	0036	141		pozytywny
33	0037	103		negatywny
34	0040	57		negatywny
35	0041	110		negatywny
36	0042	70		negatywny
37	0044	99		negatywny
38	0045	107		negatywny
39	0046	116		negatywny
40	0047	108		negatywny
41	0050	-1		negatywny

42	0051	92	negatywny
43	0052	106	negatywny
44	0053	155	pozytywny
45	0055	91	negatywny
46	0056	118	negatywny
47	0058	65	negatywny
48	0059	112	negatywny
49	0060	55	negatywny

Magdalena Łapsa-Parczewska
Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych
(dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

KOMUNIKAT NR 247

KOMISJI EGZAMINACYJNEJ DLA DORADCÓW INWESTYCYJNYCH

z dnia 7 listopada 2019 r.

**w sprawie wykazu literatury pomocniczej zalecanej przy przygotowywaniu
do egzaminów dla doradców inwestycyjnych**

Na podstawie art. 128 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2286 oraz z 2019 r. poz. 730, 875, 1655 i 1798), ogłasza się, co następuje:

1. Wykaz literatury pomocniczej zalecanej przy przygotowywaniu do egzaminów dla doradców inwestycyjnych jest zawarty w załączniku do niniejszego komunikatu.

2. Literatura pomocnicza stanowi zbiór książek, które zawierają informacje przydatne przy przygotowywaniu do egzaminów, nie stanowi jednak zbioru wyczerpującego, zawierającego wszystkie informacje niezbędne do udzielenia poprawnej odpowiedzi na każde pytanie egzaminacyjne.

3. Tracą moc: Komunikat **Nr 126** Komisji Egzaminacyjnej dla doradców inwestycyjnych z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie literatury pomocniczej przy przygotowywaniu do egzaminów dla doradców inwestycyjnych, Komunikat **Nr 213** Komisji Egzaminacyjnej dla doradców inwestycyjnych z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie uzupełnienia wykazu literatury pomocniczej przy przygotowywaniu do egzaminów dla doradców inwestycyjnych oraz Komunikat **Nr 243** Komisji Egzaminacyjnej dla doradców inwestycyjnych z dnia 25 września 2019 r. w sprawie uzupełnienia wykazu literatury pomocniczej przy przygotowywaniu do egzaminów dla doradców inwestycyjnych.

4. Komunikat wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych: *Marcin Pachucki*

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załącznik do komunikatu Nr 247

Komisji Egzaminacyjnej Dla Doradców Inwestycyjnych
z dnia 7 listopada 2019 r.

**WYKAZ LITERATURY POMOCNICZEJ ZALECANEJ PRZY
PRZYGOTOWYWANIU DO EGZAMINÓW DLA DORADCÓW
INWESTYCYJNYCH**

Literatura podstawowa:

- 1: A. Chłopecki, M. Dyl, M. Michalski, L. Sobolewski, A. Szumański, I. Weiss - „System Prawa Prywatnego. Prawo papierów wartościowych. Tom 19”. C.H. Beck 2006
- 1a: M. Michalski - „Spółka akcyjna”, Wolters Kluwer Polska 2008
- 1b: K. Zacharzewski - „Umowa o pośrednictwo giełdowe”, Dom Organizatora 2008
- 2: A. Chłopecki, M. Dyl - „Prawo rynku kapitałowego”, C.H. Beck 2003
- 3: B. Klimczak - „Etyczne otoczenie rynku kapitałowego”, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu 1997
- 4: R. Kuciński - „Przestępstwa giełdowe”, C. H. Beck 2000
- 5: W.C. Gilmore - „Brudne pieniądze: metody przeciwdziałaniu praniu pieniędzy”, PWE 1999
- 6: D.A. Aczel - „Statystyka w zarządzaniu”, PWN 2000
- 7: D. Begg, S. Fischer, R. Dornbusch - „Ekonomia: Makroekonomia i Mikroekonomia”, PWE 2003
- 8: J. Gajdka, E. Walińska - „Zarządzanie finansowe: teoria i praktyka.”, FRR 2000
- 9: R.A. Brealey, S.C. Myers - „Podstawy finansów przedsiębiorstw. T.1 i T.2”, PWN 1999
- 9a: A. Damodaran - „Finanse korporacyjne”, Teoria i praktyka, Wydawnictwo Helion 2007
- 10: B. Lisiecka-Zajac, E. Walińska, J. Hryniuk - „Komentarz do znowelizowanej ustawy o rachunkowości”, FRR 2002
- 10a: Praca zbiorowa pod redakcją G. K. Świdorskiej i W. Więclawa - „Sprawozdanie finansowe bez tajemnic. Rachunkowość finansowa w praktyce” Wydanie trzecie, MAC, Difin 2008
- 11: Praca zbiorowa pod red. A. Jarugi - „Jednostkowe sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości MSSF/MSR”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce 2005
- 11a: I. Olchowicz, A. Tłaczała - „Sprawozdawczość finansowa według krajowych i międzynarodowych standardów”, Difin 2008
- 12: M.R. Tyran - „Wskaźniki finansowe”, Dom Wydawniczy ABC 1999
- 12a: E. Nowak - „Analiza sprawozdań finansowych”, PWE 2008
- 13: F. Fabozzi - „Rynki obligacji: analiza i strategię”, WIG PRESS 2000
- 14: J.J. Murphy - „Analiza techniczna rynków finansowych”, WIG PRESS 1999
- 15: J. Hull - „Kontrakty terminowe i opcje: wprowadzenie.”, WIG PRESS 1999
- 16: E.J. Elton, M.J. Gruber - „Nowoczesna teoria portfelową i analiza papierów wartościowych”, WIG PRESS 1998
- 17: F.K. Reilly, K.C. Brown - „Analiza inwestycji i zarządzanie portfelem T1 i T2”, PWE 2001
- 18: K. Liberadzki - „Dłużne papiery wartościowe.”, Difin 2014

Literatura dodatkowa:

- 19: Z. Radwański - „Prawo cywilne. Część ogólna”, C.H. Beck 2005
- 20: J. Mojak - „Prawo papierów wartościowych. Zarys wykładu”, LexisNexis 2005
- 21: E.F. Brigham, L. C. Gapenski - „Zarządzanie finansami. T.1 i T.2”, PWE 2000
- 22: R. Haugen - „Teoria nowoczesnego inwestowania”, WIG PRESS 1996
- 23: H.B. Mayo - „Wstęp do inwestowania”, K.E. Liber 1997
- 24: J.C. Francis - „Inwestycje: analiza i zarządzanie”, WIG PRESS 2000
- 25: W. Tarczyński - „Rynki kapitałowe. T1 i T2”, PLACET 1997

- 26: K. Jajuga, T. Jajuga „Inwestycje: instrumenty finansowe, aktywa niefinansowe, ryzyko finansowe, inżynieria finansowa”, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2015
- 27: M. Sobczyk - „Matematyka finansowa. Podstawy teoretyczne, przykłady, zadania”, PLACET 2001
- 28: J.C. Ritchie - „Analiza fundamentalna”, WIG PRESS 1997
- 29: F. Fabozzi, G. Fong. - „Zarządzanie portfelem inwestycji finansowych przynoszących stały dochód”, PWN 2000
- 30: S. Achelis - „Analiza techniczna od A do Z”, LT&P 1998
- 31: P.A. Samuelson, W.D. Nordhaus - „Ekonomia T1 i T2”, PWN 2000
- 32: P.R. Krugman, M. Obstfeld - „Międzynarodowe stosunki gospodarcze”, PWN 2000
- 33: T. Copeland, T. Koller, J. Murrin - „Wycena: mierzenie i kształtowanie wartości firm”, WIG PRESS 1997
- 34: Z. Bodie, A. Kane, A. - „Marcus - „Investments”, McGraw-Hill 2009*
- 34a: S.H. Penmann - „Financial Statement Analysis and Security Valuation”, McGraw-Hill 2009*
- 34b: T. Koller, M. Goedhart, D. Wessels - „Valuation: Measuring and Managing the Value of Companies”, McGraw-Hill 2009*
- 35: F.R. Edwards, C.W. Ma - „Futures and options”, McGrawHill 1992*
- 36: T.E. Copeland, J.F. Weston, K. Shastri - „Financial Theory and Corporate Policy”, Pearson Addison Wesley 2005*
- 37: „Standards of Practice Handbook: The Code of Ethics and the Standards of Professional Conduct with Commentary and Interpretation” - Association for Investment Management and Research, 1998, Charlottesville*
- 38: K. Kruczalak - „Prawo handlowe. Zarys wykładu”, LexisNexis 2005
- 39: Z. Gawlik, J. Gajda - „Podstawy prawa cywilnego. Zobowiązania”, LexisNexis 2002
- 40: E. Brigham, J. Houston - „Zarządzanie finansami”, PWE, 2015
- 41: A. Rutkowski - „Zarządzanie finansami”, PWE, Warszawa 2007 |
- 42: W. Dębski - „Rynek finansowy i jego mechanizmy; podstawy teorii i praktyki”, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007
- 43: John C. Hull - „Zarządzanie ryzykiem instytucji finansowych”, PWN 2011
- 44: D. G. Luenberger - „Teoria inwestycji finansowych”, PWN 2003

* Tematy egzaminu zawarte są w literaturze polskiej. Wskazane pozycje anglojęzyczne podano ze względu na interesujący sposób prezentacji materiału.

Korzystając z literatury pomocniczej należy brać pod uwagę zachodzące zmiany stanu prawnego.

Powiązanie wykazu literatury z zakresem tematycznym Egzaminu na Doradcę Inwestycyjnego, ogłoszonym w załączniku do Komunikatu nr 240 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 19 lipca 2019 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na doradcę inwestycyjnego, dokonane wg następującego schematu:

Oznaczenie (A:B): A - numer pozycji literatury; B - numer rozdziału.

Oznaczenie (A:B-D): A - numer pozycji literatury; B, C, D - numery rozdziałów.

1. Zagadnienia prawne

1.1. Papiery wartościowe i inne instrumenty finansowe nie będące papierami wartościowymi (1:1-7, 2:6,19)

1.1.1. Istota i właściwości papieru wartościowego

1.1.2. Rodzaje papierów wartościowych

1.1.3. Sposoby przenoszenia praw z papierów wartościowych

- 1.1.4. Akcje i obligacje
- 1.1.5. Prawa pochodne
- 1.1.6. Skarbowe papiery wartościowe
- 1.1.7. Bankowe papiery wartościowe
- 1.1.8. Instrumenty finansowe nie będące papierami wartościowymi
- 1.2. Zagadnienia prawa cywilnego (18, 38)
 - 1.2.1. Osobowość prawna, zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych
 - 1.2.2. Forma czynności prawnych i wady oświadczenia woli
 - 1.2.3. Pełnomocnictwo i prokura
 - 1.2.4. Wykonanie zobowiązań
 - 1.2.5. Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań
 - 1.2.6. Umowa sprzedaży
 - 1.2.7. Umowa zlecenia
- 1.3. Działalność gospodarcza i zagadnienia prawa handlowego (1a, 37)
 - 1.3.1. Prowadzenie działalności gospodarczej
 - 1.3.2. Spółki prawa handlowego - zagadnienia ogólne (spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo - akcyjna)
 - 1.3.3. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
 - 1.3.4. Spółka akcyjna
 - 1.3.5. Podstawy ogłoszenia upadłości, wnioski o ogłoszenie upadłości, orzeczenie o ogłoszeniu upadłości, podstawowe elementy skutku ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego, podstawowe zagadnienia zasad likwidacji masy upadłości
 - 1.3.6. Podstawy obrotu dewizowego oraz jego ograniczenia
 - 1.3.7. Podstawy komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw
- 1.4. Obrót instrumentami finansowymi (1:8, 1b, 2:3-4,7)
 - 1.4.1. Przepisy ogólne
 - 1.4.2. Komisja Nadzoru Finansowego - organizacja, zasady działania, uprawnienia
 - 1.4.3. Prowadzenie działalności przez firmy inwestycyjne
 - 1.4.4. Banki powiernicze
 - 1.4.5. Kluby inwestora
 - 1.4.6. Doradcy inwestycyjni
 - 1.4.7. Inwestowanie za granicą
 - 1.4.8. Manipulacja instrumentami finansowymi
 - 1.4.9. Rekomendacje dotyczące instrumentów finansowych
 - 1.4.10. Przyjęte praktyki rynkowe
 - 1.4.11. Obrót zorganizowany i system depozytowo - rozliczeniowy
 - 1.4.12. Obowiązkowy system rekompensat
 - 1.4.13. Tajemnica zawodowa i informacje poufne
 - 1.4.14. Oferta publiczna, ubieganie się o dopuszczenie instrumentów finansowych do obrotu na rynku regulowanym
 - 1.4.15. Znaczne pakiety akcji. Ochrona akcjonariuszy mniejszościowych
 - 1.4.16. Odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna
- 1.5. Towarzystwa i fundusze inwestycyjne (2:5)
 - 1.5.1. Zasady tworzenia i funkcjonowanie funduszy inwestycyjnych
 - 1.5.2. Rodzaje funduszy inwestycyjnych. Szczególne konstrukcje i typy funduszy inwestycyjnych
 - 1.5.3. Tworzenie i działanie towarzystw funduszy inwestycyjnych
 - 1.5.4. Zadania i zasady funkcjonowania depozytariusza
 - 1.5.5. Obowiązki informacyjne funduszy inwestycyjnych
 - 1.5.6. Nadzór nad funduszami i towarzystwami funduszy inwestycyjnych
 - 1.5.7. Łączenie przejęcie, przekształcenie, rozwiązanie i likwidacja funduszu inwestycyjnego
 - 1.5.8. Zbiorcze portfele papierów wartościowych

- 1.5.9. Zasady działania zagranicznych funduszy inwestycyjnych na terytorium RP
- 1.5.10. Zasady działania towarzystw funduszy inwestycyjnych na terytorium państw członkowskich
- 1.5.11. Zasady działania spółek zarządzających na terytorium RP
- 1.6. Zasady opodatkowania na rynku finansowym
 - 1.6.1. Ogólne zasady podatkowe
 - 1.6.2. Zyski dywidendowe, odsetkowe i kapitałowe
 - 1.6.3. Podatek dochodowy
 - 1.6.4. Podatek od towarów i usług
 - 1.6.5. Podatek od spadków i darowizn
 - 1.6.6. Opodatkowanie osób prawnych
 - 1.6.7. Opodatkowanie osób fizycznych
- 1.7. Zagadnienia dotyczące pozostałych segmentów rynku finansowego (2:5)
 - 1.7.1. Banki na rynku kapitałowym
 - 1.7.2. Organizacja giełd towarowych i obrotu towarami giełdowymi

2. Rynki i instrumenty

- 2.1. Rynki i instrumenty
 - 2.1.1. Zagadnienia podstawowe (16:1-3, 17:4, 17:6)
 - 2.1.1.1. Funkcje rynków kapitałowych
 - 2.1.1.2. Rynki pierwotne i wtórne
 - 2.1.1.3. Giełdy a rynki pozagiełdowe
 - 2.1.1.4. Zawieranie i rozliczanie transakcji na rynkach
 - 2.1.1.5. Rynki kierowane cenami i kierowane zleceniami
 - 2.1.1.6. Rynki regulowane i nieregulowane
 - 2.1.1.7. Wielkość i płynność rynku, koszty transakcyjne
 - 2.1.1.8. Źródła informacji o rynku
 - 2.1.2. Rynki papierów udziałowych (8:17, 17:4-5, 17:18)
 - 2.1.2.1. Znaczenie i cechy papierów udziałowych
 - 2.1.2.2. Rodzaje papierów udziałowych
 - 2.1.2.3. Główne rynki akcji
 - 2.1.2.4. Organizacja rynków akcji
 - 2.1.2.5. Instrumenty pochodne i indeksy
 - 2.1.3. Rynki papierów dłużnych (8:17, 16:20, 17:5, 17:15, 18:1, 18:5.4.1)
 - 2.1.3.1. Znaczenie i cechy papierów dłużnych
 - 2.1.3.2. Rodzaje papierów dłużnych
 - 2.1.3.3. Główne rynki obligacji
 - 2.1.3.4. Organizacja rynków obligacji
 - 2.1.3.5. Instrumenty pochodne i indeksy
 - 2.1.4. Rynki instrumentów pochodnych (15:1-3, 15:7, 16:22-23, 17:23-24)
 - 2.1.4.1. Znaczenie i cechy instrumentów pochodnych
 - 2.1.4.2. Rodzaje instrumentów pochodnych
 - 2.1.4.3. Opcje i kontrakty futures
 - 2.1.4.4. Główne rynki instrumentów pochodnych
 - 2.1.4.5. Organizacja rynków instrumentów pochodnych
 - 2.1.5. Rynki powiązane (8:3, 17:25)
 - 2.1.5.1. Rynki pieniężne i walutowe
 - 2.1.5.2. Rynki kontraktów wymiany (swaps)
 - 2.1.5.3. Rynki towarowe
 - 2.1.5.4. Rynki nieruchomości
- 2.2. Hipotezy efektywności rynku (8:3, 9:13, 16:17, 17:7)

- 2.1.1. Rynek o efektywności słabej
 - 2.1.2. Rynek o efektywności pół-mocnej
 - 2.1.3. Rynek o efektywności mocnej
 - 2.1.4. Implikacje hipotez efektywności rynku
- 3. Statystyka i wartość pieniądza w czasie**
- 3.1. Wycena przepływów pieniężnych (8:8, 9:2-3, 13:2)
 - 3.1.1. Przepływy pieniężne i koszt kapitału
 - 3.1.2. Wartość przyszła i procent złożony
 - 3.1.3. Wartość bieżąca i dyskonto
 - 3.1.4. Annuityty i perpetuityty
 - 3.2. Statystyka opisowa (6:1)
 - 3.2.1. Rozkłady częstości, diagramy, histogramy
 - 3.2.2. Średnie
 - 3.2.2.1. Średnia prosta i ważona
 - 3.2.2.2. Średnia arytmetyczna i geometryczna
 - 3.2.2.3. Średnia, mediana, wartość modalna
 - 3.2.3. Rozproszenie
 - 3.2.3.1. Wariancja, odchylenia standardowe, współczynnik zmienności
 - 3.2.3.2. Zakres, skośność
 - 3.2.3.3. Percentyle, parametr Z
 - 3.2.4. Współczynnik korelacji, kowariancja
 - 3.2.5. Zbieranie danych i prezentacja
 - 3.3. Prawdopodobieństwo i wnioskowanie statystyczne (6:2-9)
 - 3.3.1. Teoria prawdopodobieństwa
 - 3.3.1.1. Próba losowa i przestrzeń zdarzeń
 - 3.3.1.2. Prawdopodobieństwo warunkowe
 - 3.3.1.3. Prawdopodobieństwo łączne i krańcowe
 - 3.3.1.4. Reguła Bayesa
 - 3.3.2. Zmienne losowe
 - 3.3.2.1. Zmienne losowe dyskretne
 - 3.3.2.2. Zmienne losowe ciągłe
 - 3.3.3. Rozkłady prawdopodobieństwa
 - 3.3.3.1. Rozkłady dyskretne, w tym jednolity i dwumianowy
 - 3.3.3.2. Rozkłady ciągłe, w tym normalny i wykładniczy
 - 3.3.4. Teoria próbkowania i rozkład prób
 - 3.3.4.1. Próbkowanie populacji
 - 3.3.4.2. Techniki wykorzystujące średni kwadrat błędu (MSE)
 - 3.3.4.3. Rozkłady prób
 - 3.3.4.4. Centralne twierdzenie graniczne
 - 3.3.4.5. Prawo wielkich liczb
 - 3.3.5. Wnioskowanie statystyczne
 - 3.3.5.1. Estymacja
 - 3.3.5.2. Testowanie hipotez
 - 3.4. Analiza regresji i przewidywanie (6:10-12, 6:15-16)
 - 3.4.1. Regresja i korelacja
 - 3.4.1.1. Założenia
 - 3.4.1.2. Estymacja parametru
 - 3.4.1.3. Testy i miary statystyczne
 - 3.4.1.4. Przedziały ufności
 - 3.4.1.5. Zmienne jakościowe

- 3.4.1.6. Testowanie modelu
- 3.4.1.7. Regresja wieloraka
- 3.4.2. Szeregi czasowe i przewidywanie
 - 3.4.2.1. Analiza trendu
 - 3.4.2.2. Modele analizy szeregów czasowych
 - 3.4.2.3. Metody wygładzania
 - 3.4.2.4. Modele przewidywania
 - 3.4.2.5. Stacjonarność, współintegralność
- 3.4.3. Metody wielowymiarowe
 - 3.4.3.1. Analizy składników głównych
 - 3.4.3.2. Analizy czynnikowe
 - 3.4.3.3. Analizy klastrowe
 - 3.4.3.4. Dyskryminacja zmiennych

4. Ekonomia

- 4.1. Zagadnienia podstawowe (7:1-2)
 - 4.1.1. Mikro i makroekonomia
 - 4.1.2. Ekonomia pozytywna i normatywna
 - 4.1.3. Narzędzia analizy ekonomicznej
 - 4.1.4. Wskaźniki, wielkości nominalne i realne
- 4.2. Mikroekonomia
 - 4.2.1. Krzywa możliwości produkcyjnych (7:8)
 - 4.2.1.1. Czynniki produkcji
 - 4.2.1.2. Potrzeby
 - 4.2.1.3. Rzadkość czynników produkcji a nieograniczoność potrzeb
 - 4.2.1.4. Krzywa możliwości produkcyjnych
 - 4.2.1.5. Konieczność dokonywania wyborów a koszt alternatywny
 - 4.2.1.6. Start do wzrostu gospodarczego
 - 4.2.1.7. Postęp techniczny a zmiany krzywej możliwości produkcyjnych
 - 4.2.1.8. Zużycie kapitału i inwestycje
 - 4.2.1.9. Bieżący wybór poziomu inwestycji a przyszłe możliwości produkcyjne
 - 4.2.2. Determinanty popytu i podaży (7:3)
 - 4.2.2.1. Popyt
 - 4.2.2.2. Podaż
 - 4.2.2.3. Determinanty popytu i podaży
 - 4.2.2.4. Linie popytu i podaży
 - 4.2.2.5. Statystyka porównawcza
 - 4.2.3. Rynek (7:3)
 - 4.2.3.1. Definicja rynku
 - 4.2.3.2. Klasyfikacje rynków wg. kryteriów
 - 4.2.3.2.1. Teorii ekonomii
 - 4.2.3.2.2. Struktur rynku
 - 4.2.3.2.3. Przestrzennych
 - 4.2.3.2.3. Zmian wielkości obrotów w czasie
 - 4.2.3.2.4. Branżowych
 - 4.2.3.3. Równowagi brzegowe
 - 4.2.3.4. Rynek w stanie równowagi
 - 4.2.3.5. Zmiany determinant podaży i popytu a zmiany ceny i ilości równowagi
 - 4.2.3.6. Model pajęczyny
 - 4.2.4. Cenowa elastyczność popytu (7:5)

- 4.2.4.1. Elastyczność funkcji
- 4.2.4.2. Cenowa elastyczność popytu
 - 4.2.4.2.1. Popyt doskonale elastyczny
 - 4.2.4.2.2. Popyt doskonale nieelastyczny
 - 4.2.4.2.3. Popyt neutralny
- 4.2.4.3. Determinanty cenowej elastyczności popytu
- 4.2.4.4. Zależność między elastycznością popytu, zmianą ceny a wielkością obrotów
- 4.2.5. Dochodowa i mieszana elastyczność popytu; elastyczność podaży (7:5-6)
 - 4.2.5.1. Dochodowa elastyczność popytu
 - 4.2.5.1.1. Dobra niższego rzędu
 - 4.2.5.1.2. Dobra zwykłe
 - 4.2.5.1.3. Dobra luksusowe
 - 4.2.5.2. Mieszana elastyczność popytu
 - 4.2.5.2.1. Dobra niezależne
 - 4.2.5.2.2. Dobra substytucyjne
 - 4.2.5.2.3. Dobra komplementarne
 - 4.2.5.3. Elastyczność podaży
- 4.2.6. Teoria produkcji (7:7)
 - 4.2.6.1. Krótkookresowa funkcja produkcji
 - 4.2.6.1.1. Efekty specjalizacji pracy
 - 4.2.6.1.2. Prawo malejących przychodów z czynnika produkcji
 - 4.2.6.2. Długookresowa funkcja produkcji
- 4.2.7. Koszty przedsiębiorstwa (7:7-8)
 - 4.2.7.1. Krótkookresowe koszty przedsiębiorstwa
 - 4.2.7.1.1. Koszt ekonomiczny a księgowy
 - 4.2.7.1.2. Koszt całkowity
 - 4.2.7.1.3. Koszt krańcowy
 - 4.2.7.1.4. Koszty przeciętne
 - 4.2.7.1.5. Struktura kosztów przedsiębiorstwa
 - 4.2.7.2. Koszty przedsiębiorstwa w długim okresie
- 4.2.8. Funkcjonowanie przedsiębiorstwa w modelu konkurencji doskonałej (7:9)
 - 4.2.8.1. Krzywa popytu na produkty przedsiębiorstwa w modelu konkurencji doskonałej
 - 4.2.8.2. Utarg przeciętny i utarg krańcowy
 - 4.2.8.3. Wybór skali produkcji - krótkookresowa równowaga przedsiębiorstwa
 - 4.2.8.4. Wyprowadzenie funkcji podaży (próg rentowności i punkt wyjścia z gałęzi)
 - 4.2.8.5. Równowaga długookresowa przedsiębiorstwa
 - 4.2.8.6. Konkurencja kosztowa
- 4.2.9. Monopol (7:9)
 - 4.2.9.1. Utarg przedsiębiorstwa w konkurencji niedoskonałej
 - 4.2.9.2. Procesy koncentracji produkcji
 - 4.2.9.3. Model monopolu
 - 4.2.9.4. Porównanie monopolu z konkurencją doskonałą (skala produkcji, poziom cen, jałowa strata dobrobytu)
 - 4.2.9.5. Różnicowanie cen
 - 4.2.9.6. Siła monopolowa
 - 4.2.9.7. Ustawodawstwo antymonopolowe
- 4.2.10. Oligopol - model złamanej krzywej popytu (7:10)
 - 4.2.10.1. Model złamanej krzywej popytu
 - 4.2.10.2. Konkurencja niecenowa
 - 4.2.10.3. Sposoby ustalania ceny w oligopolu

- 4.2.10.4. Skutki konkurencji oligopolistycznej dla firm, gospodarki i konsumentów
- 4.2.10.5. Rynki sporne
- 4.2.11. Regulacja państwa (7:4, 7:15-17)
 - 4.2.11.1. Teoria regulacji oparta na interesie społecznym
 - 4.2.11.1.1. Ceny minimalne i maksymalne
 - 4.2.11.1.2. Efekty zewnętrzne
 - 4.2.11.1.3. Regulacja monopolu naturalnego
 - 4.2.11.2. Ekonomiczna teoria regulacji
 - 4.2.11.2.1. Popyt na usługi regulacyjne a grupy interesu
 - 4.2.11.2.2. Podaż usług regulacyjnych a teoria biurokracji i ekonomiczna teoria polityki
 - 4.2.11.2.3. Rynek usług regulacyjnych
 - 4.2.11.3. Aktywne poszukiwanie renty
- 4.3. Makroekonomia
 - 4.3.1. Rachunek dochodu narodowego i jego składniki (7:20-21)
 - 4.3.1.1. Inwestycje i oszczędności
 - 4.3.1.2. Wydatki państwa
 - 4.3.1.3. Eksport netto
 - 4.3.1.4. Mierniki dochodu narodowego
 - 4.3.1.5. Determinanty dochodu narodowego
 - 4.3.1.5.1. Popyt globalny
 - 4.3.1.5.2. Produkcja w punkcie równowagi
 - 4.3.1.5.3. Mnożnik
 - 4.3.2. System pieniężny (7:23-24)
 - 4.3.2.1. Pieniądz
 - 4.3.2.2. System bankowy
 - 4.3.2.3. Bank centralny
 - 4.3.3. Polityka fiskalna państwa (7:22)
 - 4.3.3.1. Państwo a popyt globalny
 - 4.3.3.2. Budżet państwa, deficyt i dług publiczny
 - 4.3.3.3. Wpływ handlu zagranicznego na dochód narodowy
 - 4.3.4. Podstawowe parametry gospodarcze, ich znaczenie i kształtowanie się (7:27, str. 228-235, 7:28, 7:30)
 - 4.3.4.1. Bezrobocie
 - 4.3.4.2. Inflacja
 - 4.3.4.3. Wzrost gospodarczy
 - 4.3.5. Cykle koniunkturalne (7:31)
 - 4.3.6. Makroekonomia gospodarki zamkniętej a gospodarki otwartej (7:25, 7:29)
 - 4.3.6.1. Pieniądz, stopa procentowa i popyt globalny
 - 4.3.6.2. Polityka fiskalna i wypieranie
 - 4.3.6.3. Model IS-LM
 - 4.3.6.4. Rynek walutowy
 - 4.3.6.5. Bilans płatniczy i jego składniki
 - 4.3.6.6. Równowaga wewnętrzna i zewnętrzna
 - 4.3.6.7. Polityka pieniężna i fiskalna w gospodarce otwartej
- 4.4. Ekonomia międzynarodowa i międzynarodowy system finansowy (7:33-34)
 - 4.4.1. Handel międzynarodowy
 - 4.4.1.1. Struktura
 - 4.4.1.2. Środki polityki handlowej
 - 4.4.1.3. Przewaga komparatywna

- 4.4.2. Systemy kursów walutowych
 - 4.4.2.1 Stałe kursy walutowe
 - 4.4.2.2. Płynne kursy walutowe
- 4.5. Związek aktywności gospodarczej z procesem inwestycyjnym (17:14)
 - 4.5.1. Wpływ czynników makroekonomicznych na rynki kapitałowe
 - 4.5.2. Wpływ cykli gospodarczych na wyniki firm i sytuację na rynku
 - 4.5.3. Wpływ oczekiwań gospodarczych na zarządzanie portfelem
 - 4.5.4. Wpływ zmian kursu walutowego na zarządzanie portfelem

5. Finanse przedsiębiorstw

- 5.1. Podstawy finansów przedsiębiorstw (8:1-3, 8:8, 9:1)
 - 5.1.1. Kryteria działania przedsiębiorstw
 - 5.1.2. Zasady nadzoru właścicielskiego
 - 5.1.3. Planowanie a finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych
 - 5.1.4. Wycena przepływów pieniężnych
 - 5.1.5. Wartość rynkowa przedsiębiorstwa a wartość księgowa
- 5.2. Planowanie przedsięwzięć inwestycyjnych (8:11-13, 9:2-12, 9a:10-12, 9a: 27)
 - 5.2.1. Kryteria oceny efektywności przedsięwzięć inwestycyjnych
 - 5.2.1.1. Wartość bieżąca netto (Net Present Value, NPV)
 - 5.2.1.2. Wewnętrzna stopa zwrotu (Internal Rate of Return, IRR)
 - 5.2.1.3. Zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu (MIRR)
 - 5.2.1.4. Indeks rentowności (Profitability Index)
 - 5.2.1.5. Okres zwrotu (Payback Period)
 - 5.2.1.6. Stopa zwrotu (Rate of Return)
 - 5.2.1.7. Ocena efektywności inwestycji o różnych okresach eksploatacji
 - 5.2.2. Klasyfikacja projektów inwestycyjnych
 - 5.2.3. Obliczanie przepływów pieniężnych dla różnych dostawców kapitału
 - 5.2.4. Analiza relacji między projektami – uboczne koszty i korzyści
 - 5.2.5. Analiza ryzyka projektu inwestycyjnego
 - 5.2.5.1. Ryzyko wyłączone, ryzyko przedsiębiorstwa oraz ryzyko rynkowe projektu inwestycyjnego
 - 5.2.5.2. Analiza wrażliwości
 - 5.2.5.3. Analiza scenariuszy
 - 5.2.5.4. Analiza "drzewa decyzyjnego"
 - 5.2.5.5. Uwzględnianie ryzyka w decyzjach inwestycyjnych (metoda stopy dyskontowej uwzględniającej ryzyko, metoda ekwiwalentu pewności (Certainty Equivalent) oraz opcje rzeczywiste)
- 5.3. Długoterminowe decyzje finansowe (9:13, 9:35, 9a:16-17)
 - 5.3.1. Źródła finansowania długoterminowego (8:17, 9:14-15, 9:24, 9:26)
 - 5.3.1.1. Kapitał własny
 - 5.3.1.2. Kapitał obcy (kredyty bankowe, obligacje)
 - 5.3.1.3. Leasing
 - 5.3.1.4. Zamienne papiery wartościowe
 - 5.3.2. Składniki i wyznaczanie kosztu kapitału (8:13, 9:7-9)
 - 5.3.2.1. Koszt kapitału własnego
 - 5.3.2.2. Koszt kapitału obcego
 - 5.3.2.3. Średni ważony koszt kapitału
 - 5.3.3. Struktura kapitału (8:7, 8:14-15, 9:17-19)
 - 5.3.3.1. Dźwignia operacyjna i dźwignia finansowa
 - 5.3.3.2. "Tradycyjne" podejście do problematyki struktury kapitału
 - 5.3.3.3. Modele Millera – Modiglianiego

- 5.3.3.4 Model Millera – Modiglianiego, a model wyceny aktywów kapitałowych
- 5.3.3.5. Model Millera
- 5.3.3.6. Model Milesa - Ezzella
- 5.3.3.7. Modele uwzględniające koszty trudności finansowych oraz pośrednictwa
- 5.3.3.8. Teoria asymetrii informacyjnej
- 5.3.3.9. Restrukturyzacja finansowa
- 5.3.4. Polityka dywidendy (8:16, 9:16, 9a:21-23)
 - 5.3.4.1. Forma wypłaty dywidendy
 - 5.3.4.2. Odkupywanie akcji
 - 5.3.4.3. Teoria nieistotności
 - 5.3.4.4. Efekt klienteli
 - 5.3.4.5. Teoria sygnalizacji
- 5.3.5. Zabezpieczenie przed ryzykiem finansowym (8:20, 9:25)
- 5.3.6. Długoterminowe planowanie finansowe (8:6, 9:28)
- 5.4. Krótkoterminowe decyzje finansowe (8:21-25, 9:29-32)
 - 5.4.1. Źródła finansowania krótkookresowego
 - 5.4.2. Krótkoterminowy plan finansowy
 - 5.4.3. Zarządzanie środkami pieniężnymi, zapasami i należnościami
 - 5.4.4. Zarządzanie pakietem krótkoterminowych papierów wartościowych
 - 5.4.5. Zarządzanie krótkoterminowymi kredytami i pożyczkami
 - 5.4.6. Zarządzanie kapitałem obrotowym netto
- 5.5. Fuzje i przejęcia przedsiębiorstw (9:33, 9a:24-26)
 - 5.5.1. Cel fuzji i przejęć
 - 5.5.2. Klasyfikacje fuzji i przejęć
 - 5.5.3. Wycena przedsiębiorstw przy fuzjach i przejęciach
 - 5.5.4. Formy przejęcia
 - 5.5.5. Strategie obronne przed wrogim przejęciem
 - 5.5.6. Wykupy lewarowane
- 5.6. Wycena i powiększanie wartości przedsiębiorstwa – narzędzia i techniki (9a:24-25)
 - 5.6.1. Działania kreujące wartość
 - 5.6.2. Sposoby powiększania wartości
 - 5.6.3. Ekonomiczna wartość dodana, rynkowa wartość dodana
 - 5.6.4. Wycena przedsiębiorstwa – metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych, metoda relatywna
- 5.7. Międzynarodowe finanse przedsiębiorstw (9:34)
 - 5.7.1. Analiza ryzyka politycznego
 - 5.7.2. Analiza ryzyka kursowego
 - 5.7.3. Koszt kapitału zagranicznych projektów inwestycyjnych
 - 5.7.4. Wycena zagranicznych projektów inwestycyjnych
 - 5.7.5. Finansowanie projektów w środowisku międzynarodowym
- 5.8. Zastosowanie opcji w finansach przedsiębiorstw (8:18, 9a:27)
 - 5.8.1. Wykorzystanie opcji w ocenie projektów inwestycyjnych
 - 5.8.2. Wykorzystanie opcji w wycenie składników aktywów i pasywów przedsiębiorstwa
 - 5.8.3. Wykorzystanie opcji w ocenie polityki finansowej i dywidendowej przedsiębiorstwa

6. Rachunkowość finansowa, obowiązki informacyjne emitentów i analiza sprawozdań finansowych

- 6.1. Zakres rachunkowości finansowej (8:4, 10:1, 10a:1)
 - 6.1.1. Rachunkowość jako system informacyjny
 - 6.1.2. Rachunkowość finansowa a rachunkowość zarządcza

- 6.1.3. Podstawowe koncepcje, zasady i definicje rachunkowości finansowej (10:1-2, 10a:1-2, 11:1)
- 6.2. Źródła standaryzacji rachunkowości (10a:1, 11:1, 11a:1, 12a:2)
 - 6.2.1. Regulacje krajowe i zagraniczne
 - 6.2.2. Dyrektywy Rady Unii Europejskiej
 - 6.2.3. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i ich interpretacje (11:1-4)
- 6.3. Sprawozdawczość finansowa (8:4, 10:18-19, 10a:1-15, 11:1-4, 11a:1-8, 12a:1-3, 17:12)
 - 6.3.1. Cechy jakościowe sprawozdań finansowych
 - 6.3.2. Zakres, forma prezentacji i zasady sporządzania sprawozdań finansowych
 - 6.3.3. Składniki sprawozdań finansowych (10a:2, 9-11)
 - 6.3.3.1. Bilans / Sprawozdanie z sytuacji finansowej
 - 6.3.3.2. Rachunek zysków i strat / Sprawozdanie z całkowitych dochodów
 - 6.3.3.3. Zestawienie zmian w kapitale własnym / Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym
 - 6.3.3.4. Rachunek przepływów pieniężnych / Sprawozdanie z przepływów pieniężnych
 - 6.3.3.5. Informacja dodatkowa
 - 6.3.4. Analiza zdarzeń i operacji gospodarczych
 - 6.3.4.1. Wpływ na sytuację majątkową
 - 6.3.4.2. Wpływ na sytuację finansową
 - 6.3.4.3. Wpływ na wynik finansowy / na całkowite dochody
 - 6.3.4.4. Wpływ na przepływy pieniężne
 - 6.3.5. Użytkownicy sprawozdań finansowych (10a:2, 11a:1, 12a:3)
 - 6.3.6. Badanie, przegląd, ogłaszanie sprawozdań finansowych (10a:1, 12a:1)
- 6.4. Metody wyceny składników aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego (10:4-15, 10a:3-10, 11:3-4, 11a:1-3, 12a:5-6)
 - 6.4.1. Metody wyceny aktywów
 - 6.4.2. Metody wyceny pasywów
 - 6.4.3. Rachunkowość kapitałów własnych
 - 6.4.4. Zasady ustalania przychodów
 - 6.4.5. Zasady ustalania kosztów
 - 6.4.6. Metody ustalania wyniku finansowego
- 6.5. Zagadnienia szczegółowe rachunkowości finansowej (11:3-4, 11a:2)
 - 6.5.1. Pozycje w walutach obcych; różnice kursowe (10:10)
 - 6.5.2. Rachunkowość instrumentów finansowych (10:15, 10a:6-8)
 - 6.5.3. Koszty prac badawczych; koszty prac rozwojowych (11a:2)
 - 6.5.4. Rachunkowość transakcji leasingowych (10:13, 10a:12)
 - 6.5.5. Rachunkowość łączenia się spółek (10:16, 10a:15)
 - 6.5.6. Elementy rachunkowości inflacyjnej
 - 6.5.7. Pozycje pozabilansowe (10a:13)
 - 6.5.8. Odroczone podatki dochodowe / Podatek dochodowy (10:12, 10a:14)
 - 6.5.9. Niezakończona usługa / Umowy o usługę budowlaną (10:14, 10a:10)
 - 6.5.10. Koszty finansowania zewnętrznego
 - 6.5.11. Nieruchomości inwestycyjne
 - 6.5.12. Płatności w formie akcji
 - 6.5.13. Segmenty operacyjne
 - 6.5.14. Śródroczna sprawozdawczość finansowa
 - 6.5.15. Utrata wartości aktywów
 - 6.5.16. Ujawnienia informacji na temat podmiotów powiązanych
 - 6.5.17. Inne zagadnienia szczególne (zdarzenia po dniu bilansowym, zmiany wartości)

- szacunkowych, korekta błędów, zmiana polityki rachunkowości, 10a:13)
- 6.6. Konsolidacja sprawozdań finansowych, inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, udziały we wspólnych przedsięwzięciach (10:20, 10a:15)
- 6.6.1. Jednostka dominująca, wspólnik jednostki współzależnej, znaczący inwestor, jednostka zależna, współzależna, stowarzyszona, grupa kapitałowa, jednostki powiązane, jednostki podporządkowane
 - 6.6.2. Zwolnienia i wyłączenia z konsolidacji
 - 6.6.3. Metody konsolidacji (metoda pełna, metoda proporcjonalna)
 - 6.6.4. Wycena metodą praw własności
 - 6.6.5. Konsolidacja na dzień "nabycia"
 - 6.6.6. Konsolidacja po dniu "nabycia"
 - 6.6.7. Konsolidacja sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych
 - 6.6.8. Zakres, forma prezentacji i zasady sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych
 - 6.6.9. Badanie, przegląd, ogłaszanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych (10:21)
- 6.7. Szczególne zasady rachunkowości
- 6.7.1. Szczególne zasady rachunkowości banków
 - 6.7.2. Szczególne zasady rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji
 - 6.7.3. Szczególne zasady rachunkowości funduszy inwestycyjnych
 - 6.7.4. Szczególne zasady rachunkowości narodowych funduszy inwestycyjnych
 - 6.7.5. Szczególne zasady rachunkowości funduszy emerytalnych
 - 6.7.6. Szczególne zasady rachunkowości domów maklerskich
- 6.8. Obowiązki informacyjne emitentów
- 6.8.1. Prospekt emisyjny
 - 6.8.2. Memorandum informacyjne
 - 6.8.3. Informacje bieżące
 - 6.8.4. Informacje okresowe
 - 6.8.5. Inne obowiązki informacyjne emitentów i inwestorów
- 6.9. Analiza finansowa z uwzględnieniem banków, zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (8:5, 10a:16, 12a:3-14)
- 6.9.1. Analiza trendu
 - 6.9.2. Analiza struktury pionowej i poziomej bilansu / sprawozdania z sytuacji finansowej
 - 6.9.3. Analiza porównawcza
 - 6.9.3.1. Analiza makroekonomiczna
 - 6.9.3.2. Analiza międzysektorowa
 - 6.9.3.3. Analiza wewnątrzsektorowa
 - 6.9.4. Analiza rachunku zysków i strat / sprawozdania z całkowitych dochodów
 - 6.9.5. Analiza przepływów pieniężnych
 - 6.9.6. Analiza wskaźnikowa (9:27, 12:2-7, 17:12)
 - 6.9.6.1. Analiza płynności
 - 6.9.6.2. Analiza aktywności (efektywności)
 - 6.9.6.3. Analiza zadłużenia
 - 6.9.6.4. Analiza rentowności
 - 6.9.6.5. Analiza wskaźników rynkowych (np. zysk na akcję)
 - 6.9.6.6. Współczynnik wypłacalności (dla banków)
 - 6.9.6.7. Margines wypłacalności i kapitał gwarancyjny (dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji)
 - 6.9.6.8. Model (piramida) Du Ponta
 - 6.9.6.9. Możliwości i ograniczenia analizy wskaźnikowej

7. Analiza i wycena instrumentów dłużnych

- 7.1. Źródła ryzyka dla instrumentów dłużnych (13:1, 18:1, 18:2.1, 18:2.3.2, 18:4-5)

- 7.1.1. Ryzyko stopy procentowej
- 7.1.2. Ryzyko reinwestycji
- 7.1.3. Ryzyko przedterminowego wykupu
- 7.1.4. Ryzyko kredytowe (bankructwa)
- 7.1.5. Ryzyko zmian struktury terminowej
- 7.1.6. Ryzyko inflacji (siły nabywczej)
- 7.1.7. Ryzyko płynności
- 7.1.8. Ryzyko kursowe i polityczne
- 7.2. Klasyfikacja stóp zwrotu (13:3, 17:16, 18:2, 18:4.2.2, 18:5)
 - 7.2.1. Nominalna stopa zwrotu
 - 7.2.2. Bieżąca stopa zwrotu
 - 7.2.3. Stopa zwrotu w terminie do terminu wykupu
 - 7.2.4. Stopa zwrotu w terminie do przedterminowego wykupu
 - 7.2.5. Stopa zwrotu w danym horyzoncie czasowym
 - 7.2.6. Oczekiwana, rynkowa i zrealizowana stopa zwrotu
- 7.3. Analiza obligacji (13:6-13, 18:1, 18:6)
 - 7.3.1. Analiza obligacji skarbowych
 - 7.3.2. Analiza obligacji samorządowych
 - 7.3.3. Analiza obligacji korporacyjnych
 - 7.3.4. Analiza obligacji zabezpieczonych aktywami
- 7.4. Poziom i struktura terminowa stóp procentowych (9:23, 13:5, 16:20, 17:16, 18:2-3)
 - 7.4.1. Kształty struktury stóp procentowych
 - 7.4.2. Teorie i modele kształtowania się struktury stóp procentowych
 - 7.4.2.1. Teoria oczekiwań
 - 7.4.2.2. Teoria preferencji płynności
 - 7.4.2.3. Teoria segmentacji rynku
 - 7.4.3. Oczekiwania inflacyjne; popyt i podaż kredytu
 - 7.4.4. Czynniki mające wpływ na kształt struktury stóp procentowych
- 7.5. Analiza obligacji standardowych (8:9, 13:2, 13:4, 18:2.1, 18:5)
 - 7.5.1. Podstawowa zależność cena/stopa zwrotu
 - 7.5.2. Średni termin wykupu obligacji
 - 7.5.3. Czas trwania obligacji (duration)
 - 7.5.4. Wypukłość obligacji (convexity)
 - 7.5.5. Analiza wrażliwości obligacji na zmiany stóp procentowych
- 7.6. Analiza obligacji z opcjami dodatkowymi (8:19, 13:14, 13:16, 18:4.1-4.3, 18:5.3.3)
 - 7.6.1. Typy opcji
 - 7.6.2. Zasady realizacji opcji
 - 7.6.3. Metoda wyceny obligacji z opcją
 - 7.6.4. Obligacje z opcją wykupu lub sprzedaży
 - 7.6.5. Obligacje zamienne na akcje
 - 7.6.6. Efektywny czas trwania obligacji (effective duration)
 - 7.6.7. Efektywna wypukłość obligacji (effective convexity)
 - 7.6.8. Analiza wrażliwości obligacji z opcją na zmiany stóp procentowych
- 7.7. Obligacje zabezpieczone aktywami (13:10-13, 13:15, 18:6)
 - 7.7.1. Typy zabezpieczenia
 - 7.7.2. Charakterystyka przepływów pieniężnych
 - 7.7.3. Obligacje zabezpieczone hipoteką
 - 7.7.4. Obligacje zabezpieczone innymi aktywami
 - 7.7.5. Rodzaje ryzyka dla obligacji zabezpieczonych aktywami
 - 7.7.6. Zasady wyceny obligacji zabezpieczonych aktywami
- 7.8. VaR dla ryzyka rynkowego (42:12-13)
- 7.9. Straty z tytułu ryzyka kredytowego (VaR dla ryzyka kredytowego) (42:14-15)

- 7.10. Ryzyko operacyjne (42:18)
- 7.11. Ryzyko płynności (42:19)
- 7.12. Kapitał ekonomiczny (42:21)

8. Analiza i wycena instrumentów udziałowych

- 8.1. Teoria wyceny akcji (8:9, 9:4, 9a:24, 16:18, 17:20)
 - 8.1.1. Podstawowy model wyceny (wartość bieżąca przyszłych dochodów)
 - 8.1.2. Model kapitalizacji dywidend (Williamsa - Gordona)
 - 8.1.3. Model uproszczony kapitalizacji dywidend
 - 8.1.4. Model "ptaka w garści" Gordona (bird in hand)
 - 8.1.5. Podejście do wyceny akcji
 - 8.1.5.1. Wykorzystanie przepływów pieniężnych
 - 8.1.5.2. Wykorzystanie dywidend
 - 8.1.5.3. Wykorzystanie strumieni zysku
 - 8.1.5.4. Metody mnożnikowe wyceny akcji i całej spółki
 - 8.1.5.5. Wykorzystanie podejścia opcyjnego w wycenie kapitału własnego (8:18, 9a:27)
- 8.2. Analiza fundamentalna (16:19, 17:5-6, 17:13, 17:18-20)
 - 8.2.1. Analiza kraju
 - 8.2.2. Analiza branży
 - 8.2.3. Analiza sytuacyjna spółki
 - 8.2.3.1. Pozycja w branży, udział w rynku
 - 8.2.3.2. Analiza sprzedaży wzrost nominalny, realny, sezonowość, rynki zbytu
 - 8.2.3.3. Analiza rentowności koszty, zysk
 - 8.2.3.4. Analiza opłacalności inwestycji
 - 8.2.4. Analiza rynkowej i ekonomicznej wartości dodanej
 - 8.2.5. Analiza porównawcza
 - 8.2.6. Analiza indeksów giełdowych
 - 8.2.7. Zagadnienia szczególne
 - 8.2.7.1. Analiza spółek w reorganizacji i likwidacji
 - 8.2.7.2. Analiza spółek prywatnych i spółek o małym wolumenie obrotu
 - 8.2.7.3. Analiza inwestycji funduszy venture capital
- 8.3. Analiza techniczna (14:1, 14:19, 17:21)
 - 8.3.1. Analiza cyklu giełdowego (14:2, 14:13-14, 17:5)
 - 8.3.1.1. Indeksy kursów akcji
 - 8.3.1.2. Cykle giełdowe i ich teorie: Dowa, Elliota
 - 8.3.2. Wskaźniki techniczne (14:7, 14:9-10, 14:18)
 - 8.3.2.1. Średnie ruchome
 - 8.3.2.2. Wskaźniki opisujące całość rynku
 - 8.3.2.2.1. Wskaźniki typu A/D - advance/decline
 - 8.3.2.2.2. Wskaźnik zaufania Barrona
 - 8.3.2.2.3. Wskaźnik nastroju rynku
 - 8.3.2.3. Wskaźniki wykorzystujące kursy akcji - wskaźniki momentum
 - 8.3.2.3.1. Wskaźnik zmian ROC
 - 8.3.2.3.2. Indeks względnej siły RSI
 - 8.3.2.3.3. Zbieżność/rozbieżność średnich ruchomych MACD
 - 8.3.2.4. Wskaźniki wykorzystujące kursy i wolumen obrotu akcjami
 - 8.3.2.4.1. OBV on balance volume
 - 8.3.2.4.2. Upside/downside
 - 8.3.3. Analiza wykresów, formacji, trendu (14:3-6, 14:8, 14:11-12)
 - 8.3.3.2. Podstawowe typy wykresów i ich analiza
 - 8.3.3.3. Analiza formacji - formacje wskazujące na
 - 8.3.3.3.1. Odwrócenie trendu (V, M i W, spodka, głowy i ramion)

- 8.3.3.3.2. Potwierdzenie trendu (trójkąta, flagi)
- 8.3.3.4. Analiza trendu
 - 8.3.3.4.1. Linie trendu
 - 8.3.3.4.2. Linie podtrzymania i oporu
 - 8.3.3.4.3. Kanały podtrzymania i oporu
- 8.3.4. Analiza międzyrynkowa (14:17)
- 8.4. VaR dla ryzyka rynkowego (42:12 - 13)

9. Analiza i wycena instrumentów pochodnych i alternatywnych

- 9.1. Zagadnienia podstawowe (15:1-2)
 - 9.1.1. Mechanizm działania instrumentów pochodnych
 - 9.1.2. Zachowania na rynku instrumentów pochodnych
 - 9.1.2.1. Operacje typu zabezpieczającego
 - 9.1.2.2. Operacje typu spekulacyjnego
 - 9.1.2.3. Operacje typu arbitrażowego
 - 9.1.3. Krótka sprzedaż
- 9.2. Kontrakty futures (8:20, 9:25, 13:21, 15:3-5, 16:23, 17:23)
 - 9.2.1. Rodzaje kontraktów futures
 - 9.2.2. Zasady i metody wyceny kontraktów futures
 - 9.2.3. Czynniki warunkujące ceny kontraktów
 - 9.2.4. Wycena kontraktów
 - 9.2.4.1. Kontrakty na stopę procentową, bony, obligacje
 - 9.2.4.2. Kontrakty na akcje i indeksy akcji
 - 9.2.4.3. Kontrakty na waluty
 - 9.2.5. Kontrakty futures a kontrakty forward
 - 9.2.6. Problemy z wyceną kontraktów futures
- 9.3. Opcje (8:18, 9:20-22, 13:22, 15:8-17, 16:22, 17:24)
 - 9.3.1. Rodzaje opcji
 - 9.3.2. Czynniki warunkujące cenę opcji
 - 9.3.3. Wartość wewnętrzna a wartość czasowa opcji
 - 9.3.4. Zasady i modele wyceny opcji
 - 9.3.4.1. Model dwumianowy
 - 9.3.4.2. Model Black'a-Scholes'a
 - 9.3.5. Wycena opcji
 - 9.3.5.1. Opcje na stopę procentową, bony, obligacje
 - 9.3.5.2. Opcje na akcje i indeksy akcji
 - 9.3.5.3. Opcje na waluty
 - 9.3.6. Czynniki warunkujące cenę opcji i ich pomiar
 - 9.3.6.1. Cena opcji a zmiana ceny instrumentu bazowego Delta, Gamma
 - 9.3.6.2. Cena opcji a wpływ czasu pozostałego do wygaśnięcia Theta
 - 9.3.6.3. Cena opcji a zmienność instrumentu bazowego Vega (Lambda)
 - 9.3.6.4. Cena opcji a zmiana oczekiwanych stóp zysku instrumentu pierwotnego Rho
 - 9.3.6.5. Wrażliwość ceny opcji na inne czynniki
 - 9.3.7. Wykorzystanie opcji
 - 9.3.8. Złożone strategie handlu opcjami
 - 9.3.9. Problemy z wyceną opcji
 - 9.3.10. Zastosowanie metod wyceny opcji do analizy i wyceny aktywów i pasywów spółki
- 9.4. Złożone instrumenty pochodne (13:23, 15:6, 17:25)
 - 9.4.1. Kontrakty wymiany (swaps)
 - 9.4.1.1. Charakterystyka kontraktów wymiany
 - 9.4.1.2. Kontrakty procentowe i walutowe
 - 9.4.1.3. Metoda wyceny kontraktów wymiany

- 9.4.2. Instrumenty typu cap, floor, collar
- 9.5. Fundusze inwestycyjne (17:26)
 - 9.5.1. Rodzaje funduszy inwestycyjnych
 - 9.5.2. Organizacja funduszy inwestycyjnych
 - 9.5.3. Charakterystyka poszczególnych rodzajów funduszy
 - 9.5.4. Zasady obrotu jednostkami i certyfikatami
 - 9.5.5. Opłaty pobierane przez fundusze
 - 9.5.6. Zasady ustalania wartości netto aktywów funduszu
 - 9.5.7. Fundusze inwestycyjne a fundusze emerytalne
- 9.6. Instrumenty i inwestycje alternatywne (9:15, 17:3)
 - 9.6.1. Inwestycje w nieruchomości
 - 9.6.1.1. Rodzaje nieruchomości
 - 9.6.1.2. Czynniki wpływające na cenę nieruchomości
 - 9.6.1.3. Metoda oceny inwestycji w nieruchomości
 - 9.6.1.4. Sposoby i możliwości inwestowania na rynku nieruchomości
 - 9.6.2. Inwestycje w spółki niepubliczne (private equity)
 - 9.6.2.1. Metody inwestycji w spółki prywatne
 - 9.6.2.2. Charakterystyka inwestycji w spółki prywatne
 - 9.6.2.3. Czynniki wpływające na wycenę spółek prywatnych
 - 9.6.2.4. Wycena inwestycji w spółki prywatne
 - 9.6.3. Inne inwestycje
 - 9.6.3.1. Inwestycje w fundusze typu hedge funds
 - 9.6.3.2. Inwestycje w instrumenty finansowe rynku towarowego
- 9.7. VaR dla ryzyka rynkowego (42:12-13)
- 9.8. Straty z tytułu ryzyka kredytowego (VaR dla ryzyka kredytowego) (42: 14-15)
- 9.9. Ryzyko operacyjne (42:18)
- 9.10. Ryzyko płynności (42:19)
- 9.11. Kapitał ekonomiczny (42:21)

10. Zarządzanie portfelem

- 10.1. Ryzyko i zysk (8:10, 9:17, 16:1, 16:4-6, 16:10-11, 17:1, 17:8)
 - 10.1.1. Stopa zwrotu z inwestycji i ryzyko inwestycyjne
 - 10.1.2. Teoria użyteczności i awersja do ryzyka
 - 10.1.3. Pomiar ryzyka za pomocą wariancji, semiwariancji, odchylenia standardowego
 - 10.1.4. Kowariancja i współczynnik korelacji
 - 10.1.5. Wariancja wartości bieżącej netto jako metoda pomiaru ryzyka
 - 10.1.6. Reguła Markowitza
 - 10.1.7. Współczynnik zmienności
 - 10.1.8. Współczynnik beta
- 10.2. Dywersyfikacja ryzyka (16:4-5, 16:12, 17:1)
 - 10.2.1. Ryzyko dywersyfikowalne i niedywersyfikowalne
 - 10.2.2. Dywersyfikacja między gałęziami
 - 10.2.3. Dywersyfikacja w ramach kategorii ratingowej
 - 10.2.4. Dywersyfikacja między papierami o różnych kategoriach ratingowych
 - 10.2.5. Dywersyfikacja ponadnarodowa (16:12)
 - 10.2.6. Dywersyfikacja Markowitza
 - 10.2.6.1. Równanie ryzyka
 - 10.2.6.2. Równanie zwrotu z portfela
 - 10.2.6.3. Dywersyfikacja a korelacja pomiędzy stopami zwrotu z aktywów portfela
 - 10.2.6.3.1. Korelacja dodatnia
 - 10.2.6.3.2. Korelacja ujemna

- 10.2.6.3.3. Korelacja zerowa
- 10.2.7. Przewidywanie portfela
- 10.3. Wycena aktywów kapitałowych (16:7-9, 16:13-16, 17:9-10)
 - 10.3.1. Model wyceny aktywów kapitałowych CAPM (Capital Asset Pricing Model)
 - 10.3.1.1. Założenia i konstrukcja modelu
 - 10.3.1.2. Rynkowa linia kapitału CML (Capital Market Line)
 - 10.3.1.3. Rynkowa linia papieru wartościowego (Security Market Line)
 - 10.3.1.4. Papiery prawidłowo wycenione, niedowartościowane, przewartościowane
 - 10.3.1.5. Linia charakterystyki papieru wartościowego CL (Characteristic Line)
 - 10.3.2. Teoria arbitrażu cenowego APT (Arbitrage Price Theory)
 - 10.3.2.1. Linia arbitrażu cenowego
 - 10.3.2.2. Model arbitrażu cenowego
 - 10.3.2.3. Portfel arbitrażowy
 - 10.3.3. Model CAPM a model APT
 - 10.3.4. Problemy z wykorzystaniem modeli CAPM i APT
- 10.4. Rodzaje portfeli i zarządzanie portfelami
 - 10.4.1. Rodzaje portfeli papierów wartościowych
 - 10.4.1.1. Portfel zdominowany
 - 10.4.1.2. Portfel efektywny
 - 10.4.1.3. Portfel rynkowy
 - 10.4.1.4. Portfel lewarowany
 - 10.4.1.5. Portfel dobrze zdywersyfikowany
 - 10.4.2. Cele inwestycyjne klienta (17:2)
 - 10.4.2.1. Cele klientów indywidualnych
 - 10.4.2.2. Ograniczenia klientów indywidualnych
 - 10.4.2.3. Rodzaje klientów instytucjonalnych
 - 10.4.2.3.1. Banki komercyjne
 - 10.4.2.3.2. Fundusze emerytalne
 - 10.4.2.3.3. Plany pracownicze
 - 10.4.2.3.4. Zakłady ubezpieczeniowe
 - 10.4.2.3.5. Instytucje charytatywne
 - 10.4.2.4. Cele klientów instytucjonalnych
 - 10.4.2.5. Ograniczenia klientów instytucjonalnych
 - 10.4.3. Zarządzanie portfelem (14:16, 17:22)
 - 10.4.3.1. Mechaniczne metody inwestowania
 - 10.4.3.1.1. Regularne inwestowanie stałej kwoty kapitału
 - 10.4.3.1.2. Utrzymywanie stałej relacji przy inwestowaniu
 - 10.4.3.1.3. Metoda cenowo-wskaźnikowa
 - 10.4.3.2. Zarządzanie aktywne i pasywne
 - 10.4.3.3. Zarządzanie krótkookresowe i długookresowe
 - 10.4.3.4. Wpływ czynników makro i mikroekonomicznych na budowę portfela
 - 10.4.3.5. Monitorowanie portfela i zmiana składu
 - 10.4.4. Rodzaje portfeli i zarządzanie nimi (13:17-19, 13:21-22, 16:12, 16:21, 16:26, 17:3, 17:11, 17:17, 17:22)
 - 10.4.4.1. Portfele instrumentów dłużnych
 - 10.4.4.2. Portfele instrumentów udziałowych
 - 10.4.4.3. Portfele mieszane
 - 10.4.4.4. Wykorzystanie instrumentów pochodnych
 - 10.4.4.5. Wykorzystanie instrumentów alternatywnych
 - 10.4.5. Zabezpieczanie portfeli (13:22, 16:14, 15:4, 17:11)
 - 10.4.5.1. Zasady zabezpieczenia

- 10.4.5.2. Rola instrumentów pochodnych
- 10.4.5.3. Wyznaczanie współczynnika zabezpieczenia
- 10.4.5.4. Rezultaty zabezpieczenia
- 10.4.5.5. Zarządzanie zabezpieczeniem
- 10.5. Ocena zarządzania portfelem (13:20, 16:24-25, 17:27)
 - 10.5.1. Ocena osiągniętych zysków i stopy zwrotu
 - 10.5.2. Analiza bezpieczeństwa inwestycji
 - 10.5.3. Analiza płynności
 - 10.5.4. Mierniki zarządzania portfelem (Treynora, Sharpe'a, Jensena)
 - 10.5.5. Analiza porównawcza portfeli
 - 10.5.6. Standardy prezentacji wyników zarządzania: GIPS, AIMR PPS

11. Etyka i przeciwdziałanie przestępstwom na rynku kapitałowym

- 11.1. Etyka (3:1-7)
 - 11.1.1. Obowiązki doradcy wobec pracodawcy
 - 11.1.2. Obowiązki doradcy wobec klienta
 - 11.1.3. Zasady przygotowania rekomendacji i decyzji inwestycyjnych
 - 11.1.4. Zasady zarządzania portfelem
 - 11.1.5. Zasady korzystania z różnych źródeł informacji
 - 11.1.6. Jawność konfliktów
 - 11.1.7. Przyjmowanie dodatkowych korzyści materialnych
 - 11.1.8. Zachowanie tajemnicy zawodowej oraz poufność informacji
 - 11.1.9. Doradca a środki masowego przekazu
- 11.2. Ochrona danych osobowych
- 11.3. Przestępstwa giełdowe (4:1-9)
- 11.4. Przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy (5:1-8)

Załącznik 12

UZASADNIENIE

1. Wstęp

Przedmiotowy projekt ustawy stanowi kontynuację realizacji zapowiedzi zmian legislacyjnych wskazanych w exposé Premiera Donalda Tuska w dniu 18 listopada 2011 r., w którym znalazło się zobowiązanie do podjęcia działań rządowych w celu ograniczenia regulacji w przynajmniej połowie spośród zawodów regulowanych w Polsce.

Jako uzasadnienie regulacji niektórych zawodów wskazuje się asymetrię informacji między profesjonalistą, który wykonuje zawód wymagający specjalistycznej wiedzy, a jego klientem – w szczególności gdy brak możliwości oceny jakości usługi dostarczanej przez profesjonalistę może mieć wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo konsumenta. Należy jednak mieć na uwadze, że nawet w przypadku występowania takiej asymetrii informacji wprowadzenie regulacji, która będzie zbyt restrykcyjna, skutkować będzie nadmiernymi kosztami społecznymi.

Restrykcyjne regulacje w dostępie do zawodu przyczyniają się w pierwszej kolejności do ograniczenia liczby osób wykonujących ten zawód. Brak możliwości dostosowania liczby osób wykonujących dany zawód do zmieniających się warunków rynkowych oznacza, że podaż świadczonych przez nie usług nie będzie nadążała za zapotrzebowaniem zgłaszanym przez klientów. Zamiast tego będziemy obserwować dostosowania cenowe, czyli wzrost cen powyżej poziomu charakterystycznego dla rynku konkurencyjnego, który stanowi obciążenie dla wszystkich klientów.

Bariery w dostępie do zawodu, które zniekształcają funkcjonowanie rynku i prowadzą do wzrostu cen usług dostarczanych przez osoby wykonujące dany zawód, mogą skutkować niedostępnością usług dla konsumentów, w szczególności najuboższych. Rezygnacja z zakupu przy wysokich cenach często wiąże się z próbą zastąpienia profesjonalnych usług prowizorycznymi „samoróbkami”, mogącymi stwarzać zagrożenie zdrowia lub bezpieczeństwa.

Brak barier regulacyjnych umożliwia powstanie segmentów rynku różniących się jakością i ceną, dzięki czemu również najmniej zamożni konsumenci mogą wybrać usługę o odpowiedniej dla nich cenie i jakości. W przeciwieństwie do tego regulacja

dostępu do zawodów może oznaczać zawężenie możliwości wyboru, jakic napotyka konsument.

Baricry w dostępie do zawodu, przez ograniczenie osób wykonujących zawód, zmniejszają konkurencję między tymi osobami. Skutkiem tego jest nie tylko wspomniane już zmniejszenie presji na obniżanie cen, ale również ograniczenie bodźców do innowacji. Osoby, które dzięki baricrom regulacyjnym mają zapewniony popyt na świadczone przez siebie usługi, nie mają odpowiedniej motywacji do rozpoznawania potrzeb klientów, dostosowywania do nich swojej oferty oraz opracowywania nowych produktów i usług. Skutki tego efektu są trudne do przecenienia, gdyż to właśnie innowacje są podstawowym czynnikiem rozwoju ekonomicznego.

Regulacja dotyczy nie tylko zawodów, których przedstawiciele świadczą usługi konsumentom (osobom fizycznym). Przedstawiciele wielu zawodów regulowanych są niezbędnymi pracownikami lub dostawcami usług dla przedsiębiorstw. W takich przypadkach nadmierna regulacja może przyczyniać się do wzrostu kosztów funkcjonowania tych przedsiębiorstw i powodować spadek ich konkurencyjności, a przez efekty mnożnikowe może mieć odczuwalny wpływ na konkurencyjność całej gospodarki.

Przeregulowanie dostępu do zawodów ma także wpływ na procesy zachodzące na rynku pracy, ograniczając możliwości szybkiego przekwalifikowania się w odpowiedzi na zmieniając się potrzeby rynku, możliwości technologiczne czy zmiany w otoczeniu zewnętrznym i utrwalając bezrobocie strukturalne. W tym kontekście problemem społecznym szczególnej wagi jest stawianie młodym ludziom dodatkowych barier utrudniających im rozpoczęcie pracy w obszarze zawodów regulowanych.

Nie należy również zapominać o tym, że w sytuacji gdy zdrowie lub bezpieczeństwo wymagają zapewnienia, aby jakość produktu lub usługi nie była niższa od określonego poziomu, stosowane są różnego rodzaju regulacje (normy, procedury, instytucje nadzoru, kontrole/inspekcje, zasady odpowiedzialności itp.) wobec przedsiębiorcy dostarczającego te dobra. W takich przypadkach jednoczesne regulowanie działalności przedsiębiorcy i jego pracowników jest zazwyczaj zbędne – ograniczanie dostępu do zawodów wykonywanych w ramach zatrudnienia u takiego przedsiębiorcy, z uwagi na generowane koszty społeczne, rzadko jest optymalnym mechanizmem.

W celu usunięcia lub ograniczenia wyżej opisanych kosztów regulacji dostępu do zawodów analizie poddano warunki dostępu do zawodów, które podlegają w Polsce regulacji. Pierwszym etapem prac podjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości było opracowanie projektu pierwszej z trzech ustaw deregulacyjnych. Uchwalona już ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz. U. poz. 829) ułatwia rozpoczęcie wykonywania 51 zawodów z obszaru: zawodów prawniczych, gospodarki nieruchomościami, pośrednictwa pracy, sportu i rekreacji, ochrony fizycznej, żeglugi oraz nauki jazdy i przewozu osób. Drugim etapem prac było przygotowanie projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych, obejmującego 91 zawodów podległych Ministrowi Finansów oraz Ministrowi Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Niniejszy projekt stanowi kolejny etap realizacji celu postawionego przez Premiera w exposé. Przewiduje on deregulację lub całkowitą dereglamentację 101 zawodów.

W tym miejscu należy dodatkowo wyjaśnić, że poza przepisami dot. deregulacji lub dereglamentacji poszczególnych zawodów w projekcie ustawy znalazły się także przepisy o innym charakterze. Do nich należą przede wszystkim przepisy o ochronie prawnej rzeczy ruchomych o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej wypożyczonych z zagranicy na wystawę czasową organizowaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tzw. immunitet muzealny) czy też przepisy o funduszu instytucji kultury. Szczegółowe uzasadnienie powyższych instytucji znajduje się w części dot. poszczególnych nowelizowanych ustaw. Tam także są wskazane przyczyny, dla których zostały one ujęte w przedmiotowym projekcie. W projekcie znalazły się też przepisy wynikowe, stanowiące konsekwencję deregulacji określonych zawodów. Przykładem takich zmian są zmiany w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, jako konsekwencja deregulacji zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Podobnie zmiany dot. wykonywania zawodu rusznikarza wymusiły zmiany w ustawie o broni i amunicji oraz w ustawie o ochronie osób i mienia. Z kolei deregulacja dostępu do zawodu rzecznika patentowego spowodowała konieczność wprowadzenia zmian w Kodeksie cywilnym oraz w ustawie o własności przemysłowej. Jeszcze inny charakter mają wprowadzone do zmierzanych ustaw przepisy dot. m.in. powoływania komisji kwalifikacyjnych oraz egzaminacyjnych i ich składu oraz kompetencji, wysokości opłat za postępowania kwalifikacyjne, egzaminy,

wynagrodzenie członków komisji egzaminacyjnych czy też przepisy określające zakres danych, które zawierają rejestry i ewidencje. Te zmiany są odpowiedzią na wielokrotne postulaty zawarte w orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego wskazujące na ustawowy, a nie podustawowy charakter takich regulacji. Dlatego też do projektu ustawy zostały przeniesione z obowiązujących rozporządzeń wskazane wyżej instytucje. Projektodawcy uznali bowiem, że zakres tych regulacji jest ściśle związany z przedmiotem projektowanej ustawy. Wprowadzane instytucje zostały opisane w uzasadnieniu poszczególnych zmienianych ustaw.

2. Zawody objęte projektowaną ustawą

Projekt ustawy stanowi trzeci etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych. Lista powstała w toku uzgodnień międzyresortowych – właściwie przedmiotowo ministerstwa zgłosiły swoje stanowiska w zakresie konieczności bądź braku konieczności regulacji zawodów sobie podległych i ewentualnego stopnia ich deregulacji. W ramach dalszych uzgodnień międzyresortowych wytypowana została lista zawodów, które zostaną poddane deregulacji w niniejszym projekcie. Kryteria tego wyboru były wieloaspektowe i składały się z takich elementów jak: złożoność regulacji, oczekiwania społeczne, stopień zaawansowania analiz nad daną profesją w poszczególnych ministerstwach oraz łatwość uzyskania wpływu na rynek pracy. Szczegółowe rozwiązania przedmiotowego projektu ustawy powstawały w ścisłej współpracy z właściwymi ministerstwami. W wyniku tego współdziałania Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało projekt obejmujący swoim zakresem następujące zawody:

- 1) inżynier pożarnictwa;
- 2) strażak jednostki ochrony przeciwpożarowej;
- 3) rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych;
- 4) specjalista ochrony przeciwpożarowej;
- 5) pracownik artystyczny;
- 6) muzealnik;
- 7) makler giełd towarowych;

- 8) inspektor ochrony radiologicznej (stanowiska mające istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej);
- 9) rzeczoznawca w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych;
- 10) rzecznik patentowy;
- 11) konserwator zabytków ruchomych;
- 12) konserwator zabytków nieruchomych;
- 13) konserwator zabytkowej zieleni;
- 14) tłumacz przysięgły;
- 15) makler papierów wartościowych;
- ~~16) doradca inwestycyjny;~~
- 17) agent firmy inwestycyjnej;
- 18) geolog – wykonywanie, dozоровanie i kierowanie pracami geologicznymi kategorii IX w zakresie kierowania i wykonywania w terenie badań geofizycznych w zakresie badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej, także przy użyciu materiałów wybuchowych wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań;
- 19) geolog – wykonywanie, dozоровanie i kierowanie pracami geologicznymi kategorii X w zakresie kierowania i wykonywania w terenie badań geofizycznych wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań, z wyłączeniem badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej;
- 20) geolog – dozоровanie prac geologicznych i kierowanie robotami geologicznymi kategorii XI w zakresie wykonywania czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych;
- 21) geolog – dozоровanie prac geologicznych i kierowanie robotami geologicznymi kategorii XII w zakresie kierowania w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia materiałów wybuchowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m;

- 22) kierownik ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny;
- 23) kierownik ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali;
- 24) kierownik ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali;
- 25) kierownik ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji;
- 26) kierownik ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną;
- 27) kierownik ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną;

- 28) kierownik ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5 Pgg;
- 29) kierownik ruchu w zakładach górniczych prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 lub 5 Pgg;
- 30) kierownik ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 3 lub 5 Pgg;
- 31) kierownik ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 4 lub 5 Pgg;
- 32) kierownik działu ruchu w podziemnych zakładach wydobywających węgiel kamienny;
- 33) kierownik działu ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali;
- 34) kierownik działu ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali;
- 35) kierownik działu ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji;

- 36) kierownik działu ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną;
- 37) kierownik działu ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną;
- 38) kierownik działu ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5 Pgg;
- 39) kierownik działu ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 lub 5 Pgg;
- 40) kierownik działu ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 3 lub 5 Pgg;
- 41) kierownik działu ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 4 lub 5 Pgg;
- 42) osoba wyższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny;
- 43) osoba wyższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali;
- 44) osoba wyższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali;
- 45) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji;
- 46) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną;
- 47) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną;
- 48) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5 Pgg;
- 49) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 lub 5 Pgg;

- 50) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 3 lub 5 Pgg;
- 51) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 4 lub 5 Pgg;
- 52) osoba średniego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny;
- 53) osoba średniego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali;
- 54) osoba średniego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali;
- 55) osoba niższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny;
- 56) osoba niższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali;
- 57) osoba niższego dozoru ruchu w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali;
- 58) kierownik ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych;
- 59) kierownik ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;
- 60) kierownik ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową;
- 61) kierownik działu ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych;
- 62) kierownik działu ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;
- 63) kierownik działu ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową;

- 64) osoba wyższego dozoru ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych;
- 65) osoba wyższego dozoru ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;
- 66) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową;
- 67) kierownik ruchu w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi;
- ~~68) kierownik ruchu w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory;~~
- 69) kierownik ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową;
- 70) kierownik ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową;
- 71) kierownik działu ruchu w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi;
- 72) kierownik działu ruchu w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory;
- 73) kierownik działu ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową;
- 74) kierownik działu ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową;
- 75) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi;
- 76) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory;

- 77) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową;
 - 78) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową;
 - 79) mierniczy górniczy;
 - 80) geolog górniczy;
 - 81) geofizyk górniczy w podziemnych zakładach górniczych;
 - 82) górnik strzałowy w podziemnych zakładach górniczych;
 - 83) wydawca środków strzałowych w podziemnych zakładach górniczych;
 - 84) instruktor strzałowy w podziemnych zakładach górniczych;
-
- 85) strzałowy w odkrywkowych zakładach górniczych;
 - 86) wydawca środków strzałowych w odkrywkowych zakładach górniczych;
 - 87) strzałowy w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
 - 88) wydawca środków strzałowych w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
 - 89) operator: samojezdnych maszyn przodkowych, maszyn do robót strzałowych, maszyn do obrywki, maszyn do stawiania obudowy podporowej lub maszyn do stawiania obudowy kotwowej w podziemnych zakładach górniczych;
 - 90) operator: pojazdów pozaprzodkowych i samojezdnych maszyn pomocniczych, pojazdów do przewozu osób lub pojazdów do przewozu środków strzałowych w podziemnych zakładach górniczych;
 - 91) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV w podziemnych zakładach górniczych;
 - 92) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV w podziemnych zakładach górniczych;
 - 93) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV w odkrywkowych zakładach górniczych;

- 94) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV w odkrywkowych zakładach górniczych;
- 95) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 96) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 97) spawacz w podziemnych zakładach górniczych;
- 98) spawacz w odkrywkowych zakładach górniczych;
- 99) spawacz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 100) mechanik wiertni w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 101) rusznikarz.

Tym samym w projekcie ustawy dokonuje się zmian w następujących ustawach.

3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej

Zawody: inżynier pożarnictwa, strażak jednostki ochrony przeciwpożarowej, rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, specjalista ochrony przeciwpożarowej

Uzasadnienie projektowanych zmian w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 i 1351) opisano w odniesieniu do poszczególnych artykułów. Proponuje się następującą zmianę w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej:

I. art. 4 ust. 2a i 2b

W obecnym brzmieniu, w art. 4 ust. 2a funkcjonują tzw. „specjaliści ochrony przeciwpożarowej” – instytucja wprowadzona do porządku prawnego wraz z uruchomieniem reformy pilotażowej w połowie lat 90-tych XX wieku. Wspomniana reforma miała na celu przejęcie części obowiązków w zakresie zapobiegania

powstawaniu i rozprzestrzcanianiu się pożarów przez organy administracji samorządowej. Na przeszkodzie temu stał brak odpowiedniej liczby fachowców, w związku z czym ustawodawca na czas przejściowy powołał do życia specjalistów ochrony przeciwpożarowej, czyli osoby z wykształceniem wyższym, które po ukończeniu kursu mogły zająć się ochroną przeciwpożarową poza strukturami Państwowej Straży Pożarnej (dalej „PSP”) w gminie i w powiecie. Ochrona ta miała obejmować podobny zestaw zadań, jaki należy do służby kontrolno-rozpoznawczej PSP, tj. polegający na rozpoznawaniu zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń oraz na nadzorze nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Okazało się, że reforma pilotażowa w tym zakresie nie powiodła się: liczba przeszkolonych specjalistów ochrony przeciwpożarowej jest niewielka i nieliczne są przypadki zatrudnienia tych osób zgodnie z ustawowym przeznaczeniem. Zazwyczaj są oni zatrudnieni w charakterze inspektorów ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 4 ust. 2b ww. ustawy, czyli wykonują czynności wynikające z obowiązków właściciela budynku, obiektu budowlanego lub terenu w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Ponadto Szkoła Główna Służby Pożarniczej wykształciła kilkuset absolwentów kierunku cywilnego inżynieria bezpieczeństwa pożarowego, którzy uzyskali tytuł zawodowy dający kwalifikacje do wykonywania wszelkich czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej na „rynku cywilnym”. Tym samym utrzymanie w ustawie martwego przepisu o specjalistach ochrony przeciwpożarowej całkowicie straciło rację bytu. Dlatego w projekcie ustawy wymagania kwalifikacyjne określono tylko dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej, mając na względzie, że ewentualne działania związane z ochroną przeciwpożarową w gminie lub powiecie będą mogli wykonywać absolwenci Szkoły Głównej Służby Pożarniczej kierunku studiów inżynieria bezpieczeństwa w specjalności inżynierii bezpieczeństwa pożarowego.

Zmiana art. 4 ust. 2a i 2b w ustawie o ochronie przeciwpożarowej pociągnie za sobą uchylene rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 215, poz. 1823) i konieczność wydania nowego rozporządzenia.

Proponuje się jednocześnie, aby osobom, które ukończyły szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej i których zaświadczenie stwierdzające ukończenie wspomnianego szkolenia utraci ważność po wejściu w życie ustawy, zagwarantować uprawnienia do wykonywania czynności inspektora ochrony przeciwpożarowej przez okres jednego roku od dnia utraty ważności tego zaświadczenia (art. 19 ust. 2). Proponowana zmiana może dotyczyć kilkuset osób w skali całego kraju.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 4 ust. 2a ustawy o ochronie przeciwpożarowej uprawnienic do wykonywania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej zachowują osoby posiadające tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa oraz absolwenci kierunku inżynieria bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego prowadzonego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej dla ~~osób-cywilnych. Tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa otrzymują strażacy PSP po~~ uzyskaniu efektów kształcenia określonych dla kwalifikacji I stopnia w służbie kandydackiej (studia stacjonarne) lub w służbie stałej (studia nie-stacjonarne) na kierunku inżynieria bezpieczeństwa zastrzeżonego dla SGSP, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167).

SGSP jest jednostką organizacyjną PSP (art. 8 ust. 1 ustawy o PSP) – takie podporządkowanie uczelni zapewnia możliwość harmonijnej i ciągłej realizacji dwóch, ściśle powiązanych z sobą, celów kształcenia: zdobycia wiedzy z zakresu inżynierii bezpieczeństwa i wiedzy praktycznej związanej z realizacją zadań stawianych strażakom PSP. Strażacy w służbie kandydackiej (studia stacjonarne) swoje kształcenie w SGSP rozpoczynają od 7-tygodniowego strażackiego szkolenia podstawowego, które kontynuowane jest w roku akademickim do końca I semestru. Na III roku studiów studenci – strażacy w służbie kandydackiej odbywają 6-tygodniową praktykę w jednostce ratowniczo-gaśniczej, a w trakcie VI semestru odbywają 2-tygodniowe ćwiczenia poligonowe. Od I do III roku studiów realizowane są zajęcia z służby wewnętrznej w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Realizowane są jednocześnie dodatkowe szkolenia specjalistyczne oraz praktyki zawodowe w jednostkach PSP w wymiarze ok. 1000 godzin (zajęcia te są dostępne tylko i wyłącznie dla osób

będących strażakami PSP). Studenci ci przez cały okres studiów pełnią służbę w Szkolnej Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej PSP, posiadającej swój rejon działania na terenie dzielnicy Warszawa-Żoliborz, oraz w odwodach operacyjnych Komendanta Głównego PSP, gdzie zdobywają doświadczenie w zakresie działań ratowniczych, dowódczych i funkcjonowania jednostki ratowniczo-gaśniczej. Wszystkie formy i treści kształcenia, wynikające z programu studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa, są dostosowane do zapewnienia strażakom niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Nie byłoby to możliwe, gdyby studenci nie odbywali jednocześnie służby pożarniczej.

Osoba posiadająca tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa musi posiadać:

- wiedzę ogólną z zakresu nauk technicznych oraz wiedzę specjalistyczną z zakresu inżynierii bezpieczeństwa, w tym z obszaru bezpieczeństwa pożarowego obiektów, lasów, zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacyjnym i naturalnym, urządzeń i instalacji technicznych,
- umiejętności aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej, kierowania podległymi pracownikami i organizowania pracy oraz działań zapobiegających i ograniczających wypadki, awarie i choroby zawodowe oraz akcje ratownicze,
- umiejętność projektowania i monitorowania stanu i warunków bezpieczeństwa, wykonywania analiz bezpieczeństwa i ryzyka, kontrolowania przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa,
- umiejętność prowadzenia badań okoliczności pożarów, awarii i wypadków oraz dokumentacji związanej z bezpieczeństwem.

Studiujący w SGSP strażacy w służbie stałej (na studiach niestacjonarnych), posiadający już umiejętności praktyczne zdobyte podczas szkolenia podstawowego i w szkole aspirantów, uzyskują takie same efekty kształcenia jak absolwenci studiów dla strażaków w służbie kandydackiej (na studiach niestacjonarnych).

Plany studiów i programy kształcenia na studiach stacjonarnych I stopnia dla strażaków w służbie kandydackiej oraz na studiach niestacjonarnych I stopnia dla strażaków w służbie stałej konsultowane są z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej i Ministrem Spraw Wewnętrznych. Jednocześnie Minister Spraw Wewnętrznych ustala limity przyjęć na studia dla strażaków, skorelowane z potrzebami

służby pożarniczej. Należy jednak zaznaczyć, że realne możliwości kadrowe, lokalowe i organizacyjne SGSP pozwalają na kształcenie ok. 200 strażaków na każdym roku studiów I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych).

W projekcie ustawy wskazano ponadto podmioty odpowiedzialne za przeprowadzenie szkoleń inspektorów ochrony przeciwpożarowej (szkoly Państwowej Straży Pożarnej, ośrodki szkolenia, komórki organizacyjne realizujące zadania w zakresie szkoleń oraz instytuty badawcze Państwowej Straży Pożarnej, a na potrzeby ochrony przeciwpożarowej podmiotów organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, Wojskowa Ochrona Przeciwpożarowa) i górną granicę opłaty za to szkolenie.

II. art. 6 i rozdział 2a „Rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych”
(art. 11a–11l)

Zaproponowana zmiana dotyczy art. 6, w którym dodano ust. 6 stanowiący wypełnienie delegacji określonej w art. 56 ustawy – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 oraz z 2014 r. poz. 40), zgodnie z którą właściwość organów uprawnionych do zajęcia stanowiska przed rozpoczęciem użytkowania obiektu budowlanego, w stosunku do którego nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, określona jest w przepisach szczególnych. Brzmienie projektowanego przepisu określa właściwość organów Państwowej Straży Pożarnej do zajmowania przedmiotowych stanowisk w stosunku do obiektów budowlanych wymagających uzyskania pozwolenia na użytkowanie, które z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej są istotne ze względu na konieczność zapewnienia ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Z kolci w ust. 7 określono obowiązek podejmowania przez organ właściwy do zajęcia stanowiska w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego określonych czynności w przypadku stwierdzenia zastrzeżeń do rozwiązań zawartych w projekcie budowlanym, których zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej potwierdził rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. W takim przypadku komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej zobowiązany będzie do niezwłocznego zawiadomienia właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, organu administracji architektoniczno-budowlanej oraz organu nadzoru budowlanego o tych zastrzeżeniach.

Po art. 6 dodano art. 6a–6f, w których określono tryb uzgadniania rozwiązań zamiennych do wymagań wynikających z przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej, obowiązek uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych oraz projektów urządzeń przeciwpożarowych przez rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz tryb i zasady działania organu PSP w przypadku uzgodnienia przez rzeczoznawcę projektu budowlanego, mimo występowania w tym projekcie rozwiązań niezgodnych z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, mających istotny negatywny wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu budowlanego.

Dotychczas tryb uzgadniania rozwiązań zamiennych i zastępczych regulował przepis § 16 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 121, poz. 1137 oraz z 2009 r. Nr 119, poz. 998). Projektowanc przepisy nie wprowadzają w omawianym obszarze istotnych zmian w odniesieniu do funkcjonujących obecnie zasad. Właściwym do uzgodnień w przedmiotowym zakresie jest tak jak dotychczas komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej właściwy dla miejsca lokalizacji obiektu budowlanego, który dokonuje ich w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Taki tryb postępowania został utrwalony wieloletnią praktyką i jest przejrzysty dla wszystkich podmiotów uczestniczących w procesie budowlanym oraz właścicieli obiektów i terenów.

W celu zapewnienia akceptowalnego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obiektów i terenów projekty budowlane obiektów budowlanych istotnych z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej (tj. takich obiektów, których nieprawidłowe zaprojektowanie rozwiązań z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogłoby rodzić nieakceptowalne skutki społeczne, np. śmierć albo ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób) oraz projekty urządzeń przeciwpożarowych (tj. dokumentacja projektowa, na podstawie której zostanie wykonane urządzenie mające na celu ograniczenie ryzyka związanego z pożarem lub wybuchem; projekty te mogą być samodzielnymi opracowaniami, np. gdy istniejący obiekt budowlany ma zostać wyposażony w urządzenie przeciwpożarowe, lub stanowić fragment projektu budowlanego, co może mieć miejsce w przypadku wznoszenia nowych obiektów) wymagają uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń

przeciwpożarowych. Rodzaje obiektów budowlanych, których projekty budowlane wymagają uzgodnienia, a zatem i tych, w stosunku do których Państwowa Straż Pożarna ma prawo zająć stanowisko przed przystąpieniem do użytkowania (art. 6 ust. 6), określi, tak jak to było do tej pory, minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia. Będą to obiekty takie, jak wymienione dotychczas w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej. Należą do nich w szczególności:

- budynki przeznaczone przede wszystkim dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się (jak np. szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych),
- budynki zawierające pomieszczenia, w których mogą przebywać duże grupy ludzi niebędących ich stałymi użytkownikami (jak np. hale wystawowe, hale sportowe, hale widowiskowe, centra konferencyjne),
- budynki zamieszkania zbiorowego (jak np. hotele, motele, internaty, domy akademickie),
- budynki użyteczności publicznej (jak np. szkoły, biurowce, sądy) o wysokości powyżej 12 m,
- budynki mieszkalne posiadające więcej niż 4 kondygnacje nadziemne,
- budynki zawierające strefę pożarową produkcyjną lub magazynową o dużej powierzchni i/lub gęstości obciążenia ogniowego, lub w której występuje zagrożenie wybuchem,
- garaże wielopoziomowe oraz garaże zamknięte o dużej liczbie stanowisk postojowych.

Ustawa reguluje przy tym zasady dokonywania uzgodnień oraz formę, jaką ma mieć uzgodnienie. Podstawowe dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego, stanowiące podstawę uzgodnienia oraz szczegółowe zasady i sposób dokonywania uzgodnień projektu budowlanego określone zostaną w rozporządzeniu.

Określono ponadto zasady rozwiązania problemu związanego z uzgodnieniem przez rzeczoznawcę projektu budowlanego z naruszeniem prawa, polegającym na

dopuszczeniu rozwiązań projektowych mających istotny negatywny wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu budowlanego. W takim przypadku uzgodnienie podlegać będzie unieważnieniu przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej właściwego dla miejsca lokalizacji inwestycji, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Projektowane przepisy określają zasady i tryb unieważniania przez organy Państwowej Straży Pożarnej uzgodnienia dokonanego przez rzeczoznawcę, a ponadto, w celu ochrony interesów inwestora, wprowadzają możliwość dokonania, w omówionej powyżej szczególnej sytuacji, uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej projektu budowlanego (poprawionego lub opracowanego na nowo) dla obiektu przez komendanta wojewódzkiego PSP właściwego dla miejsca lokalizacji inwestycji, który dokonałby tej czynności zamiast rzeczoznawcy. W takim przypadku przewiduje się również, że komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej będzie miał prawo, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, uzgodnić i dopuścić możliwość spełnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej w sposób inny niż określony w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, jeżeli we wniosku inwestor wykaże, że w obiekcie spełnione będą podstawowe wymagania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, o których mowa w art. 6a ust. 1. Wprowadzenie takich regulacji ułatwi inwestorowi zakończenie inwestycji.

W rozdziale 2a „Rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych” ustalono ogólne wymagania dotyczące działalności rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Są to osoby świadczące usługi z zakresu ochrony przeciwpożarowej o kwalifikacjach potwierdzonych przez zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Działalność rzeczoznawców odbywa się poza strukturami organów administracji publicznej, jednakże odgrywają oni kluczową rolę w zapewnieniu prawidłowości inwestycji budowlanych z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej (m.in. uzgadniając projekty budowlane i projekty urządzeń przeciwpożarowych pod względem ochrony przeciwpożarowej, rzeczoznawcy weryfikują przyjęte przez projektantów rozwiązania oraz, gdy zachodzi taka potrzeba, opracowując ekspertyzy techniczne, ustalają, w uzgodnieniu z organami Państwowej Straży Pożarnej, rozwiązania zamiennie w stosunku do rozwiązań wynikających wprost z przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej). Wobec dużej odpowiedzialności, jaka wiąże

się z przedmiotową działalnością, zasady jej prowadzenia oraz sprawowania nadzoru nad nią przez organy państwa muszą być doprecyzowane na tyle szczegółowo, aby zminimalizować ryzyko popełnienia przez rzeczoznawców błędów podczas wykonywanych przez nich czynności, a w przypadku ich wystąpienia, aby ograniczać ich skutki. Wymagania w przedmiotowym zakresie zawarte są obecnie w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej. Ponieważ przepisy dotyczące praw i obowiązków obywateli powinny być uregulowane w aktach prawnych rangi ustawowej, kwestie dotyczące rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych przenosi się do ustawy. Zasadność takiego podejścia potwierdza stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 9 maja 2011 r. znak RPO-641772-IV/10/AT.

W projektowanych przepisach określono wymagania wobec osób, które mogą uzyskać prawo do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Wymagania te zostały zasadniczo zmodyfikowane w stosunku do obecnie obowiązujących. Przedmiotowa zmiana dotyczy rezygnacji z wymaganej dotychczas pięcioletniej praktyki zawodowej oraz ograniczenia wymagań w zakresie kwalifikacji do wymogu posiadania wykształcenia na poziomie inżynierskim lub posiadania kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu inżynier pożarnictwa. Spowoduje to zwiększenie grona osób, które będą mogły przystąpić do egzaminu na rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Określono również zasady oceny przygotowania zawodowego kandydatów do wykonywania zawodu rzeczoznawcy, przeprowadzania egzaminu i sprawdzianu oraz funkcjonowania Komisji Egzaminacyjnej. W myśl projektowanych przepisów, rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych powołuje, przy udziale Komisji Egzaminacyjnej, i odwołuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej. Projektowane przepisy przewidują w szczególności, że:

- egzamin przeprowadzany będzie co najmniej jeden raz w roku,
- opłata za przeprowadzenie egzaminu, która ma rekompensować koszty ponoszone przy tej okazji, wynosi 15% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym egzamin dla osób przystępujących do części egzaminu pisemnej i ustnej oraz 10% przeciętnego miesięcznego

wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym egzamin dla osób przystępujących bezpośrednio do części ustnej egzaminu,

- egzamin będzie składał się z części pisemnej i ustnej, warunkiem przystąpienia do części ustnej egzaminu będzie uzyskanie przez kandydata oceny pozytywnej z części pisemnej, o wyniku egzaminu decydowała będzie Komisja Egzaminacyjna zwykłą większością głosów, a wynik egzaminu będzie mógł być „pozytywny” albo „negatywny”,
- członkowie Komisji Egzaminacyjnej powoływani będą przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej spośród rzeczoznawców.

Projektowane przepisy określają dodatkowo zasady składania wniosku o dopuszczenie do egzaminu i sposób informowania o egzaminie. Wzór kwestionariusza osobowego oraz szczegółowe zasady przeprowadzenia i oceny egzaminu na rzeczoznawcę oraz sprawdzianu dla rzeczoznawców, określi minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia.

Przewidziano ponadto możliwość zwolnienia z części pisemnej egzaminu osób posiadających co najmniej 10-letnią praktykę w wykonywaniu czynności kontrolno-rozpoznawczych w Państwowej Straży Pożarnej lub sprawowaniu nadzoru nad wykonywaniem tych czynności albo w prowadzeniu prac naukowych lub badawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej w instytutach badawczych lub szkołach wyższych, przy czym zwolnienia tego nie będzie stosować się do osób, które już choć raz uzyskały wynik negatywny z egzaminu. Przedmiotowy przepis wynika z jednej strony z dotychczasowych doświadczeń potwierdzających, że osoby te, przystępując do egzaminu, cechują się dużą wiedzą z zakresu ochrony przeciwpożarowej, a z drugiej strony ma stanowić zachętę do podejmowania pracy zawodowej na stanowiskach związanych merytorycznie bezpośrednio z zagadnieniami dotyczącymi zapobiegania pożarom.

Projekt zawiera także wymagania dotyczące prowadzenia i aktualizowania wykazu rzeczoznawców przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej oraz jego udostępniania zainteresowanym podmiotom. Dane z wykazu rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych w zakresie imienia i nazwiska, nazwiska rodowego, numeru uprawnień, daty wydania aktu powołania, tytułu zawodowego oraz województwa właściwego dla miejsca zamieszkania z mocy ustawy będą publikowane

na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, a w przypadku wyrażenia zgody przez rzeczoznawcę publikowany tam będzie również adres korespondencyjny, adres e-mail lub telefon.

W projektowanych przepisach wyszczególniono ponadto enumeratywnie uprawnienia i obowiązki rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Uprawnienia zostały rozszerzone o możliwość wykonywania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej polegających na zapobieganiu powstaniu i rozprzestrzeleniu się pożaru, w którym to zakresie rzeczoznawcy posiadają wyższe kwalifikacje zawodowe oraz wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonywanie tych czynności. De facto rzeczoznawcy wykonują te czynności każdorazowo przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych, których integralnymi częściami są między innymi scenariusze rozwoju zdarzeń na wypadek pożarów i odpowiednio do tego przez nich dobrane systemy zabezpieczeń przeciwpożarowych, oraz przy opracowywaniu ekspertyz w zakresie rozwiązań zastępczych i zamiennych.

Określone w ustawie obowiązki rzeczoznawcy nie różnią się w istotny sposób od obowiązków wynikających z funkcjonujących obecnie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej. Do obowiązków tych należą:

- posiadanie za okres ostatnich 5 lat ewidencji uzgodnionych projektów oraz kopii zawiadomień o uzgodnieniu projektów budowlanych, wraz z dowodami ich wysłania,
- powiadamianie właściwych organów PSP o zmianie miejsca zamieszkania,
- samodzielne podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Obowiązki rzeczoznawców wynikają także z innych przepisów regulujących zasady ich działalności. Takimi obowiązkami są np.:

- przysyłanie właściwym organom PSP zawiadomienia o uzgodnieniu projektu budowlanego (art. 6d ust. 1),
- powiadamianie o zamiarze przystąpienia do sprawdzianu znajomości przepisów i stanu wiedzy technicznej w celu potwierdzenia obowiązku samodzielnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych (art. 11j ust. 6).

W projektowanych przepisach zawarto również bezwzględny zakaz uzgadniania przez rzeczoznawcę opracowanych przez siebie projektów obiektów budowlanych i projektów urządzeń przeciwpożarowych (art. 11 i ust. 3).

Wprowadzono ponadto obowiązek ubezpieczenia rzeczoznawcy od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z:

- uzgadnianiem projektów budowlanych oraz projektów urządzeń przeciwpożarowych,
- wykonywaniem ekspertyz technicznych lub innych opracowań technicznych z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Szczegółowy zakres ubezpieczenia oraz termin powstania obowiązku ubezpieczenia określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. Obowiązkowe ubezpieczenie powinno ułatwić dochodzenie odszkodowania przez podmioty poszkodowane w związku z czynnościami podejmowanymi przez rzeczoznawców (np. na skutek unicważnienia uzgodnienia przez komendanta wojewódzkiego PSP przed uzyskaniem przez inwestora pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego).

Proponowane zmiany regulują także kwestie sprawowania przez organy Państwowej Straży Pożarnej nadzoru nad działalnością rzeczoznawców. Nadzór nad działalnością rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych będzie sprawował, tak jak to było dotychczas, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, przy pomocy komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej. Projektowane przepisy przewidują, iż sprawowany on będzie w zakresie:

- uzgadniania przez rzeczoznawców projektów budowlanych oraz projektów urządzeń przeciwpożarowych,
- wykonywania przez rzeczoznawców ekspertyz technicznych lub opinii, o których mowa w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
- wywiązywania się przez nich z niektórych ustawowych obowiązków o charakterze formalnym dotyczących prowadzonej przez nich działalności.

W celu usprawnienia działań organów PSP w zakresie wyjaśniania spraw związanych z działalnością rzeczoznawców, w projekcie zawarto przepis dający możliwość

uzyskania od rzeczoznawcy wyjaśnień w zakresie objętym nadzorem, natomiast od autora projektu, organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz organów nadzoru budowlanego potwierdzonej kopii tego projektu. Dotychczasowe doświadczenia organów PSP w sprawowaniu nadzoru nad działalnością rzeczoznawców i współpracy w tym zakresie z organami administracji architektoniczno-budowlanej wskazują, że organy administracji w niektórych przypadkach odmawiają udostępnienia dokumentacji projektowej, wskazując na brak w tym zakresie podstawy prawnej, brak przynależności sprawy oraz na kwestie dotyczące ochrony praw autorskich.

Omawiane przepisy ustalają również kwestie odpowiedzialności zawodowej rzeczoznawców. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działalności rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej będzie miał prawo, tak jak dotychczas, udzielić rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych upomnienia, skierować go na egzamin w celu ponownej oceny jego przygotowania zawodowego lub cofnąć prawa do wykonywania przez niego czynności przewidzianych w ustawie dla rzeczoznawcy. Projektowane przepisy, w odróżnieniu od obowiązującego obecnie stanu prawnego, przewidują możliwość sprawowania nadzoru również przez komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, przez nadanie tym organom prawa do udzielania rzeczoznawcom do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych upomnień. Nadanie tym organom takiego uprawnienia w dużym stopniu usprawni omawiany nadzór i da możliwość rozwiązania niektórych postępowań na poziomie komend wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej. Udzielone rzeczoznawcy upomnienie na piśmie będzie rejestrowane wyłącznie w wykazie rzeczoznawców prowadzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, z którego będzie ono usuwane po upływie dwóch lat od udzielenia upomnienia.

Projektowane przepisy doprecyzowują funkcjonujące dotychczas zasady w zakresie formy odwołania rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych lub skierowania go na powtórny egzamin. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej o skierowaniu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych na powtórny egzamin rozstrzyga w drodze postanowienia, zaś o cofnięciu prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy w drodze decyzji administracyjnej. Tak jak dotychczas, skierowanie rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych na powtórny egzamin będzie równoznaczne z zawieszeniem prawa do wykonywania przez niego

zawodu rzeczoznawcy do czasu uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu. Uzyskanie negatywnego wyniku ze sprawdzianu lub nieprzystąpienie do sprawdzianu w wymaganym terminie jest równoznaczne z zawieszeniem w drodze postanowienia prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy.

Omawiane propozycje przepisów ustalają również nowy obowiązek dotyczący konieczności cofnięcia przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej rzeczoznawcy prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy, w przypadku gdy:

- pełni on tę funkcję pomimo zawieszenia prawa do jej sprawowania,
- po upływie okresu 2 lat od momentu zawieszenia, jeżeli w tym czasie nie ustały jego przyczyny.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej będzie miał taki obowiązek również w przypadku wnioskowania o to przez samego rzeczoznawcę.

Rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych odwołani przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z powodu stwierdzenia nieprawidłowości w ich działalności oraz w przypadku wykonywania przez nich czynności ustawowo zastrzeżonych dla rzeczoznawców, mimo zawieszenia prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy, nie będą mogli przystąpić do egzaminu w okresie 3 lat od dnia ich odwołania. Wprowadzenie regulacji w omawianym zakresie jest uzasadnione, ponieważ rzeczoznawcy odwołani z powodu wspomnianych powyżej przyczyn powinni zostać ukarani w taki sposób, aby zastosowana kara była wystarczająco dotkliwa dla samego rzeczoznawcy i przez to pełniła funkcję prewencyjną.

Ponadto w ramach przedmiotowej nowelizacji przewiduje się, inaczej niż to było dotychczas, limity czasowe odpowiedzialności za nieprawidłowości w działalności rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Postępowanie wyjaśniające w ramach nadzoru nad działalnością rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych nie będzie prowadzone po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia wiadomości o możliwości wystąpienia nieprawidłowości w działalności rzeczoznawcy, a postępowanie administracyjne nie będzie wszczynane po upływie 5 lat od:

- dnia zakończenia robót budowlanych albo zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego, w przypadkach

dotyczących uzgodnienia przez rzeczoznawcę projektu budowlanego obiektu budowlanego,

- rozpoczęcia użytkowania urządzenia przeciwpożarowego realizowanego w przypadkach innych niż określone w poprzednim tiret.

W projektowanych przepisach określono ponadto sposób realizacji obowiązku podnoszenia kwalifikacji przez rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, jego zakres oraz formę potwierdzania jego wykonania. Rzeczoznawca potwierdza realizację samodzielnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, przez uzyskanie pozytywnego wyniku ze sprawdzianu znajomości zmian w przepisach i zasadach wiedzy technicznej, najpóźniej w piątym roku po roku, w którym został powołany do wykonywania zawodu rzeczoznawcy albo w którym uzyskał pozytywny wynik z ostatniego sprawdzianu. Ustalono przy tym wymagania dotyczące przeprowadzania przedmiotowego sprawdzianu. Szczegółowe zasady jego organizacji określone zostaną w rozporządzeniu.

Określenie wymagań w omówionym powyżej zakresie służy zapewnieniu optymalnego poziomu realizacji przez rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych przypisanych im zadań ustawowych.

Projektowane przepisy przewidują również, iż w drodze rozporządzenia określone zostaną:

- wzór zawiadomienia o uzgodnieniu projektu budowlanego,
- wzory pieczęci, jakimi powinien się posługiwać rzeczoznawca przy wykonywaniu czynności określonych w ustawie,
- wzór ewidencji uzgodnionych projektów.

III. art. 16a

W art. 16a w ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej określono, kto może być strażakiem jednostki ochrony przeciwpożarowej. Zgodnie z tym przepisem może nim zostać pracownik, który ma kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażaka, technika pożarnictwa, inżyniera pożarnictwa albo uzyskał uznanie kwalifikacji.

W art. 16a określono kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażaka, natomiast ustawa nie wskazała, jakie są wymagane kwalifikacje do wykonywania

zawodu technika pożarnictwa i inżyniera pożarnictwa. W związku z powyższym w art. 16a ustawy dodano, po ust. 4, ust. 4a i 4b, które określają odpowiednio wymagania do wykonywania zawodu technika pożarnictwa i inżyniera pożarnictwa.

Zgodnie z proponowanym ust. 4a, kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu technik pożarnictwa obejmują posiadanie tytułu technik pożarnictwa albo uzyskanie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu technik pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego technik pożarnictwa.

~~Zgodnie z proponowanym ust. 4b, kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa obejmują posiadanie:~~

- ~~– tytułu zawodowego inżyniera pożarnictwa albo~~
- ~~– tytułu zawodowego inżyniera, kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażak oraz ukończenie przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, o którym mowa w art. 36 ust. 11 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, albo~~
- ~~– uzyskanie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego inżyniera pożarnictwa.~~

Konsekwencją zmiany przepisów, polegających na usunięciu z porządku prawnego szkoleń specjalistów ochrony przeciwpożarowej, jest zmiana upoważnienia ustawowego, o którym mowa w art. 16a ust. 6 ustawy, a także dodanie nowego upoważnienia na podstawie art. 4a ust. 12 regulującego sprawę szkoleń inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

IV. art. 22 ust. 1a

Zwzględu na to że ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej nie określa osób uprawnionych do kierowania działaniami ratowniczymi, proponuje się dodać ust. 1a, który wskazuje, zalicznie od poziomu kierowania, kto jest uprawniony do kierowania działaniami ratowniczym.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej przewiduje się następujące zmiany:

I. art. 10 ust. 1 pkt 5a i 5d i art. 12 ust. 5 pkt 10a

Rozszerzono zakres zadań:

- 1) Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o uzgadnianie, przekazanych przez komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej, programów nauczania dla zawodów inżynier pożarnictwa i technik pożarnictwa oraz programów studiów podyplomowych w zakresie przeszkolenia zawodowego, a także zatwierdzania programów szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej;
- 2) komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej o nadzór nad działalnością rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, ponieważ nadzór w tym zakresie przypisany jest temu organowi przepisami ochrony przeciwpożarowej.

II. art. 19h pkt 5 i 6

Wskazano dodatkowo przeznaczenie środków Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, w związku z dodaniem w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej przepisów dotyczących egzaminu na rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeprowadzania szkoleń inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

III. art. 36

Zmiana art. 36 jednoznacznie wskazuje, kto może zajmować stanowiska oficerskie. Zgodnie z propozycją, na stanowiskach oficerskich wymaga się posiadania:

- 1) tytułu zawodowego inżynier pożarnictwa albo
- 2) tytułu zawodowego inżynier oraz kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażak i ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do

zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej oraz ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, albo

- 3) tytułu zawodowego inżynier w zakresie inżynierii bezpieczeństwa pożarowego uzyskanego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej oraz kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażak i ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, albo
- 4) wykształcenia wyższego oraz kwalifikacji wymaganych do zajmowania stanowisk aspiranckich i ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej oraz ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, albo
- 5) uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu inżynier pożarnictwa w toku postępowania o uznanie, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej, kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – inżynier pożarnictwa, albo
- 6) wykształcenia wyższego oraz kwalifikacji wymaganych do zajmowania stanowisk aspiranckich oraz ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej, albo
- 7) wykształcenia wyższego oraz kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażak oraz ukończenia przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej.

Stanowiska oficerskie, na których wymaga się przygotowania do kierowania działaniami ratowniczymi, będą mogli zajmować jedynie strażacy posiadający kwalifikacje, o których mowa w pkt 1–5.

W odniesieniu do strażaków zajmujących stanowiska aspiranckie wymaga się tytułu technik pożarnictwa po ukończeniu nauki w szkołach Państwowej Straży Pożarnej albo uzyskania uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu technik pożarnictwa w toku

postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego technik pożarnictwa.

W odniesieniu do strażaków zajmujących stanowiska podoficerskie i szeregowo wymaga się posiadania co najmniej kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażaka, o których mowa w ustawie o ochronie przeciwpożarowej. Jednakże osobę przyjmowaną do służby mianuje się na pierwsze stanowisko w grupie stanowisk szeregowych, jeżeli spełnia ona wymogi w zakresie poziomu wykształcenia przed uzyskaniem określonych kwalifikacji zawodowych oraz stażu służby.

Uzyskiwanie kwalifikacji strażaków PSP, co do zasady, odbywa się w trakcie pełnienia przez nich służby. Kwestia ta dotyczy zarówno strażaków w służbie przygotowawczej, jak i strażaków w służbie kandydackiej. Osoby przyjmowane po raz pierwszy do służby nie posiadają stosownych kwalifikacji pożarniczych, które dopiero nabędą. W związku z powyższym mianowanie osób na pierwsze stanowisko służbowe w grupie stanowisk szeregowych powinno być możliwe bez posiadania kwalifikacji pożarniczych.

Ponadto przeniesiono z art. 53 ust. 3 ustawy upoważnienie do wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie szczegółowej organizacji i formy odbywania przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej oraz przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi.

IV. art. 51 ust. 3a, art. 52, art. 53

Pierwszy stopień podoficerski będzie mógł nadać organ, o którym mowa w art. 51 ust. 3 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, strażakowi, który poza obecnie obowiązującym wymogiem uzyskania w szkołach Państwowej Straży Pożarnej kwalifikacji pożarniczych wymaganych do zajmowania stanowisk podoficerskich, został mianowany na stałe. Natomiast strażakowi, który uzyskał takie kwalifikacje, ale nie został mianowany w służbie stałej, komendant szkoły PSP będzie mógł nadać stopień starszego strażaka.

Pozostałe zmiany mają jedynie charakter dostosowawczy do zmienionych przepisów art. 36 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. Utrzymuje się dotychczasowe zasady nadawania pierwszego stopnia oficerskiego dla strażaków którzy ukończyli naukę w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w ramach służby kandydackiej lub uzyskali tytuł zawodowy technik pożarnictwa w szkole aspirantów Państwowej Straży Pożarnej lub w Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej i tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa w ramach skierowania do Szkoły Głównej Służby Pożarniczej. Natomiast pierwszy stopień aspirancki nadaje się strażakom, którzy uzyskali tytuł technik pożarnictwa w ramach służby kandydackiej albo w ramach skierowania do szkoły Państwowej Straży Pożarnej. Jednocześnie wskazano, że pierwszy stopień aspirancki może być nadany również strażakowi, który posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowisk aspiranckich w Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto jednoznacznie wskazano, że pierwszy stopień oficerski może być nadany strażakowi, który posiada kwalifikacje do zajmowania stanowisk określonych w art. 36 ust. 3.

4. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

Zawód: pracownik artystyczny

Przedkładany projekt zawiera przepisy nowelizujące ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406).

Regulacja dostępu do zatrudnienia w instytucjach kultury dla artystów twórców czy wykonawców przez państwo zniesiona została nowelizacją ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (vide: ustawa z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej; Dz. U. Nr 207, poz. 1230) znosząc uprawnienie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do określania, w drodze rozporządzenia, wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w niektórych instytucjach kultury, dla których organizatorem jest administracja rządowa lub jednostki samorządu terytorialnego. Sam zawód, jak i podejmowanie działalności twórczej i artystycznej nie są zatem limitowane narzuconymi wymogami i obowiązkiem ich dokumentowania w sposób sformalizowany odnoszony do wykształcenia czy stażu

pracy. Obecnie podstawą zatrudnienia kandydata do pracy w instytucji kultury jest talent i umiejętności, a rozstrzygnięcie o nawiązaniu stosunku pracy z artystą twórcą lub wykonawcą pozostaje w gestii pracodawcy, zgodnie z ogólnymi regułami kodeksowymi. Przedkładany projekt nowelizacji jest dalszą konsekwencją wprowadzonych od ponad roku nowych regulacji polegającą na:

1. uelastycznieniu warunków zatrudnienia osób wykonujących w ramach stosunku pracy działalność artystyczną przez poddanie ogólnym regulom kodeksowym zasad ustalania wykazu stanowisk w instytucjach kultury oraz wynagrodzenia na poszczególnych stanowiskach pracy (obecnie rozporządzenie ministra – w projekcie regulamin wynagradzania nadawany przez dyrektora);
2. wyeliminowanie merytorycznie nieuzasadnionego zróżnicowania (przez zrównanie) pozycji osób zatrudnianych przy tego samego rodzaju pracy w różnych instytucjach kultury przez wypełnienie treścią normatywną luk prawnych stwarzających wątpliwości co do równego traktowania osób już pozostających w stosunku pracy (wprowadzenie definicji legalnej pracownika artystycznego, uniezależnienie nabycia tego statusu od miejsca zatrudnienia (obecnie tylko osoby zatrudnione w artystycznych instytucjach kultury mogą go uzyskać, a np. aktor, muzyk zatrudniony w domu kultury czy reżyser, scenograf w muzeum już nie)), a uzależnienie tej pozycji od rodzaju pracy świadczonej w ramach istniejącego stosunku pracy, o ile jej przedmiotem są działania objęte ochroną z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych;
3. zrównanie statusu działalności twórczej czy artystycznej osób zatrudnionych w instytucjach kultury do statusu należnego twórcom czy artystom wykonującym tę działalność na etatach w niepublicznych jednostkach kultury lub na zasadzie umowy zlecenia czy umowy o dzieło.

Oprócz opisanych wyżej zmian w projekcie zawarto także propozycje zmiany innych przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej związane z doświadczeniami ostatniego roku obowiązywania ustawy w brzmieniu nadanym powołaną wyżej nowelizacją – mające na celu usprawnić działania samych instytucji kultury (przepisy finansowe, przepisy dot. powoływania dyrektorów). Poniżej przedstawiono szczegółowe omówienie poszczególnych zmian.

Projektowany nowy art. 16a ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej dotyczy istotnej kwestii, zapewnia – w niestandardowych sytuacjach – ciągłość wykonywania funkcji zarządczej w instytucjach kultury. Proponowany przepis przewiduje możliwość powierzenia – na ściśle określony czas i w szczególnych sytuacjach – pełnienia obowiązków dyrektora instytucji kultury osobie ustalonej przez organizatora danej instytucji. Przepis ten zabezpiecza więc system zarządzania instytucjami kultury i ma przede wszystkim charakter regulacji z zakresu prawa pracy (jako szczególna podstawa do zatrudnienia osoby kierującej instytucją kultury), a tym samym wpisuje się w materię projektowanej ustawy, którą mają być przede wszystkim zmiany deregulujące przepisy odnoszące się do poszczególnych grup zawodowych czy dotyczące spraw pracowniczych.

Projektowana zmiana stanowi też w praktyce uzupełnienie zainicjowanych już wcześniej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a postulowanych przez środowiska świata kultury, zmian usuwających szereg ograniczeń w funkcjonowaniu instytucji kultury, w tym służących usprawnieniu zarządzania danymi instytucjami, których efektem była ustawa z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw. Z perspektywy blisko już 2-letnich doświadczeń związanych ze stosowaniem przepisów wprowadzonych ww. nowelizacją z dnia 31 sierpnia 2011 r., w tym analizy stanów faktycznych sygnalizowanych przez organizatorów instytucji kultury, można odpowiedzialnie stwierdzić, że proponowany obecnie nowy art. 16a to oczekiwane uregulowanie incydentalnych i przejściowych wprawdzie, ale zasadniczych dla niektórych organizatorów i ich instytucji kultury problemów. Zmiany wprowadzone nowelizacją z dnia 31 sierpnia 2011 r. skutkowały także wyodrębnieniem instytucji artystycznych jako szczególnego rodzaju instytucji kultury (działających m.in. w oparciu o tzw. sezony artystyczne), ustawowym sprecyzowaniem okresów powołania dyrektorów instytucji poszczególnych rodzajów, przesłanek ich odwołania czy powiązaniem powołania z ustaleniem programu działania danej instytucji. Uwarunkowania te jakkolwiek pozytywnie i w zasadniczy sposób oddziałują na status prawny dyrektorów instytucji kultury oraz stabilizację zasad zarządzania tymi instytucjami, to nie zawsze pozwalają jednak unikać wszystkich sytuacji nietypowych czy wręcz nadzwyczajnych, które muszą rozwiązywać organizatorzy instytucji. Sytuacje takie mogą dotyczyć: śmierci dyrektora, jego choroby, decyzji o skorzystaniu

z uprawnień emerytalnych czy wcześniejszego odwołania z innych przyczyn przewidzianych ustawą. W takich przypadkach interes instytucji kultury i jej organizatora wymaga, aby tego rodzaju zmiany personalne w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na funkcjonowanie instytucji i realizację przez nią ustalonego z reguły na kilka lat programu działania czy zaplanowanego wcześniej sezonu artystycznego. Wymaga zatem także zapewnienia ciągłości wykonywania funkcji zarządczej w instytucjach kultury, a więc umocowania ustalonej przez organizatora osoby, która mogłaby niezwłocznie podjąć obowiązki dyrektora i kontynuować zaplanowany program działania instytucji (sezon artystyczny w przypadku instytucji artystycznych) do czasu wyłonienia w konkursie nowego dyrektora.

Zaproponowane w art. 16a rozwiązanie opiera się na innych analogicznych regulacjach dotyczących instytucji funkcjonujących w bardzo podobnych uwarunkowaniach prawnych. Dotyczy to przepisów odnoszących się do instytucji systemu oświaty, które m.in. posiadają kierowników wyłanianych w trybie konkursowym i działających w specyficznych dla nich ramach czasowych (rok szkolny – analogiczny jak np. sezon artystyczny w instytucjach artystycznych). Przepisy te, jak wynika z analizy zmian ustawy o systemie oświaty, obowiązują już od kilkunastu lat w niezmiennym zakresie, można zatem zakładać, że mają charakter rozwiązań ugruntowanych, sprawdzonych w praktyce i niebudzących zasadniczych zastrzeżeń ustawodawcy (vide art. 36a ust. 5 ww. ustawy). Proponowane rozwiązanie ma też, analogicznie jak wskazywana wyżej regulacja ustawy o systemie oświaty, charakter fakultatywny. Daje więc organizatorom możliwość skorzystania z określonego instrumentu do rozwiązywania sytuacji niestandardowych, ale też możliwość ta delimitowana jest dla sytuacji nietypowych czy przejściowych oraz ściśle ograniczona czasowo.

W kolejnym projektowanym przepisie art. 26a proponuje się zamieszczenie definicji pracownika artystycznego opartej na regulacji właściwej dla osób, którym przysługują ochrona z tytułu praw autorskich (twórcy, współtwórcy i wykonawcy). Jednocześnie definicja ta została poszerzona o działalność w dziedzinie filmu i innych sztuk audiowizualnych, która obok teatru, muzyki i tańca wpisuje się w katalog działalności twórczej o charakterze artystycznym. Zważywszy, że zarówno działalność w dziedzinie filmu, jak i innych sztuk audiowizualnych nie wpisuje się w sezony artystyczne i plany repertuarowe (a więc nie spełnia warunków uznania za klasyczną instytucję artystyczną), a nie ulega wątpliwości, że dla prawidłowego wykonywania zadań

konieczne jest zatrudnienie pracowników – artystów, proponuje się, aby pracownicy artystyczni mogli być zatrudniani także w tych instytucjach kultury, które nie funkcjonują w oparciu o sezon i repertuar. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do pracowników instytucji kultury będą miały zastosowanie przepisy ustawy – Kodeks pracy (projektowany art. 26a ust. 1).

Konsekwentnie, do zmian przewidywanych w proponowanym art. 26a, w art. 31a rozszerza się także katalog działań twórczych dodatkowo wynagradzanych o współtworzenie utworu audiowizualnego (w tym filmu) w rozumieniu prawa autorskiego. Przepis art. 69 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.) stanowi, że „Współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności: reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.”.

Ponadto projektowana regulacja wprowadza przepis, który ma na celu zapewnienie jednolitości postępowania kierowników jednostek oraz organizatorów przy podejmowaniu decyzji dotyczących zasad podziału wyniku finansowego i zatwierdzania sprawozdań finansowych (art. 29). Na mocy obowiązujących przepisów instytucja kultury tworzy jedynie fundusz instytucji kultury, stanowiący jej fundusz podstawowy (statutowy), który odzwierciedla, co do zasady, wartość majątku instytucji. Mając na uwadze, że wynik finansowy (zysk lub strata netto) instytucji kultury powinien znaleźć swoje odzwierciedlenie w funduszu rezerwowym, projektowana regulacja zakłada obowiązek tworzenia funduszu rezerwowego przez instytucje kultury. Ustalony w rachunku zysków i strat zysk netto będzie zatem zwiększał ten fundusz, natomiast strata netto będzie z niego pokrywana. Brak zasad podziału wyniku finansowego oraz określenia źródła pokrywania strat powoduje niejednolitość działań zarówno samych instytucji kultury jak również ich organizatorów. Obecnie część z nich pozostawia niepodzielony zysk netto i niepokrytą stratę, część podejmuje decyzję o pokryciu straty z funduszu instytucji. W związku z powyższym zachodzi konieczność jak najszybszego uregulowania sprawy podziału wyniku finansowego przez wprowadzenie przepisów art. 29.

Projektowane przepisy określają również organ właściwy do zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych instytucji kultury. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym instytucje kultury jako osoby prawne zobligowane są do prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613). Na mocy art. 53 ust. 1 ww. ustawy roczne sprawozdanie finansowe jednostki podlega zatwierdzeniu przez organ, który zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności jest uprawniony do zatwierdzania jej sprawozdania finansowego (art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości). W celu wyeliminowania pojawiających się w praktyce wątpliwości, który organ powinien na mocy ww. przepisów zatwierdzać roczne sprawozdanie finansowe instytucji kultury, projektowana regulacja zakłada wprowadzenie do ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej przepisów, które w sposób jednoznaczny wskażą organ uprawniony do zatwierdzania sprawozdania finansowego. Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 29 ust. 6 ww. ustawy organem tym będzie organizator instytucji kultury, a w przypadku samorządowych instytucji kultury organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego.

Kolejna zmiana ma na celu dodanie przepisu art. 29a, który stanowi, że nie ujawnia się wysokości wynagrodzenia podmiotu świadczącego usługi lub dostawy z zakresu działalności artystycznej lub twórczej oraz danych osobowych podmiotu świadczącego usługi lub dostawy z zakresu działalności kulturalnej, związanych z posiadanymi prawami wyłącznymi, jeżeli do tych usług lub dostaw nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.), a podmiot ten zastrzegł, że powyższe informacje nie mogą być udostępniane. Ponadto zgodnie z projektowanym przepisem do umów dotyczących usług lub dostaw, o których mowa powyżej, stosować się będzie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121). Proponowana redakcja art. 29a stanowi zgłaszany od lat postulat środowisk artystów, twórców i wykonawców, państwowych i samorządowych instytucji kultury, Rady ds. Instytucji Artystycznych, a przede wszystkim jest elementem zawartego przez Rząd w dniu 11 maja 2011 r. Paktu dla Kultury.

Wprowadzenie ustawowej możliwości wyłączenia jawności danych osobowych podmiotów dysponujących prawami wyłącznymi (np. kolekcjonerów dzieł sztuki czy spadkobierców dysponujących prawami po zmarłych artystach) oraz wynagrodzeń artystów twórców i wykonawców – w przypadku gdy osoby te stają się stronami umów cywilnych zawartych z instytucjami kultury – uzasadniona jest zarówno bezpieczeństwem tych osób i ich majątku (np. kolekcjonerzy), jak i ochroną wysokości honorarium artysty w związku z interesem handlowym takiej osoby, przy uwzględnieniu specyfiki rynku tego typu usług. Konsekwencją braku ww. zastrzeżeń jest niejednokrotnie utrata korzystnych dla danej instytucji kultury kontraktów na zakup usług czy dostaw w zakresie działalności kulturalnej.

Zgodnie z proponowanym przepisem wysokość honorarium artysty podlegałaby wyłączeniu od zasady jawności ze względu na interes handlowy tej osoby, natomiast dane osobowe podlegałyby wyłączeniu od tej zasady w przypadku osób dysponujących tzw. prawami wyłącznymi (w tym przypadku zasadzie jawności podlegałaby wysokość wynagrodzenia). Przyjęte rozwiązanie należy uznać za zgodne z Konstytucją RP, gdyż stronom umowy przysługuje ochrona wynikająca z art. 47 Konstytucji, zaś zgodnie z art. 20 Konstytucji państwo zakłada wolność prowadzenia działalności gospodarczej, natomiast dostęp do informacji publicznej nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom, o czym świadczy treść art. 61 ust. 3 Konstytucji RP. Należy podkreślić, że w praktyce Trybunał Konstytucyjny nie kwestionował prawa do ograniczenia wolności w dostępie do informacji publicznej z uwagi na ochronę prywatności, a jedynie dokonywał oceny proporcjonalności zastosowanego rozwiązania legislacyjnego. Należy również podkreślić, że Trybunał wskazywał także na konieczność dokonania każdorazowej oceny proponowanego rozwiązania, zgodnie z zasadą proporcjonalności, szczególnie gdy kolizja odnosi się do dwóch norm rangi konstytucyjnej. Jednocześnie zaproponowane zmiany nie uchybią możliwości uzyskania dostępu do informacji publicznej w zakresie finansów zamawiającego, bowiem nadal jawne będą dane dotyczące budżetu i finansów zamawiającego. Przedmiotowa zmiana nie zmniejsza również w żaden sposób uprawnień organów powołanych do kontroli wydatków budżetowych jednostki.

Natomiast zmiana wprowadzana w art. 31a ust. 2 dotyczy sprecyzowania charakteru dodatkowego świadczenia za używanie w pracy, za zgodą pracodawcy, przez pracownika artystycznego własnego instrumentu, ubioru scenicznego, rekwizytu lub

narzędzi. Użyty w obecnie obowiązującym przepisie termin „dodatkowe wynagrodzenie” nie wypełnia przesłanek definicji wynagrodzenia za pracę. Spełnia natomiast przesłanki merytoryczne definicji „ekwiwalentu”, zawartej w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), stanowiąc de facto przychód ze stosunku pracy. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 31a ust. 2, będzie przysługiwał pracownikowi za używanie powyższych rzeczy przy wykonywaniu pracy za zgodą pracodawcy. Warunki ustalania prawa do tego ekwiwalentu i jego wysokości określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy. Obecnie obowiązujący termin „dodatkowe wynagrodzenie” w praktyce powoduje wśród pracodawców rozbieżności co do kryteriów ustalania wysokości dodatku i sposobu jego kwalifikowania dla celów podatkowych. O ile pracodawca ustaliłby kwotę dodatku w sposób przekraczający równowartość używanego przez pracownika sprzętu, zobowiązany byłby pobierać i odprowadzać w ciągu roku podatkowego zaliczki na podatek dochodowy, podczas gdy kwota stanowiąca ekwiwalent podlegałaby zwolnieniu podatkowemu zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Intencją projektowanej zmiany jest zatem ujednolicenie praktyki w sposób respektujący przepisy prawa podatkowego z jednej strony, z drugiej uniknięcie wątpliwości, na jakich zasadach kalkulowana powinna być przez wszystkich pracodawców wysokość wypłacanych ze środków publicznych należności, a także równoprawne traktowanie pracowników o określonym statusie bez względu na miejsce zatrudnienia. Z uwagi na wpływ zmiany na sposób kwalifikowania ww. kosztów dla celów podatkowych, proponuje się, aby zmiana weszła w życie z kolejnym rokiem podatkowym, tj. od 1 stycznia 2015 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wykaz stanowisk pracy w instytucjach artystycznych i pozostałych instytucjach kultury określa minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Wprowadzenie projektowanego przepisu (art. 31d ust. 2) ma na celu uelastycznienie regulacji dotyczących stanowisk pracy w instytucjach kultury. Mając na uwadze różnorodność instytucji kultury, w tym zróżnicowanie pod względem wielkości, zadań merytorycznych i specyfiki, nie jest zasadne, aby minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określał stanowiska pracy w instytucjach kultury. Mając powyższe na uwadze,

proponuje się, aby wykaz stanowisk pracy w instytucjach kultury określał dyrektor danej instytucji, a więc osoba, która ma największe rozeznanie, jakie stanowiska w konkretnej instytucji kultury należy utworzyć. Rozwiązanie takie pozostaje w zgodzie ze standardami wynikającymi z Kodeksu pracy.

Zmiana wprowadzana w art. 31d dotyczy również rezygnacji z określania przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego minimalnej stawki wynagrodzenia na poszczególnych stanowiskach pracy. Według stanu prawnego obowiązującego przed wejściem w życie ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, płace regulowane były dwoma rozporządzeniami: odrębnym dla instytucji o charakterze artystycznym i odrębnym dla instytucji upowszechniania. O ile w instytucjach upowszechniania rozporządzenie określało min. i max. stawkę wynagrodzenia dla każdego stanowiska, o tyle w instytucjach artystycznych nigdy takie stawki nie były określone. Rozporządzenie dotyczy tak instytucji państwowych, jak i samorządowych instytucji kultury, o różnym stopniu zróżnicowania organizacyjnego, kadrowego i różnych możliwościach finansowych zarówno po stronie organizatora, jak i pracodawcy (od świetlic w małych gminach wiejskich po narodowe instytucje kultury). Wobec faktu, że dla artystycznych instytucji kultury stawki wynagrodzeń nie były określane w drodze rozporządzenia, w praktyce są one również diametralnie zróżnicowane i zależą w dużym stopniu od zakresu realizowanych zadań oraz poziomu i struktury zatrudnienia w danej instytucji, przy uwzględnieniu jej kondycji finansowej. Tym samym nie jest porównywalne wynagrodzenie (w tym zasadnicze) np. dyrektora świetlicy z dyrektorem Teatru Wielkiego w Warszawie (oczywiście dotyczy to także pozostałych stanowisk bez względu na charakter wykonywanej pracy).

Trzeba także zauważyć, że zróżnicowanie stawek jest merytorycznie nieuzasadnione. W przypadku instytucji kultury nie mamy do czynienia z drogą awansu zawodowego (jak np. korpus służby cywilnej), gdzie awans łączy się z podwyżką, ani z wymaganiami kwalifikacyjnymi (nowelizacją ustawy uchylony został przepis uprawniający do określania przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wymagań kwalifikacyjnych w instytucjach kultury), a więc tych podstawowych i jedynych kryteriów, które uzasadniałyby po pierwsze wprowadzenie zróżnicowanych stawek, a po drugie były wyznacznikiem dla ustalenia ich poziomu.

Proponowane rozwiązanie sprzyjać będzie większej elastyczności w wykorzystaniu posiadanych przez pracodawcę środków na wynagrodzenia.

Kolejna zmiana wprowadzona w art. 31d ustawy polega na wskazaniu, że minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w odniesieniu do dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego będzie określał warunki ustalania wysokości tych dodatków i ich wypłacania. W odniesieniu do dodatku za wieloletnią pracę będzie określał warunki ustalania tego prawa i jego wypłacania. Obecnie określa natomiast warunki przyznawania i wypłacania ww. dodatków. Zachowanie przepisu upoważniającego w obecnym brzmieniu nie jest zasadne, gdyż kwestie dotyczące przyznawania zarówno dodatku funkcyjnego, jak i dodatku specjalnego wynikają bezpośrednio z ustawy, tym samym nie ma potrzeby określania ich w akcie wykonawczym.

Wejście w życie projektowanych przepisów spowoduje konieczność wydania nowego aktu wykonawczego na podstawie przepisu upoważniającego zawartego w art. 31d ustawy. Rozporządzenie zasadniczo nie powinno odbiegać treścią od obecnie obowiązującego. Jedyną zmianą będzie odnosić się do wyeliminowania stawek wynagrodzenia minimalnego i nowego podziału stanowisk pracy.

Zgodnie z projektowaną zmianą art. 31d ust. 2, w przypadku gdy w instytucji kultury nie będzie zawarty układ zbiorowy pracy, warunki wynagradzania za pracę oraz stanowiska pracy w tej instytucji będzie określał jej dyrektor w regulaminie wynagradzania. Natomiast zasady wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury, określone w ustawie, będą obowiązywały do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania.

Proponowany art. 22 ustawy przewiduje wprowadzenie regulacji obligujących instytucje kultury do przeniesienia na rozliczenia międzyokresowe przychodów niezamortyzowanej części aktywów trwałych, które do końca 2011 r. zwiększyły fundusz instytucji. Dotyczy to jedynie tych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, których zakup instytucje kultury sfinansowały z dotacji lub innych źródeł zewnętrznych albo otrzymały nieodpłatnie. Przedmiotowe rozwiązanie dotyczyć będzie wyłącznie tych składników aktywów, których równowartość, w momencie otrzymania, instytucja kultury zakwalifikowałaby na zwiększenie

rozliczeń międzyokresowych przychodów zgodnie z art. 41 ustawy o rachunkowości, przy założeniu braku przepisów art. 29 ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 r. Rozwiązanie to nie będzie miało zastosowania w odniesieniu do wartości mienia wydzielonego dla instytucji kultury, a także do zamortyzowanej części majątku odniesionego na fundusz instytucji kultury. Obecnie, w związku z brakiem ww. przepisów, amortyzacja środków trwałych sfinansowanych z dotacji we wcześniejszych latach wpływa na obraz wyniku finansowego, pogarszając go. Instytucje kultury przez dwa lata funkcjonowania obecnych przepisów wykazują w swoich rocznych sprawozdaniach finansowych straty bilansowe, gdyż zaliczana do kosztów amortyzacja ww. aktywów trwałych nie ma swojego odpowiednika po stronie przychodowej. Dotyczy to oczywiście instytucji kultury, które w przeszłości inwestowały w swój rozwój. Brak możliwości uzupełnienia obecnych uregulowań w krótkim czasie przez wprowadzenie przepisu przejściowego może zakłócić porównywalność sprawozdań finansowych między poszczególnymi instytucjami kultury.

5. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach

Zawód: muzealnik

Projekt nowelizacji zakłada zmianę ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987) w zakresie zawodu muzealnika. Projektowane przepisy mają na celu ułatwić dostęp do ww. zawodu, a także ułatwić możliwości awansowania na poszczególne stanowiska przez pracowników tworzących zawodową grupę muzealników. Projektowana zmiana jest związana z deregulacją dostępu do zawodów zapowiedzianą w exposé Prezesa Rady Ministrów i stanowi kolejny III etap prac nad zmianą przepisów określających wymagania kwalifikacyjne dla poszczególnych grup zawodowych.

Obecnie wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania w muzeach stanowisk przez zawodową grupę muzealników, jak również specjalistów zawodów związanych z działalnością muzealniczą, oraz sposób ich stwierdzania są określone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w muzeach oraz sposobu ich stwierdzania (Dz. U. poz. 937). Przepisy

dotyczące muzealników, a także specjalistów zawodów związanych z działalnością muzealniczą, ze względu na ich charakter, zostały przeniesione do nowelizowanej ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. W konsekwencji dzięki wprowadzonej zmianie przepisy dotyczące zawodowej grupy muzealników oraz przepisy dotyczące specjalistów zawodów związanych z działalnością muzealniczą w zakresie wymogów kwalifikacyjnych i sposobu ich stwierdzania zostaną usystematyzowane w jednym akcie normatywnym, tj. ww. ustawie.

Główne proponowane w projekcie regulacje w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów odnoszą się zasadniczo do zawodowej grupy muzealników i obejmują:

- określenie zadań, których wykonywanie skutkuje zaliczeniem pracowników muzeów do ww. grupy zawodowej,
- pozostawienie wymogu wyższego wykształcenia na wszystkich stanowiskach w grupie zawodowej muzealników,
- rezygnacji z wymogu stażu pracy w zawodowej grupie muzealników (z wyjątkiem skracanego z 8 do 3 lat stażu pracy na stanowisku kustosza dyplomowanego oraz z 5 do 2 lat na stanowisku kustosza), z zastrzeżeniem pozostawienia w obecnym kształcie pozostałych wymogów kwalifikacyjnych,
- pozostawienia komisji kwalifikacyjnej kompetencji dotyczących stwierdzania posiadania dorobku zawodowego na stanowisku kustosza dyplomowanego i kustosza przy założeniu, że stwierdzenia posiadania kwalifikacji na tych stanowiskach dokonuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, na wniosek zainteresowanego, jednorazowo (stwierdzenie kwalifikacji zachowuje ważność u kolejnego pracodawcy).

Ponadto zasadnicza zmiana wprowadzona w projektowanych przepisach, w porównaniu do dotychczas obowiązującego stanu prawnego, polega na zniesieniu wymagań kwalifikacyjnych w zakresie stażu pracy przewidzianych do zajmowania stanowiska adiunkta. Zaproponowane w projekcie rozwiązania ułatwią możliwość awansu pracowników na dane stanowiska, a także zwiększą dostęp do zawodu muzealnika.

W odniesieniu do zatrudnianych w muzeach specjalistów zawodów związanych z działalnością muzealniczą, w projektowanej regulacji również określono zadania, których wykonywanie skutkuje zaliczeniem do ww. grupy pracowników muzeów.

Ponadto, zgodnie z propozycją w projekcie, w porównaniu do obowiązującego stanu prawnego doprecyzowano wymagania kwalifikacyjne na stanowisko starszego konserwatora. Obowiązujące regulacje przewidują, że na stanowisku starszego konserwatora może być zatrudniona osoba, która posiada wykształcenie wyższe odpowiadające wykonywanej specjalności, a także 6-letni staż pracy. Natomiast projektowane przepisy zakładają, iż na ww. stanowisku będzie mogła być zatrudniona osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich odpowiadających wykonywanej specjalności oraz posiada co najmniej 6-letni staż pracy. Wprowadzona zmiana jest uzasadniona tym, że wykonywanie zadań związanych z zabezpieczaniem i konserwacją zbiorów i zabytków wymaga specjalistycznej wiedzy, którą zapewni ukończenie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Jednocześnie zniesiono wymogi kwalifikacyjne na stanowiskach młodszego dokumentalisty, młodszego renowatora i przewodnika muzycznego z uwagi na fakt, że osoby, które zostaną zatrudnione w muzeum na tych stanowiskach, powinny posiadać wykształcenie średnie lub zasadnicze zawodowe niezbędne do wykonywania powierzonych im zadań. W pozostałym zakresie nie przewidziano zmian w porównaniu do obecnego stanu prawnego.

Zgodnie z proponowanymi przepisami posiadanie kwalifikacji zawodowych wymaganych na poszczególnych stanowiskach w muzeach będzie stwierdzał pracodawca na podstawie świadectw pracy, dyplomów poświadczających zdobyte wykształcenie, świadectw lub zaświadczeń o ukończeniu kursów, szkoleń specjalistycznych, praktyk zawodowych, a w przypadku stanowiska kustosa dyplomowanego i kustosa – także zawiadomienia o stwierdzeniu posiadania dorobku zawodowego. Mając na uwadze, że dorobek zawodowy wymagany jest wyłącznie na stanowisku kustosa dyplomowanego oraz kustosa, zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie powieła obowiązującą regulację, zgodnie z którą do oceny dorobku zawodowego na ww. stanowiskach jest przewidziana kompetencja ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Minister ww. oceny będzie dokonywał po zasięgnięciu opinii komisji kwalifikacyjnej. Dodać należy, że minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego posiadanie kwalifikacji w zakresie dorobku zawodowego niezbędnego do zajmowania stanowiska kustosa dyplomowanego i kustosa stwierdza jednorazowo. Stwierdzenie przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego posiadania dorobku

zawodowego niezbędnego do zajmowania stanowiska kustosa dyplomowanego i kustosa będzie zachowywało swoją ważność u kolejnego pracodawcy.

Obowiązujące przepisy przewidują, iż do stażu pracy w przypadku specjalistów zawodów związanych z działalnością muzealniczą zaliczać się będzie okresy zatrudnienia na stanowiskach związanych z ww. działalnością, jak również działalnością kulturalną lub naukową oraz ochroną zabytków w: muzeach oraz archiwach, instytucjach kultury innych niż muzea, urzędach administracji publicznej, państwowych lub samorządowych jednostkach organizacyjnych, wykonujących zadania z zakresu upowszechniania lub ochrony kultury, uczelniach i instytutach badawczych. W porównaniu do obowiązującej regulacji dookreślono, z jaką działalnością powinny być związane zadania realizowane w podmiotach, w których staż może być zaliczony do okresu zatrudnienia na stanowiskach w muzeach. Proponowany przepis art. 33a ust. 2 przewiduje, że do stażu pracy zalicza się okresy zatrudnienia na stanowiskach, na których realizuje się zadania związane z działalnością muzealniczą, naukową, upowszechnianiem kultury lub ochroną zabytków i opieką nad zabytkami. Ponadto rozszerzono katalog podmiotów, w których do stażu pracy zalicza się okresy zatrudnienia na stanowiskach w muzeach, instytucjach kultury innych niż muzea, archiwach, uczelniach, instytutach badawczych, urzędach administracji publicznej, państwowych lub samorządowych jednostkach organizacyjnych o instytuty naukowe.

Charakter działalności tych podmiotów jest zbliżony do działalności prowadzonej przez muzea, a często z nią zbieżny. Wymienione powyżej podmioty wykonują część zadań, które realizują muzea zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. Zdobyte doświadczenie w okresie zatrudnienia w tych podmiotach zostanie wykorzystane w praktyce, przy realizacji zadań wykonywanych na zajmowanych stanowiskach w muzeach. Stąd zaliczanie do stażu pracy okresów zatrudnienia w tych podmiotach jest uzasadnione.

Ponadto, w porównaniu do obowiązującej regulacji, doprecyzowano, że do stażu pracy będzie można zaliczać także okresy zatrudnienia na stanowiskach, na których realizuje się zadania związane z działalnością muzealniczą, naukową, upowszechnianiem kultury lub ochroną zabytków i opieką nad zabytkami w podmiotach znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które prowadzą działalność taką samą jak ww. podmioty. Zgodnie z projektowaną regulacją na stanowisku kustosa dyplomowanego

oraz kustosa zaliczany będzie staż pracy w muzeach lub w znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podmiotach, które prowadzą działalność muzealniczą. W przypadku stanowiska kustosa dyplomowanego wymagane jest posiadanie co najmniej 3-letniego stażu pracy, a w przypadku stanowiska kustosa – co najmniej 2-letniego.

W projekcie nie ulegnie również zmianie obowiązujący w obecnym stanie prawnym katalog osiągnięć zaliczanych do dorobku zawodowego (art. 33b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5).

Przepisy projektowanej ustawy wprowadzają również zmianę w zakresie funkcjonowania komisji kwalifikacyjnej przez rezygnację z jej kadencyjności. Uznano bowiem, że nie jest konieczna obowiązkowa wymiana członków komisji co 3 lata, zważywszy, że komisja jest organem opiniodawczo-doradczym, a rozstrzygnięcia w odniesieniu do stwierdzenia posiadania kwalifikacji w zakresie dorobku zawodowego wymaganego na stanowisko kustosa dyplomowanego i kustosa dokonuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. W konsekwencji ewentualnych zmian w zakresie składu komisji kwalifikacyjnej minister będzie mógł dokonywać w zależności od potrzeb. W projekcie doprecyzowano również, że członków komisji należy powoływać spośród osób wyróżniających się wiedzą merytoryczną, osiągnięciami zawodowymi oraz dorobkiem w zakresie działalności muzealniczej. Natomiast, tak jak w obowiązującym stanie prawnym, członków komisji kwalifikacyjnej będzie powoływał i odwoływał minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Muzeów. Komisja kwalifikacyjna, tak jak dotychczas, będzie działała na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

W projektowanej ustawie wprowadzono przepis przejściowy, zgodnie z którym osoba zatrudniona w muzeum w dniu wejścia w życie ustawy na stanowisku starszego konserwatora, która spełniała wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania tego stanowiska na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowuje nabyte uprawnienia do zajmowania tego stanowiska.

W przepisach przejściowych uregulowano także istotną kwestię postępowania z wnioskami o stwierdzenie posiadania kwalifikacji w zakresie dorobku zawodowego

wymaganego na stanowisku kustosa dyplomowanego i kustosa. W przepisach przejściowych uregulowano także istotną kwestię postępowania z wnioskami o stwierdzenie posiadania dorobku zawodowego wymaganego na stanowisku kustosa dyplomowanego i kustosa. Do wniosków, które zostały złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie projektowanych przepisów, będzie się stosować przepisy w brzmieniu nadanym nowelizowaną ustawą.

W art. 23 ust. 3 projektowanej ustawy wprowadzono przepis, zgodnie z którym komisja kwalifikacyjna działająca na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w muzeach oraz sposobu ich stwierdzania staje się komisją kwalifikacyjną, o której mowa w art. 33b ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

Mając na uwadze rozwój polskich instytucji kultury, jak również umożliwienie obywatelom szerszego dostępu do dóbr kultury, zasadne stało się wprowadzenie w ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach również zmian, których celem jest stworzenie instytucji prawnej umożliwiającej tzw. zabezpieczenie przed konfiskatą wwiezionych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej eksponatów wystawowych pochodzących z innych państw.

Wprowadzenie do ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach konstrukcji zabezpieczenia przed konfiskatą wwiezionych na terytorium RP eksponatów wystawowych postulowane było już od dawna – leży bowiem nie tylko w interesie krajowym, ale stanowi realizację jednego z założeń kierowanych do krajów członkowskich Unii Europejskiej, jest bowiem elementem wspierania polityki „mobilności kolekcji”. Zgodnie z art. 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Unia wspiera niehandlową kulturalną wymianę między państwami członkowskimi. Jednym z aspektów tego założenia jest usprawnienie wymiany muzealnej. Taką regulację prawną wprowadzono w krajach Unii Europejskiej wiodących w dziedzinie organizacji wystaw muzealnych, np. we Francji (1994), w Niemczech (1999) i w Wielkiej Brytanii (2007). Z reguły towarzyszy ona tzw. gwarancjom państwowym wydawanym w celu ograniczenia wydatków publicznych na koszty ubezpieczeń komercyjnych wystaw. Wśród celów szczególnych wprowadzenia przepisów

proponowanej nowelizacji można wskazać na ożywienie wymiany muzealnej przez umożliwienie polskim muzeom pełniejszego uczestnictwa w międzynarodowym ruchu dzieł sztuki oraz szerszą ofertę wystawienniczą polskich instytucji. Należy podkreślić, iż brak tej instytucji w polskim systemie prawnym może w efekcie prowadzić do odmowy wypożyczenia eksponatów zagranicznych, a tym samym wiele wystaw może nie dojść do skutku.

Za włączeniem do projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych projektem nowelizacji ustawy o muzeach przepisów dotyczących tzw. „immunitetu muzealnego” przemawia tak ekonomika tworzenia prawa, jak również konieczność pilnego zapewnienia ochrony i płynności wymiany kulturalnej między polskimi i zagranicznymi instytucjami kultury. Należy również wskazać, iż szybkie wprowadzenie powyższych przepisów pozwoli państwu polskiemu realizować zobowiązania wyrażone w art. 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju” oraz „Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym”. Brak rozwiązań zalecanych w rekomendacjach agend europejskich (Europejska Agenda Kulturalna) znacznie utrudnia prowadzenie przez Polskę współpracy kulturalnej, znacząco ograniczając pozyskanie obiektów z zagranicy na wystawy w Polsce. W aktualnym stanie prawnym polskie instytucje kultury, w szczególności muzea, negocjując z zagranicznymi partnerami, mają gorszą pozycję negocjacyjną, ponieważ nie mogą powołać się na przestrzeganie w Polsce międzynarodowych standardów związanych z gwarancjami zabezpieczenia przed konfiskatą. Konieczność szybkiego wprowadzenia omawianej wyżej regulacji stała się nagłą po incydencie, związanym z zatrzymaniem w 2011 r. w Austrii trzech dzieł sztuki, wypożyczonych ze zbiorów czeskich w związku z roszczeniami prywatnej firmy wobec państwa czeskiego. W przypadku dzieł sztuki, które są wypożyczane na wystawy organizowane w Polsce, również istnieje niebezpieczeństwo, iż podmioty mające roszczenia wobec państw, z których te dzieła pochodzą, mogą wykorzystywać casus austriacki. Wystarczy jeden taki przypadek, aby wymiana kulturalna naszego kraju została drastycznie ograniczona, a wiarygodność znacząco nadszarpięta. Jest to więc kwestia mierzcząca się w pojęciu racji stanu. Projektowana zmiana powinna mieć charakter priorytetowy także z uwagi na plany

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dotyczące organizacji przez polskie muzea wielkich przedsięwzięć wystawienniczych, promujących ideę międzynarodowej współpracy kulturalnej. Szczególnie ważnymi partnerami naszego kraju w organizacji tych projektów będą w najbliższych latach: Stany Zjednoczone, Turcja, Rosja i Chiny. Projekty te, poza zagadnieniem wymiany kulturalnej, obejmują też szeroki kontekst zagadnień społecznych, a przede wszystkim gospodarczych. Przy braku stosownych regulacji prawnych, a więc „immunitetu muzealnego”, jest wysoce prawdopodobne, iż wystawy planowane na kolejne lata nie dojdą do skutku. Podkreślić należy, iż prace nad realizacją wspomnianych projektów już trwają i brak w polskim systemie prawnym instytucji „zabezpieczenia przed konfiskatą” znacząco je opóźnia.

W nowelizacji proponuje się, aby do ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach dodać rozdział 4a pt. „Ochrona prawna rzeczy ruchomych o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej wypożyczonych z zagranicy na wystawę czasową organizowaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, w którym znajdują się przepisy regulujące instytucję zabezpieczenia przed konfiskatą wwiezionych na teren Rzeczypospolitej Polskiej eksponatów wystawowych.

Proponowane rozwiązania zakładają, iż instytucja kultury lub muzeum niebędące instytucją kultury wpisane do wykazu, o którym mowa w art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, będą mogły wystąpić do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z wnioskiem o objęcie ochroną rzeczy ruchomej o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej, która ma być wypożyczona z zagranicy na wystawę czasową organizowaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (projektowany art. 31b ust. 1).

Zgodnie z projektowanym art. 31a ust. 3 ochrona prawna rzeczy ruchomej ustaje:

- 1) gdy upłynął okres, w jakim rzecz ruchoma była objęta ochroną prawną, określony w ewidencji, o której mowa w art. 31e ust. 1;
- 2) z dniem wywiezienia rzeczy ruchomej z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) gdy rzecz ruchoma nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lub 4.

Zgodnie z projektowanym art. 31a ust. 5 rzecz ruchoma objęta ochroną prawną nie podlega:

- 1) zajęciu w celu zabezpieczenia w postępowaniu cywilnym i administracyjnym;

- 2) egzekucji w sądowym i administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym;
- 3) zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym oraz roszczeń o naprawienie szkody w postępowaniu karnym.

Okres objęcia ochroną prawną ww. rzeczy ruchomej obejmuje okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od dnia jej wwiezienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ochrona ta będzie obejmowała rzecz ruchomą jedynie wtedy, jeżeli będą spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jej przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej leży w interesie publicznym;
- 2) nie znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) jej przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie jest niezgodny z prawem;
- 4) nie została wywiczona z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niezgodnie z prawem;
- 5) zorganizowanie wystawy czasowej bez objęcia tej rzeczy ochroną prawną nie byłoby możliwe lub skutkowałoby nieproporcjonalnie wysokimi kosztami jej wystawienia w stosunku do kosztów zorganizowania wystawy;
- 6) wystawa czasowa będzie organizowana przez:
 - a) instytucję kultury w rozumieniu ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej lub
 - b) muzeum niebędące instytucją kultury, wpisane do wykazu, o którym mowa w art. 5b ust. 1– zwane dalej „organizatorem wystawy”.

Należy zauważyć, że niewystąpienie choćby jednej z ww. przesłanek zaistnienia ochrony prawnej spowoduje, że nie będzie ona mogła być objęta ochroną prawną. Natomiast ujawnienie okoliczności, że nie była spełniona przesłanka wymieniona w wyżej wymienionym pkt 3 lub 4 dotycząca rzeczy ruchomej objętej ochroną prawną spowoduje konieczność poinformowania organizatora wystawy przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o ustaniu ochrony prawnej rzeczy ruchomej. W takich przypadkach ochrona prawna ustaje z mocą od dnia

wwiezienia tej rzeczy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Rozwiązanie to będzie eliminowało zagrożenia, że na podstawie przepisów proponowanej nowelizacji będą objęte ochroną prawną przywiczione do Rzeczypospolitej Polskiej dobra kultury będące stratami wojennymi lub pochodzące z kradzieży.

Tym samym ochrona prawna przewidziana w projekcie będzie chronić eksponaty pochodzące z zagranicy przed zabezpieczaniem na nich lub egzekwowaniem z nich roszczeń pochodzących z tytułów prawnych innych niż tytuły związane z własnością eksponatów czy legalnością przywozu lub wywozu eksponatów. W praktycznym aspekcie będzie to więc przede wszystkim ochrona przed zabezpieczaniem lub egzekwowaniem różnego rodzaju roszczeń cywilnoprawnych lub administracyjnoprawnych należności pieniężnych albo obowiązków o charakterze niepieniężnym, ~~które mogą wprawdzie dotyczyć podmiotu zagranicznego~~ wypożyczającego dany eksponat, ale, co do zasady, nie będą bezpośrednio związane z samym eksponatem. Te roszczenia, należności czy obowiązki będą zatem mogły być dochodzone z innych składników majątku podmiotu zagranicznego (dłużnika czy zobowiązanego), ale już nie z samego eksponatu, który nie może być traktowany jedynie jako łatwy do zabezpieczenia interesów wierzyciela składnik majątku podmiotu zagranicznego.

Omówienie poszczególnych przepisów:

Przepis art. 5 pkt 1 projektu nowelizacji przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach przez dodanie w niej rozdziału 4a pt. „Ochrona prawna rzeczy ruchomych o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej wypożyczonych z zagranicy na wystawę czasową organizowaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” regulującego instytucję prawną dotyczącą tzw. zabezpieczenia przed konfiskatą wwiezionych na teren Rzeczypospolitej Polskiej eksponatów wystawowych. W projektowanym art. 31a ww. rozdziału znajdują się przepisy wskazujące przesłanki objęcia wwiezionej do Polski rzeczy ruchomej ochroną prawną, okres, w jakim rzecz ruchoma objęta jest tą ochroną, a także określające, na czym ochrona ta polega.

W szczególności w projektowanym art. 31a ust. 1 enumeratywnie wymieniono przesłanki objęcia ochroną wwożonej do Polski rzeczy ruchomej o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. Druga z tych przesłanek zawarta w art. 31a

ust. 1 pkt 2 jest przesłanką o charakterze formalnym, której spełnienie jest wymagane dla objęcia rzeczy ruchomej ochroną prawną. Z samej istoty tej instytucji wynika bowiem, iż nie obejmuje ona rzeczy ruchomej, która znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w okresie, w którym wniosek o objęcie ochroną jest rozpatrywany. Zgodnie z trzecią przesłanką zawartą w art. 31a ust. 1 pkt 3 wózw rzeczy ruchomej wypożyczanej z zagranicy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie może być również niezgodny z prawem. Chodzi tu o sytuacje, w których import określonych przedmiotów jest niezgodny zarówno z prawem polskim, jak i wspólnotowym lub międzynarodowym. Powoływanie się na ochronę prawną nie będzie bowiem w takiej sytuacji skuteczne. Dlatego w sytuacji pojawienia się uzasadnionych podejrzeń co do możliwości zaistnienia niezgodności z prawem importu rzeczy ruchomych ujętych we wniosku rzeczy te nie zostaną objęte ochroną prawną.

Czwarta z przesłanek zawarta w art. 31a ust. 1 pkt 4 dotyczy sytuacji, w której dana rzecz ruchoma wypożyczana z zagranicy została wywieziona z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niezgodnie z prawem. Dotyczy to w szczególności przedmiotów skradzionych, wywiezionych niezgodnie z prawem, nielegalnie przemieszczonych w czasie wojny lub w związku ze zmianami terytorialnymi. Rozwiązanie to w praktyce nakłada na podmiot rozpatrujący wniosek obowiązek sprawdzenia, czy rzecz ruchoma ujęta we wniosku nie figuruje w Katalogu strat wojennych, Krajowym wykazie zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem oraz czy nie toczą się w stosunku do niej rokowania restytucyjne. W przypadku zaistnienia któregośkolwiek z tych przypadków reżim ochrony prawnej nie zostanie uruchomiony.

Inne dwie przesłanki zawarte w projektowanym art. 31a ust. 1 pkt 1, 5 i 6 noszą znamiona przesłanek materialnych. Po pierwsze, przywóz rzeczy ruchomej o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej leży w interesie publicznym polegającym na wystawieniu rzeczy ruchomej w celu naukowym lub kulturalnym. Po drugie, rzecz ruchoma będzie wystawiana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na wystawie czasowej organizowanej przez instytucję kultury albo muzeum niebędące instytucją kultury, wpisane do wykazu, o którym mowa w art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

W projektowanym art. 31b ust. 2 znajdują się regulacje dotyczące trybu składania wniosku, zgodnie z którymi wniosek o objęcie ochroną prawną rzeczy ruchomej organizator wystawy składa ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego co najmniej na 6 miesięcy przed planowanym wwiezieniem tej rzeczy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W projektowanym art. 31b ust. 9 nowelizacji znajduje się upoważnienie dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do wydania rozporządzenia, w którym zostanie określony wzór wniosku o objęcie ochroną prawną rzeczy ruchomej oraz dokumenty dołączane do wniosku, uwzględniając umożliwienie skutecznej identyfikacji rzeczy ruchomej oraz dokonanie oceny spełnienia warunków określonych w art. 31a ust. 1. W proponowanych przepisach art. 31b ust. 3–8 zawarto przepisy dotyczące szczegółowych procedur służących z jednej strony sprawdzeniu zasadności wniosku o objęcie ochroną prawną ww. rzeczy, a z drugiej zabezpieczeniu ewentualnych interesów podmiotów trzecich (przed wszystkim podmiotów mających roszczenia do wypożyczanej rzeczy ruchomej).

Zgodnie z art. 31c organizator wystawy będzie obowiązany zawiadomić niezwłocznie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o wwiezieniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wywiezieniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rzeczy ruchomej objętej ochroną prawną. Zgodnie z projektowanym art. 31c ust. 2 minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, wzór zawiadomienia o wwiezieniu rzeczy ruchomej objętej ochroną prawną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wzór zawiadomienia o wywiezieniu rzeczy ruchomej objętej ochroną prawną z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając umożliwienie skutecznej identyfikacji tej rzeczy.

Z kolei proponowany przepis art. 31d stanowi dopełnienie ww. procedur, gdyż reguluje kwestię dotyczącą sytuacji, gdy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego uzyska informację o niespełnieniu warunków, o których mowa w art. 31a ust. 1 pkt 3 lub 4. W takich przypadkach minister, po zasięgnięciu opinii państwowej instytucji kultury wyspecjalizowanej w zakresie muzealnictwa i ochrony zbiorów w zakresie spełniania tych warunków, niezwłocznie informuje organizatora wystawy o ustaniu ochrony prawnej rzeczy ruchomej.

Natomiast projektowane przepisy art. 31c przewidują funkcjonowanie ewidencji rzeczy ruchomych o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej objętych ochroną prawną prowadzonej i aktualizowanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Część informacji zawartej w tej ewidencji będzie powszechnie dostępna (ogłaszana w BIP) i będzie służyć wszystkim zainteresowanym do zasięgnięcia informacji o istniejącej ochronie prawnej rzeczy ruchomej wwiczonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z organizowaną wystawą czasową. Wzór karty ewidencyjnej zostanie określony, zgodnie z art. 31c ust. 4, w rozporządzeniu przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

6. Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji oraz ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym

Zawód: rusznikarz

W wyniku analizy przepisów regulujących wykonywanie zawodu rusznikarza uznano, że należy umożliwić przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą i posiadającym dyplom mistrza w zawodzie rusznikarza wykonywanie, zgodnie z obowiązującym prawem, napraw broni w zakresie czynności, których wykonywanie nie wymaga posiadania koncesji.

Zapewniając spójność przepisów obu ustaw, zgodnie z którymi nastąpi uwolnienie zawodu rusznikarza spod reglamentowanej działalności gospodarczej, powinny zostać wprowadzone do ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576, z późn. zm.) przepisy określające zasady wykonywania przez mistrzów w zawodzie rusznikarza napraw powierzonej broni i jej przechowywania.

W tym celu ustawa ta zostanie uzupełniona nowymi przepisami, których wprowadzenie nada wyjątkowe prawo do dysponowania przez określoną grupę niekoncesjonowanych przedsiębiorców cudzą bronią, powierzaną im do naprawy przez jej posiadaczy.

W nowym art. 4 ust. 6 zdefiniowano, że ilckroć w ustawie jest mowa o naprawie broni przez przedsiębiorców posiadających dyplom mistrza w zawodzie rusznikarza, którzy prowadzą zaręczstrowaną działalność gospodarczą w zakresie napraw broni, to należy przez to rozumieć działalność wytwórczą w rozumieniu w ustawy z dnia 2 lipca 2004 r.

o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.), polegającą na wytwarzaniu części broni niestanowiących istotnych części broni, dołączanych lub przeznaczonych do dołączenia do broni, lub wykonywanie czynności polegających na przeglądach, regulacji, konserwacji lub przywracaniu sprawności tej broni bez ingerencji w jej istotne części, wykonywaną przez przedsiębiorców określonych w art. 29 ust. 1 pkt 8 tej ustawy.

W dodanych do art. 7 ust. 4–6 zdefiniowano pojęcie kalibru broni. Definicja kalibru ma znaczenie dla wszystkich osób mających kontakt z bronią, zatem zarówno dla osób posiadających pozwolenie na broń, osób nabywających broń nicwymagającą pozwolenia, ale przede wszystkim dla rusznikarzy. Rusznikarz, jako osoba przyjmująca broń do naprawy, konserwacji czy też regulacji musi wiedzieć, czy jej posiadanie wymaga pozwolenia na broń. ~~Od tego bowiem zależy, jakich dokumentów będzie żądał~~ od osoby zlecającej naprawę. W przypadku niektórych rodzajów broni właśnie kaliber jest tą cechą, która decyduje, czy broń wymaga pozwolenia czy nie (np. broń alarmowa). Z tego względu dla prawidłowego wykonywania działalności przez rusznikarza niezbędne jest uzupełnienie przepisów ustawy o definicję kalibru.

W odniesieniu do zmian, o których mowa w art. 7 pkt 7 lit. b i pkt 8 projektu w zakresie badań lekarskich i psychologicznych, którym jest obowiązana poddać się osoba ubiegająca się o pozwolenie na broń lub posiadająca pozwolenie na broń, zaproponowano dodanie ust. 2 w art. 15e ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji określającego maksymalne stawki badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się o uzyskanie pozwolenia na broń, zgłaszających broń pneumatyczną do rejestru bądź posiadających pozwolenie na broń. Stawki te zostały wskazane analogicznie do stawek obowiązujących w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 września 2000 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na broń (Dz. U. Nr 79, poz. 898, z późn. zm.). Obecnie opłaty te wynoszą od 20% do 35% (w zależności od kategorii osoby ubiegającej się) najniższego miesięcznego wynagrodzenia, czyli od 320 do 560 zł (dla obowiązującego od 1 stycznia 2013 r. minimalnego wynagrodzenia w kwocie 1600,00 zł). Proponowany art. 15e ust. 2 ujednotacza maksymalną opłatę za badanie lekarskie lub maksymalną opłatę za badanie psychologiczne i ustala jej wysokość na poziomie 15% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok przeprowadzenia badania. Maksymalna stawka wynosić będzie zatem 528 zł (dla przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za

rok 2012 w kwocie 3521,67 zł). Ponadto, w związku z pośrednią zmianą upoważnienia zawartego w dotychczasowym art. 15 ust. 7, włączono do projektowanej ustawy zasadnicze kwestie z aktu wykonawczego.

W art. 29 ust. 1 tej ustawy wymienione zostały podmioty, którym może zostać wydane pozwolenie na broń. W dodanym pkt 8 tego ustępu wskazano, że takimi podmiotami mogą być przedsiębiorcy, którzy posiadają dyplom mistrza w zawodzie rusznikarza i udokumentują zarejestrowanie działalności gospodarczej w zakresie napraw broni.

W dodanych do art. 12 ust. 4–6 uszczegółowiono uprawnienia i zakres pozwoleń wydawanych przedsiębiorcom naprawiającym broń, w których, w przeciwieństwie do pozwoleń wydawanych innym podmiotom, nie zostanie określona liczba egzemplarzy broni przekazanej do naprawy, które przedsiębiorca naprawiający broń będzie mógł przechowywać w trakcie wykonywanych napraw. Przedsiębiorcom tym zostanie

również nadane wyjątkowe uprawnienie do posiadania amunicji przekazanej przez posiadacza broni zlecającego jej naprawę w celu sprawdzenia lub regulacji naprawianej broni. Przedsiębiorca naprawiający broń będzie zobowiązany do prowadzenia ewidencji napraw broni powierzonej do naprawy oraz amunicji przekazanej mu, w przypadku gdy zakres naprawy obejmie sprawdzenie poprawnego działania broni z użyciem amunicji w trakcie lub po dokonaniu jej naprawy.

Uzyskanie pozwolenia na wykonywanie napraw broni jest związane ze spełnieniem przez przedsiębiorcę wymogów, do spełniania których zobowiązane są wszystkie inne osoby, przedsiębiorcy oraz podmioty, uprawnieni do dysponowania bronią, w tym do przedstawiania aktualnych orzeczeń lekarskich i psychologicznych, wykazania się znajomością przepisów dotyczących posiadania broni oraz posiadania odpowiednich warunków lokalowych do przechowywania broni powierzonej do naprawy oraz amunicji przekazanej przez jej posiadacza.

W powyższym zakresie zostały zmienione przepisy ustawy, w tym dotyczące egzaminów ze znajomości wiedzy teoretycznej i praktycznej osób posiadających lub posługujących się bronią, kontroli polegającej na sprawdzaniu sposobu przechowywania i ewidencjonowania broni i amunicji oraz sprawdzaniu uprawnień osób do dysponowania bronią, a także zaktualizowano i włączono do ustawy zasadnicze przepisy z rozporządzeń wykonawczych dotyczące ww. kwestii.

Mistrzowie w zawodzie rusznikarza są rzemieślnikami dysponującymi specjalistyczną wiedzą o broni i manualnymi umiejętnościami w zakresie: mechaniki, balistyki, pracy w metalach, drewnie itp., niezbędnymi do wykonywania gotowych elementów broni. Często łączą zawód rusznikarski ze zdobnictwem elementów broni: grawerowaniem, metaloplastyką, rzeźbiarstwem, galwanotechniką, inkrustacją itp.

W związku z pośrednią zmianą upoważnienia ustawowego zawartego w art. 32 ust. 2 ustawy, który upoważnił ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia szczegółowych zasad i warunków przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji, niezbędne stało się wydanie nowego aktu wykonawczego. Z tego względu zaprojektowano nowe brzmienie art. 32 ustawy i dodano art. 32a–32d.

Głównym celem wprowadzanych w ww. ustawie regulacji jest uaktywnienie zawodowe osób posiadających dyplom mistrza w zawodzie rusznikarza, które z różnych przyczyn nie spełniają wymogów do uzyskania koncesji na warunkach określonych w ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1017), przez stworzenie możliwości do podjęcia przez nie, ujętej w ramy prawne, działalności gospodarczej polegającej na wykonywaniu napraw broni na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Wprowadzenie do ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji nowych przepisów, w tym definicji określającej działalność gospodarczą polegającą na naprawie broni spowodowało, że zaistniała potrzeba dokładniejszego sprecyzowania na potrzeby ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym pojęcia: „wytwarzanie”.

Ustawa ta, zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, jest ustawą odrębną, w której został określony zakres i warunki wykonywania działalności gospodarczej podlegającej koncesjonowaniu.

Należy więc wykluczyć przypadki niewłaściwej interpretacji przez zleceniodawców i wykonawców, czym jest koncesjonowana działalność gospodarcza prowadzona w zakresie wytwarzania, przez uściślenie, że wytwarzanie jest działalnością wytwórczą, która zgodnie z art. 2 i w związku z art. 46 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy z dnia 2 lipca

2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, polega m.in. na: wytwarzaniu nowej broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, a także na ich remoncie, modyfikacji, naprawie, przetwarzaniu, pozbawianiu w sposób trwały i nieodwracalny bojowych cech użytkowych stanowiących o ich przeznaczeniu, unieszkodliwianiu itp., i działalność tą należy oddzielić od działalności budowlanej, handlowej oraz usługowej.

Cel ten zostanie osiągnięty przez zmianę art. 3 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, który otrzyma następujące brzmienie:

„1) wytwarzaniu – należy przez to rozumieć, oprócz działalności wytwórczej określonej w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, także odzysk w rozumieniu przepisów o odpadach oraz działalność rusznikarską polegającą na wytwarzaniu broni palnej lub odrębnych istotnych części broni palnej dołączanych, lub przeznaczonych do dołączenia do broni palnej, lub na przerabianiu broni palnej poprzez ingerencję w jej istotne części.”.

Na prośbę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. a, po wyrazach: „jednostce badawczej” dodano wyrazy: „lub szkole wyższej”. Umożliwi to szkołom wyższym, które prowadzą kształcenie i badania naukowe w obszarach związanych z górnictwem, kopalnictwem, inżynierią chemiczną i materiałową, a także uczelniom służb publicznych i wojskowych, ubieganie się o koncesję i prowadzenie badań nad wytwarzaniem i wykorzystywaniem materiałów wybuchowych o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

Pozostałe zmiany wprowadzone do ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym mają na celu istotne zmniejszenie obowiązków przedsiębiorców w zakresie: rodzaju i liczby informacji oraz liczby podmiotów i organów, do których aktualnie przysyłane są informacje o dokonanej sprzedaży materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

W tym celu zmianie ulegnie brzmienie art. 30 ust. 3, w którym precyzyjnie wskazano, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia skutecznej kontroli obrotu materiałami

wybuchowymi, bronią i amunicją na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, te rodzaje sprzedaży, po dokonaniu których przedsiębiorcy koncesjonowani mają obowiązek przesyłania informacji o dokonanej sprzedaży wyłącznie komendantom wojewódzkim Policji właściwym ze względu na siedzibę nabywcy, tj.: do organu właściwego w sprawach kontroli przestrzegania zasad używania i przechowywania broni palnej. Przedsiębiorcy, tak jak dotychczas, będą zobowiązani do informowania o dokonanej sprzedaży: materiałów wybuchowych, broni i amunicji. Transakcje te powinny podlegać i podlegają szczegółowej kontroli w Polsce, państwach UE oraz w państwach trzecich, przestrzegających zasad kontroli nad ich wytwarzaniem, nabywaniem, używaniem lub posiadaniem, ustalonych w tym zakresie w protokołach i w konwencjach Narodów Zjednoczonych. Dodany do art. 30 ust. 3a wprowadza

ustawowy zakres danych, wykazany dotychczas w rozporządzeniu z delegacji art. 30 ust. 5 ustawy, który powinien zostać ujęty w informacjach o dokonanej sprzedaży. Dane dotyczące: przedsiębiorców, osób fizycznych nabywających materiały wybuchowe, broń lub amunicję, w tym osób fizycznych prowadzących koncesjonowaną działalność gospodarczą, są na tyle szczegółowe, że pozwalają na ich identyfikację. Przedsiębiorcy, osoby fizyczne oraz osoby fizyczne prowadzące koncesjonowaną działalność gospodarczą są identyfikowane według: nazwy podmiotu, numeru identyfikacji podatkowej NIP i adresu siedziby, a osoby fizyczne według: imienia, nazwiska, numeru PESEL, miejsca ich stałego pobytu. Informacje sporządzane są w formie jednolitych szablonów określonych szczegółowo w rozporządzeniu wydanym na podstawie delegacji z art. 30 ust. 5.

Przedsiębiorcy nie będą już zobowiązani do przesyłania informacji o dokonanej sprzedaży: broni innej niż broń palna, wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, amunicji – nabywanej zgodnie z pozwoleniem na posiadanie broni palnej nabywającego.

Przedsiębiorcy koncesjonowani mają obowiązek prowadzenia ścisłej ewidencji dokonanych transakcji, na podstawie których prowadzone są planowane kontrole prawidłowości prowadzonej przez nich koncesjonowanej działalności gospodarczej. Obowiązek terminowego informowania o dokonanej sprzedaży został utrzymany wyłącznie do sprzedaży materiałów wybuchowych, broni palnej i amunicji do tej broni, ponieważ obrót nimi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej powinien podlegać ciągłej i skutecznej kontroli.

Nie będą również informować o dokonanej sprzedaży Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, służb i straży państwowych, które realizują zamówienia zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.) i w ramach przydzielonego na te cele budżetu przez instytucje zwierzchnie i nadzorujące udzielanie zamówień.

W związku ze zmianą upoważnienia zawartego w art. 30 ust. 5 ustawy, włączono do ustawy zasadnicze kwestie dotyczące odstrzeliwania trzech naboju z broni palnej przeznaczonej do sprzedaży.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 kwietnia 2007 r. w sprawie rodzajów broni palnej odpowiadających kategoriom broni palnej określonym w dyrektywie w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz. U. Nr 86, poz. 578, z późn. zm.) wydane z delegacji art. 35a ust. 2 straciło aktualność i zastąpione zostało rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 sierpnia 2011 r. w sprawie rodzajów broni palnej odpowiadających kategoriom broni palnej określonym w dyrektywie w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz. U. Nr 191, poz. 1140), które wydane zostało z delegacji art. 10a ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, do której w tym zakresie odwołuje się ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

W celu podkreślenia powyższych faktów oraz wskazania, że w prawie polskim zostały określone rodzaje broni palnej odpowiadające kategoriom broni palnej określonym w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w art. 35a ust. 1, ust. 2 tego artykułu otrzymał następujące brzmienie:

„2. Rodzaje broni palnej, odpowiadające kategoriom broni palnej, określonym w przepisach, o których mowa w ust. 1, określają przepisy wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 10a ust. 8 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji.”.

7. Ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych oraz ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym

Zawód: makler giełd towarowych

Działalność maklerską związaną z obrotem towarami giełdowymi reguluje ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 197), zwana dalej „ustawą o giełdach towarowych”. Zgodnie z art. 37 ust. 1 wspomnianej ustawy, działalność ta, co do zasady, może być prowadzona przez towarowy dom maklerski. Prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie obrotu towarami giełdowymi wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego i obejmuje czynności wymienione w art. 38 ust. 2:

- 1) oferowanie w obrocie giełdowym praw majątkowych niebędących instrumentami finansowymi (których cena zależy od ceny lub wartości rzeczy oznaczonych co do gatunku, energii, mierników i limitów wielkości produkcji, emisji zanieczyszczeń lub wyniku ze świadectwa pochodzenia);
- 2) nabywanie lub zbywanie towarów giełdowych na cudzy rachunek w ramach świadczonych usług brokerskich, w tym dokonywanie rozliczeń transakcji zleceńodawców;
- 3) prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych w obrocie giełdowym (z wyłączeniem rzeczy oznaczonych co do gatunku);
- 4) doradztwo w zakresie obrotu giełdowego;
- 5) zarządzanie cudzym pakietem praw majątkowych na zlecenie;
- 6) pośrednictwo w nabywaniu lub zbywaniu praw majątkowych niebędących instrumentami finansowymi w obrocie na zagranicznych giełdach towarowych.

Jednym z warunków prowadzenia działalności maklerskiej przez towarowy dom maklerski jest zatrudnienie co najmniej 2 maklerów giełd towarowych. W transakcji giełdowej towarowy dom maklerski (a także dom maklerski) może być reprezentowany przez maklera giełd towarowych, a w przypadku transakcji, których przedmiotem są prawa majątkowe niebędące instrumentami finansowymi – przez maklera papierów wartościowych.

Ponadto:

- 1) grupy producentów rolnych, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm.), mogą być stronami transakcji giełdowych zawieranych na rachunek własny, których przedmiotem są rzeczy oznaczone co do gatunku (art. 9 ust. 7);
- 2) spółki handlowe niebędące towarowymi domami maklerskimi mogą nabywać lub zbywać rzeczy oznaczone co do gatunku w ramach świadczonych usług brokerskich (w tym dokonywać rozliczeń transakcji) i prowadzić doradztwo w zakresie obrotu tymi rzeczami (art. 9 ust. 8);
- 3) przedsiębiorstwa energetyczne mogą zawierać na giełdzie, we własnym imieniu, transakcje, których przedmiotem są towary giełdowe będące: energią elektryczną, limitami wielkości produkcji i emisji zanieczyszczeń, prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia lub niebędącymi instrumentami finansowymi prawami majątkowymi, których cena zalczy bezpośrednio lub pośrednio od ceny lub wartości energii elektrycznej (art. 50b ust. 1).

Warunkiem koniecznym wykonywania powyższych czynności jest zatrudnienie maklera giełd towarowych w celu reprezentowania podmiotu w transakcjach giełdowych. W przypadku przedsiębiorstw energetycznych, które wnioskuje o zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów, będących przedmiotem transakcji zawieranych przez nie, konieczne jest zamieszczenie we wniosku listy maklerów giełd towarowych, którzy mają zostać zatrudnieni (art. 50b ust. 4 i 5 ustawy).

Maklerem giełd towarowych może zostać osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, korzysta z pełni praw publicznych, nie była karana za przestępstwa wymienione w art. 27 ust. 1 pkt 3 ustawy o giełdach towarowych i zdała egzamin przed komisją egzaminacyjną dla maklerów giełd towarowych. Szczególnym obowiązkiem maklera giełd towarowych jest zachowywanie tajemnicy zawodowej.

Przestrzeganie prawa w związku z wykonywaniem zawodu przez maklera giełd towarowych podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, która może zawiesić uprawnienia maklera z chwilą wszczęcia postępowania administracyjnego. Po przeprowadzeniu rozprawy administracyjnej, w której stwierdzono naruszenie prawa

lub nie należy wykonywać zawodu, Komisja Nadzoru Finansowego może zawiesić uprawnienia maklera giełd towarowych do wykonywania zawodu na okres od 3 do 24 miesięcy lub skreślić go z listy maklerów.

Projekt ustawy dokonuje zmian w ustawie o giełdach towarowych polegających m.in. na usunięciu przepisów regulujących status prawny i wykonywanie zawodu maklera giełd towarowych. W tym celu został uchylony rozdział 6 wymienionej ustawy. W związku z projektowaną deregulacją zawodu maklera giełd towarowych zaproponowano jednocześnie w projektowanym ust. 9 w art. 9 nowelizowanej ustawy, aby w transakcji giełdowej towarowy dom maklerski lub dom maklerski mógł być reprezentowany przez osoby, które posiadają odpowiednią wiedzę, kwalifikacje i umiejętności (zmiana brzmienia ust. 9 w art. 9).

Jednocześnie w art. 9 ust. 7 i 8 projektu przewidziano, że:

- grupy producentów rolnych oraz
- niebędące towarowymi domami maklerskimi spółki handlowe, prowadzące działalność polegającą na nabywaniu lub zbywaniu towarów giełdowych na cudzy rachunek i doradztwie w zakresie obrotu giełdowego

mogą być wyłącznie stronami transakcji giełdowych, których przedmiotem są oznaczone co do gatunku rzeczy (o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a ustawy), w związku z czym z uwagi na relatywnie nieskomplikowany charakter tych transakcji, w ocenie projektodawcy, nie jest zasadne określanie w ustawie wymogów, jakie muszą spełniać osoby zatrudnione przez wymienione podmioty przy ich wykonywaniu.

Ponadto przewiduje się w projektowanym art. 41a, że towarowy dom maklerski posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej będzie obowiązany zatrudniać do wykonywania czynności maklerskich, o których mowa w art. 38 ust. 2, oraz do nabywania towarów giełdowych we własnym imieniu i na własny rachunek (art. 38e) osoby:

- 1) dające rękojmię należytego wykonywania obowiązków, w szczególności mające odpowiednią wiedzę, kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie,
- 2) mające pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) korzystające z pełni praw publicznych,

4) nieuznane prawomocnym orzeczeniem za winnego przestępstwa skarbowego, przestępstwa przeciwko mieniu lub dokumentom, przestępstwa gospodarczego, fałszowania pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych, znaków towarowych, przestępstwa określonego w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, przestępstwa określonego w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, przestępstwa określonego w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym lub przestępstwa określonego w ustawie o giełdach towarowych

– w liczbie odpowiedniej do rodzaju i rozmiaru prowadzonej działalności oraz wewnętrznej struktury organizacyjnej.

~~Oznacza to zachowanie wymogu analogicznego do dotychczasowego obowiązku~~

zatrudnienia co najmniej dwóch maklerów giełd towarowych przez towarowy dom maklerski. Ponadto towarowy dom maklerski będzie również obowiązany wprowadzić i stosować regulacje wewnętrzne określające sposób weryfikacji spełniania tych wymogów.

Projekt przewiduje również wprowadzenie do ustawy o giełdach towarowych zmian służących poprawieniu funkcjonowania rynku towarów giełdowych oraz zwiększeniu bezpieczeństwa obrotu na tym rynku. Zaproponowane zmiany, polegające na dodaniu ust. 2d w art. 14, zmianie brzmienia ust. 2 w art. 15, ust. 3 w art. 18 oraz dodaniu art. 18a, mają na celu:

1) umożliwienie giełdowej izbie rozrachunkowej świadczenia na rzecz jej członków kompleksowej obsługi transakcji zawieranych poza giełdą towarową, w tym zgłaszania transakcji członków izby do odpowiednich rejestrów lub systemów, np. zgłaszania umów dotyczących energii elektrycznej do operatora systemu elektroenergetycznego, umów dotyczących gazu ziemnego do operatora systemu przesyłowego itp.; podmiot prowadzący giełdową izbę rozrachunkową będzie mógł dokonywać rozliczeń transakcji przyjętych do systemu rozliczeń transakcji pozagiełdowych, pośredniczyć w rozrachunku pieniężnym lub niepieniężnym (rozrachunku przedmiotu transakcji przez zgłoszenia do odpowiednich rejestrów lub systemów), a także zarządzać ryzykiem rozliczeniowym i administrować

zabezpieczeniami na podstawie regulaminu, który będzie podlegać zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Finansowego;

- 2) stworzenie możliwości uzyskania członkostwa w giełdowej izbie rozrachunkowej przez podmioty, na rzecz których izba będzie świadczyła usługi wymienione w art. 14 ust. 2c (w przypadku transakcji pozagiełdowych rozliczanych przez giełdową izbę rozrachunkową prawidłowe rozliczenie tych transakcji nie wymaga udziału, a tym bardziej członkostwa w giełdzie); proponowane zmiany w art. 15 są spójne z zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 984), w wyniku których – w związku z obsługą przez giełdową izbę rozrachunkową transakcji pozagiełdowych – pojawi się nowa kategoria członków izby, wobec których nie powinno być wymagane członkostwo w giełdzie, z uwagi na fakt, że transakcje, których będą stroną, będą zawierane poza giełdą;
- 3) ujednolicienie zakresu usług, które mogą być świadczone przez giełdową izbę rozrachunkową oraz – w ramach pełnienia tej funkcji – przez Krajowy Depozyt i spółkę, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Dodanie ust. 7–13 w art. 38b ustawy o giełdach towarowych ma na celu wprowadzenie rozwiązań analogicznych jak w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (art. 73 ust. 5–5h), gwarantujących ochronę środków pieniężnych przyjmowanych przez towarowe domy maklerskie w związku ze świadczeniem usług brokerskich. Natomiast pkt 3a–3c dodane w ust. 2 w art. 39 wprowadzają obowiązek załączania do wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej przez towarowy dom maklerski regulacji wewnętrznych analogicznych do tych, jakie obowiązane są stosować domy maklerskie działające na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Zaproponowana zmiana brzmienia art. 50c pozwoli w większym stopniu zabezpieczyć członków giełdowej izby rozrachunkowej, która to izba rozrachunkowa postrzegana jest jako gwarant transakcji giełdowych, przed negatywnymi skutkami braku wypłacalności innego członka izby. Jednocześnie wzmocnienie uprawnień podmiotu prowadzącego giełdową izbę rozrachunkową w zakresie dysponowania środkami członka giełdowej

izby rozrachunkowej podnieść bezpieczeństwo rozliczeń transakcji realizowanych zarówno w obrocie krajowym, jak i realizowanych w ramach rozwijającego się Europejskiego Wewnętrznego Rynku Energii Elektrycznej (Internal Electricity Market – IEM), czyli wspólnego rynku giełdowego na obszarze całej Unii Europejskiej. Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa rozliczeń i umożliwi faktyczne wywiązywanie się ze zobowiązań wynikających z rozliczania transakcji wobec partnerów (m.in. giełd) tworzących hurtowy handel transgraniczny energią elektryczną i gazem ziemnym na obszarze Unii Europejskiej.

W związku z wejściem w życie art. 104 ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 106, poz. 622, z późn. zm.) utraciła moc ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz. U. Nr 114, poz. 1191, z późn. zm.). W związku z powyższym proponuje się usunięcie z ustawy o giełdach towarowych instytucji domów składowych przez uchylene pkt 6 w ust. 3 w art. 9 i usunięcie odwołania do tego punktu w ust. 7 w art. 9 oraz uchylene pkt 15 w ust. 2 w art. 11.

Natomiast, z dniem 21 października 2009 r., tj. z dniem, w którym weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.), dokonująca w zakresie swojej regulacji m.in. wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG, zwanej dyrektywą MiFID, zmieniony został m.in. model funkcjonowania rynku towarowego w Polsce, który powoduje, że obrót wszystkimi instrumentami finansowymi w sposób zorganizowany może być dokonywany od tej daty wyłącznie na rynkach regulowanych lub w alternatywnych systemach obrotu. Konsekwencją tych zmian było również „przemieszczenie” regulacji dotyczących towarowych instrumentów pochodnych z ustawy o giełdach towarowych do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Wskazane powyżej zmiany spowodowały w efekcie ograniczenie materii ustawy o giełdach towarowych wyłącznie do regulacji z zakresu rynku rzeczywistych towarów giełdowych, którymi w jej rozumieniu są m.in. różne rodzaje energii, limity wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń, prawa majątkowe wynikające ze świadectw

pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1, art. 9l ust. 1 i art. 9o ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.) oraz niebędące instrumentami finansowymi prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny lub wartości wymienionych towarów, a także prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551). Mając powyższe na uwadze, zdaniem projektodawcy, właściwe jest przekazanie kompetencji w zakresie ustawy o giełdach towarowych do ministra właściwego do spraw gospodarki. W związku z tym będzie to również oznaczać przekazanie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki kompetencji w zakresie wydawania przewidzianych w wymienionej ustawie aktów wykonawczych, która w obecnym stanie prawnym przysługuje Radzie Ministrów oraz ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych.

Zgodnie z decyzją podjętą na konferencji uzgodnieniowej w dniu 18 grudnia 2012 r. uznano za zasadne przesunięcie kompetencji ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, zawartych w ustawie o giełdach towarowych, na ministra właściwego do spraw gospodarki. Należy bowiem zauważyć, że zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.), dział instytucji finansowe obejmuje sprawy funkcjonowania rynku finansowego, w tym sprawy banków, zakładów ubezpieczeń, funduszy inwestycyjnych i innych instytucji wykonujących działalność na tym rynku. Ponadto minister właściwy do spraw instytucji finansowych wykonuje określone w odrębnych przepisach zadania w zakresie obrotu papierami wartościowymi oraz inicjuje politykę Rządu dotyczącą rynku papierów wartościowych.

Z uwagi na zaproponowaną deregulację zawodu maklera giełd towarowych konieczne jest również dokonanie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.).

8. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe

Zawód: stanowiska mające istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej

W obecnym stanie prawnym, ukształtowanym przez ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 264 i 908), określono stanowiska mające istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące, na których zatrudnione mogą być wyłącznie osoby posiadające uprawnienia nadane przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie stanowisk mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz inspektorów ochrony radiologicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1022), w załączniku nr 1 wymienia rodzaje tych stanowisk. Dostęp do zajmowania tych stanowisk jest ograniczony ze względu na istotne przesłanki związane z ochroną życia i zdrowia pracowników jednostek organizacyjnych wykonujących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące oraz ochroną życia i zdrowia osób z ogółu ludności. Dotychczasowa praktyka funkcjonowania wyżej wymienionych regulacji wykazała, iż spełniają one swoją rolę, gdyż jedyne przypadki zwiększonego narażenia na promieniowanie jonizujące (otrzymania dawek promieniowania jonizującego przekraczających limity użytkowe dawki lub dawki graniczne), jakie zdarzyły się w ostatnich latach w Polsce, dotyczyły osób zatrudnionych na stanowiskach nieobjętych ograniczeniami. Zarazem fakt, iż na stanowiskach objętych ograniczeniami nie doszło do zwiększonego narażenia na promieniowanie jonizujące, jak też, iż działania osób zatrudnionych na takich stanowiskach nie doprowadziły do zwiększonego narażenia innych pracowników czy też osób z ogółu ludności – pozwala na zmniejszenie ograniczeń w dostępie do zajmowania tych stanowisk. Proponowana zmiana dotyczy przekształcenia dotychczasowych czterech stanowisk mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w jedno stanowisko o różnych specjalnościach. Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano też tendencję spadkową, jeżeli chodzi o liczbę osób ubiegających się o uprawnienia do zajmowania stanowisk mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. Żeby odwrócić tę tendencję, pozyskać większą liczbę wysoko wykwalifikowanych specjalistów i zachęcić ich do ubiegania się o uprawnienia do zajmowania stanowisk mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, jest uzasadnione przekształcenie dotychczasowych stanowisk w jedno stanowisko – o różnych specjalnościach. Występowanie w ustawie,

a co za tym idzie w aktach wykonawczych, wydanych na jej podstawie tylko jednego stanowiska mającego istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, czyni te przepisy bardziej przejrzystymi i zrozumiałymi. Istnienie jednego stanowiska w miejsce kilkunastu ułatwi jego promocję i zwiększy prestiż, co przyczyni się do zwiększenia zainteresowania kształceniem i szkoleniem w kierunku bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. Z uwagi na specjalistyczny charakter pracy w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące konieczne jest wprowadzenie w zakresie stanowiska mającego istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej specjalności.

Ponadto brzmienie art. 12 ust. 4 ustawy – Prawo atomowe wymagało doprecyzowania, przez zapisanie wprost, iż podmioty wskazane w tym przepisie będą zwolnione z obowiązku szkolenia. Wprawdzie zawarte w tym przepisie sformułowanie „do osób, które przez ostatnie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione na stanowisku mającym istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej” wskazuje, iż ustawa przewiduje zwolnienie ze szkolenia, a nie z egzaminu, jednakże w dotychczasowym brzmieniu tego przepisu odesłanie do art. 12 ust. 2 pkt 4 powodowało, iż nie było to w pełni jasne. Dlatego zmiana redakcyjna tego przepisu wydaje się zasadna.

Projekt przewiduje, iż wysokość opłaty za egzamin nie może przekraczać 15% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku kalendarzowym poprzedzającym złożenie wniosku o dopuszczenie do egzaminu, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

9. Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

Zawód: rzeczoznawca w zakresie jakości handlowej produktów rolno-spożywczych

W obecnym stanie prawnym przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.) (dalej: „jrhars”) regulują następujące czynności związane z kontrolą jakości:

- 1) pobieranie próbek (w zakresie wszystkich artykułów rolno-spożywczych);
- 2) ustalanie klas jakości handlowej;

- a) świeżych owoców i warzyw,
 - b) tusz zwierząt rzeźnych (tj. tusz wołowych, wieprzowych i baranich) w systemie EUROP;
- 3) ustalenie sposobu produkcji artykułów rolno-spożywczych (w zakresie wszystkich artykułów rolno-spożywczych).

Wykonywanie powyższych czynności zastrzeżone jest, zgodnie z art. 35 ustawy o JHARS, dla pracowników Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (dalej: „Inspekcji JHARS”) oraz dla osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców. Warunkiem uzyskania wpisu do rejestru jest zdanie egzaminu przed komisją kwalifikacyjną powołaną przez Głównego Inspektora JHARS lub uznanie kwalifikacji na podstawie przepisów o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto rzeczoznawcy w zakresie ustalania klas jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, zgodnie z art. 12 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw, muszą odbyć szkolenie w odpowiednim zakresie (zwanym w rozporządzeniu „kontrolą zgodności z normami handlowymi”). Z kolei przepisy art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1249/2008 z dnia 10 grudnia 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrożenia wspólnotowych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania ich cen (Dz. Urz. UE L 337 z 16.12.2008) nakładają na państwa członkowskie wymóg zapewnienia dokonywania klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych przez rzeczoznawców posiadających odpowiednią licencję lub zaświadczenie odpowiadające uznaniu kwalifikacji. Rzeczoznawcy są zatrudniani przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji, składowania, konfekcjonowania i obrotu artykułami rolno-spożywczymi (np. licencjonowani klasyfikatorzy tusz zatrudnieni w rzeźniach) lub prowadzą działalność na własny rachunek.

Z uwagi potrzebę szerszego otwarcia dostępu do wykonywania zawodu rzeczoznawcy dokonana została szczegółowa analiza możliwości deregulacji tego zawodu. W jej wyniku ustalono zostały sposoby deregulacji polegające np. na:

- a) zniesieniu wszystkich wymogów (dereglamentacji) określonych czynności, zastrzeżonych w obecnym stanie prawnym dla pracowników Inspekcji JHARS oraz osób wpisanych do rejestru rzeczoznawców,
- b) odstąpieniu od wymogu odnawiania co trzy lata uprawnień rzeczoznawcy,
- c) wpisie do rejestru rzeczoznawców osoby, która odbędzie szkolenie zatwierdzone przez organ Inspekcji JHARS, bez obowiązku zdania egzaminu.

Ze względu na niskie ryzyko związane z wpływem ustalania sposobu produkcji przez licencjonowaną osobę na jakość handlową artykułów rolno-spożywczych zaproponowano dereglamentację zawodu rzeczoznawcy w zakresie ustalania sposobu produkcji. W przypadku pozostałych rzeczoznawców zaproponowano, co do zasady, uchylene obowiązku odnawiania uprawnień co trzy lata przez konieczność zdawania egzaminu. Jedyne wyjątkiem, w przypadku którego wymóg odnawiania uprawnień pozostanie utrzymany, jest zawód rzeczoznawcy w zakresie ustalania klas jakości tusz zwierząt rzeźnych, regulowany rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1249/2008 ustanawiającym szczegółowe zasady wdrożenia wspólnotowych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania ich cen. Podyktowane jest to szczególnie wysokimi kwalifikacjami, jakie powinny posiadać osoby dokonujące ustalania klas jakości zwierząt rzeźnych, oraz wagą czynności przez nich wykonywanych dla pewności i rzetelności obrotu tuszami.

W odniesieniu do rzeczoznawców w zakresie pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych zaproponowano odstąpienie od konieczności odnawiania posiadanych uprawnień co trzy lata. Jednocześnie, z uwagi na konieczność zapewnienia odpowiedniej wiedzy osób wykonujących wspomniany zawód, pozostawiono wymóg zdania egzaminu w celu uzyskania uprawnień. Z punktu widzenia osób zainteresowanych uzyskaniem uprawnień rzeczoznawcy w zakresie pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych, wymóg zdania egzaminu jest bardziej korzystny finansowo, gdyż opłata za egzamin wynosi obecnie 162 zł, podczas gdy koszt każdej godziny szkolenia organizowanego przez Inspekcję JHARS wynosi 32 zł, co oznacza, że koszt odbycia szkolenia jest wyższy niż koszt przystąpienia do egzaminu. Jednocześnie, w celu uniknięcia konieczności nowelizacji aktu prawnego na potrzeby waloryzacji wysokości opłat, zaproponowano powiązanie stawek za egzamin i za szkolenie z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce narodowej; zgodnie z tymi

propozycjami opłata za egzamin w roku bieżącym wynosiłaby 176,08 zł (tj. 5% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2012 r.), zaś opłata za godzinę szkolenia 35,22 zł (1% przeciętnego wynagrodzenia w 2012 r.).

Nie zdecydowano o odstąpieniu od weryfikowania wiedzy i umiejętności kandydatów na rzeczoznawców w drodze egzaminu, gdyż mogłoby to skutkować przyznaniem uprawnień rzeczoznawcy osobom niedającym rękopisami rzetelności wykonywanych czynności. Skutkiem negatywnej weryfikacji jakości wytwarzanych przez przedsiębiorców produktów rolno-spożywczych w efekcie urzędowej kontroli żywności byłoby nałożenie sankcji w postaci zakazu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających przepisom oraz kary pieniężnej, a w efekcie długotrwałymi postępowaniami administracyjnymi i sądownoadministracyjnymi.

W przypadku rzeczoznawcy w zakresie ustalania klas jakości świeżych owoców i warzyw proponuje się pozostawienie jedynie obowiązku ukończenia szkolenia, zgodnie z wymogiem art. 12 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw. Uchylone zostaną dodatkowe, obecnie obowiązujące warunki, tj. konieczność zdania egzaminu i odnawiania uprawnień co trzy lata. Z uwagi na to, że właściwy organ państwa członkowskiego jest odpowiedzialny za zatwierdzenie szkolenia w odpowiednim zakresie zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 543/2011 (co oznacza, że tematyka szkolenia we wszystkich państwach członkowskich jest taka sama), przedsiębiorcy z krajów członkowskich UE lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), po okazaniu dokumentu potwierdzającego odbycie szkolenia w zakresie ustalania klas jakości owoców i warzyw, będą automatycznie wpisywani do rejestru rzeczoznawców prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora właściwego dla województwa mazowieckiego (analogicznie jak w ust. 3, który jest wspólny dla art. 35) dla osób niemających miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Powyższe zmiany dotyczą art. 35, art. 35a i art. 35b ustawy o jhars i zostały zamieszczone w pkt 9 i 10 w art. 11 projektowanej ustawy. Ponadto zmiany zaproponowane w art. 11 pkt 9 lit. b projektu ustawy określają zasady uzyskania

upoważnienia przez jednostkę ubiegającą się o przeprowadzenie szkolenia w zakresie ustalania klas jakości świeżych owoców i warzyw oraz jego cofnięcia.

Dodano też przepis wskazujący, co powinien zawierać wniosek podmiotu ubiegającego się o takie upoważnienie.

Wysokość opłat za udział w szkoleniu rzeczoznawców i udział w egzaminach oraz wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków komisji kwalifikacyjnej przyjęto na poziomie opłat, określonych w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lutego 2003 r. w sprawie nabywania uprawnień do wykonywania niektórych czynności związanych z oceną jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Nr 35, poz. 300, z późn. zm.). Ponadto w celu uproszczenia obliczeń oraz mając na względzie uniknięcie częściej zmiany aktu prawnego, jako podstawę naliczania wysokości wszystkich opłat przyjęto % wynagrodzenia w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok przeprowadzenia szkolenia lub egzaminu, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z nową podstawą naliczania nowe opłaty będą nieznacznie niższe od aktualnie obowiązujących.

Zmiana w art. 11 pkt 1, polegająca na zmianie brzmienia pkt 5 art. 2 ustawy o jhars, stanowi doprecyzowanie zakresu stosowania przepisów ustawy. Wymagania jakości handlowej dla owoców i warzyw określają przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011. Jednocześnie ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno (Dz. U. z 2011 r. Nr 145, poz. 868, z późn. zm.) wprowadza ww. normy unijne dla owoców i warzyw oraz wskazując, że do kontroli owoców i warzyw stosuje się przepisy rozdziału 4 ustawy o jhars. Pozostałe owoce i warzywa nieobjęte przepisami UE są kontrolowane zgodnie z przepisami o jhars.

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 2 polega na zmianie brzmienia ust. 4 w art. 12 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i podyktowana jest koniecznością posiadania przez Inspekcję JHARS aktualnych danych dotyczących producentów artykułów rolno-spożywczych.

Przepis dot. umundurowania pracowników Inspekcji JHARS dokonujących kontroli na granicy został wprowadzony w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 2220). Mając na uwadze, że na granicy państwa, oprócz służby celnej, kontroli żywności dokonują pracownicy 4 służb kontrolnych (Inspekcja JHARS, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Inspekcja Weterynaryjna oraz Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa) praktycznie w tym samym czasie, intencją ustawodawcy było wprowadzenie ujednoliconego umundurowania pracowników Inspekcji JHARS działających na granicy, co pozwoliłoby na ich jednoznaczne odróżnienie się od innych służb kontroli i ułatwienie poruszania się ich w obrębie przejść granicznych.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 3, polegająca na dodaniu ust. 7a i 7b w art. 20 ustawy o jhars, ma na celu wskazanie organu uprawnionego do przydziału mundurów pracownikom Inspekcji JHARS oraz wskazanie zasad jego zwrotu. Zmiana polegająca na zmianie brzmienia ust. 8 w art. 20 ustawy o jhars podyktowana jest koniecznością doprecyzowania upoważnienia ustawowego dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tak aby nie było niejasności co do sposobu przyznawania pracownikom umundurowania oraz jego zwrotu, odznaki Inspekcji JHARS oraz ich użytkowania przez określoną grupę pracowników wykonujących czynności kontrolne. Jednocześnie przewiduje się, stosownie do art. 35 projektu ustawy, zachowanie czasowo w mocy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, dotychczasowego aktu wykonawczego wydanego na podstawie art. 20 ust. 8, to jest rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 października 2005 r. w sprawie wzorów i koloru munduru pracowników Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz wzoru odznaki tej Inspekcji (Dz. U. Nr 215, poz. 1822).

W art. 11 pkt 4 dodano art. 20a ustawy o jhars, regulujący kwestię przydziału oraz wzoru legitymacji służbowej pracowników Inspekcji JHARS. Dodany przepis związany jest z obowiązującym art. 25 ust. 1 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, stanowiącym, że kontrolę przeprowadza pracownik Inspekcji po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. Okazanie legitymacji służbowej jest zatem obowiązkową czynnością przed przystąpieniem do kontroli. W obecnym stanie prawnym przepisy ustawy nie określają wzoru legitymacji ani zasad jej przydziału; nie przewidują także delegacji do wydania

odpowiednich przepisów wykonawczych w tym zakresie. Wprowadzenie takiej delegacji jest zatem niezbędne. Posługiwanie się przez pracowników Inspekcji podczas kontroli legitymacją służbową umożliwi przedsiębiorcom łatwiejszą ich identyfikację i zapobiegnie powstawaniu ewentualnych wątpliwości co do legalności podejmowanych czynności kontrolnych. W związku z powyższym wprowadzono przepis – delegację dla ministra do wydania aktu wykonawczego w powyższym zakresie.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 5 projektu ustawy polega na uchynieniu ust. 3 w art. 23 ustawy o jhars, dotyczącego przeprowadzania kontroli jakości handlowej owoców i warzyw dostarczonych przetwórcom na podstawie przepisów o organizacji rynku przetworów owocowych i warzywnych. Ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o organizacji rynku przetworów owocowych i warzywnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 62, poz. 572) została uchylona przez art. 12 ustawy z dnia 29 lutego 2008 r. o zmianie ustawy o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2008 r. Nr 44, poz. 262). Konsekwencją tej zmiany jest uchynienie ust. 8 w art. 28 ustawy o jhars (art. 11 pkt 7 projektu), odnoszącego się do uchylonego art. 23 ust. 3 ustawy.

Zmiana proponowana w art. 11 pkt 6 projektu ustawy polegająca na dodaniu ust. 4 i 5 w art. 27 ustawy o jhars podyktowana jest koniecznością doprecyzowania zasad postępowania organu Inspekcji JHARS podczas wykonywania czynności kontrolnych. Proponuje się wprowadzić obowiązek uzyskania przez jednostkę kontrolowaną pisemnej zgody organu Inspekcji, w przypadku zmiany sposobu zabezpieczeń dokumentów lub innych przedmiotów dokonanych w trakcie przeprowadzania kontroli. Określono ponadto, iż odmowa wyrażenia zgody na zmianę zabezpieczeń będzie następować w drodze decyzji.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 7 projektu ustawy dotycząca uchynienia ust. 2a w art. 28 ustawy o jhars podyktowana jest koniecznością ujednoczenia stosowanej w ustawie terminologii. Obecnie występują zarówno zalecenia pokontrolne, jak i informacja pokontrolna, a w istocie obydwa sformułowania odnoszą się do jednego dokumentu.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 8 projektu ustawy polegająca na zmianie brzmienia art. 30b ustawy o jhars związana jest z istniejącą potrzebą doprecyzowania ww. przepisu polegającą na zobowiązaniu wojewódzkich inspektorów do przekazywania

jednostkom kontrolowanym zaleceń pokontrolnych, wraz z terminem usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości.

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 11 projektu polegająca na zmianie brzmienia art. 37 ustawy o jhars ma charakter porządkujący przypadki skreślenia z rejestru rzeczoznawców.

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 12 projektu polegająca na zmianie art. 38 ustawy o jhars ma na celu dostosowanie treści upoważnienia do wydania aktu wykonawczego w związku ze zmianą art. 35, art. 35a i art. 35b.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 13 projektu polegająca na zmianie brzmienia ust. 1 w art. 39 ustawy związana jest z koniecznością doprecyzowania miejsca przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz przywołania możliwości stosowania odrębnych przepisów.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przeprowadza również kontrole jakości handlowej zgodnie z przepisami odrębnymi. Z uwagi na dużą liczbę przepisów zrezygnowano ze wskazania tych przepisów wprost w projekcie ustawy i użyto sformułowania „odrębne przepisy”. Przepisy odrębne, o których mowa w art. 40a ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2, to:

- ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno (Dz. U. z 2011 r. Nr 145, poz. 868, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrotie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. Nr 120, poz. 690),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2007 r. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975),
- ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 68, z późn. zm.),

- ustawa z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych (Dz. U. Nr 42, poz. 471, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz. U. Nr 91, poz. 740),
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1069),
- ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2009 r. Nr 169, poz. 1386),
- rozporządzenie Komisji nr 2568/91 z dnia 11 lipca 1991 r. w sprawie właściwości oliwy z oliwek i oliwy z wytloczyn oliwek oraz w sprawie odpowiednich metod analiz (Dz. Urz. UE L 248 z 05.09.1991, str. 1, z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy dotyczące niektórych produktów rolnych (Dz. Urz. UE L 299 z 16.11.2007, str. 1, z późn. zm.),
- rozporządzenie Komisji nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego (Dz. Urz. WE L 157 z 17.06.2008, str. 46, z późn. zm.), wprowadzające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007,
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 1850/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady certyfikacji chmielu i produktów chmielowych (Dz. Urz. UE L 355 z 15.12.2006, str. 72, z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady (EWG) nr 485/2008 z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie kontroli przez Państwa Członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (Dz. Urz. UE L 143 z 03.06.2008, str. 1),
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 433/2007 z dnia 20 kwietnia 2007 r. ustanawiające warunki przyznawania specjalnych refundacji eksportowych w sektorze wołowiny i cielęciny (Dz. Urz. WE L 104 z 21.04.2007, str. 3),

- rozporządzenie Komisji (EWG) nr 1259/2007 z 21 listopada 2007 r. ustanawiające warunki udzielania specjalnych refundacji wywozowych do niektórych elementów odkostnionego mięsa wołowego (Dz. Urz. WE L 282 z 26.10.2007, str. 39),
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 1898/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. określające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 510/2006 w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 369 z 23.12.2006, str. 1, z późn. zm.),
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 1216/2007 z dnia 18 października 2007 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 509/2006 w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (Dz. Urz. UE L 275 z 19.10.2007, str. 3, z późn. zm.).

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 14 lit. a projektowanej ustawy, polegająca na zmianie brzmienia pkt 1 i 2 w ust. 1 w art. 40a ustawy o jhars, podyktowana jest potrzebą doprecyzowania podstawy naliczania kary pieniężnej. Za podstawę tę przyjęto przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok wymierzenia kary (ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Konsekwentnie doprecyzowano podstawę naliczania kary pieniężnej w ust. 2 i 3a.

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 14 lit. b projektu, polegająca na zmianie brzmienia w ust. 2 w art. 40a ustawy o jhars, dotyczy doprecyzowania podstawy prawnej przeprowadzanych czynności kontrolnych. Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno, do kontroli zgodności świeżych owoców i warzyw stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Zgodnie z art. 28 ust. 2a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jhars, zawartym w rozdziale 4, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wojewódzki inspektor przekazuje kontrolowanemu załączenia pokontrolne i wzywa do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie. Zgodnie z art. 40a ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, kto nie usunął nieprawidłowości

stwierdzonych podczas kontroli w terminie określonym w zaleceniach pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Jednakże w przypadku świeżych owoców i warzyw brak jest możliwości ukarania handlowca za niewykonanie zaleceń pokontrolnych, ponieważ art. 40a został zamieszczony w rozdziale 5 (Przepisy karne i kary pieniężne) ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, na którego stosowanie nie zezwala ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno.

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 14 lit. c projektu, polegająca na dodaniu ust. 3a po ust. 3 w art. 40a ustawy o jhars, podyktowana jest koniecznością wprowadzenia przepisów karnych dla przedsiębiorców, którzy zmienili sposób zabezpieczeń bez zgody Inspekcji JHARS, będąca konsekwencją dodania pkt 5 art. 10 projektu ustawy (ust. 4 i 5 art. 27 ustawy o jhars).

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 14 lit. d projektu, polegająca na zmianie brzmienia ust. 4 w art. 40a ustawy o jhars, podyktowana jest koniecznością wprowadzenia przepisów karnych. Kary wymierzane będą również w drodze decyzji Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Zmiana zaproponowana w art. 11 pkt 14 lit. e projektu, polegająca na dodaniu ust. 4a po ust. 4 w art. 40a ustawy o jhars, podyktowana jest koniecznością wprowadzenia sankcji dla producentów, którzy chcąc uniknąć wydania w stosunku do partii artykułu rolno-spożywczego decyzji zakazującej wprowadzenia jej do obrotu, zbywają ją, mimo zabezpieczenia, przed dniem wydania takiej decyzji. Obecnie możliwość podania do publicznej wiadomości przewidziana jest wyłącznie odnośnie do decyzji wydawanych na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy, co uniemożliwia upublicznienie informacji o podmiotach, które przed wydaniem decyzji administracyjnej sprzedały zafalszowane artykuły rolno-spożywcze. W przypadku bowiem produktów nietrwałych mikrobiologicznie Inspekcja JHARS nie zabezpiecza towaru i decyzja zostaje czasami wydana po wprowadzeniu towaru do obrotu przez przedsiębiorcę.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 14 lit. f projektu polegająca na zmianie brzmienia ust. 5 w art. 40a ustawy o jhars dotyczy upoważnienia dla organów Inspekcji JHARS do oceny stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia, zakresu naruszenia oraz

ustalenia dotychczasowej działalności podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych, wielkości jego obrotów i przychodu, do czego zobowiązane są organy Inspekcji stosownie do art. 40a ust. 1 pkt 4 i 5.

Proponowana zmiana w art. 11 pkt 14 lit. g, polegająca na dodaniu ust. 5a–5d po ust. 5 w art. 40a ustawy o JHARS, wynika z faktu, że przy obecnym brzmieniu tych przepisów oraz wprowadzonych projektowaną ustawą zmian wymagane jest doprecyzowanie ustawy w zakresie systemu kar. Ponadto wprowadzono regulacje karne wobec przedsiębiorcy, który rozpoczął działalność w roku wymierzenia kary i nie osiągnął przychodu w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Aktualny stan prawny skutkuje tym, że przedsiębiorcom wprowadzającym do obrotu nawet znaczne partie zafałszowanych artykułów rolno-spożywczych wymierzone są kary w wysokości 1000 zł.

Propozycja wprowadzenia kar wyższych niż grzywna (kary dotychczasowe) jest konsekwencją występujących na rynku zafałszowań środków spożywczych w zakresie jakości handlowej. W ostatnich latach organizacje producentów sygnalizują wzrost procederu fałszowania produktów i uważają, że nałożenie kar finansowych na producentów stosujących ten proceder wyeliminuje ich z rynku. Efektywność wykorzystania nowego narzędzia w ramach kontroli uzależniona jest od wysokości nałożonej kary. Zmiany w ustawie dające Inspekcji JHARS dodatkowo narzędzie w postaci kar pieniężnych mają obok charakteru karnego również, a nawet przede wszystkim charakter prewencyjny.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 29.04.2004, str. 1, z późn. zm.) naruszenie prawa paszowego i żywnościowego oraz reguł dotyczących zdrowia zwierząt i ich dobrostanu powinno w całej Wspólnocie podlegać efektywnym, odstraszającym i proporcjonalnym środkom (karom) na poziomie krajowym.

W Unii Europejskiej zwiększa się nacisk na dokładniejszą kontrolę żywności i pasz, a w tym m.in. na ściganie działań mających na celu fałszowanie żywności wprowadzanej na rynek. Komisja Europejska opracowała w 2007 r. wytyczne w celu

pomocy państwom członkowskim w opracowywaniu wieloletnich krajowych planów kontroli. W zakresie tematycznym, który ma stanowić podstawę opracowania tych planów w każdym państwie, jako tematy z zakresu prawa żywnościowego wymienione są m.in.: etykietowanie żywności oraz oszukańcze praktyki, na przykład fałszywe lub wprowadzające w błąd etykietowanie, oświadczenia o jakości lub składzie. Realizacja kontroli w odniesieniu do prawa paszowego i żywnościowego, w tym również w zakresie fałszowania żywności, będzie podlegała audytom Komisji Europejskiej. Ocenie będzie podlegało m.in. zapewnienie wysokiego poziomu ochrony interesów konsumentów w odniesieniu do żywności. Aktualnie niezbędne jest więc takie zweryfikowanie sankcji nakładanych przez Inspekcję, aby skutecznie eliminować z rynku zafałszowane produkty. Przykłady stosowanych sankcji zwłaszcza w państwach członkowskich UE z Europy Zachodniej wskazują, na większe niż w Polsce kary za oszukiwanie konsumentów. I tak np. we Włoszech funkcjonują dwa rodzaje kar nakładanych na producentów łamiących przepisy jakości handlowej. Pierwszy rodzaj grzywny nie jest wyższy niż 15 tys. euro, najczęściej waha się od 100 euro do 5000 euro i nakładany jest w przypadku mniejszych wykroczeń. Drugi rodzaj grzywny za duże wykroczenia jest wyliczany proporcjonalnie do wartości wyprodukowanego lub wprowadzonego do obrotu towaru – na przykład w sektorze wina potrafi wynosić nawet kilkadziesiąt lub kilkaset tysięcy euro. Przyjęto kryterium, w zależności od rodzaju kary, wielokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Przy czym określono górną granicę kary (do wysokości wielokrotności przeciętnego wynagrodzenia). Zakres zmian w art. 40a nie obejmował wysokości kar. Uszczegółowiono jedynie przepis dotyczący podstawy nałożenia kary, tj. wynagrodzenia w roku poprzedzającym rok jej nałożenia.

Dodanie ust. 5c ma na celu umożliwienie organom kontrolnym odstępowania od wymierzania kar pieniężnych, o których mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy o jhars w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niskiego stopnia zawinienia, niewielkiego zakresu naruszenia, braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu dokonującego naruszenia lub niewielkiej wartości kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. Brak takich przepisów utrudnia bowiem faktyczne stosowanie prawa, ponieważ obliuguje organy kontrolne do wymierzania kary pieniężnej choćby w minimalnej wysokości w sytuacjach, które z uwagi na swój bagatelny charakter nie wydają się uzasadniać sankcji tego rodzaju.

Szczególnie dotyczy to przypadków, w których zagrożenia zostały wyeliminowane przez wycofanie z obrotu wyrobów niespełniających wymagań jakości handlowej, co organy kontrolne mogą zarządzić już w toku kontroli. Proponowana treść ust. 5c jest wzorowana na art. 26 ust. 5 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975). Wprowadzenie proponowanych przepisów w odniesieniu do wszystkich oferowanych w obrocie wyrobów, tak konwencjonalnych, jak i ekologicznych, sprawi, że system prawa i zasady wymierzania sankcji z tytułu nieprzestrzegania prawa w tym zakresie staną się spójne i przejrzyste dla jego adresatów.

Dodanie ust. 5d ma na celu wskazanie organu rozstrzygającego o odstąpieniu od wymierzania kary, o którym mowa w ust. 5c.

Zmiana brzmienia ust. 7 art. 40a ustawy o jhars, proponowana w art. 11 pkt 14 lit. h projektowanej ustawy, jest konsekwencją wpisania Głównego Inspektora jako organu wymierzającego karę pieniężną do ust. 4. Kary pieniężne nakładane przez Głównego Inspektora stanowią dochód budżetu państwa i są wpłacane na konto Głównego Inspektoratu.

10. Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych oraz ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej

Zawód: rzecznik patentowy

1. Zmiany w zakresie wykonywania zawodu rzecznika patentowego, adwokata i radcy prawnego

W projekcie zakłada się zastępstwo stron w postępowaniach przed Sądem Najwyższym w sprawach własności przemysłowej także przez rzeczników patentowych (obok adwokatów i radców prawnych). W tym celu proponuje się nowe brzmienie art. 87¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101), zwanego dalej „Kodeksem postępowania cywilnego”. Projektowana zmiana wynika z występującej w chwili obecnej różnicy w legitymacji rzeczników patentowych do występowania w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w przypadku złożenia skargi kasacyjnej a brakiem takiego uprawnienia w przypadku postępowania przed Sądem Najwyższym. Już w chwili obecnej rzecznicy patentowi wykonują z powodzeniem obowiązki w ramach zblizonego pod względem prawnym postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym, stąd proponuje się

przyznanie podobnego uprawnienia także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Zgodnie z art. 87 Kodeksu postępowania cywilnego rzecznicy patentowi są pełnomocnikami w postępowaniu cywilnym w sprawach własności przemysłowej. Stosuje się do nich wszystkie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące zawodowych pełnomocników występujących przed sądem cywilnym. Podobna regulacja obowiązuje w postępowaniu sądownoadministracyjnym (art. 37 w zw. z art. 35 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.), odwołującym się do przepisów szczególnych – w tym przypadku do Kodeksu postępowania cywilnego).

Ponadto, przez zmiany w ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117), zwanej dalej „ustawą p.w.p.”, ~~w nowym art. 236 ust. 1a proponuje się dopuszczenie adwokatów i radców prawnych~~ (obok rzeczników patentowych) do występowania w sprawach dotyczących dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń oraz utrzymania ochrony znaków towarowych. Uprawnienia do dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń pozostałych przedmiotów własności przemysłowej, tj. wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych, pozostawione zostałyby tak jak w chwili obecnej do wyłącznej kompetencji rzeczników patentowych. Powyższe wynika z faktu, że możliwe jest świadczenie usług prawnych w sprawach dotyczących uzyskania i utrzymania prawa ochronnego na znak towarowy przez adwokatów i radców prawnych na podstawie wiedzy i umiejętności, które posiadają w następstwie odbytej aplikacji i późniejszego doświadczenia zawodowego. Świadczenie usług w zakresie znaków towarowych nie wymaga szczególnej wiedzy technicznej, która jest niezbędna do występowania przed Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, zwanym dalej „Urzędem Patentowym”, w sprawach dotyczących chociażby uzyskania lub utrzymania patentu, wzoru użytkowego czy topografii układów scalonych.

Warto zwrócić uwagę, że narastające od wielu lat kontrowersje w środowisku prawniczym wokół art. 236 p.w.p. w konsekwencji stały się przedmiotem analizy Trybunału Konstytucyjnego. Trybunał Konstytucyjny, rozpoznając w 2002 r. wniosek Naczelnej Rady Adwokackiej o stwierdzenie, że przepisy art. 236 ust. 1 i 3 ustawy – Prawo własności przemysłowej są sprzeczne ze wskazanymi we wniosku przepisami Konstytucji RP, w wyroku z dnia 21 maja 2002 r. sygn. akt K 30/01 nie uznał

sprzeczności z Konstytucją RP „[...] W ocenie Trybunału, zróżnicowanie pozycji zawodowej adwokatów i radców prawnych z jednej strony i rzeczników patentowych, z drugiej strony, nie narusza żadnych zasad konstytucyjnych. Wiąże się ono z zupełnie oczywistym dla rozwiniętego społeczeństwa podziałem pracy”. Ponadto Trybunał stwierdził, że wprowadzenie ustawowego ograniczenia gwarantuje, że poszczególne funkcje społeczne będą wykonywane przez osoby należące do tego przygotowane. Niemniej, o ile w wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał przy ocenie zgłoszeń wynalazków, wzorów użytkowych czy topografii układów scalonych, że ich zgłaszanie ma w znacznej mierze charakter techniczny, a nie prawny, i niewątpliwie wymaga określonego poziomu wiedzy technicznej, to m.in. w przypadku znaków towarowych Trybunał nic dostrzegł, jakoby przy ich zgłaszaniu wymagana była wiedza techniczna.

Powyższe proponowane rozwiązania, zarówno dotyczące rozszerzenia uprawnień rzeczników patentowych do występowania przed Sądem Najwyższym, jak i przyznania uprawnień dla adwokatów i radców prawnych do występowania przed Urzędem Patentowym w sprawach dotyczących znaków towarowych, nie stoją w sprzeczności z oczywistym podziałem pracy wykwalifikowanych specjalistów w danej dziedzinie. Niemniej projekt zmian identyfikuje tylko te obszary, w których nabyta wiedza i późniejsze doświadczenie zawodowe umożliwią wzajemne zastępowanie. Tym samym, ustawodawca w omawianych zakresach pozostawia swobodę wyboru pełnomocnika podmiotom zainteresowanym skorzystaniem z takich usług.

2. Zmiany dotyczące zniesienia różnicy między pozycją prawną podmiotów krajowych a podmiotów będących obywatelami innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

Kolejne projektowane zmiany w obrębie ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b, art. 19d, art. 44 ust. 2 i ust. 3; Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925) wynikają z konieczności uregulowania w sposób zgodny z prawem Unii Europejskiej (UE) pozycji prawnej obywateli państw członkowskich UE w Polsce.

Proponowana treść art. 2 ust. 1 w pkt 3 lit. b odnosi się do „obywateli państw trzecich, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów przysługuje im prawo podjęcia zatrudnienia lub samozatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Brak enumeratywnego wymienienia aktów prawnych, na podstawie których uprawnionym podmiotom

przysługuje takie samo prawo jako obywatelom państw członkowskich jest koniecznym rozwiązaniem legislacyjnym. Zawężenie ww. kręgu przykładowo tylko do obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.) mogłoby doprowadzić do konieczności każdorazowej nowelizacji przepisów w przypadku nadawania obywatelom państw trzecich statusu takiego jak obywatelom państw członkowskich na podstawie odrębnych przepisów prawnych.

W konsekwencji wprowadzenie bardziej ogólnego sformułowania w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b jest korzystniejsze i pozwoli na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych.

Wprowadzenie systemu elektronicznego związanego z listą rzeczników patentowych (art. 18 ust. 2) jest rozwiązaniem mającym na celu szybsze dokonywanie wpisów i zmian na liście z jednoczesną możliwością dostępu do listy przez osoby zainteresowane w ramach informacji udostępnianych przez Urząd Patentowy. Podobne rozwiązania legislacyjne występują w samorządzie zawodowym adwokatów i radców prawnych i polegają na możliwości zapoznania się zainteresowanej osoby z informacją, czy dana osoba ma prawo wykonywania zawodu i czy nie jest zawieszona.

W konsekwencji dane przewidziane w art. 18 ust. 2a są niezbędne do szeroko rozumianego obiegu informacji o osobie będącej rzecznikiem patentowym. Przykładowo pozwoli to uniknąć sytuacji kiedy osoba mająca orzeczenie sądu dyscyplinarnego o zakazie prowadzenia działalności w dalszym ciągu reprezentując klienta jako rzecznik patentowy przed organami bądź sądami. Dodatkowo zamieszczanie na liście informacji o miejscu i formie wykonywania zawodu pozwoli na szybszy kontakt osoby zainteresowanej z konkretnym rzecznikiem patentowym.

Z kolei informacje o egzaminie kwalifikacyjnym bądź o dacie wydania decyzji w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawodu rzecznika patentowego są niezbędne ze względu na fakt uznawalności uprawnień zawodowych rzeczników patentowych przez samorzady zawodowe państw członkowskich.

Propozycja zmiany art. 19d i art. 44 ust. 2 i 3 ustawy o rzecznikach patentowych związana jest także z zastrzeżeniami dotyczącymi utrudnień w działalności rzeczników patentowych z innych państw członkowskich UE. Potrzeba zmiany art. 19d ustawy

o rzecznikach patentowych jest konsekwencją wydanego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w dniu 19 grudnia 2012 r. wyroku w sprawie C-325/11 „Alder et Alder”, w którym Trybunał orzekł, że obowiązek wyznaczenia pełnomocnika do doręczeń przez stronę zamieszkałą za granicą i uznania skutku zaniechania tego obowiązku w postaci pozostawiania pism w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, jest sprzeczny z art. 1 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2007, str. 79).

W zakresie zmian dotyczących art. 19d ust. 2, dotyczących doręczeń i obowiązku wskazania do nich pełnomocnika przez stronę zamieszkałą za granicą, dodanie ust. 2 wynika z uszczegółowienia postępowań, w których rzecznik patentowy jest uprawniony do występowania. Zgodnie z treścią art. 19d ust. 1 osoba świadcząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne, reprezentująca klienta w postępowaniu przed organami administracji lub przed sądami, jest obowiązana wskazać organowi prowadzącemu postępowanie osobę upoważnioną do odbioru pism w Rzeczypospolitej Polskiej. W razie niewskazania takiej osoby, pismo doręcza się reprezentowanej stronie, jeżeli ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast w pozostałych przypadkach pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, o czym organ ten poucza przy pierwszym doręczeniu. Dotyczyć to będzie postępowań administracyjnych i sądowno-administracyjnych zarówno na poziomie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, jak i Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Dodawany ust. 2 wskazujący, iż przepisu ust. 1 nie stosuje się w postępowaniach, w których do doręczeń pism przeznaczonych dla osoby świadczącej usługi transgraniczne ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych, jest doprecyzowaniem podziału postępowań, w których procesowe uprawnienia ma rzecznik patentowy występujący jako pełnomocnik strony. Biorąc pod uwagę szeroki krąg spraw, którymi rzecznik patentowy może się zajmować, oraz liczbę

organów, przed którymi może występować, wprowadzenie powyższej zmiany legislacyjnej należy uznać za uzasadnione.

Z kolei potrzeba uchylecia art. 44 ust. 2 i 3 wynika z okoliczności, że w chwili obecnej art. 44 ust. 2 uniemożliwia osobom nieposiadającym miejsca zamieszkania w kraju kandydowania do organów samorządu (zgodnie z art. 44 ust. 3 osoby takie mogą jedynie uczestniczyć w Krajowym Zjeździe Rzeczników Patentowych). Biorąc pod uwagę, że przynależność do samorządu ma charakter obligatoryjny, a jego decyzje mają wpływ na sytuację i zasady wykonywania zawodu rzecznika patentowego, możliwość członkostwa ma znaczenie dla rzeczników patentowych. Brak jest obiektywnych przesłanek, które uzasadniałyby ustawowy zakaz kandydowania do organów samorządu tylko ze względu na brak miejsca zamieszkania w Polsce. Istniejące w chwili obecnej ograniczenie może stanowić także naruszenie zakazu dyskryminacji zawartego w art. 49 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (swoboda przedsiębiorczości). Propozycja wykreślenia w art. 44 ust. 3 oraz zmiany w art. 44 ust. 7 pkt 5 stanowi konsekwencję usunięcia w art. 44 ust. 2.

3. Zmiany w zakresie zwiększenia dostępu do zawodu rzecznika patentowego, a także zwiększenia przejrzystości przeprowadzania egzaminu konkursowego dla kandydatów na aplikację oraz przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego (końcowego)

Przez dodanie art. 21 ust. 1a w ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych proponuje się doprecyzowanie przesłanek zwolnienia z wymogu odbycia aplikacji rzecznikowskiej. Obecny art. 21 ust. 1 ustawy o rzecznikach patentowych stanowi, że od wymogu odbycia aplikacji rzecznikowskiej można zwolnić w całości lub odpowiedniej części osobę, która wykaże określoną wiedzę lub praktykę w sprawach własności przemysłowej, przydatną dla wykonywania zawodu rzecznika patentowego, w praktyce budził wątpliwości interpretacyjne. Z tego powodu wprowadza się do art. 21 ustawy o rzecznikach patentowych dodatkowe ust. 1a i 2a, które odpowiednio określają katalog warunków, których spełnienie uprawnia do ubiegania się o zwolnienie z odpowiedniej części aplikacji rzecznikowskiej, a także wskazują na wykaz dokumentów, na podstawie których możliwe będzie przedmiotowe zwolnienie.

Proponowane brzmienie art. 21 ust. 1a jest rozwiązaniem legislacyjnym, które pozwoli na szerszy sposób dostania się do zawodu tzn. nowej kategorii osób, które mogą uzyskać uprawnienia rzecznika patentowego. Bariery w dostępie do zawodu, przez ograniczenie osób wykonujących zawód, zmniejszają konkurencję między tymi osobami.

Uzyskanie uprawnień w innym kraju UE – zdanie europejskiego egzaminu kwalifikacyjnego i uzyskanie wpisu na listę zawodowych pełnomocników prowadzoną przez Europejski Urząd Patentowy – jest konsekwencją wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w innych krajach UE. Dlatego naturalne jest umożliwienie tym osobom uzyskania kwalifikacji rzecznika patentowego w świetle polskich przepisów. Zwolnienie w części dotyczącej problematyki prawnej w zakresie prawa cywilnego, prawa gospodarczego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, postępowania sądowo-administracyjnego i postępowania cywilnego osób, które uzyskały uprawnienia adwokata lub radcy prawnego (projektowany art. 21 ust. 1a pkt 2 ustawy), wynika z wiedzy zdobytej już przez profesjonalnych pełnomocników. Z kolei zwolnienie w części dotyczącej problematyki prawnej osoby, która uzyskała stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie własności przemysłowej jest podyktowane tym, że praca doktorska jest bardzo głęboką analizą danego tematu i świadczy o dużej posiadanej wiedzy w tym zakresie przez daną osobę. Jeżeli jest to wskazane w parametrach pracy doktorskiej, iż dotyczy ona własności przemysłowej, to przedmiotowe zwolnienie jest naturalną konsekwencją zdobytych uprawnień. Ponowne egzaminowanie osoby w tym zakresie byłoby niecelowe i podważało pozytywny wynik postępowania doktorskiego. Odnosząc się do zwolnień w części dotyczącej problematyki prawnej lub technicznej, w zakresie odpowiadającym nabytej praktyce osoby, która przez co najmniej 4 lata w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o zwolnienie z aplikacji wykonywała na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, pod kierunkiem rzecznika patentowego, wymagając wiedzy i praktyki rzecznikowskiej wykonywanie czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy w sprawach własności przemysłowej, w szczególności w kancelarii patentowej, o której mowa w art. 5, kancelarii patentowej na terytorium państwa członkowskiego, dziale ochrony własności przemysłowej przedsiębiorstwa, uczelni lub jednostki naukowej. Doświadczenie zawodowe, czyli praktyka, jest najlepszym gwarantem posiadania przez zainteresowaną osobą wiedzy i umiejętności z zakresu własności przemysłowej, dlatego umożliwienie ww. zwolnienia jest również pożądane. Ostatnia

katęgoria zwolnicę dotyczy częścę obejmujęcę problematykę prawnę lub technicznę, w stosunku do osoby, która przez 4 lata w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o zwolnienie z aplikacji, była zatrudniona w Urzędzie Patentowym na stanowisku eksperta. W konsekwencji osoba będąca ekspertem Urzędu Patentowego będzie w podobnej sytuacji w zakresie wiedzy jak pracownik naukowo-dydaktyczny lub adwokat czy radca prawny zajmujący się tematyką własności przemysłowej, stąd projektowane zwolnienie należy uznać za prawidłowe rozwiązanie legislacyjne wypełniające ideę deregulacji i szerszego dostępu do zawodu.

Katalog warunków, który został określony w art. 21 ust. 1a i 2a, jest katalogiem zamkniętym. Przewidziane zwolnienia osób wskazują na kwestię uzyskania przez nie uprawnień zawodowych przez przepracowanie określonego czasu bądź przez przystąpienie do egzaminu końcowego z pominięciem aplikacji.

Przewidziane w projekcie warunki zwolnienia z aplikacji rzecznikowskiej wynikają z kilku merytorycznych powodów. Przede wszystkim zmieniająca się sytuacja gospodarcza w kraju, a związana z rozwojem nowych technologii, wzrostem świadomości społecznej w zakresie ochrony własności intelektualnej oraz zabezpieczeniem się podmiotów gospodarczych w zakresie ochrony znaków towarowych, powoduje, iż na rynku niezbędni są nowi specjaliści w tej dziedzinie. Samo zwiększanie liczby aplikantów rzecznikowskich nie poprawi sytuacji na rynku, ponieważ wykształcenie osoby, która będzie zajmowała się własnością przemysłową czy znakami towarowymi, trwa obecnie aż trzy lata. Wiele osób znajdujących się obecnie na rynku pracy posiada doświadczenie w zakresie własności przemysłowej czy ochrony własności intelektualnej, ale z punktu formalnoprawnego nie posiada uprawnień zawodowych, aby wykorzystać tę wiedzę dla potencjalnych klientów, na przykład przedsiębiorców (zwiększenie liczby osób posiadających uprawnienia).

Należy również wskazać, iż zostały doprecyzowane rodzaje dokumentów, które będą upoważniały do uzyskania wpisu na listę rzeczników patentowych z pominięciem aplikacji lub przedmiotowych zwolnień z egzaminów. Projektowany ust. 2a w art. 21 ustawy przewiduje, iż do wniosku o zwolnienie z wymogu odbycia aplikacji rzecznikowskiej, w przypadku osób wykonujących na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach własności przemysłowej, należy dołączyć te umowy. W projekcie

sprecyzowano rodzaj tych umów, stosując podobne rozwiązania legislacyjne jak w przypadku osób występujących o zwolnienie z wymogu odbycia aplikacji radcowskiej (art. 36² ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych; Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.). W projekcie wprowadzony został wymóg przedstawienia dokumentu zaświadczającego co najmniej 4-letni okres wykonywania na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach własności przemysłowej. Pozwoli to na uniknięcie wątpliwości w zakresie długości ww. okresu pracy, biorąc pod uwagę przerwy w pracy wynikające chociażby z urlopów macierzyńskich czy wypoczynkowych.

W kwestii możliwości ubiegania się o zwolnienie przewiduje się utrzymanie dotychczasowych przepisów. Tzn. zwolnienie następowaloby na wniosek kandydata, a decyzja o zwolnieniu podejmowana byłaby w drodze uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych. Uchwała podobnie jak w chwili obecnej wymagałaby uzasadnienia i powinna być przesłana Prezesowi Urzędu Patentowego. Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o rzecznikach patentowych Prezes Urzędu Patentowego może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organu samorządu, w terminie do trzech miesięcy od jej doręczenia.

Ponadto projekt zakłada, że nabór na aplikację rzecznikowską odbywać miałby się raz w roku, a nie jak to w praktyce ma obecnie miejsce raz na trzy lata (art. 27 ust. 4). Zmiana przepisu znacząco ułatwi dostęp do zawodu, który w chwili obecnej jest utrudniony z uwagi na około trzyletni okres oczekiwania na kolejny nabór.

W projekcie proponuje się także rezygnację z ustnych części egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego. Części ustne mają charakter uznaniowy i mogą być uznane za barierę w dostępie do zawodu (art. 28b ust. 3 i art. 31 ust. 2).

Propozycje art. 29 ust. 2 i 3 oraz art. 33 ust. 5a wynikają z potrzeby zwiększenia dostępności informacji o organizowanych egzaminach konkursowych i egzaminach kwalifikacyjnych. Zmiana art. 28 ust. 2 pkt 1 ustawy o rzecznikach patentowych ma na celu ograniczenie zakresu egzaminu konkursowego przez rezygnację z wymogu wykazania się wiedzą dotyczącą zasad wykonywania zawodu. Wiedzę taką kandydat ma uzyskać dopiero podczas aplikacji, zatem wystarczającym kryterium egzaminacyjnym jest wiedza dotycząca zadań rzecznika patentowego. Nowa regulacja

w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy o rzecznikach patentowych wynika z wykreślenia odwołania do postępowania w sprawach gospodarczych, wobec zniesienia odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych, a nowe brzmienie art. 31 ust. 3 tej ustawy ma na celu usunięcie dotychczasowego mylnego określenia „dwóch części pisemnych” przez jednoznaczne stwierdzenie, że składa się on z trzech części pisemnych.

Zmiany w projektowanym art. 33 ust. 5a dotyczą kwestii udostępniania przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Polskiej Izby Rzeczników Patentowych uchwał odnośnie do wyników egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego. Rozwiązanie to jest podyktowane ujednoliceniem rozwiązań przyjętych w zakresie ww. egzaminów przy pozostałych aplikacjach prawniczych, takich jak adwokacka, radcowska czy notarialna. ~~Dostępność tych informacji dla każdej zainteresowanej osoby jest dodatkowym~~ gwarantem przejrzystości i bezstronności przy przeprowadzaniu obu postępowań.

Natomiast zmiany proponowane w projektowanym art. 33 ust. 6a i 6b stanowią odpowiednio, że: członek Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, który brał udział w wydaniu uchwały, w odniesieniu do której wniesiono odwołanie, nie może orzekać co do tego odwołania oraz że na uchwałę Krajowej Rady Rzeczników Patentowych w przedmiocie wyniku egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 33 ust. 6 ustawy o rzecznikach patentowych od uchwały Komisji Egzaminacyjnej stwierdzającej wynik egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego przysługuje w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu odwołanie do Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, brak jest natomiast wskazanego organu właściwego do rozpatrzenia skargi na uchwałę Krajowej Rady. W praktyce wywoływało to wątpliwości interpretacyjne, a także skutkowało zarzutem pozbawienia osoby zainteresowanej prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny i bezstronny organ. Powyższe rozwiązanie w zakresie możliwości składania środków zaskarżenia jest konieczne, jeżeli kontrola uchwał samorządu zawodowego ma być realna.

Przewidziane w projektowanym art. 35 ust. 2 ustawy wydanie zaświadczenia osobie, która zdała egzamin kwalifikacyjny z wynikiem pozytywnym, jest niezbędne do dokonania przez nią dalszych czynności w zakresie wpisu na listę rzeczników

patentowych. Określenie terminu 14 dniowego pozwoli uniknąć sytuacji, kiedy osoba zdała egzamin, ale nie może dokonać wpisu ze względu na brak stosownego dokumentu. W konsekwencji wprowadzenie przez ustawodawcę ww. oznaczonego terminu umożliwi – w razie jego przekroczenia – złożenie osobie zainteresowanej skargi na bezczynność organu administracji.

Nowy art. 36 ust. 3 ma na celu usunięcie zbędnych barier dla osób, które nabyły uprawnienia zawodowe, ale nie mogą z nich czasowo korzystać w związku z brakiem wpisu na listę rzeczników patentowych. Proponuje się, aby możliwość zastępowania rzecznika patentowego przed sądami i organami państwowymi przysługiwała nie tylko aplikantom rzecznikowskiemu po upływie 18 miesięcy od rozpoczęcia aplikacji (art. 36 ust. 1 ustawy o rzecznikach patentowych), ale także – zgodnie z zakresem przewidzianym w art. 36 ust. 1 ustawy – aplikantom, którzy złożyli egzamin kwalifikacyjny z wynikiem pozytywnym do dnia poprzedzającego dzień ich wpisu na listę rzeczników patentowych.

Powyższe rozwiązanie legislacyjne umożliwi kontynuację pracy i spraw prowadzonych przez aplikantów rozpoczętych jeszcze przed dniem egzaminu kwalifikacyjnego. Dlatego umożliwienie przez ustawodawcę wykonywania obowiązków aplikanckich może uchronić daną osobę przed kilkutygodniowym lub kilkumiesięcznym okresem braku zatrudnienia.

Projekt przewiduje także istotne zmiany w zakresie zmniejszenia kosztów odbycia aplikacji rzecznikowskiej. Zakłada się obniżenie kosztów odbycia aplikacji rzecznikowskiej z trzykrotności do dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia kolejnego roku aplikacji. Tym samym jest obniżenie o ok. 33% opłaty rocznej w porównaniu do opłaty ponoszonej w chwili obecnej. Zgodnie z obowiązującym art. 28a ust. 3 ustawy o rzecznikach patentowych wysokość opłaty rocznej nie może być wyższa niż trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, co oznacza, że w chwili obecnej koszt odbycia aplikacji rzecznikowskiej przekracza 31 tys. zł za trzy lata aplikacji.

Nawet uwzględniając interdyscyplinarny charakter aplikacji rzecznikowskiej, która wychodzi poza zakres wykształcenia oferowanego przez poszczególne kierunki studiów i której nie można stricte porównywać z aplikacjami zawodów prawniczych polegającymi na doskonaleniu wiedzy uzyskanej w czasie studiów, obecny koszt

aplikacji rzecznikowskiej może stanowić barierę w dostępie do zawodu rzecznika patentowego. Dodatkowo zwrócić należy uwagę, że przeciętne wynagrodzenie za pracę, na podstawie którego ustalana jest wysokość opłaty za odbycie aplikacji, jak również za przeprowadzenie egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego, ulega corocznemu podwyższeniu.

Zaproponowane brzmienie art. 28a jest krokiem, który zmierza do zwiększenia dostępności do zawodu rzecznika patentowego. Zmniejszanie opłat jest pozytywną tendencją przy deregulacji poszczególnych zawodów, stąd również w przypadku zawodu rzecznika patentowego ta tendencja powinna zostać utrzymana. Bariera finansowa nie może być przeszkodą w zdobywaniu uprawnień przez absolwentów studiów, którzy jak najszybciej powinni znaleźć się na rynku pracy.

Ponadto, w projekcie proponuje się także obniżenie maksymalnej wysokości opłat za egzamin konkursowy i kwalifikacyjny z jednoczesnym ujednoczeniem stosowanego określnika (wysokość podawana będzie w procentach). W konsekwencji opłata będzie wynosić za przeprowadzenie egzaminu konkursowego z 0,3 na 20%, a egzaminu kwalifikacyjnego z 0,4 do 30% przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia kolejnego roku aplikacji.

W związku ze zwiększeniem częstotliwości naboru na aplikację rzecznikowską, obniżeniem jej kosztu i pozostałymi, wskazanymi ułatwieniami dla kandydatów do zawodu, spodziewany jest wzrost liczby aplikantów rzecznikowskich, czego pośrednim skutkiem będzie konieczność zintensyfikowania przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych obowiązków związanych z zapewnieniem aplikantom patrona. Obecne regulacje, według których aplikant odbywa aplikację pod kierunkiem patrona, którym może być jedynie rzecznik patentowy z minimum 5-letnim stażem i którego wyznacza w drodze uchwały Krajowa Rada, są zawarte w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 818/V/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu aplikacji (załącznik do uchwały: Regulamin Aplikacji), wydanej na podstawie upoważnienia z art. 40 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych.

Proponowane w niniejszej ustawie rozwiązania zakładają określenie wprost w art. 28 ust. 1, że patrona wyznacza Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, i dopisanie w art. 51 pkt 7, że stanowi to jedno z zadań Krajowej Rady.

4. Inne zmiany mające na celu usunięcie dostrzeżonych błędów natury legislacyjnej, jak również wątpliwości prawnych oraz przepisy przejściowe

Projektowane zmiany art. 18 (ust. 2, 2a, 4 i 4a-4c), jak również art. 26 ustawy o rzecznikach patentowych, wynikają z konieczności nowelizacji art. 26 tej ustawy, zawierającego upoważnienie do określenia wzoru i sposobu prowadzenia listy rzeczników patentowych oraz wzoru legitymacji rzecznika patentowego, a także wysokości opłat pobieranych przez Urząd Patentowy od wniosku o wpis bądź zmianę wpisu na liście rzeczników patentowych, z uwagi na okoliczność, że:

- a) przedmiotowe upoważnienie w części, w jakiej dotyczyło określenia wysokości opłat pobieranych przez Urząd Patentowy od wniosku o wpis lub zmianę wpisu na liście rzeczników patentowych, miało charakter blankietowy i wymagało wskazania co najmniej dolnej i górnej granicy tej opłaty (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2011 r. sygn. akt P 29/10),
- b) ujawnienie innych niż imię i nazwisko danych rzecznika patentowego w publicznie dostępnym rejestrze powinno nastąpić wprost na podstawie ustawy, a nie rozporządzenia,
- c) obecny art. 26 ustawy, tj. przepis upoważniający, jest źle skonstruowany pod względem legislacyjnym, m.in. nie zawiera wytycznych co do treści aktu.

Z powyższych powodów odpowiednie zagadnienia, które wymagały regulacji ustawowej, zostały określone w zmianach do art. 18.

Ponadto w zmianach proponowanych do art. 18 została doprecyzowana kwestia dotycząca opłat za zmianę wpisu, o której mowa w ust. 4a tej regulacji. Powstały wątpliwości, jak traktować zmianę danej ujętej już na liście rzeczników patentowych, a jak uzupełnienie danej nieujętej dotychczas na liście. Projektowany przepis pozwoli na ponoszenie mniejszych kosztów przez osoby zainteresowane w zakresie dokonywania wpisów na listę rzeczników patentowych. Ponadto w ust. 4a w art. 18 ustawy wskazano, że opłata jest pobierana za wniosek o wpis lub zmianę wpisu, a z kolei w ust. 4b tego samego artykułu wskazano, że nie pobiera się opłat za wniosek o wpis we wskazanych w tym przepisie przypadkach. Powyższa zmiana pozwoli również na uniknięcie ewentualnych sporów między organem samorządu a osobą zainteresowaną co do kwoty jaką musi ponieść przy wpisie lub zmianie wpisu.

Z kolei propozycja zmiany art. 23a ust. 1 pkt 1 ustawy o rzecznikach patentowych przez wskazanie, że zawieszanie w prawach wykonywania zawodu rzecznika patentowego następuje także w przypadku zatrudnienia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki, usunąć wątpliwości powstałe w praktyce w przypadku zatrudnienia w tym urzędzie osoby na stanowisku zajmującym się własnością przemysłową. Zawieszanie to, podobnie jak w chwili obecnej, m.in. zawieszenie w przypadku zatrudnienia w Urzędzie Patentowym, w sądzie administracyjnym, w Europejskim Urzędzie Patentowym lub w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego, nie ma charakteru sankcyjnego, lecz ma doprowadzić do wyeliminowania wszelkiego potencjalnego konfliktu interesu między czynnościami w zakresie zawodu rzecznika patentowego a innymi wymienionymi w ustawie czynnościami zawodowymi i stanowiskami w urzędach i sądach.

Nowe brzmienie upoważnienia ustawowego określonego w art. 26 ustawy, w celu zapewnienia pełnej zgodności z art. 92 Konstytucji RP, wymagało określenia wytycznej w pkt 1 tej regulacji. Zmiana polegająca na wskazaniu, iż „Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób prowadzenia listy rzeczników patentowych, mając na względzie przejrzystość danych ujętych na liście”, uwzględnia zgodność z art. 92 Konstytucji RP.

Zaproponowane brzmienie art. 28a ust. 3 jest krokiem, który zmierza do zwiększenia dostępności do zawodu rzecznika patentowego. Obniżenie opłaty rocznej za aplikację rzecznikowską do dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej jest krokiem w słusznym kierunku. Zmniejszanie opłat jest pozytywną tendencją przy deregulacji poszczególnych zawodów, stąd również w przypadku zawodu rzecznika patentowego ta tendencja powinna zostać utrzymana. Bariera finansowa nie może być przeszkodą w zdobywaniu uprawnień przez absolwentów studiów, którzy jak najszybciej powinni znaleźć się na rynku pracy.

W związku z wprowadzeniem w projektowanym art. 36 w ust. 3 ustawy możliwości zastępowania rzecznika patentowego przez osoby, które ukończyły aplikację rzecznikowską, a nie zostały jeszcze wpisane na listę rzeczników patentowych, została doprecyzowana ich sytuacja prawna. Kwestia osób po zdaniu egzaminu końcowym w projekcie przedstawia się następująco. Osoby te do czasu uzyskania wpisu na listę rzeczników posiadają status aplikanta oraz przez sześć miesięcy od daty zakończenia

aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji rzecznikowskiej mogą zastępować rzecznika patentowego w zakresie, o którym mowa w ust. 1 ww. artykułu. Podobne rozwiązanie przyjęto w art. 35¹ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Ujednotolica to de facto sytuację, w jakiej znajdują się aplikanci poszczególnych aplikacji prawniczych, i porządkuje ich sytuację prawną oraz w konsekwencji wpływa korzystnie na bezpieczeństwo obrotu prawnego i gospodarczego.

W regulacji przejściowej zawartej w art. 28 projektu ustawy zakłada się zróżnicowanie wysokości opłat za aplikację rzecznikowską, co po wejściu w życie nowych przepisów jest niezbędne ze względu na sprawiedliwe zróżnicowanie kosztów w stosunku do osób już odbywających aplikację oraz w stosunku do osób, które dopiero rozpoczną szkolenie aplikacyjne. Jeżeli przyjęłoby się zastosowanie dotychczasowej wysokości opłat za aplikację rzecznikowską w stosunku do osób już odbywających aplikację, to w porównaniu z aplikantami z kolejnych naborów – dokonywanych już po nowelizacji ustawy – byłoby to niezgodne z zasadami sprawiedliwości społecznej. Jeżeli ustawodawca stwarza lepsze warunki – w tym przypadku finansowe – w zakresie odbywania aplikacji rzecznikowskiej, to ułatwienie to powinno również odnosić się do osób, które już są w trakcie odbywania aplikacji. Zmniejszenie wysokości ponoszonych opłat przez aplikantów zarówno tych z roczników wcześniejszych, które zaczęły szkolenie przed nowelizacją ustawy, jak i osób, które dopiero zaczną aplikację, nie powinno wpłynąć na koszty jej organizacji ponoszonej przez samorząd zawodowy. Zróżnicowanie kosztów aplikacji ponoszonych przez aplikantów rzecznikowskich w zależności od roku szkolenia nawiązuje do podobnych rozwiązań legislacyjnych, które obowiązują przy innych aplikacjach prawniczych.

Ponadto przewiduje się, że osoby już odbywające aplikację objęte zmianami dotyczącymi likwidacji części ustnej egzaminu kwalifikacyjnego i obniżeniu wysokości opłaty za jego przeprowadzenie.

11. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Zawody: konserwatorzy zabytków i zabytkowej zieleni (pkt 11–13 listy zawodów zamieszczonej na str. 4–11)

Projektowane zmiany stanowią nowelizację ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o zabytkach”. Jej celem jest zapewnienie możliwości kierowania działaniami przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, jak też samodzielnego prowadzenia tych działań osobom posiadającym określone wykształcenie lub określone doświadczenie zawodowe. Jednocześnie przewiduje się ułatwienie dostępu do prowadzenia tego rodzaju działań przez zmniejszenie długości wymaganego doświadczenia zawodowego, jak też możliwość nabycia go przez podejmowanie działań nie tylko przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Dotychczas przepisy dotyczące możliwości kierowania działaniami przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i badaniami archeologicznymi, jak też możliwości samodzielnego wykonywania tego rodzaju działań i badań znajdowały się w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987). Jednak ze względu na ich charakter zostały przeniesione do nowelizowanej ustawy o zabytkach.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, określone wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia oraz posiadanego doświadczenia zawodowego muszą spełniać osoby prowadzące przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków: prace konserwatorskie i prace restauratorskie, w tym przy zabytkach będących parkami lub innego rodzaju zorganizowaną zielenią, oraz badania konserwatorskie, badania architektoniczne i badania archeologiczne. Tego rodzaju wymagania muszą także spełniać osoby kierujące robotami budowlanymi i wykonujące nadzór inwestorski przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Wspomniane wymagania zostały określone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych. Zarówno

rodzaj wymaganego wykształcenia, jak i długość wymaganej praktyki zostały uzależnione od charakteru działań podejmowanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Natomiast w przypadku prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich długość wymaganej praktyki jest ponadto uzależniona od rodzaju wykształcenia posiadanego przez osobę prowadzącą tego rodzaju działania. Do wymaganej praktyki zalicza się wyłącznie działania prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Nie dotyczy to jedynie badań archeologicznych, gdyż doświadczenie zawodowe można nabyć, uczestnicząc w badaniach archeologicznych również zabytków niewpisanych do rejestru zabytków.

Proponowane zmiany dotyczą przede wszystkim skrócenia długości wymaganego doświadczenia zawodowego, jakie muszą posiadać osoby kierujące działaniami przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków albo samodzielnie te działania prowadzące.

O 3 miesiące zmniejszono długość niezbędnego doświadczenia zawodowego dla osób kierujących, objętymi programem wyższych studiów, pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi i badaniami konserwatorskimi przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, a także dla osób samodzielnie wykonujących takie prace i badania. Zaś w dziedzinach nieobjętych programem wyższych studiów doświadczenie zawodowe zmniejszono o 12 miesięcy.

O 3 miesiące zmniejszono także wymagania dla osób kierujących pracami konserwatorskimi oraz pracami restauratorskimi polegającymi na zabezpieczeniu, uzupełnieniu, rekonstrukcji lub konserwacji parków wpisanych do rejestru zabytków albo innego rodzaju zorganizowanej zieleni wpisanej do rejestru zabytków, a także dla osób samodzielnie wykonujących tego rodzaju działania oraz dla osób wykonujących w tym zakresie prace o charakterze technicznym.

Natomiast o 6 miesięcy zmniejszono wymóg niezbędnego doświadczenia zawodowego dla osób kierujących robotami budowlanymi przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz dla osób wykonujących nadzór inwestorski nad tego rodzaju robotami.

Bez zmian pozostawiono wymóg dotyczący doświadczenia zawodowego dla osób kierujących badaniami architektonicznymi przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, a także dla osób samodzielnie wykonujących takie badania. Osoby te muszą obecnie posiadać doświadczenie zawodowe przy wykonywaniu badań architektonicznych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w wymiarze

6 miesięcy. Skrócenie tego, i tak krótkiego, czasu na zdobycie doświadczenia zawodowego mogłoby mieć negatywny wpływ na zabytki wpisane do rejestru zabytków, których badania architektoniczne prowadziłyby osoby o tak krótkim doświadczeniu zawodowym przy tego typu zabytkach.

Bez zmian pozostawiono wymogi dotyczące kwalifikacji zawodowych osób kierujących bądź samodzielnie wykonujących badania archeologiczne. Wprowadzona zmiana polega wyłącznie na przeniesieniu obowiązujących regulacji z aktu wykonawczego do przepisów ustawy. Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawiają ograniczenia warunkujące odbywanie przez studentów archeologii praktyk zawodowych, co podkreślają środowiska naukowe zrzeszające tę grupę zawodową.

Jednocześnie poszerzono katalog obiektów, przy których można zdobyć potrzebne doświadczenie zawodowe. Obok zabytków wpisanych do rejestru zabytków doświadczenie zawodowe można także zdobyć, wykonując działania przy obiektach wpisanych do inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub przy najcenniejszych zabytkach niewpisanych do rejestru zabytków, o których jest mowa w art. 64 ust. 1 nowelizowanej ustawy o zabytkach. Przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków powinny pracować osoby, które doświadczenie zawodowe zdobyły, pracując pod kierunkiem osób takie doświadczenie posiadających. Oczywiście jest, że zarówno w muzeach, jak i przy najcenniejszych zabytkach, nie zatrudnia się do kierowania lub samodzielnego wykonywania prac konserwatorskich, prac restauratorskich, jak też badań konserwatorskich, osób, które takiego doświadczenia nie posiadają. Mogą one jedynie pracować pod kierunkiem osób doświadczonych w prowadzeniu takich prac i robót.

Ponadto projektowana nowelizacja wprowadza także przepis dotyczący możliwości uwzględnienia przy ustalaniu długości doświadczenia zawodowego działań prowadzonych przed dniem 26 sierpnia 2011 r. przy zabytkach niewpisanych do rejestru zabytków. Przepis ten ma na celu umożliwienie przy ustalaniu doświadczenia niezbędnego do wykonywania poszczególnych działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków uwzględnienia również doświadczenia zawodowego tym osobom, które zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 11 sierpnia 2011 r. zdobyły je zarówno przy zabytkach wpisanych, jak i niewpisanych do rejestru zabytków. Na mocy poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r.

w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. Nr 150, poz. 1579) doświadczenie zawodowe (praktykę zawodową) można było nabyć, prowadząc działania zarówno przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, jak też przy zabytkach niewpisanych do rejestru zabytków. W dniu 26 sierpnia 2011 r. weszło natomiast w życie rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987). Zgodnie z przepisami zawartymi w tym rozporządzeniu doświadczenie zawodowe (praktykę zawodową) uzyskuje się, prowadząc działania wyłącznie przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. W związku z wprowadzeniem projektowanego przepisu osoby, które doświadczenie zawodowe (praktykę) zdobyły przed dniem 26 sierpnia 2011 r. przy zabytkach niewpisanych do rejestru zabytków, nie będą musiały zdobywać obecnie doświadczenia przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 64 ust. 1, co wiązałoby się z koniecznością ponownego zdobywania doświadczenia zawodowego.

Projektowane przepisy określają także dokumenty, na podstawie których ustalana będzie długość posiadanego doświadczenia zawodowego, jak też spełnianie wymagań niezbędnych do podejmowania działań przy zabytkach. Ma to ułatwić wojewódzkim konserwatorom zabytków ustalenie posiadanego doświadczenia zawodowego przez osoby, które zostały wskazane jako kierujące albo samodzielnie wykonujące działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Wprowadzono także rozwiązanie umożliwiające podejmowanie działań przy zabytkach osobom, które wykształceni, tytuł zawodowy i doświadczenie zawodowe uzyskały poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto przyjęto, że do postępowań wszczętych, a niezakończonych decyzją ostateczną w sprawie pozwoleń na prowadzenie działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych zastosowanie będą miały przepisy

znowelizowanej ustawy. Takie rozwiązanie poszerzy krąg osób, które bezpośrednio z dniem wejścia w życie ustawy nabędą prawo do prowadzenia działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Wejście w życie projektowanych przepisów będzie skutkowało koniecznością wydania aktu wykonawczego dotyczącego wydawania pozwoleń na prowadzenie poszczególnych prac, robót oraz działań odpowiednio przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz nie wpisanych do tego rejestru.

12. Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.)

Zawód: tłumacz przysięgły

Proponuje się obniżenie poziomu wykształcenia uprawniającego do uzyskania uprawnień zawodowych tłumacza przysięgłego. Konieczność ukończenia wyższych studiów magisterskich zastąpiono wymogiem ukończenia studiów pierwszego stopnia. Oznacza to, że wystarczające będzie uzyskanie tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego, zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 18f ustawy z dnia 17 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Zdaniem projektodawcy studia pierwszego stopnia stanowią wystarczające wykształcenie do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego, zgodnie bowiem z założeniami procesu bolońskiego osoba, która ukończyła takie studia, jest biegła w stosowaniu metod i narzędzi w danej dziedzinie i posiada w niej szczegółową wiedzę teoretyczną i praktyczną, podczas gdy absolwent studiów drugiego stopnia powinien potrafić dokonywać naukowo umotywowanej analizy problemu.

Pierwotnie projekt zakładał obniżenie wymogu wykształcenia dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych – do poziomu wykształcenia średniego. Projekt z tak określonymi wymogami dotyczącymi wykształcenia trafił do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Proponowane rozwiązanie spotkało się z krytyką środowiska zawodowego tłumaczy (Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ, Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich, Bałtyckie Stowarzyszenie Tłumaczy). W związku z tym proponuje się ostatecznie obniżenie wymogu wykształcenia do poziomu licencjata, inżyniera lub równorzędnego. Takie rozwiązanie ułatwi dostęp do zawodu tłumacza przysięgłego, zapewniając

równocześnie zachowanie wysokiego poziomu fachowego oraz wiedzy ogólnej osób wykonujących ten zawód.

Wprowadzono jednocześnie rozwiązania polegające na tym, że Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, może zwolnić kandydata na tłumacza przysięgłego z wymogu posiadania wykształcenia wyższego, w szczególności gdy liczba dotychczas ustanowionych tłumaczy danego języka jest niewystarczająca dla zabezpieczenia interesu społecznego i dobra wymiaru sprawiedliwości. Możliwość wydania takiej decyzji dotyczy sytuacji, gdy brakuje tłumaczy konkretnego, mało popularnego w Polsce języka obcego. Projekt przewiduje zatem możliwość wydania przez Ministra Sprawiedliwości decyzji administracyjnej, w której wyraża się zgodę na odstąpienie od wymogu posiadania wykształcenia wyższego. Wydając decyzję, Minister Sprawiedliwości kierować się będzie dobrem wymiaru sprawiedliwości i interesem społecznym w zakresie zaspokojenia potrzeby dostępu do tłumaczeń danego języka. Taki sposób uregulowania dostępu do zawodu pozwoli zachować standardy wysokich wymagań wobec tłumaczy, dopuszczając jednak wyjątki w zakresie wykształcenia, rozpatrywane indywidualnie przez Ministra Sprawiedliwości.

Przewiduje się ponadto zniesienie obowiązku corocznego publikowania listy tłumaczy przysięgłych w formie papierowej. Baza danych zawierająca informacje takie jak w publikowanej liście jest dostępna on-line na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Jest ona aktualizowana codziennie, po otrzymaniu odpowiednich informacji od tłumaczy przysięgłych, podczas gdy dane zamieszczone na liście drukowanej są często nieaktualne już w dniu jej publikacji. Zatem zachowanie papierowej formy listy jest kosztownym archaizmem, z którego należy zrezygnować.

Kolejną proponowaną zmianą jest dopuszczenie zawieszenia tłumacza przysięgłego w wykonywaniu czynności na jego wniosek. Często zdarza się, że tłumacz nie może wykonywać czynności przez dłuższy czas ze względu na wyjazd, chorobę lub z innych przyczyn. Wskazane jest umożliwienie zawieszenia działalności na własny wniosek. W ten sposób na liście tłumaczy przysięgłych będą opublikowane dane tłumaczy faktycznie wykonujących zawód, co ułatwi dostęp do usług tłumaczeniowych klientom, w tym organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W zakresie odpowiedzialności zawodowej proponuje się penalizację naruszenia obowiązku aktualizacji danych osobowych tłumacza przysięgłego w przypadku ich

zmiany. Obecnie wielu tłumaczy lekceważy ten obowiązek. W rezultacie lista tłumaczy przysięgłych zawiera wiele nieaktualnych danych, co utrudnia kontakt z nimi i jest zaprzeczeniem celu tworzenia listy.

Ponadto proponuje się wprowadzenie kary pieniężnej, którą mogłaby nałożyć Komisja Odpowiedzialności Zawodowej. W obecnym katalogu kar brakuje sankcji między niewywołującymi realnych dolegliwości upomnieniami i naganą a poważnym w skutkach zawieszeniem w czynnościach lub pozbawieniem prawa do wykonywania zawodu. Dolegliwość powodowana umiarkowaną karą pieniężną będzie miała zatem pożądane działania represyjne, a także spełni funkcję ogólnoprewencyjną.

13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi

Zawody: makler papierów wartościowych, doradca inwestycyjny, agent firmy inwestycyjnej

Zgodnie z art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94), zwanej dalej „ustawą o obrocie instrumentami finansowymi”, w obecnym stanie prawnym na listę maklerów papierów wartościowych lub doradców inwestycyjnych może być wpisana osoba fizyczna, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była uznana prawomocnym orzeczeniem:
 - a) za winnego przestępstwa skarbowego,
 - b) za winnego przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
 - c) za przestępstwa określone w art. 305, art. 307 lub art. 308 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej,
 - d) za przestępstwa określone w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub
 - e) za przestępstwa określone w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi;

- 4) złożyła egzamin z wynikiem pozytywnym, odpowiednio, przed komisją egzaminacyjną dla maklerów albo przed komisją egzaminacyjną dla doradców powoływaną przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: KNF).

Wpis na listę maklerów lub doradców bez konieczności składania egzaminu mogą uzyskać osoby, których kwalifikacje zostały uznane na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (art. 129 ust. 2).

Ponadto, zgodnie z art. 129 ust. 3 i 4, osoby posiadające tytuł nadany przez zagraniczną instytucję, który znajduje się w wykazie zawartym w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, mogą ubiegać się o wpis na listę

doradców inwestycyjnych po zaliczeniu sprawdzianu umiejętności zamiast egzaminu na doradców. Kandydat, w celu przystąpienia do sprawdzianu umiejętności, musi wnieść opłatę w wysokości 200 zł. Sprawdzenie umiejętności odbywa się w wydzielonej sali egzaminacyjnej, trwa 90 minut i ma postać testu składającego się z 30 pytań. Warunkiem zdania testu jest uzyskanie 40 punktów na 60 możliwych, przy czym za zaznaczenie niewłaściwej odpowiedzi odejmowany jest punkt¹. Zgodnie z przepisami art. 129 ust. 3 i 4, umieszczenie nadawanych przez instytucje zagraniczne tytułów uprawniających do przystąpienia do sprawdzianu umiejętności zamiast egzaminu na doradcę w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych wymaga spełnienia następujących warunków:

- 1) w celu uzyskania wspomnianego tytułu należy wykazać się wiedzą w zakresie zbliżonym do zakresu tematycznego obowiązującego na egzaminie dla doradców;
- 2) zagraniczna instytucja nadająca ten tytuł musi uznawać w prowadzonych przez siebie postępowaniach kwalifikacyjnych wynik egzaminu przed komisją egzaminacyjną dla doradców powoływaną przez Przewodniczącego KNF (tzw. zasada wzajemnej uznawalności).

¹ Wysokość opłat za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności oraz regulamin przeprowadzania sprawdzianu umiejętności określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 października 2009 r. w sprawie egzaminów na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego i agenta firmy inwestycyjnej oraz sprawdzianu umiejętności (Dz. U. Nr 187, poz. 1452).

Delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia określającego wykaz tytułów uprawniających do przystąpienia do sprawdzianu umiętności zamiast egzaminu na doradców weszła w życie w dniu 24 października 2005 r. Na jej podstawie wydane zostało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2006 r. w sprawie tytułu uprawniającego do ubiegania się o wpis na listę doradców inwestycyjnych, które obejmuje jeden tytuł: Certyfikowany Międzynarodowy Analityk Inwestycyjny (Certified International Investment Analyst – CIIA) nadawany przez Stowarzyszenie Certyfikowanych Międzynarodowych Analityków Inwestycyjnych (Association of Certified International Investment Analysts – ACIIA).

Wpisu na listę maklerów papierów wartościowych lub doradców inwestycyjnych, po spełnieniu wyżej wymienionych wymogów, dokonuje Komisja Nadzoru Finansowego. KNF może również, po przeprowadzeniu postępowania, skreślić maklera albo doradcę z listy lub zawiesić jego uprawnienia do wykonywania zawodu na skutek naruszenia przepisów prawa lub regulaminów i innych przepisów wewnętrznych w związku z wykonywaniem zawodu. W szczególności maklerzy i doradcy są obowiązani działać zgodnie z zasadami uczciwego obrotu, mieć na względzie słusze interesy klientów oraz zachowywać tajemnicę zawodową.

Do czynności stanowiących działalność maklerską, zdefiniowanych w art. 69, należą m.in.:

- 1) przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 2) wykonywanie zleceń, o których mowa w pkt 1, na rachunek dającego zlecenie;
- 3) nabywanie lub zbywanie na własny rachunek instrumentów finansowych;
- 4) zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 5) doradztwo inwestycyjne;
- 6) oferowanie instrumentów finansowych;
- 7) organizowanie alternatywnego systemu obrotu;

- 8) przechowywanie lub rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych, oraz prowadzenie rachunków pieniężnych przez firmę inwestycyjną.

Firma inwestycyjna ma obowiązek zatrudnienia co najmniej jednego maklera papierów wartościowych do wykonywania każdej z czynności wskazanych w pkt 1–3 i 6–9 oraz dwóch doradców inwestycyjnych do zarządzania portfelami instrumentów finansowych (tzw. asset management, wskazany w pkt 4). Ponadto do wykonywania czynności doradztwa inwestycyjnego (pkt 5) firma inwestycyjna musi zatrudniać co najmniej jednego maklera papierów wartościowych lub doradcę inwestycyjnego.

Lista maklerów papierów wartościowych i doradców inwestycyjnych, zatrudnionych do wykonywania wyżej wymienionych czynności, musi być złożona do organu licencyjnego (KNF) już na etapie wnioskowania o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej. Z drugiej strony, osoba wpisana na listę maklerów lub doradców musi poinformować KNF o podjęciu wykonywania zawodu ze wskazaniem daty i miejsca jego podjęcia oraz podstawowego zakresu czynności. Obowiązki informacyjne podlegają również każdorazowe zmiany miejsca i zakresu wykonywania zawodu.

W przypadku zakładania domu maklerskiego przez spółkę osobową jej komplementariuszami (spółka komandytowo-akcyjna lub spółka komandytowa) albo wspólnikami (spółka partnerska lub spółka jawna) mogą być wyłącznie osoby mające prawo do wykonywania zawodu maklera papierów wartościowych lub doradcy inwestycyjnego.

Bank powierniczy, podobnie jak firma inwestycyjna, również musi zatrudniać co najmniej jednego maklera papierów wartościowych – w tym przypadku do prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych. Z kolei towarzystwa funduszy inwestycyjnych mają obowiązek zatrudniać co najmniej dwóch licencjonowanych doradców inwestycyjnych do wykonywania czynności zarządzania funduszami inwestycyjnymi, zarządzania zbiorczym portfelem papierów wartościowych oraz zarządzania portfelami, a jednego doradcę inwestycyjnego – do wykonywania czynności doradztwa inwestycyjnego (art. 45 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych; Dz. U. z 2004 r. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.). Towarzystwa ubezpieczeń na życie oferujące ubezpieczenia na życie z funduszami

kapitałowymi, zgodnie z art. 156 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.) muszą zatrudniać co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego do zarządzania funduszami (chyba że zarządzanie funduszami przekazano do firmy inwestycyjnej świadczącej usługę zarządzania portfelem). Powszechnie towarzystwa emerytalne, zarządzające otwartymi funduszami emerytalnymi, mają obowiązek zatrudnienia co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego do zarządzania funduszem (art. 29 ust. 5 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych; Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.).

Uznaje się, że osoby wpisane na listę maklerów papierów wartościowych lub na listę doradców inwestycyjnych spełniają wymogi odpowiedniego poziomu wiedzy i doświadczenia zawodowego potrzebnego do wykonywania przez osobę fizyczną czynności pośrednictwa w zakresie działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną (agent firmy inwestycyjnej). Maklerzy i doradcy mają zatem prawo do uzyskania wpisu do rejestru agentów firmy inwestycyjnej bez konieczności składania egzaminu przed komisją egzaminacyjną dla agentów.

Proponowane zmiany mają na celu ułatwienie dostępu do zawodów maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego i agenta firmy inwestycyjnej.

W zakresie zawodów maklera papierów wartościowych i doradcę inwestycyjnego proponowane zmiany polegają na rozszerzeniu katalogu przypadków, w których możliwe będzie uzyskanie wpisu na listę maklerów papierów wartościowych lub doradców inwestycyjnych bez konieczności składania egzaminu. Przewiduje się, że wpis na listę maklerów albo doradców bez konieczności składania egzaminu będą mogły uzyskać osoby, które ukończyły studia wyższe prowadzone zgodnie z umową zawartą między uczelnią a Przewodniczącym KNF. Projektowany przepis powołuje się na umowę z art. 168b ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, który to artykuł zawarty jest w projekcie ustawy o ułatwieniu dostępu wykonywania niektórych zawodów regulowanych. Projekt ten procedowany jest w Sejmie, 23 lipca 2013 r. odbyło się jego pierwsze czytanie, obecnie (stan na dzień 12 grudnia 2013 r.) trwają prace w sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw związanych z ograniczeniem biurokracji. Powyższe oznacza, że niezależnie od dużej przychylności, jaką wspomniane przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie

wyższym zyskały w parlamencie, projektodawca niniejszego aktu prawnego zobowiązany jest do monitorowania prac parlamentarnych w zakresie zgodności proponowanych przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi z projektem procedowanym w Sejmie.

Ponadto przewiduje się poszerzenie wykazu tytułów nadawanych przez instytucje zagraniczne, które umożliwiają uzyskanie wpisu na listę doradców po zdaniu sprawdzianu umięjętności zamiast egzaminu na doradcę. W tym celu proponuje się zmiany wytycznej do wydania przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych rozporządzenia określającego wykaz takich tytułów (art. 129 ust. 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) – wzajemna uznawalność tytułów zostaje zastąpiona zbliżonym zakresem wiedzy, jaką należy wykazać w celu uzyskania tytułu (przeniesienie odpowiedniego przepisu z art. 129 ust. 3 do wytycznej). Wspomniany sposób uzyskania wpisu na listę (uznany tytuł zagraniczny oraz zdanie sprawdzianu umięjętności) przewiduje się również dla kandydatów na maklerów papierów wartościowych, którzy obecnie nie mają możliwości skorzystania z takiej ścieżki zdobycia wpisu na listę.

Proponowane zmiany mają również na celu ułatwienie dostępu do wykonywania zawodu agenta firmy inwestycyjnej i jego funkcjonowania. Przewiduje się likwidację egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej oraz przyznanie firmie inwestycyjnej większej odpowiedzialności w zakresie zapewnienia prawidłowej działalności agenta reprezentującego tę firmę. Zgodnie z propozycją to firma inwestycyjna będzie składała wnioski do Komisji Nadzoru Finansowego o wpisanie podmiotu, z którym zawarła umowę pośrednictwa, do rejestru firm inwestycyjnych, który to wniosek będzie musiał zawierać m.in. wskazanie osób z firmy inwestycyjnej odpowiedzialnych za nadzór nad agentem oraz opinię, że dany podmiot posiada odpowiednie doświadczenie zawodowe, jak również wiedzę (w przypadku agentów będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą) lub strukturę organizacyjną (w przypadku agentów będących osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej) gwarantującą prawidłowe wykonywanie czynności agencyjnych. Komisja Nadzoru Finansowego będzie mogła odmówić wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych w sytuacjach określonych w proponowanym art. 81 ust. 4 i 5, tj. gdy osoby, o których mowa w tych przepisach, zostały uznane prawomocnym orzeczeniem za winnego przestępstwa oraz w przypadku gdy

wykonywanie przez agenta czynności związanych z zawieraniem umów o świadczenie usług przez firmę inwestycyjną lub umożliwiających realizację tych umów (art. 79 ust. 2) mogłoby doprowadzić do naruszenia bezpieczeństwa obrotu lub interesów klientów firmy inwestycyjnej. Następnie, w przypadku zmiany danych objętych wnioskiem o wpis do rejestru agentów, to na firmie inwestycyjnej będzie spoczywał obowiązek pisemnego informowania Komisji Nadzoru Finansowego o każdorazowej zmianie (w tym o rozwiązaniu umowy z agentem), a nie – tak jak jest to obecnie – na agencie firmy inwestycyjnej.

W art. 79 ust. 9, mając na uwadze, że przepis ten odnosi się do sankcji w postaci skreślenia agenta firmy inwestycyjnej z rejestru i w związku z tym powinien możliwie precyzyjnie wskazywać zachowania i okoliczności, których wystąpienie wywołuje wskazaną sankcję, w pkt 1 wymienionego przepisu projektodawca zrezygnował z przesłanki niedochowania należytej staranności.

Należy zauważyć, że zmieniany art. 81b ust. 1 pkt 4 odwołuje się do art. 81 ust. 4, w którym rozszerzony został katalog przestępstw, za winnych których nie mogą być uznane prawomocnym orzeczeniem osoby, które miałyby wykonywać odpowiednie czynności określone ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, w związku z czym zmiana ta będzie skutkować również zmianą zakresu art. 16 ust. 3 i art. 70 ust. 4, z uwagi na zawarte w tych przepisach odesłania do art. 81b.

W art. 81 ust. 5 zdanie drugie, w odniesieniu do osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, których dotyczy wnioski o wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych, projektodawca uznał za zasadne rozszerzenie przesłanek odmowy wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych przez wskazanie, że Komisja Nadzoru Finansowego odmawia dokonania wpisu do tego rejestru (poza sytuacją, gdy podmioty te stwarzają zagrożenie naruszenia bezpieczeństwa obrotu lub interesów klientów firmy inwestycyjnej) także wtedy, gdy doświadczenie w zakresie obrotu instrumentami finansowymi posiadane przez wymienione podmioty lub przez osoby kierujące ich działalnością oraz ich struktura organizacyjna nie gwarantują prawidłowego wykonywania czynności.

Należy wyjaśnić, iż w przypadku osób, które przed dniem wejścia w życie ustawy, w związku ze zdaniem z wynikiem pozytywnym egzaminem na agenta firmy inwestycyjnej, uzyskały wpis do dotychczasowego rejestru, firma inwestycyjna

zawierająca umowę pośrednictwa z taką osobą będzie zwolniona z wymogu wykazywania jej fachowości i profesjonalizmu. Należy zwrócić uwagę, że:

- 1) podobne rozwiązanie przyjęto w przypadku maklerów giełd towarowych, w przypadku których likwidowany jest egzamin i lista licencjonowanych maklerów, a przyjmuje się, że dotychczasowi maklerzy dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków, w szczególności posiadają odpowiednią wiedzę, kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie;
- 2) w obecnym stanie prawnym z obowiązku zdawania egzaminu na agenta zwolnione są osoby, które zdały egzamin na maklera papierów wartościowych lub na doradcę inwestycyjnego i uzyskały wpis na odpowiednią listę; przepis ten nie był dotychczas kwestionowany i zostaje utrzymany po nowelizacji ustawy o obrocie instrumentami finansowymi; w projektowanej ustawie proponuje się analogiczne podejście do osób, które zdały egzamin na agenta firmy inwestycyjnej i uzyskały wpis na listę, jak do osób, które zdały egzamin na maklera papierów wartościowych lub na doradcę inwestycyjnego i uzyskały wpis na listę.

Uwzględniając powyżej wskazane podobieństwa do innych zawodów rynku kapitałowego i towarowego, proponuje się, żeby uprawnienie takie przysługiwało bez ograniczeń czasowych. Ponadto należy zwrócić uwagę, że firma inwestycyjna ponosi odpowiedzialność za działalność swojego agenta oraz że firma ta ma możliwość, a nie obowiązek, zawarcia umowy z osobą, która uzyskała wpis do dotychczasowego rejestru agentów firmy inwestycyjnej. Poza tym osoby te obowiązują dodatkowo wymóg nickaralności, w związku z czym osoba, która uzyskała wpis do dotychczasowego rejestru, a następnie została uznana prawomocnym orzeczeniem za winnego przestępstwa określonego w art. 81 ust. 4, nie może zostać wpisana przez KNF do rejestru agentów, z którymi firma inwestycyjna zawarła umowę pośrednictwa, co uniemożliwia takiej osobie prowadzenie działalności na rynku.

Proponowane zmiany, zdaniem projektodawcy, przyczynią się do obniżenia kosztów funkcjonowania podmiotów rynku kapitałowego, zmniejszą obciążenia administracyjne oraz podniosą poziom bezpieczeństwa obrotu. W odniesieniu do ostatniego z wymienionych efektów należy zwrócić uwagę, że rozszerzony został katalog przestępstw, których popełnienie uniemożliwia uzyskanie wpisu do rejestru agentów oraz na listę maklerów i doradców, o przestępstwa określone w ustawie z dnia 27 maja

2004 r. o funduszach inwestycyjnych oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Ponadto nowelizacja przepisów dotyczących agentów firm inwestycyjnych oznacza przejście na bardziej efektywny model nadzoru nad agentami. Obecny model funkcjonowania agenta firmy inwestycyjnej obciążony jest ryzykiem systemowym związanym z tym, że firma inwestycyjna ponosi odpowiedzialność za działalność swojego agenta i za jej pośrednictwem składany jest wniosek o wpisanie agenta do rejestru (art. 81 ust. 7 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi), natomiast już po uzyskaniu wpisu do rejestru to agent informuje o zmianie danych (art. 81 ust. 8) – w tym o rozwiązaniu umowy z firmą inwestycyjną. W związku z tym może wystąpić sytuacja, w której firma inwestycyjna rozwiązała umowę ze swoim agentem, lecz agent ten nie poinformował

o tym KNF i w związku z tym wciąż figuruje w rejestrze jako przedstawiciel tej firmy. W przypadku prowadzenia nieuprawnionej działalności przez takiego agenta jego klienci narażeni są na straty, przed którymi nie zabezpiecza ich nawet sprawdzenie wpisu dotyczącego agenta w rejestrze. Ze względu na to, że firmy inwestycyjne są podmiotami znacznie silniejszymi kapitałowo (nałożone są na nie, między innymi, określone w przepisach prawa wymogi kapitałowe), odpowiadają za działalność swoich agentów oraz podlegają znacznie bardziej dokładnemu nadzorowi ze strony KNF, proponowane zmiany, przewidujące przekazywanie przez firmę inwestycyjną informacji o zmianie danych objętych wnioskiem o wpis do rejestru, rozpoczęciu wykonywania czynności pośrednictwa przez agenta i rozwiązaniu umowy z agentem, znacznie podnoszą poziom ochrony interesów klientów.

14. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze

Zawody: kierownicy ruchu i kierownicy działu ruchu oraz osoby wyższego, średniego i niższego dozoru ruchu (wymienieni w pkt 23–79 listy zawodów zamieszczonej na str. 4–11), strzałowi, wydawcy środków strzałowych i instruktor strzałowy (wymienieni w pkt 83–89 listy zawodów), operatorzy maszyn i pojazdów (wymienieni w pkt 90 i 91 listy zawodów), elektrycy maszyn i urządzeń elektrycznych (wymienieni w pkt 92–97 listy zawodów), spawacze (wymienieni w pkt 98–100 listy zawodów), geolodzy (wymienieni w pkt 19–22 i 81 listy zawodów), miernicy górniczy, geofizyk górniczy w podziemnych zakładach górniczych, mechanik wiertni w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi

1. Zawody górnicze

Zmiany proponowane w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981, z późn. zm.) rozszerzają zakres deregulacji wprowadzonej tą ustawą. Zgodnie z przepisami obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2012 r., które zastąpiły rozwiązania zamieszczone w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji ~~wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w~~ zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2186, z późn. zm.):

- 1) osoby wykonujące czynności kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego, kierownika oraz zastępcy kierownika działu ruchu zakładu górniczego, w wyższym, średnim (z wyjątkami) oraz niższym (z wyjątkami) dozorcze ruchu m.in. w zakładach górniczych oraz w zakładach wykonujących roboty geologiczne, a także mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych, jak również osoby wykonujące czynności kierownictwa oraz specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, są obowiązane posiadać kwalifikacje określone ustawą; jednakże jedynie część z tych kwalifikacji (a nie, jak do dnia 31 grudnia 2011 r., wszystkie) wymaga stwierdzenia w drodze świadectwa wydanego przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego albo dyrektora okręgowego urzędu górniczego; należą do nich kwalifikacje kierownika ruchu oraz kierowników niektórych, najistotniejszych z punktu widzenia bezpieczeństwa, działów ruchu np.: górniczego, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w dozorcze ruchu w specjalności np.: górniczej, mierniczej, geologicznej, budowlanej oraz ochrona środowiska; odstąpienie od obowiązku uzyskania świadectwa stwierdzającego kwalifikacje przez znaczną liczbę osób

kierownictwa i dozoru ruchu, przy zachowaniu wymagań dotyczących kwalifikacji, określanych w przepisach prawa, tj. aktualnie w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 275, poz. 1628), stanowi istotny element aktualnego stanu prawnego;

- 2) od osób niższego i średniego dozoru ruchu w innych niż górnictwo podziemne obszarach działalności (w szczególności w górnictwie odkrywkowym i otworowym) wymagana jest znajomość: przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz innych przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego oraz zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu określonego rodzaju zakładów górniczych i występujących w nich zagrożeń – w obydwu przypadkach w stopniu niezbędnym do wykonywania tych czynności; osoby te są ponadto obowiązane posiadać określone m.in. przez przedsiębiorcę przygotowanie i doświadczenie zawodowe do wykonywania tych czynności; dereglamentacja w tym zakresie (na rzecz rozszerzenia obowiązków przedsiębiorcy jako pracodawcy) to zatem kolejny istotny wyłom w dotychczasowym stanie prawnym, opierającym się na założeniu, że to nie pracodawca, a pracodawca podejmuje rozstrzygnięcia dotyczące właściwego doboru załogi, zapewniającego odpowiedni poziom bezpieczeństwa;
- 3) w odniesieniu do osób wykonujących czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego odstąpiono od stwierdzania kwalifikacji przez organy nadzoru górniczego, przy zachowaniu pozostałych wymagań, dotyczących np. wykształcenia, szkolenia oraz badań, m.in. psychologicznych; to kolejny znaczący wyłom w przepisach dotyczących kwalifikacji, jaki nastąpił z dniem 1 stycznia 2012 r.

Proponowane w niniejszym projekcie rozwiązania stanowią kolejny etap procesu deregulacji zawodów górniczych. Przewidują one:

- 1) dereglamentację kolejnych stanowisk w ruchu zakładu górniczego, na których są wykonywane czynności specjalistyczne; do stanowisk tych należą:
 - a) instruktor strzałowy w podziemnych zakładach górniczych,
 - b) spawacz w podziemnych zakładach górniczych,

- c) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV w podziemnych zakładach górniczych (w zakresie maszyn i urządzeń powierzchniowych),
 - d) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV w podziemnych zakładach górniczych (w zakresie maszyn i urządzeń powierzchniowych),
 - e) spawacz w odkrywkowych zakładach górniczych,
 - f) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV w odkrywkowych zakładach górniczych,
 - g) elektryk maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV w odkrywkowych zakładach górniczych,
 - h) spawacz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi,
 - i) mechanik wiertni w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 2) przeniesienie do wyłącznej właściwości przedsiębiorców oraz innych podmiotów prowadzących działalność na podstawie przepisów ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (a także przyjęcie ogólniejszego pojęcia: „pracodawca” – vide pkt 6) określenia wymagań dla kolejnych grup pracowników (rozszerzenie zakresu regulacji art. 53 ust. 2 tej ustawy); do grup tych należą:
- a) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji,
 - b) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną,
 - c) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową,
 - d) osoba wyższego dozoru ruchu w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5, 2 lub 5, 3 lub 5, 4 lub 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (np. niektóre kopalnie zabytkowe, drążenie niektórych tuneli);

- 3) rozszerzenie zakresu jednocześnie uzyskiwanych uprawnień, przez wprowadzenie możliwości łącznego stwierdzenia kwalifikacji w poszczególnych „obszarach” działalności górniczej (podziemnej, w tym obejmującej działalność prowadzoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, odkrywkowej, otworowej); zmiana ta dotyczy wszystkich przypadków, w których pozostawiono obowiązek stwierdzenia kwalifikacji;
- 4) rezygnację z umiejscowienia robót geologicznych w ramach działalności prowadzonej metodą podziemną albo odkrywkową, gdyż w istocie roboty te są wykonywane na potrzeby ruchu zakładu górniczego na podstawie art. 87 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze; wystarczające jest zatem wyodrębnienie wymagań dla ogólnej kategorii: roboty geologiczne;

- 5) rezygnację z trójszczeblowego (dozór wyższy, dozór średni i dozór niższy) na rzecz dwuszczeblowego (dozór wyższy i dozór) podziału osób dozoru ruchu zakładu górniczego;
- 6) zgrupowanie operatorów: samojezdnych maszyn przodkowych, maszyn do robót strzałowych, maszyn do obrywki, maszyn do stawiania obudowy podporowej lub maszyn do stawiania obudowy kotwowej w podziemnych zakładach górniczych i operatorów: pojazdów pozaprzodkowych i samojezdnych maszyn pomocniczych, pojazdów do przewozu osób lub pojazdów do przewozu środków strzałowych w podziemnych zakładach górniczych w jednej kategorii („zawodzie regulowanym”) – „operatora maszyn do robót strzałowych oraz pojazdów do przewozu osób lub środków strzałowych pod ziemią”;
- 7) rozszerzenie zakresu uprawnień wypływających ze świadectwa stwierdzającego kwalifikacje mierniczego górniczego, kwalifikacje geologa górniczego albo kwalifikacje geofizyka górniczego (objęcie tymi uprawnieniami również adekwatnych stanowisk kierowników działów ruchu w zakładach górniczych, w których w aktualnym stanie prawnym osoby posiadające takie stwierdzenie mogą wykonywać dodatkowo jedynie czynności osób wyższego dozoru ruchu), a w konsekwencji rezygnację z odrębnych stwierdzeń kwalifikacji kierowników działów: mierniczego oraz geologicznego (utrzymano natomiast możliwość odrębnego stwierdzenia kwalifikacji kierownika działu tapan w podziemnych

zakładach górniczych oraz osób wyższego dozoru ruchu w specjalności geofizycznej w podziemnych zakładach górniczych, a także kierownika działu geofizyka i technika strzałowa w zakładach wykonujących roboty geologiczne, służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż węglowodorów lub służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin innych niż węglowodory oraz wody podziemne będące kopalinami, oraz w wyższym dozorcze ruchu w specjalności geofizyka i technika strzałowa w zakładach wykonujących roboty geologiczne, służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż węglowodorów lub służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin innych niż węglowodory oraz wody podziemne będące kopalinami, ze względu na szerszy merytorycznie „dostęp” do takiego stwierdzenia, w szczególności przez osoby wykonujące czynności w specjalności górniczej, a także osób wyższego dozoru ruchu

w specjalności: mierniczej oraz geologicznej, ze względu na znacznie szerszy merytorycznie zakres egzaminu przewidzianego dla kandydatów ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji mierniczego i górniczego lub geologa górniczego);

- 8) uelastycznienie przepisów dotyczących zakresu stwierdzanych kwalifikacji, przez wprowadzenie szerokiej możliwości wyboru konkretnej treści wniosku o stwierdzenie kwalifikacji (w ramach każdego rodzaju zakładu górniczego i każdej metody prowadzenia działalności), co umożliwi jednoczesne stwierdzanie kwalifikacji (w ramach jednego postępowania administracyjnego) w szerszym zakresie albo wybór węższego kręgu uprawnień, co będzie miało znaczenie np. dla zakresu i tematyki egzaminu;
- 9) pełniejsze zespolenie przepisów o kwalifikacjach z przepisami prawa pracy, przez:
 - a) przyjęcie, że podmiotami obowiązany do określenia przygotowania i doświadczenia zawodowego są pracodawcy; w praktyce stosowania dotychczasowej regulacji istniały wątpliwości, czy np. w przypadku wykonywania powierzonych czynności w ruchu zakładu górniczego lub zakładu wykonującego roboty geologiczne wymagania te określa przedsiębiorca powierzający wykonywanie tych czynności czy podmiot wykonujący te czynności,

- b) przesądzić, że weryfikacja spełnienia wymagań kwalifikacyjnych w przypadkach, które nie wymagają stwierdzenia kwalifikacji przez właściwy organ nadzoru górniczego, nie jest dodatkowym obowiązkiem pracodawcy, ale typową czynnością z zakresu prawa pracy, której wynik przechowuje się w aktach osobowych pracownika;
- 10) dalsze dostosowanie nowelizowanej ustawy do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, przez:
- a) usunięcie nieaktualnego odesłania do przepisów określających nazwy kierunków studiów oraz grupy treści kierunkowych kształcenia,
 - b) pełniejsze wykorzystanie informacji zamieszczonych w suplemencie do dyplomu ukończenia studiów wyższych podczas oceny spełniania wymagań kwalifikacyjnych;
- 11) zapewnienie spójności z przepisami o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, przez rezygnację z dualizmu badań psychiatrycznych i psychologicznych, które w aktualnym stanie prawnym w odniesieniu do górników strzałowych (strzałowych w odkrywkowych zakładach górniczych oraz zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi) oraz wydawców środków strzałowych, a także (w przypadku podziemnych zakładów górniczych) instruktorów strzałowych, są przeprowadzane zarówno na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego, jak i na podstawie przepisów o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, generując w sposób nieuzasadniony obowiązek uzyskiwania przez te osoby aż czterech dokumentów (dwóch orzeczeń lekarskich oraz dwóch orzeczeń psychologicznych, z których tylko te wydawane na podstawie przepisów o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego mają określoną prawnie formę);
- 12) rozszerzono możliwość wykonywania czynności w obszarze energomechanicznym.

Wymóg posiadania kwalifikacji w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym od osób, które mają wykonywać czynności w wyższym dozorcze ruchu w specjalności mechanicznej lub elektrycznej w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających

węgiel brunatny lub odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych albo w szczególności energomechanicznej w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny bez użycia środków strzałowych, bądź też mają wykonywać czynności w kierownictwie działu energomechanicznego w odkrywkowych zakładach górniczych, był dotychczas zbyt ogólnie sformułowany. Analogiczna uwaga dotyczyła wymogu posiadania kwalifikacji w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie od osób, które mają wykonywać czynności w wyższym dozorze ruchu lub w kierownictwie działu energomechanicznego w otworowych zakładach górniczych.

W przepisach przejściowych i dostosowujących uwzględniono zmianę stanu prawnego, kierując się potrzebą wprowadzenia ułatwień w dostępie do wykonywanych zawodów górniczych, także dla osób, które uzyskały lub uzyskają stwierdzenie kwalifikacji przed wejściem w życie projektowanej nowelizacji.

2. Zawody geologiczne

Zmiany proponowane w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze rozszerzają zakres deregulacji wprowadzonej tą ustawą.

Proponowane w niniejszym projekcie rozwiązania stanowią kolejny etap procesu deregulacji zawodów geologicznych w stopniu, który jednocześnie nie stanowi zagrożenia jakości wykonywanych prac. W stosunku do obecnie obowiązujących przepisów przewidują one następujące zmiany:

- 1) określono, iż osoby wykonujące czynności polegające na wykonywaniu badań geofizycznych innych niż badania sejsmiczne i geofizyki wiertniczej nie będą zobowiązane posiadać kwalifikacji w zakresie geologii. Zmiana ta motywowana jest faktem, iż prace geofizyczne inne niż sejsmiczne i geofizyki wiertniczej nie są robotami geologicznymi; są to bowiem metody badań nieinwazyjnych, wykonywanych na powierzchni. Nie powstają w ich wyniku dokumentacje wymienione w art. 88 ust. 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Wyniki tych badań są materiałem pomocniczym dla geologa interpretującego budowę geologiczną;

- 2) w projekcie połączono dotychczasowe kategorie XI i XII, tworząc kategorię XIII. Z wieloletnich doświadczeń wynika, iż osoby, które posiadają jedną z tych kategorii kwalifikacji mają również wiedzę i umiejętności do wykonywania czynności w ramach drugiej kategorii. Zmiana uprości sposób stwierdzania kwalifikacji w zawodzie geolog, zmniejszy liczbę egzaminów, które musieliby zdawać kandydaci. Zmniejszy się również obciążenia finansowe budżetu państwa w związku ze zmniejszeniem liczby przeprowadzanych egzaminów i związanym z tym wynagradzaniem członków komisji egzaminacyjnych;
- 3) w porównaniu do dotychczasowych przepisów wprowadzono zmiany w przepisach dotyczących wykonywania prac związanych z regionalnymi badaniami budowy geologicznej kraju oraz otworów wiertniczych do rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopalin. W porównaniu do dotychczasowych przepisów rozszerzono uprawnienia do wykonywania tych prac dla wszystkich kategorii od I do VIII;
- 4) wprowadzono zmiany dotyczące możliwości zdawania egzaminów na kategorię XIII dla osób nie tylko zamieszkałych w danym województwie, ale również osób z innych województw oraz osób zamieszkałych poza granicami kraju. Z uwagi na to, iż zawód geologa wiąże się z pracami terenowymi wykonywanymi bardzo często poza miejscem stałego zamieszkania, przepis ten pozwala na udział w egzaminie przed komisją egzaminacyjną, której siedziba jest bliższa miejscu wykonywania pracy przez kandydata;
- 5) wprowadzono przepis, iż zakres ukończonych studiów wyższych dokumentuje się na podstawie nazw kierunków studiów lub nazw specjalności lub wykazu przedmiotów lub efektów kształcenia, określonych w suplemencie do dyplomu;
- 6) określono, iż ukończenie studiów wyższych, których program umożliwia nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie nauk geologicznych, jest warunkiem koniecznym do ubiegania się o stwierdzenie kwalifikacji geologicznych.

Możliwość uzyskania stwierdzenia kwalifikacji w zawodzie geologa przez osoby, które nie posiadają wykształcenia kierunkowego, a jedynie ukończyły studia podyplomowe w zakresie nauk geologicznych, może nie stanowić gwarancji dla jakości wykonywanych prac oraz bezpieczeństwa dla osób wykonujących te prace;

- 7) sprecyzowano, iż za studia umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie nauk geologicznych rozumie się te studia, które obejmowały co najmniej dwie nauki geologiczne;
- 8) wprowadzono przepis, iż praktykę zawodową można rozpocząć po zaliczeniu czwartego semestru studiów wyższych pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich lub po rozpoczęciu studiów wyższych drugiego stopnia, a w przypadku osób ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji kategorii XIII – również po ukończeniu szkoły średniej nadającej prawo używania tytułu zawodowego. Określono, że do okresu praktyki zaliczać się będzie praktykę objętą programem kształcenia na studiach wyższych, pod warunkiem że prowadzona jest na podstawie umowy dotyczącej praktyki, zawartej między uczelnią a przedsiębiorstwem geologicznym lub górniczym;
-
- 9) zrezygnowano z obowiązku zawiadomienia pisemnego komisji egzaminacyjnej o dopuszczeniu kandydata do egzaminu;
- 10) zrezygnowano z klauzuli, iż kandydat ubiegający się o stwierdzenie kwalifikacji w zakresie geologii, który nie zdał egzaminu, może ponownie przystąpić do kolejnego egzaminu po 6 miesiącach od poprzedniego. Zmiana ta ułatwi osobom, które nie zdały egzaminu, ponowne przystąpienie do egzaminu w najbliższym możliwym terminie.

Wprowadzono przepisy przejściowe, w których uwzględniono sposób postępowania z wnioskami o stwierdzenie kwalifikacji kategorii X, XI i XII złożonymi przed dniem wejścia w życie ustawy oraz sposób postępowania z wnioskami o stwierdzenie wszystkich pozostałych kwalifikacji złożonymi przed dniem 1 stycznia 2012 r.

Ponadto w przepisach przejściowych uwzględniono zmiany w definicji kwalifikacji kategorii IV i VI wprowadzone ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. poz. 1238).

15. Przepisy przejściowe i końcowe

Wprowadzane przedmiotowym projektem ustawy zmiany w omówionych wyżej poszczególnych ustawach wymuszają wprowadzenie szeregu przepisów przejściowych, które odnoszą się do:

- 1) zachowania w mocy zaświadczeń wydanych specjalistom ochrony przeciwpożarowej;
- 2) nałożenia obowiązku na strażaka do ukończenia szkolenia uzupełniającego jako warunku niezbędnego do otrzymania pierwszego stopnia podoficerskiego;
- 3) zachowania przez strażaków dotychczas zajmowanych stanowisk mimo niespełniania nowych wymagań;
- 4) spraw związanych z przeniesieniem wartości – odpowiadającej niezamortyzowanej części wartości początkowej podlegających amortyzacji aktywów trwałych otrzymanych nieodpłatnie lub sfinansowanych z dotacji, która zwiększyła przed dniem 1 stycznia 2012 r. fundusz instytucji kultury na rozliczenia międzyokresowe przychodów, o których mowa w art. 41 ustawy o rachunkowości;
- 5) zachowania ważności zezwoleń i decyzji odnośnie do maklerów giełd towarowych, uprawnień do zajmowania stanowiska mającego istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz uprawnień w zakresie kierowania pracami konserwatorskimi;
- 6) wymagań i kwalifikacji osób zatrudnionych na stanowiskach w górnictwie;
- 7) zachowania w mocy, przez określony czas, niektórych dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie zmienianych ustaw.

W zakresie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, zmniejszanej w art. 9 projektu, w związku ze zniesieniem zawodu maklera giełd towarowych, zamieszczono w szczególności przepisy przejściowe (art. 26 ust. 4, 5 i 7), które mają na celu uregulowanie sytuacji prawnej:

- 1) maklerów giełd towarowych wpisanych na listę maklerów giełd towarowych;
- 2) postępowań dotyczących przystąpienia do egzaminu przed komisją egzaminacyjną dla maklerów giełd towarowych;
- 3) postępowań dotyczących wpisu na listę maklerów giełd towarowych oraz skreślenia z tej listy lub zawieszenia uprawnień maklera giełd towarowych do wykonywania zawodu.

Należy podkreślić, że rozwiązania przewidziane w wymienionych przepisach przejściowych pozwalają na uznanie z mocy prawa osób wpisanych na listę maklerów giełd towarowych za osoby spełniające wymogi określone w art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, co będzie niezbędnym warunkiem zatrudnienia przez towarowy dom maklerski do wykonywania określonych prawem czynności.

Ponadto przepisy przejściowe odnoszące się do zmienianej ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych mają na celu ochronę bezpieczeństwa obrotu przez wskazanie kategorii osób, które przez okres przewidziany prawem, z określonych przyczyn, nie będą mogły być uznane za osoby spełniające wymogi określone w art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą (art. 26 ust. 8). W celu ochrony bezpieczeństwa obrotu zamieszczono również odpowiednie uregulowanie dotyczące tajemnicy zawodowej (art. 26 ust. 9).

W zakresie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zmienianej w art. 16 projektu, zamieszczono w art. 30 szereg przepisów przejściowych, które w szczególności mają na celu wskazanie przepisów, które będą stanowić podstawę zakończenia postępowań będących w toku (ust. 1 i 2). Przewiduje się, że postępowania w sprawie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych wszczęte na dotychczasowych zasadach i niezakończone do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nie będą mogły zakończyć się później niż w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy. Proponowane przepisy przejściowe określają również dalszą sytuację prawną dotychczasowego rejestru agentów firm inwestycyjnych (ust. 3). Ponadto zaproponowano regulację, dzięki której osoby fizyczne i osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, wpisane do dotychczasowego rejestru agentów firm inwestycyjnych w dniu jego zamknięcia, będą z mocy prawa spełniały niektóre przesłanki wpisu do „nowego” rejestru wprowadzonego projektowanymi przepisami (ust. 4 i 5). Uregulowano także kwestię zwrotu opłat za egzamin na agenta firmy inwestycyjnej, uiszczonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy na poczet tego egzaminu, którego nie przeprowadzono jednak w związku z wprowadzeniem w nowelizowanej ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi nowych zasad dostępu do zawodu agenta firmy inwestycyjnej. W celu uniknięcia wątpliwości związanych

z kwestią opłat przesądzone również, że nie będzie się przeprowadzać egzaminu w okresie *vacatio legis* projektowanej ustawy (ust. 6). W przepisach przejściowych zawarto poza tym regulację odnoszącą się do kwestii „przemieszczenia” podmiotów wpisanych w dotychczasowym rejestrze agentów firm inwestycyjnych do rejestru wprowadzonego przepisami projektowanej ustawy (ust. 7).

Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4 pkt 5 w zakresie art. 31a ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz art. 12 pkt 9 (dot. dodania ust. 1a w art. 27 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.; art. 10 (zmiana ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe) i art. 18 (zmiana ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze), które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, oraz art. 16 pkt 4 lit. b (dot. uchylecia ust. 10 w art. 119 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi), który wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 596).

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania konsultacji czy też uzgodnienia, o których mowa w § 12a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej BIP Rządowego Centrum Legislacji, a dodatkowo na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Na podstawie art. 7 ust. 1 wymienionej ustawy zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem ustawy przedłożyli pan Radosław Botev i pani Małgorzata Biczewska.

Projekt ustawy nie jest objęty regulacjami prawa Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 17 września 2021 r.

Komisja Egzaminacyjna dla Doradców Inwestycyjnych

**Lista osób, które zaliczyły III etap egzaminu na doradcę inwestycyjnego
przeprowadzony w dniu 5 września 2021 r. (wg numeru rejestru)**

Numer rejestru	Wynik
18030001	negatywny
19030003	negatywny
19100005	pozytywny
18100008	pozytywny
20090007	negatywny
19100014	negatywny
19030015	negatywny
18030022	negatywny
19100020	pozytywny
20090028	negatywny
19100040	negatywny
19030053	pozytywny
20090053	negatywny
18100050	negatywny
18100052	negatywny

Magdalena Łapsa-Parczewska

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załącznik 14

WYNIKI KANDYDATÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W SPRAWDZIANIE UMIEJĘTNOŚCI w dn. 22 września 2019 r. - po rozpatrzeniu odwołań			
LP.	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
1	0001	37	negatywny
2	0002	36	negatywny
3	0003	16	negatywny
4	0004	43	pozytywny
5	0005	40	pozytywny
6	0006	43	pozytywny
7	0007	23	negatywny
8	0008	43	pozytywny
9	0009	36	negatywny
10	0010	36	negatywny
11	0012	27	negatywny
12	0013	31	negatywny
13	0014	32	negatywny
14	0015	24	negatywny
15	0017	50	pozytywny
16	0018	50	pozytywny
17	0020	23	negatywny
18	0021	41	pozytywny
19	0022	40	pozytywny
20	0023	30	negatywny
21	0024	37	negatywny
22	0026	22	negatywny
23	0028	37	negatywny
24	0031	38	negatywny
25	0032	17	negatywny
26	0033	34	negatywny
27	0034	39	negatywny
28	0035	28	negatywny

Marcin Pachucki
Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych
(dokument podpisany kwalifikowanym)

Łępczanie 15

Wyniki Kandydatów, którzy uczestniczyli w sprawdzianie umiejętności na doradę Inwestycyjnego w dniu 13 września 2020 r. (wyniki z dnia 12 października 2020 r. – po rozpatrzeniu odwołań)			
	NR REJESTRU	PUNKTACJA	WYNIK
1	0001	39	negatywny
2	0003	32	negatywny
3	0004	19	negatywny
4	0005	4	negatywny
5	0007	33	negatywny
6	0008	39	negatywny
7	0009	27	negatywny
8	0010	13	negatywny
9	0011	24	negatywny
10	0012	28	negatywny
11	0013	37	negatywny
12	0015	23	negatywny
13	0016	40	pozytywny
14	0017	27	negatywny
15	0018	36	negatywny
16	0019	9	negatywny
17	0020	28	negatywny
18	0021	22	negatywny
19	0022	15	negatywny
20	0023	16	negatywny
21	0024	13	negatywny
22	0025	19	negatywny
23	0026	37	negatywny
24	0027	40	pozytywny
25	0029	17	negatywny
26	0030	40	pozytywny
27	0031	34	negatywny
28	0032	37	negatywny
29	0033	40	pozytywny
30	0034	19	negatywny
31	0036	20	negatywny
32	0037	28	negatywny
33	0038	25	negatywny
34	0040	31	negatywny
35	0041	33	negatywny
36	0042	25	negatywny
37	0043	43	pozytywny
38	0044	22	negatywny
39	0045	45	pozytywny
40	0046	19	negatywny

Magdalena Łapsa-Parczewska
Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych
(dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Lpoczenie 16

UMOWA O WSPÓŁPRACY PRZY PROWADZENIU I ORGANIZACJI STUDIÓW

zawarta w dniu 13.04.....2017 r. w Warszawie

pomiędzy:

Przewodniczącym Komisji Nadzoru Finansowego – Panem Markiem Chrzanowskim,
Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-030 Warszawa,
zwanym dalej **Przewodniczącym KNF**

a

Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie reprezentowanym przez:

Prof. UEK dr hab. Mariusza Andrzejewskiego – Dziekana Wydziału Finansów i Prawa
Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, ul. Rakowicka 27, 31-510 Kraków, na podstawie
pełnomocnictwa,

przy kontrasygnacie mgr Józefa Andrzeja Laskowskiego – Kwestora

ul. Rakowicka 27, 31-210 Kraków,

zwaną dalej **Uniwersytetem**,

zwanych dalej również **Stronami**

o następującej treści:

§ 1

Przedmiot umowy

1. Przedmiotem umowy jest współpraca Uniwersytetu z Przewodniczącym KNF lub osobami przez niego upoważnionymi przy prowadzeniu i organizacji studiów, których ukończenie uprawnia do wpisu na listę doradców inwestycyjnych bez konieczności składania egzaminu.
2. Studia, których ukończenie uprawnia do wpisu na listę doradców inwestycyjnych bez konieczności składania egzaminu, to studia stacjonarne drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Rynki finansowe o specjalności Doradztwo inwestycyjne, prowadzone na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, zwane dalej Studiami.
3. Ukończenie Studiów oraz przedstawienie Komisji Nadzoru Finansowego zaświadczenia, o którym w § 3 ust. 15, a także dyplomu ukończenia Studiów, upoważni absolwenta Uniwersytetu do wpisania na listę doradców inwestycyjnych bez konieczności składania egzaminu.

§ 2

Definicje

Przez użyte w treści umowy określenia rozumie się:

- 1) uoif – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.);

- 2) umowa – niniejsza umowa, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.), zawarta zgodnie z art. 129 ust. 1c uoif pomiędzy Przewodniczącym Komisji Nadzoru Finansowego a uczelnią, na podstawie której dyplom ukończenia studiów wyższych uprawnia do wpisu na listę doradców inwestycyjnych, bez konieczności składania egzaminu na doradcę inwestycyjnego;
- 4) Wydział – Wydział Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie będący jednostką organizacyjną, która prowadzi studia wyższe realizowane na podstawie umowy;
- 5) rozporządzenie – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. poz. 1596);
- 6) punkty ECTS – punkty nadawane przez uczelnię stanowiące wartość liczbową przyporządkowaną poszczególnym przedmiotom, jaką student otrzymuje po zaliczeniu danego przedmiotu, zgodnie z zasadami tzw. Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (system boloński European Credit Transfer System).

§ 3

Zobowiązania Uniwersytetu

1. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse oraz w dyscyplinie ekonomia.
2. Wydział od roku akademickiego 2017/2018 prowadzi studia stacjonarne drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Rynki finansowe o specjalności Doradztwo inwestycyjne (Studia).
3. Efekty kształcenia dla kierunku Studia, zwane dalej Efektami kształcenia, obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne przyporządkowane obszarowi kształcenia w zakresie nauk społecznych, w dziedzinie naukowej: finanse, w dyscyplinie naukowej: finanse. Efekty kształcenia zostały określone zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 986) oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8 (Dz.U. z 2016 poz. 1594).

Utworzenie Studiów i określenie dla nich Efektów kształcenia nastąpiło na podstawie Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 1/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia kierunków studiów drugiego stopnia Rynki finansowe i określenia dla niego efektów kształcenia, zmienionej Uchwałą Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 11/2017 z dnia 6 marca 2017 r. zmieniającą Uchwałę Senatu nr 1/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia kierunków studiów drugiego stopnia Rynki finansowe i określenia dla niego efektów kształcenia oraz dostosowane do Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 17/2017 z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia i prowadzenia kierunków studiów wyższych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Kopie Uchwał Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 1/2017, 11/2017 i 17/2017 stanowią Załączniki nr 1-3 do umowy.

Program kształcenia na Studiach wraz z załącznikami: Efekty kształcenia, Plan Studiów oraz Karty poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia, zwany dalej Programem Studiów, został określony zgodnie z Uchwałą Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 17/2017 z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia i prowadzenia kierunków studiów wyższych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie i

przyjęty przez Komisję Dydaktyczną Wydziału i Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2017 r. Program Studiów stanowi Załącznik nr 4.

4. Zmiana Programu Studiów może nastąpić wyłącznie za zgodą Przewodniczącego KNF i wymaga zmiany umowy. W przypadku zmiany merytorycznego zakresu egzaminów na doradcę inwestycyjnego, w szczególności wynikającego ze zmian przepisów prawa, Program Studiów jest dostosowywany w terminie ustalonym z Przewodniczącym KNF lub osobą przez niego upoważnioną. Zmiana prowadzącego przedmiot wskazanego w Kartach poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia nie wymaga zmiany umowy, jednakże Uniwersytet w terminie nie dłuższym niż 14 dni powiadamia o zmianie Przewodniczącego KNF, który może zgłosić sprzeciw co do osoby nowego prowadzącego przedmiot. W takim przypadku Uniwersytet uzgadnia z Przewodniczącym KNF osobę, która będzie prowadziła dany przedmiot.

5. Wydział spełnia wszystkie wymagania wskazane w rozporządzeniu dla podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, która może prowadzić studia drugiego stopnia, na kierunku o profilu ogólnoakademickim, w szczególności w odniesieniu do: minimum kadrowego dla wymaganego stopnia i kierunku studiów oraz proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku. Wykaz osób wchodzących w skład minimum kadrowego Wydziału jest określony w Programie Studiów.

6. Uniwersytet zapewnia, aby osoby prowadzące przypisane do danego przedmiotu miały obowiązek osobistego prowadzenia zajęć (wykładów, ćwiczeń, itp.) w liczbie co najmniej 80 % godzin przewidzianych w Programie Studiów. Zajęcia przewidziane w Programie Studiów nie mogą być odwoływane. Uniwersytet prowadzi weryfikację osobistego prowadzenia zajęć przez osoby przypisane do prowadzenia danego przedmiotu poprzez stosowanie systemu elektronicznego rejestrowania za pomocą kart przypisanych indywidualnie każdej osobie, i systemu czytników w miejscach dostępu do poszczególnych sal i pomieszczeń, w których odbywa się kształcenie studentów.

7. Wydział zapewnia możliwość weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia. Możliwość weryfikacji obejmuje zarówno ocenę wstępną oraz weryfikację w toku prowadzenia studiów, w tym:

a) możliwość weryfikacji osiągnięć i pracy studentów, poprzez stosowanie formy pisemnej lub elektronicznej egzaminów i prac zaliczeniowych,

b) co najmniej 3-letni okres przechowywania prac studentów (prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych, projektów, itp.) w formie papierowej lub, jeżeli praca została przedstawiona w formie elektronicznej – w formie elektronicznej, umożliwiającej dostęp do prac osobom upoważnionym przez Przewodniczącego KNF,

c) dostęp do pisemnych list obecności studentów na zajęciach, w tym wykładach i ćwiczeniach,

d) dostęp do informacji dotyczących rzeczywistych terminów odbywania zajęć oraz weryfikacji liczby godzin zajęć (wykładów, ćwiczeń, itp.) przeprowadzonych przez osoby przypisane poszczególnym przedmiotom.

8. Wydział posiada aktualną pozytywną ocenę Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

9. Uniwersytet ustanawia koordynatora dla celów wykonywania umowy i spełniania jej warunków, jak również do kontaktów z Przewodniczącym KNF, osobą przez niego upoważnioną lub członkami Komisji egzaminacyjnej dla doradców inwestycyjnych:

10. Temat pracy magisterskiej na koniec Studiów będzie związany z zawodem doradcy inwestycyjnego. Lista tematów prac magisterskich będzie każdorazowo przekazywana Przewodniczącemu KNF lub osobie przez niego upoważnionej najpóźniej do końca października każdego roku kalendarzowego w celu dokonania weryfikacji zgodności proponowanych tematów z zakresem programowym Studiów, a w uzasadnionych przypadkach, gdy Uniwersytet nie mógł przekazać tematu pracy magisterskiej w w/w terminie, Uniwersytet przekazuje temat pracy magisterskiej niezwłocznie po jego ustaleniu. Wyniki weryfikacji tematów prac magisterskich są komunikowane Uniwersytetowi w terminie 2 miesięcy. W przypadku weryfikacji negatywnej Uniwersytet przekazuje nowe tematy prac magisterskich, które następnie podlegają weryfikacji w terminie ustalonym z Przewodniczącym KNF lub osobą przez niego upoważnioną.

11. Studia obejmują praktyki zawodowe. Praktyki mogą być realizowane w instytucjach podlegających nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.), w szczególności w firmach inwestycyjnych, które zgodnie z art. 83 uoif są obowiązane zatrudniać doradców inwestycyjnych, bankach w ramach działalności, o której mowa w art. 70 ust. 2 uoif, które zgodnie z art. 83 uoif są obowiązane zatrudniać doradców inwestycyjnych, towarzystwach funduszy inwestycyjnych, instytucjach zarządzających funduszami emerytalnymi, które zgodnie z właściwymi dla nich przepisami są obowiązane zatrudniać doradców inwestycyjnych. Zakres praktyk związany jest z zagadnieniami dotyczącymi wykonywania zawodu doradcy inwestycyjnego.

12. Uniwersytet jest zobowiązany spełniać przez cały czas trwania umowy kryteria ustalone przez Przewodniczącego KNF, o których mowa w ust. 1-11. W przypadku zmiany kryteriów Uniwersytet jest obowiązany dostosować się do nich w terminie ustalonym z Przewodniczącym KNF lub osobą przez niego upoważnioną.

13. Uniwersytet jest zobowiązany spełniać przez cały czas trwania umowy założenia programowe zawarte w Programie Studiów.

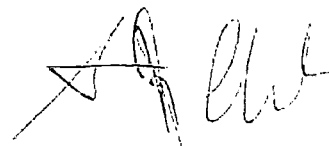
14. Uniwersytet przyjmuje na Studia wyłącznie studentów spełniających warunki rekrutacji: ukończone studia I stopnia lub studia jednolite z dominującymi efektami i treściami kształcenia z obszaru nauk społecznych, dziedzina nauk ekonomicznych z dyscyplin: finanse, ekonomia, nauki o zarządzaniu.

15. Uniwersytet przekazuje Przewodniczącemu KNF lub osobie przez niego upoważnionej listę studentów przyjętych na Studia w terminie miesiąca od ustalenia listy przyjętych, a następnie po zakończeniu II i IV semestru kształcenia informacje na temat ich wyników, w tym informację o obronie pracy magisterskiej. Po spełnieniu przez absolwenta Studiów warunków uprawniających go do wpisu na listę doradców inwestycyjnych, Uniwersytet wystawia absolwentowi zaświadczenie potwierdzające ten fakt celem przedstawienia go Komisji Nadzoru Finansowego w postępowaniu administracyjnym w sprawie wpisu na listę doradców inwestycyjnych.

§ 4

Uprawnienia Przewodniczącego KNF

1. Przewodniczący KNF lub osoby przez niego upoważnione, w tym członkowie Komisji egzaminacyjnej dla doradców inwestycyjnych lub powołani przez niego eksperci, są

uprawnione do weryfikowania spełniania przez Uniwersytet warunków umowy, w tym mają prawo:

- a. żądać sporządzenia i przekazania w określonym terminie dokumentów i informacji na koszt Uniwersytetu,
- b. wglądu do wszelkich prac studentów dokumentujących spełnianie przez Uniwersytet warunków umowy, jak prace egzaminacyjne, zaliczeniowe, projekty, prace magisterskie. Okres przechowywania takich dokumentów wynosi co najmniej 3 lata,
- c. kontaktować się z wyznaczonym przez Uniwersytet koordynatorem, o którym mowa w § 3 ust. 9 umowy, zwracać się do niego w sprawach wymagających wyjaśnienia, udzielenia dodatkowych informacji, itp.,
- d. dokonać wstępnej oceny spełniania przez Uniwersytet warunków umowy, w tym przez upoważniony przez siebie zespół wizytacyjny,
- e. dokonywać co najmniej raz na dwa lata weryfikacji spełniania warunków w trakcie trwania umowy, w tym przez upoważniony przez siebie zespół wizytacyjny,
- f. wpływu na dobór wykładowców do prowadzenia poszczególnych przedmiotów, w szczególności prawo zgłoszenia sprzeciwu co do osoby zgłoszonej przez Uniwersytet; w takim przypadku Uniwersytet uzgadnia z Przewodniczącym KNF osobę, która ma prowadzić dany przedmiot.

2. Wydatki związane z weryfikacją, o której mowa w ust. 1, w tym koszt prac zespołu wizytacyjnego, pokrywa Uniwersytet. Koszt prac zespołu wizytacyjnego stanowią:

- a. wynagrodzenie przysługujące każdemu członkowi zespołu wizytacyjnego w wysokości:
 - 18% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej "stawką" - jeżeli realizacja zadań wymaga jednodniowej wizytacji w uczelni,
 - 36% stawki - jeżeli realizacja zadań wymaga dwudniowej wizytacji w uczelni,
 - 54% stawki - jeżeli realizacja zadań wymaga trzydniowej lub dłuższej wizytacji w uczelni;
- b. diety oraz zwrot kosztów przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów i innych niezbędnych udokumentowanych wydatków uznanych przez Przewodniczącego KNF odpowiednio do uzasadnionych potrzeb, zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 5 do umowy.

§ 5

Rozwiązanie umowy

1. W przypadku utraty przez Wydział uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse lub w dyscyplinie ekonomia, zaprzestania spełniania warunków do prowadzenia studiów stacjonarnych drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim zgodnie z przepisami rozporządzenia lub utraty co najmniej pozytywnej oceny PKA, Przewodniczący KNF ma prawo rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym.
2. W przypadku naruszenia przez Uniwersytet lub Wydział innych warunków umowy, w tym uniemożliwiania lub istotnego utrudniania dokonania weryfikacji uzyskanych efektów szkolenia z przyczyn leżących po stronie Uniwersytetu lub Wydziału Przewodniczący KNF może wyznaczyć termin na dostosowanie się przez Uniwersytet lub Wydział do tych warunków lub zaprzestanie uniemożliwiania lub utrudniania dokonania weryfikacji

uzyskanych efektów szkolenia. W przypadku gdy w wyznaczonym terminie Uniwersytet nie dostosuje się w pełni do zaleceń Przewodniczącego KNF, Przewodniczący KNF ma prawo rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym.

3. W przypadku rozwiązania umowy w trakcie trwania Studiów w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, ukończenie Studiów będących przedmiotem umowy nie uprawnia do wpisu na listę doradców inwestycyjnych. Przewodniczący KNF nie ponosi odpowiedzialności wobec studentów lub Uniwersytetu.

4. Rozwiązanie umowy może również nastąpić za porozumieniem Stron lub za 3 miesięcznym wypowiedzeniem. W takim przypadku Strony ustalają, którzy absolwenci będą uprawnieni do wpisu na listę doradców inwestycyjnych bez konieczności składania egzaminu.

§ 6

Postanowienia końcowe

1. Strony mogą porozumiewać się w formie elektronicznej. Nie dotyczy to składania oświadczeń woli wiążących dla Stron lub mających na celu zmianę umowy.
2. W przypadku zmiany osób, o których mowa w § 3 ust. 9 umowy, lub innych danych adresowych bądź kontaktowych każda ze Stron poinformuje o tym niezwłocznie drugą Stronę
3. Wszelkie zmiany niniejszej umowy wymagają formy pisemnej za zgodą obu Stron, pod rygorem nieważności.
4. Wszelkie spory z tytułu wykonywania niniejszej umowy Strony zobowiązują się rozstrzygać polubownie.
5. Strony zobowiązują się, że wszelkie dane i informacje uzyskane w związku z wykonywaniem umowy na temat stanu, organizacji lub interesów drugiej strony nie zostaną ujawnione, udostępnione lub upublicznione ani w części, ani w całości, o ile nie wynika to z niniejszej umowy lub nie służy jej realizacji, lub o ile obowiązek ujawnienia, udostępnienia lub upublicznienia nie wynika z ogólnie obowiązujących przepisów.
6. W sprawach nieuregulowanych w umowie stosuje się przepisy kodeksu cywilnego.
7. Umowa wchodzi w życie z dniem podpisania i obowiązuje przez czas nieokreślony.
8. Niniejsza umowa, po zanonimizowaniu danych dotyczących koordynatora i jego zastępcy, może zostać udostępniona na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego lub Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.
9. Umowę sporządzono w dwóch jednakowo brzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.
10. Integralną część umowy stanowią Załączniki:
 - 1) Kopia Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 1/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia kierunków studiów drugiego stopnia Rynek finansowy i określenia dla niego efektów kształcenia.
 - 2) Kopia Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 11/2017 z dnia 6 marca 2017 r. zmieniającej Uchwałę Senatu nr 1/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia kierunków studiów drugiego stopnia Rynek finansowy i określenia dla niego efektów kształcenia.
 - 3) Kopia Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 17/2017 z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia i

prowadzenia kierunków studiów wyższych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

4) Program Studiów wraz z załącznikami: Plan studiów, Efekty kształcenia oraz Karty poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia.

5) Określenie wysokości diet oraz kosztów przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów i innych niezbędnych udokumentowanych wydatków uznanych przez Przewodniczącego KNF odpowiednio do uzasadnionych potrzeb, o których mowa w § 4 ust. 2 lit. b umowy.

**Uniwersytet Ekonomiczny
w Krakowie**

Przewodniczący KNF

Andrzej
2 up *Janusz Białkowski* *Jan*

Michał

MINISTERSTWO FINANSÓW

2021-09-29

R

(00)459007731449757086

(00)459007731449757086

2021

Poczta Polska

Opłata pobrana

197 00

Ministerstwo Finansów
Departament Rozwoju
Rynku Finansowego
ul. Świętokrzyska 12
00-316 Warszawa